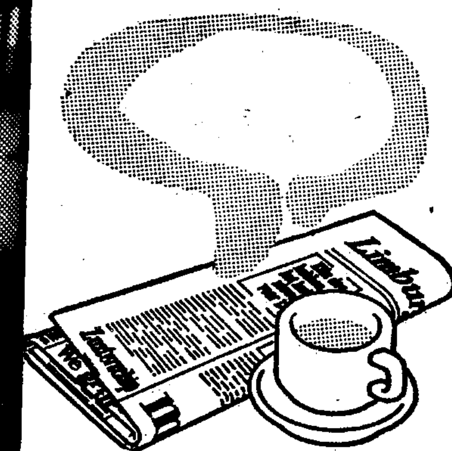
imburgs agblad

Zaterdag 3 januari 1970.
52e Jaargang no 2.

ecteur-Hoofdredacteur: Drs. J. P. S. van Neerven - Uitgave: Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad N.V. - Abonnementsprijs per kwartaal *f* 15.-, per maand *f* 5.-, per week *f* 1.16 - Giro 1035100

VANDAAG:

Biafra tweede Viëtnam?

In het Biafraanse oerwoud ontstaat een situatie als in Viëtnam. Niemand gelooft meer aan een militaire overwinning van een der strijdende partijen.

pagina 4

„Het rode vaandel volgen wij", de geschiedenis van de SDAP van 1840-1940, beschreven door drie auteurs is echt een boek voor wie van anecdotes houdt

pagina 5

Dat koffie, in geval men onder invloed verkeert, zou helpen om sneller nuchter te worden is niet waar. Integendeel....

pagina 7

Ard versloeg favoriet Dag

Ard Schenk won op de internationale schaatswedstrijden in Oslo de 10.000 meter. Als tweede klasseerde zich favoriet Dag Fornaess

pagina 11

Dancing doelwit van plunderaars

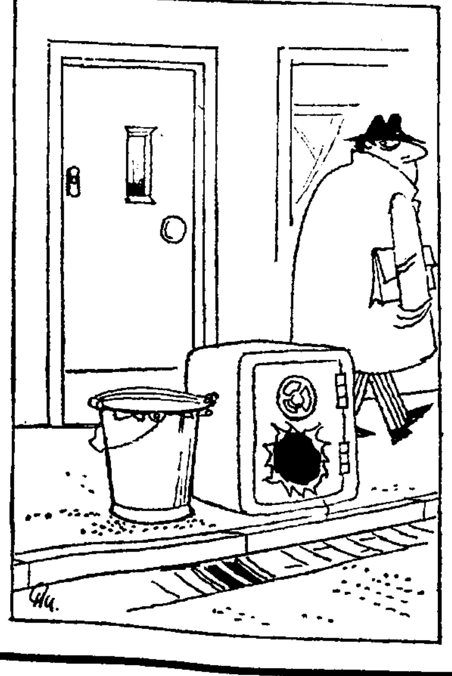
De dancing Manuela in Heerlen is gisteren uitgebrand. Er werd voor enkele tonnen schade aangericht. Het gebouw werd na de brand een doelwit van opkopers en tientallen kinderen die er met o.a. flessen sterke drank vandoor gingen.

pagina 17

En verder

Al het nieuws uit eigen streek op PAGINA 17, 19, 21 en 25

Limburg in de ban van de kraak

Na een dag al moeilijkheden rond nieuwe EEG-regeling douanevervoer

DEN HAAG, 3 jan. — De nieuwe EEG-regeling voor het douanevervoer, die per 1 januari 1970 in werking is getreden, heeft al aanleiding tot moeilijkheden gegeven. Drie Nederlandse samenwerkende organisaties voor het beroepsvervoer hebben de EEG-commissie in Brussel en de Nederlandse staatssecretaris voor financiën dan ook telegrafisch verzocht te bevorderen, dat het douaneverkeer voorlopig tot 1 april as. op de oude voet zou kunnen doorgaan.

De drie samenwerkende organisaties, de eigen vervoerders en verladersorganisatie (EVO), de koninklijke Nederlandse Vereniging van Transportondernemingen (KNVTO) en de NOB-wegtransport hebben onlangs al hun ernstige twijfel uitgesproken over de werking van de nieuwe regeling.

Geen formulieren

Uit de gisteren opgedane praktijkervaringen blijkt nu, zo deelden zij mee, dat men in Frankrijk niet over de vereiste formulieren beschikt, zodat men voorlopig tot 1 april as. van de oude formulieren gebruik zal moeten maken. Ook in andere EEG-landen, zoals België en Italië zijn al ernstige moeilijkheden voor verladers en transportondernemers ontstaan. Met uitzondering van ons land zijn in vrijwel alle andere landen geen of onvoldoende nieuwe documenten voorhanden en is de douaneadministratie onvoldoende geïnstrueerd. Een en ander heeft reeds en zal tot zeer ernstige vertragingen in de afwikkeling van het douaneverkeer leiden, aldus de drie genoemde organisaties.

Zondag geen voetbal

(Van onze verslaggever)

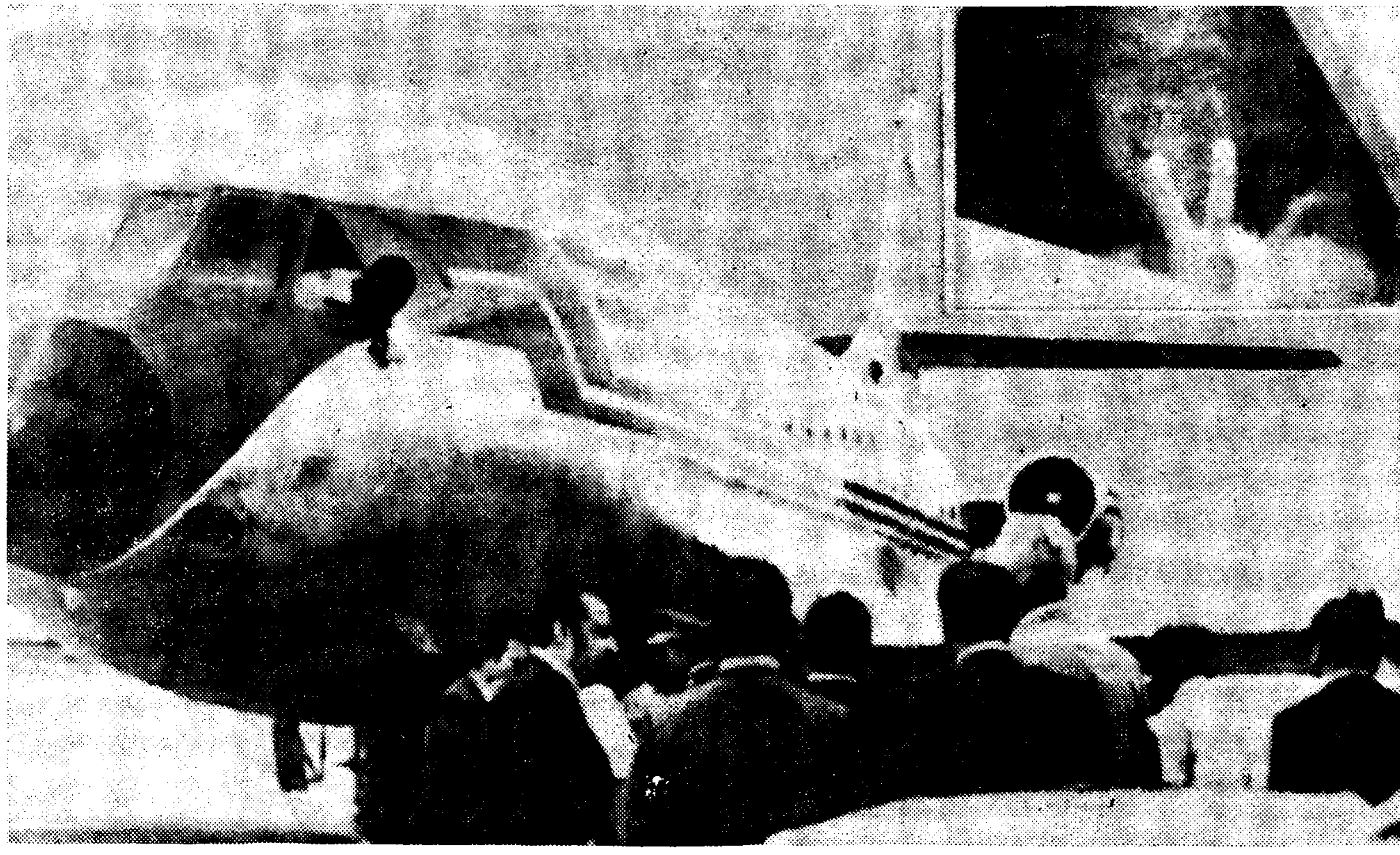
DEN HAAG, 3 jan. — In verband met de slechte gesteldheid van de terreinen heeft de KNVB gisteravond besloten het programma betaald voetbal voor zondag in zijn geheel af te gelasten. Gistermorgen waren reeds alle amateurwedstrijden en het programma voor de B-elftallen afgelast.

Na transplantatie van longen en hart overleden

NEW YORK, 3 jan. (AP) — Edward Falk, die op kerstdag door een transpantatie een nieuw hart en twee nieuwe longen kreeg, is gisteren overleden, zo heeft het ziekenhuis in New York meegedeeld.

Het ziekenhuis deelde mee dat Falk, de tweede mens die een dergelijke operatie onderging, stierf toen zijn lichaam de nieuwe longen afstootte.

Falk (43) heeft zes dagen in een bevredigende toestand verkeerd, totdat hij verschijnselen van afstoting begon te vertonen. Een woordvoerder zei dat het nieuwe hart in uitstekende toestand bleef, toen de longen afgestoten werden.

LIMA, 3 jan. (AP-RTR) — Terwijl een meisje de bemanning in de cockpit in bedwang houdt, staat op het vliegveld van Lima een gekaapte Caravelle van de Braziliaanse luchtvaartmaatschappij „Cruzeiro do Sul" met motorpech. Aan boord van de machine bevinden zich 33 passagiers en een bemanning van 7 koppen. Slechts tweede piloot Borges heeft zich met de autoriteiten in verbinding kunnen stellen. De gezagvoerder heeft opdracht gekregen naar Cuba te vliegen.

Vijf kapers onder wie het meisje dat Isolde Sommers zou heten, hebben Borges gezegd lid te zijn van de revolutionaire organisatie „Val Palmar". Direct na het opstijgen van de luchthaven van Montevideo, kwamen de kapers te voorschijn. Zij gaven de gezagvoerder opdracht in plaats van naar Rio de Janeiro naar Buenos Aires te vliegen. Daar lieten zij twee oude mensen, die aan een hartkwaal leden uitstappen terwijl tevens brandstof werd ingenomen. Later werd nog getankt in Antofagasta (Chili) en Lima. Daar bleek toen dat de piloot een van de motoren niet op gang kon krijgen. Startapparatuur voor Caravelles heeft men er niet omdat dit type vliegtuig deze luchthaven gewoonlijk niet aandoet. Ook reparatie-apparatuur ontbreekt.

Terwijl getankt werd liet Isolde Sommers uit het cockpitraampje (foto) een lange brief voor de politie en twee korte briefjes voor de pers neerdwarrelen. De politie heeft alle drie de brieven in beslag genomen zonder dat de journalisten deze in mochten zien. Onder het tanken kreeg de gezagvoerder een gedetailleerde kaart van Cuba voorgelegd met een uitgestippelde route. Hij verklaarde de machine naar Panama te zullen vliegen, daar brandstof in te zullen nemen en dan direct door te vliegen naar Cuba.

De machine is door ruim 60 politiemannen omsingeld. Binnen lijkt alles rustig. De kapers hebben laten weten dat zij tot een organisatie behoren die de idealen van wijlen „Che" Guevara nastreeft. Volgens een van de briefjes zouden de gewapende kapers de vrouw en twee zoons van een in Brazilië gevangen zittende revolutionair naar Cuba te willen brengen.

Het wachten in Lima is op een Chileens vliegtuig dat onderweg is met startgeneratoren. Daarna zal de Caravelle koers zetten naar Panama en uiteindelijk Havanna.

WEER SCHIETPARTIJ

Vete geslecht met geweer: Heerlenaar zwaar gewond

HEERLEN, 3 januari — Bij een schietpartij in het woonwagencentrum te Heerlen, in de nacht van 1 op 2 januari, is de 27-jarige Bart Kersten levensgevaarlijk gewond. Hij werd met een flobertgeweer neergeschoten door de 20-jarige kampbewoner Roelof N., die daarmee een oude vete beslechtte.

Vrijwel direct nadat N. zich gewroken had zette hij zijn hevig bloedende slachtoffer, met behulp van toegestroomde kampbewoners in zijn auto om hem naar het ziekenhuis te brengen. Roelof N. die voor hij zijn daad beging nogal wat had gedronken, knalde echter vlak bij het ziekenhuis tegen een lantaarnpaal. De andere kampbewoners die hem hadden geëscorteerd met een aantal auto's zorgden ervoor dat Bart Kersten, die in de borst werd getroffen, daarop met een ambulance in het ziekenhuis kwam. Met een spoedoperatie kon men het leven van de man — die gisteravond buiten levensgevaar verkeerde — redden. De Heerlense politie zorgde er ondertussen voor dat er drie bloeddonors werden opgehaald.

Nadat Roelof N. tegen de lantaarnpaal was gereden ging hij ervandoor. Met behulp van politie uit Brunssum en Hoensbroek werd de jacht op hem ingezet. Een uur later kon hij echter bij het woonwagenkamp door een Heerlense patrouille met getrokken pistool — men dacht dat de man nog een wapen bij zich had, maar achteraf bleek dit een zaklamp te zijn — worden aangehouden. Hij gaf zich zonder verzet over.

Tijdens het verhoor verklaarde de man dat Bart Kersten hem al verschillende malen had uitgedaagd. Gisternacht is hij met zijn geweer naar de wagen van Kersten gegaan. Op zijn uitdaging verscheen eerst mevrouw Kersten aan het raam. „Ik moet je man hebben", riep N. daarop. Toen Bart Kersten daarop zelf in ondergoed voor het raam verscheen loste N. het schot. Tijdens het verhoor zei Roelof N. dat hij niet had geschoten maar dat hij wel met Bart Kersten gevochten zou hebben. Het wapen waarmee het schot werd afgevuurd is nog niet gevonden. Volgens de politie zou N. echter ruimschoots de tijd hebben gehad het wapen te verbergen. Roelof N. is reeds vaker wegens geweldsdelicten met de politie in aanraking geweest.

BLOED

De auto waarmee hij zijn slachtoffer vervoerde — en die onder het bloed zat — is door de politie voor nader onderzoek naar het bureau gebracht.

Op de foto: de auto waarin dader en slachtoffer naar het ziekenhuis reden.

Roolvink gaat met grootmetaal praten over nieuwe c.a.o.

(Van onze parlementaire redactie)

DEN HAAG, 3 januari — Minister Roolvink (Sociale Zaken) gaat op aandrang van het kabinet op zeer korte termijn praten met werkgevers en werknemers in de groot-metaal over de nieuwe c.a.o., waarover een maand geleden overeenstemming werd bereikt. Na afloop van het kabinetsberaad over deze zaak werd gisteravond in Den Haag bekend dat het kabinet nog geen definitieve beslissing heeft genomen.

Het feit dat minister Roolvink eerst nog wil overleggen, houdt niet zonder meer in dat het kabinet onoverkomenlijke bezwaren tegen de metaal-c.a.o. voor 1970 en 1971 heeft, aldus welingelichte politieke kringen.

Het is bekend dat vooral minister Witteveen (Financiën) zich verzet heeft tegen de C.A.O., waarin naast de jaarlijkse loonsverhogingen van 2¾ procent voorzien is in extra verhogingen gekoppeld aan de stijging van de kosten van levensonderhoud. Die extra verhogingen mogen maximaal 6 procent bedragen volgens het contract. Minister Witteveen heeft al eens laten weten van mening te zijn dat door deze — halfjaarlijkse — verhogingen de inflatie wordt gesterkt. Bij de C.A.O. voor het groot-metaal zijn in totaal rond 250.000 werknemers betrokken. Naar verluidt zou de heer Roolvink reeds maandag een eerste gesprek met werkgevers en werknemers hebben.

Buit bij overval 20 mille

(Van onze correspondent)

AMSTERDAM, 3 jan. — Een gewapende overval op het bijkantoor van de Spaarbank voor de stad Amsterdam aan het Damrak in de hoofdstad heeft een nog onbekende man gisteren een buit ter grootte van 20.000 gulden opgeleverd. Het was ongeveer half twee toen de man het kantoor binnenstapte.

„Geld, geld, ik heb niets te verliezen", riep hij tot de aanwezige personeelsleden. Dezen vulden de tas, die de man op de balie wierp. Toen dit gebeurd was, verdween de man. Hij ontvluchtte door een steeg waar hij zich tussen het publiek mengde en men zijn spoor bijster raakte.

Het signalement dat de bankbedienden van de overvaller hebben opgegeven komt hier op neer: de man was ongeveer 28 jaar oud, hij was voorzien van een snor en droeg een bruine diplomatentas. Volgens de politie is de man een Nederlander geweest. Het onderzoek duurt voort.

Bisschop nodigt broeder uit tot priesterschap

(Van onze correspondent)

HAARLEM, 3 jan. — Mgr. Th. Zwartkruis, bisschop van Haarlem, zal vandaag de 57-jarige broeder Justus Vogelezang in de kapel van de bisschoppelijke nijverheidsschool in Voorhout tot priester wijden. Het bijzondere van deze priesterwijding is, dat het initiatief hiertoe van de bisschop is uitgegaan, en dat de gebleken bekwaamheden van de kandidaat voldoende geacht werden om hem als priester in zijn werkkring te laten functioneren.

Broeder Justus, die al jaren in het onderwijs werkzaam is, op het ogenblik als godsdienstleraar aan verschillende scholen in Amsterdam, blijft lid van de congregatie van Onze Lieve Vrouw van zeven smarten. Het is de eerste maal dat een Nederlandse bisschop een leek tot het priesterschap roept. Waarnemers zien hierin een overgangsregeling naar een postconciliaire vorm, waarin het mogelijk zou kunnen worden dat de bisschop een huisvader voor het ambt uitnodigt.

Inbreker met revolver overmeesterd

EINDHOVEN, 3 jan. — De 24-jarige J. de Kouter uit Eindhoven heeft in zijn woning aan de Kornoeljelaan afgelopen nacht de 21-jarige inbreker P. de B., die hem met een revolver bedreigde, overvallen en overmeesterd. Zijn inmiddels wakker geworden vrouw alarmeerde de politie die de man arresteerde.

De bewoner werd wakker van gestommel in huis. Hij verliet zijn slaapkamer maar beneden gekomen werd hij bedreigd door een man die hem „handen hoog of ik schiet" toevoegde. De K. zag een cylinderrevolver dreigend op zich gericht. Met een sprong wierp hij zich op de indringer die hij met beide handen vastpakte en tegen de grond werkte. Het gelukte hem ook de revolver te bemachtigen, waarna de inbreker de vlucht wilde nemen. De bewoner bracht echter de indringer een aantal rake klappen toe, waarbij twee stoelen werden vernield en de vloerbedekking onder bloedvlekken kwam te zitten. Tijdens de vechtpartij werd de echtgenote van De K. wakker die de politie belde. De politie kon de inbreker nog ter plaatse arresteren. Bij nader onderzoek bleek de gehanteerde revolver ongeladen te zijn.

HARTPATIËNTJE VERGEEFS NAAR V.S.; OPITTER WOEDEND

(Van onze correspondent)

MAASEIK, 3 jan. — De bevolking van het plaatsje Opitter bij Maaseik is woedend. Op aanraden van ene Vake van Sas uit Westerlo (provincie Antwerpen) legden de inwoners samen een kapitaaltje op tafel om hun 5-jarig dorpsgenootje, Noël Ferson naar Amerika te laten reizen voor een hartoperatie. De Belgische geneesheren die de kleuter behandelden achtten de operatie niet noodzakelijk, maar Vake beweerde het tegendeel. Zijn advies werd opgevolgd. Vake nam het door de bevolking bijeengebrachte geld in ontvangst en boekte een reis naar Houston voor Moeder Ferson, haar zoontje en een nichtje. Enkele dagen geleden barstte de bom: dr. Denton Cooley, de Amerikaanse hartchirurg die Noël zou opereren, gaf te kennen het met zijn Belgische collega's eens te zijn. De hartoperatie bleek niet noodzakelijk. Het in Opitter speciaal voor de financiering van de reis gevormde comité, waarin ook de burgemeester en de pastoor zitting hebben, voelt zich bedrogen. De reis kostte de gemeenschap 150.000 Bfr.; ruim 11.000 gulden.

Enkele jaren geleden was Vake Van Sas nog een onbekend boekhoudertje dat in de provincie Antwerpen een klein winkeltje exploiteerde. In 1966 kwam hij voor het eerst op het idee reizen naar Amerika te organiseren voor Belgische hartpatiënten. Ook het vier kinderen tellende mijnwerkersgezin Ferson uit Opitter (mevrouw Ferson-Thijs werkt in een textielfabriek) zag in mijnheer Vake de grote weldoener. „Hij was een vader met veel liefde en begrip". Het kleine, zenuwachtige mannetje werd aanvankelijk als een „vreemde signeur" gezien, maar al spoedig won hij het vertrouwen. De burgemeester van Opitter: ,Toen madame Ferson wenend tegenover mij zat heb ik toestemming voor een inzameling gegeven. Om haar te troosten stopte ik haar 1000 frank in de hand. Ik werd tot ere-voorzitter van het comité benoemd".

De Belgische justitie zit van Sas op de hielen, maar hij is zo glad als een aal. Steeds opnieuw weet hij het vertrouwen te winnen van bezorgde ouders. De Leuvense cardioloog dr. Van der Hauwaeat haastte zich persoonlijk naar Opitter om daar een voorlichtingsbijeenkomst te houden toen hij vernam dat Vake van Sas er „opereerde". Het grootste gedeelte van de bevolking zag na afloop van de bijeenkomst in dat de cardioloog gelijk had. Desondanks wilde men het gezin Ferson er niet van weerhouden op advies van Vake „niet langer te aarzelen en 100 procent zekerheid te kiezen voor hun bloedeigen kind...."

FOTO: Mevrouw Ferson-Thijs en haar zoontje Noël over Vake van Sas: „Hij was een vader vol liefde en begrip".

Kolom Links

mensen

◆ Een Amerikaanse militair in Zuid-Vietnam heeft besloten het roken te staken. Hij kwam hiertoe, nadat een sluipschutter de punt van zijn sigaar had afgeschoten. „Een dergelijk voorval moet iets betekenen", aldus Robert McElroy uit North Babylon in de staat New York.

◆ *Zo kan het ook, maar dan moet je wel goed uit je ogen kijken. Deze skibril is met bont afgezet en hij wordt in de handel gebracht door een Westduits winkelcentrum. De bergen in en indruk gemaakt! (foto)*

dieren

◆ *Mr. Pieter van Vollenhoven heeft gezegd dat hij er zolang mee doorgaat tot er een meisje komt. Hij is inmiddels altijd al doorgegaan met fotograferen en het plaatje dat hij van prins Maurits maakte mag er best zijn (foto)*

dingen

◆ De Tokiose ondergrondse is naar grootte thans de vierde in de wereld die van New York, Londen en Parijs. Er is een nieuw traject voltooid waardoor de totale lengte van de sporen der Tokiose ondergrondse thans 132,6 kilometer bedraagt. ◆ De Amerikaanse regering heeft plannen aangekondigd voor een drastische uitbreiding van de gratis voedselverstrekkingen aan schoolkinderen. Naar schatting 6.600.000 scholieren van arme ouders zullen van het voedselprogramma profiteren.

uitspraak

◆ *„In het algemeen zijn rechtse mensen aardiger dan linkse mensen. Dat komt, rechtse mensen hebben geen meningen omdat zij belangen hebben. Zij hoeven geen meningen te hebben en meningloze mensen zijn altijd aardig. Als je tegen ze zegt dat er een revolutie moet komen, lachen ze" (Harry Mulisch)*

foto vandaag

◆ *Celia Ffitch, 23, uit Totton, Hampshire in Engeland, werkt op het kantoor van de plaatselijke belastingontvanger. Twee jaren heeft ze de mensen geholpen met het invullen van hun belastingbiljet. Nu, in 1970, gaat ze degenen die niet betalen, aanmanen. Maar ze zal niet veel boze woorden hoeven te gebruiken. Iemand die Celia heeft gezien, betáált, en wel onmiddellijk! Gelukkig dat er in ons land nog geen vrouwelijke aanmaners zijn.*

gehOOrd

◆ *wie zijn religieus schendt, schendt zijn aangezicht*

En meneer Quinten meent:

◆ *wie schaatst moet de val verwachten*

Beat houdt jong. In een Hamburgse moderne balletschool doen jonge-vrouwen en mannen, zelfs getrouwde mannen, graag kronkels in hun ledematen om vooral maar jong te blijven. Een keer per week stellen zij zich onder de hoede van de 26-jarige danspedagoge Karin. Ze betalen daarvoor per maand 20 tot 25 Mark. Erg populair is op de woensdagavond de „jazz- en beatdans" die we hier zien beoefend. Op het einde van de les is zelfs Karin buiten adem. Moet dat nou? Ja, het moet.

in het café

Een voormalige Duitse tankofficier zegt dat hij wellicht bij de Britse commissie voor raciale betrekkingen zal protesteren omdat iemand op de muur van een café in het Engelse dorp Rackenford heeft geschreven: „Ga naar huis, jij Duits Zwijn".

„Ik begrijp het niet. Ik heb hier nooit iemand beledigd", aldus de ex-officier die zichzelf baron Ludolf Fink van Schanze noemt. „Ik vind dit heel erg en ik zal er iets aan moeten doen. Ik denk er over naar de commissie voor raciale betrekkingen te gaan", zo verklaarde hij tegenover journalisten. Deze commissie houdt zich bezig met discriminatiegevallen, voornamelijk inzake gekleurde immigranten. De 46-jarige Von Schanze zegt dat hij tijdens de tweede wereldoorlog in Arnhem krijgsgevangen is gemaakt. Hij heeft sinds het einde van de oorlog in Engeland gewoond. De afgelopen anderhalf jaar was hij barkeeper in het café. Hij is nu ontslagen. Von Schanze zei dat hij ook door een klant is beledigd en bedreigd met een jachtgeweer.

journaal

broodje bier

Mensen die na gedane werktijd graag 't glaasje heffen en dan op zeker ogenblik wel eens in geestelijk konflikt raken met het geijkte etensuurtje hebben in zulke situaties altijd een aardige slogan achter de hand: „Ieder biertje is een boterham". Een opvatting waarmee moeder-thuis het maar zelden eens is en waarmee de voedingsdeskundigen (zij het dan om andere redenen) het evenmin eens zijn.

Want dat biertje kan, wat de voedingswaarde betreft, niet met de boterham op een lijn worden gesteld, al levert een glas bier wel aanzienlijk meer calorieën dan een snee brood. Afgezien van die calorieën gaat de benaming „vloeibaar brood" in geen enkel opzicht op. Er zijn weliswaar een paar voedingsstoffen die zowel in bier als in bruinbrood voorkomen, maar andere belangrijke zaken uit brood (zoals ijzer, thiamine en eiwit) ontbreken in bier, afgezien van een vleugje eiwit. U weet het dus: de kreet „biertje-boterham" is een leuke dooddoener maar heeft geen enkele (voedings)waarde.

bruiloft

Zes personen uit Bogota onder wie de jonge bruid en bruidegom zijn na het huwelijksmaal aan vergiftiging gestorven. Luis Hernando Padilla (24) een verkeersagent, stierf dinsdag. Zijn bruid, Nais Prieto en twee van de broers van Padilla en de ouders van de bruid waren reeds maandag overleden.

de heilige mao

In de perskamer van het Vaticaan heeft men, tot ieders ... melijke schrik, een schilderij zien hangen van Mao Tse T... Hoe het daar terecht gekomen is weet men nog niet, maa... elk geval is dit de maker: Luigi Carnevali, 86, die zegt ... hij zijn schilderij gemaakt heeft naar een Chinese afbeel... van Mao als jonge kruisvaarder. Hier laat hij die schets ... Het kon inderdaad best een pastoor zijn in zijn toog.

bang voor regen?

Een in Israël wonende Arabier wordt ervan beschuldigd spionage voor Egypte te hebben gepleegd, waarvoor hij twaalf paraplu's kreeg. Het is de 27-jarige Laviv Nagar, een huisschilder uit Haifa. Volgens de tegen hem ingebrachte beschuldiging zou Nagar op 12 oktober een codetelegram gezonden hebben, waarin de Egyptische inlichtingendienst op de hoogte werd gesteld van een algemene mobilisatie in Israël. Voor deze informatie, die overigens niet juist was, ontving hij 12 paraplu's, die in de haven van Haifa door agenten van de Israëlische geheime dienst in beslag genomen werden op de dag van Nagars arrestatie.

koetje boe

Zonder zelfs boe te roepen heeft een koe een oude kerk gered voor de dreigende instorting. De koe was de hoofdprijs in een loterij ten behoeve van de kerk van St. Ulderic in dit berggehucht bij het Comomeer. Zij was beschikbaar gesteld door de burgemeester. De opbrengst van de loterij was meer dan twee miljoen lire, netgeen voldoende was om te beginnen met de dringende reparaties aan het ruim duizend jaar oude gebouw.

blijf waar je bent

D 34-jarige Zuidslaaf Milutin Veljkovic heeft een nieuw wereldrecord gevestigd door 182 dagen aan één stuk in afzondering onder de grond te verblijven. Het wereldrecord was tot nu toe in handen van de Fransman Jean-Pierre Mairetet die in 1966 eenzelfde poging 181 dagen volhield.

Veljkovic rekent erop dat hij in totaal 436 dagen onder de grond zal verblijven, dat wil zeggen de gehele duur van een geologisch jaar dat uit vijf seizoenen bestaat.

In zijn pikdonker verblijf, een grot op 200 meter diepte vlakbij het plaatsje Kopaj-Kosar, heeft Veljkovic gezelschap van een schaap, een hond, een kat en enkele kippen en eenden. Tengevolge van de voortdurende duisternis is een van de kippen gestorven. De kat is enkele malen bijna ten onder gegaan aan een zenuwinstorting. Wat de kenner van de holenleer zelf betreft, hij is bezig met het schrijven van een science-fictionboek dat behoorlijk lijvig dreigt te gaan worden.

waterdrinkers

Vrouwelijke hormonen die in de pil worden gebruikt, komen voor in zeer kleine hoeveelheden in het drinkwater van de stad Londen. Volgens het ministerie van volksgezondheid bestaat echter geen gevaar voor de gezondheid van de bevolking. Men verklaarde verder: „Iemand zou twee liter water per dag moeten drinken, 25 jaar lang, om aan een gelijke hoeveelheid hormonen te komen als per dag door een vrouw, die de pil gebruikt, wordt ingenomen." De artsen maken zich echter zorgen over de gevolgen voor het drinkwater, als veel meer vrouwen de pil gaan gebruiken.

De hormonen, voornamelijk estrogeen, kunnen niet worden vernietigd door riolering of filtrering. Iedere stad, die, zoals Londen, het drinkwater krijgt stroomafwaarts van de rioleringsbuizen, kan met hetzelfde probleem te maken krijgen.

zo zijn ze

Time Magazine heeft de „Man en vrouw van het jaar" voor 1969 aangewezen. Het werden de 'Amerikanen van het Midden': 100 miljoen mensen ofwel half de bevolking van de Verenigde Staten. Time, dat reeds tientallen jaren elk jaar een man of vrouw van het jaar aanwijst, licht zijn keuze voor 1969 als volgt toe: „De Amerikanen van het Midden zijn de burgers die Richard Nixon in het Witte Huis hebben gebracht (al stemden er ook bijna evenveel op Hubert Humphrey). Zij hebben twee paren astronauten naar de maan gezonden... deze mensen zijn niet rijk en niet arm...„Maar bovenal is het gemiddelde Amerika een ...tesgesteldheid, een mentaliteit, e... heel van waarden en vooroorde... een geheel van angsten. De m... vrouw van het jaar vertegenwo... een grote, niet georganiseerde ...derschap die bijeengehouden ... door een in grote trekken gelij... op de dingen... Zij huldigen een ... denstelsel dat zij aangevallen en ... diculiseerd zien op alle plaats... behalve in Richard Nixon's Wa...ton. Zij zeggen: „Amerika is he... weldigste land van de wereld. Wa... willen sommigen het naar be... halen"?

PANDA en het toverrecept

55-105. Joris merkte tot zijn schrik, dat hij snel zijn normale grootte weer aannam. „Wee mij..." prevelde hij. „Ik voordat de tralies mij inklemmen..." moet deze kooi met edelstenen uit — Maar hij was al te laat. De spijlen bleken hem niet meer door te laten en hij raakte helemaal bekneld. „Umps..." riep hij gesmoord, tussen zijn ledematen. „H-help!" „Daar is de schurk!" sprak de agent, die zich op deze kreet omkeerde. „Dat is de dief die ik zoek!" „In mijn uitstalkast met kostbare juwelen!" voegde de museumdirekteur er geschokt aan toe. „Hoe kòmt hij er bij!" „Hoe komt hij er in?" vroeg Panda zich af. „Dat lijkt wel toverwerk! Zou het iets met het papier te maken hebben, dat hij de ... tijd bij zich droeg?" Hij kreeg ... gelegenheid om dat uit te zoeken want op dat moment ging het vel... uit zichzelf omhoog en Panda ... daar zó verbaasd over dat hij ve... om het los te laten. Daardoor zwe... hij mee de lucht in....

SIMPELMAN

door Wim van Wieringen

FRED BASSET

ARMAN EN ILVA

De charmante koffiepot

Huon, de neveling — Ilse's erfdeel

Nadat de moeilijkheden met de verwarmingsinstallatie in de grote tent bij het Olympisch Stadion waren opgelost, waren er geen problemen meer voor de première van de Nederlandse versie van de Amerikaanse hippiemusical Hair. Organisator Hans Kemna verwacht dat de show zeker een half jaar in Amsterdam kan draaien. Het leek er aanvankelijk op dat de geluidsinstallatie niet aan minimale eisen voldeed, maar dat werd later beter.

Bovenstaande foto werd tijdens de generale repetitie genomen. Vrijwel heel de „cast" is erop te zien, in een van de extatische massascènes.

Officier eist straf van zes jaar

Chauffeur stal op bestelling

AMSTERDAM, 3 jan. — Met veel bravoure vertelde de 22-jarige chauffeur J. N., die een half jaar geleden tijdens een achtervolging door de politie in Wageningen drie pistoolschoten had afgevuurd, gisteren voor de rechtbank in Amsterdam dat hij in militaire dienst meester was op alle wapens. „Ik was de beste schutter van het gehele peloton". Hiermee wilde hij zijn rechters aantonen dat hij in de bewuste nacht van 18 op 19 augustus bepaald niet in paniek had gehandeld en de drie schoten gericht had afgevuurd.

Het eerste was volgens hem een schot in de lucht geweest om de politie af te schrikken. Het tweede en derde waren bedoeld om een ruit kapot te schieten waardoor hij aan zijn achtervolgers kon ontkomen. Een van de achtervolgers, de 34-jarige Wageningse hoofdagent K. Heijink, die als getuige optrad, had echter de overtuiging dat het tweede schot voor hem bedoeld was. Het bleef een kwestie van ja en neen en ook de officier van justitie werd het niet duidelijk of er wel of niet in de richting van de agent was geschoten. Niettemin dit geval zo ernstig dat hij mede op grond van de grote reeks diefstallen vond hij het gebruik van een wapen in door verdachte gepleegd, een gevangenisstraf van zes jaar met aftrek van voorarrest eiste.

Verdachte, die een bepaald niet onbeschreven strafblad heeft, voerde in het afgelopen jaar een reeks diefstallen uit, waarvan hem er vier ten laste werden gelegd. De meest spectaculaire inbraak pleegde hij op 10 juli vorig jaar. In de Oudebrugsteeg in Amsterdam haalde hij een juwelierszaak volledig leeg. De eigenaar miste de volgende dag een hoeveelheid juwelen met een waarde van 150.000 gulden. Bij een inbraak in een sigarenwinkel in Wageningen werden de Amsterdamse chauffeur, die de diefstallen niet voor zich zelf maar op bestelling pleegde en daarvoor werd betaald, en zijn metgezellen op heterdaad betrapt. Om zijn collega's de kans te geven weg te komen en de aandacht van de politie op zichzelf te richten, zo verklaarde hij voor de rechtbank, schoot hij een keer in de lucht en nam daarop de benen. Achtervolgd door de hoofdagent rende hij de tuin van een huis in, schoot door de kamerruit, dook naar binnen en schoot ook een tweede ruit aan de andere kant van de doorlopende kamer kapot. Hierdoor ontkwam hij aan zijn achtervolger. Later werd hij in Amsterdam gearresteerd.

VOORDEEL

De president vroeg zich nog af hoe iemand door twee ruiten kan duiken zonder daarbij verwondingen op te lopen. De zes mm pistoolkogels konden volgens hem slechts een klein gaatje in de ruiten hebben veroorzaakt. „Als ik vrijspraak krijg wil ik het een keer voordoen", was het enige antwoord van verdachte, die de eis van de officier erg hoog vond. „Van het enige wat goed in mij is kan nog wat gemaakt worden. Als ik zo lang moet „zitten" is ook dat verdwenen", zo luidde het laatste woord van verdachte.

De rechtbank doet 16 januari uitspraak.

Een oude Vietnamese boerenvrouw uit het dorp in het Phong Diendistrict kijkt in angstige spanning toe hoe Amerikaanse soldaten haar huis doorzoeken op Vietcongstrijders.

TERZIJDE

Petpak

Er zijn maar weinig herenmodezaken die hun kostuums het predicaat „petpak" meegeven, behave misschien in het spraakgebruik binnenshuis, maar dan zetten ze het er nog niet op. Het lijkt dus onwaarschijnlijk dat de Amerikaanse heer Henry Cabot Lodge, die bij het instappen op de vlieghaven Orly een doos met dit opschrift bij zich draagt, zich in Parijs een petpak, anders gezegd een klereklof heeft laten aanpraten. De doos is er trouwens te mooi voor, en de man ook.

De zaak wordt duidelijker wanneer wij weten dat de heer Lodge door zijn land als vredesonderhandelaar naar Parijs is afgevaardigd, en daar zijn hoogste troef heeft uitgespeeld door boos weg te lopen. Als kleine jongen deden we dat al, maar in de politiek moet je een hele grote jongen zijn om het je te kunnen veroorloven.

Het gevolg van deze stap was dat hij terugvloog naar Amerika. Nu weet ieder die wel eens gevlogen heeft dat de luchtvaartmaatschappijen de gewoonte hebben zich op bijna verontrustende wijze over de bagage van de passagier te ontfermen. Ze nemen het je af en persen je in een slurf waar je niet meer kunt zien wat er mee gebeurt ,maar als je straks door net zo'n slurf wordt uitgeblazen staat het allemaal weer voor je neus en de douane zet er een kruisje op, een gebaar dat door ieder religieus voelend mens van harte wordt onderschreven.

Bij het vervoer van levenloze voorwerpen is deze handelswijze nog wel te verdragen, maar hoe zouden we ons voelen wanneer onze hond, onze kat, ons knuffelstekelvarken of onze troetelslang via separate slurven naar de plaats van bestemming werden vervoerd?

De luchtvaartmaatschappijen hebben rekening gehouden met onze gevoelens, en met de hunne. „Pet Pak" is de Amerikaanse naam voor knuffeldierendoos. Het door Cabot Lodge meegedragen voorwerp is vrolijk beschilderd als een huis in colonial style. Een foxterrier is er buiten tegenaangetekend, en een poes zit achter de bloemetjes voor het raam. Een treffende bijzonderheid, wanneer wij weten dat het huis in dit geval een echte poes bevat, die waarschijnlijk platgedrukt op de bodem haar ontsnappingskansen ligt af te wachten, want poezen hebben enorm de schurft aan alle vormen van verpakking, zolang het geen poezevellen zijn. De ongelukkige lijdt voor haar bestwil, want ze gaat weer fijn met het baasje naar het eigen huisje met de eigen huismuisjes. Papperlepap, wat zijn de kleintjes lekker groot geworden.

Hebben poezen dus alle reden om tevreden te zijn over het petpak, des te meer geldt dat voor de hond, die 's werelds volmaakste schepsel zou zijn als hij de mens niet voor het volmaakste schepsel hield. Een baas kan altijd nog zonder hond leven, maar een hond niet zonder baas. En hoeveel honden zijn niet wreed van hun reizende baas gescheiden doordat deze niet op de hoogte was van de service die de luchtvaartmaatschappijen aan reizende honden bieden? Honden van alle landen, hijs je baas in het pretpak en ga mee in het petpak. Wie weet wordt het dan nog wat met de vrede.

KEES STIP

Auteur Olsen over zaak Ted Kennedy:

Mary Jo Kopechne reed auto zelf

BOSTON, 3 jan. (Ap) — De auto van senator Edward Kennedy waarin secretaresse Mary Jo Kopechne deze zomer op het eiland Chappaquiddikck verdronken is, werd niet door Kennedy, maar door haarzelf bestuurd. Zij was de enige inzittende van de verongelukte wagen. Tot deze conclusie komt schrijver Jack Olsen in het boek „De Brug op het eiland Chappaquiddick", dat in de Verenigde Staten is uitgegeven. Over drie dagen moet een gerechtelijk onderzoek naar de dood van mejuffrouw Kopechne beginnen

Olsen, redacteur in dienst van Time Inc., concludeert uit onderzoeken die hij op Chappaquiddick en te Martha's Vineyard heeft ingesteld, ook dat Kennedy uit de auto was gestapt nadat hij met mejuffrouw Kopechine een hulpsherriff was tegengekomen.

De senator heeft zich schuldig verklaard aan het verlaten van de plaats van een dodelijk ongeval om verlegenheid en verkeerd begrip omtrent zijn gezelschap met mejuffrouw Kopechne te vermijden, zo meent Olsen.

Senator Kennedy houdt op het ogenblik een wintersportvakantie en was niet onmiddellijk beschikbaar om commentaar te leveren op de beweringen van de schrijver.

Afgaande op de verklaring van hulpsheriff Christopher Look jr., die de auto van de senator met minstens twee inzittenden in de richting van de brug had zien rijden schreef Olsen: „Het zou voor Kennedy een zeer logische stap zijn geweest om de auto tussen de hoge hagen van struiken te laten stoppen, eruit te springen en Mary Jo te zeggen, om te draaien en hem na enkele ogenblikken op te pikken als de politieman de jacht niet zou inzetten", zo staat in het boek.

MARY JO KOPECHNE
...zelf aan stuur...

PEDALEN

„Misschien heeft zij niet de tijd genomen om de stoel te verstellen opdat haar voeten gemakkelijk de pedalen zouden kunnen bereiken". Verder hierop voortbordurend stelt Olsen dat het meisje nauwelijks over het dashboard van de auto heen kon kijken en niet kon zien dat de toegang tot de hoge brug dicht daarvoor een zwenking naar links maakte, en dat zij zo rechtdoor, het water inreed.

Olsen zegt dat in het 20-jarig bestaan van de brug er nog nooit iemand anders vanaf is gereden en dat als Kennedy slechts 32 kilometer per uur reed, zoals hijzelf beweerd heeft, het ongeluk niet verklaard kan worden door een rijfout.

Olsen gelooft dat Kennedy gedeeltelijk tot zijn versie van het ongeluk gekomen is omdat in die tijd zijn vrouw Joan weer zwanger was, na daarvoor twee miskramen te hebben gehad. Hij zou gevreesd hebben dat zij erg zou schrikken „van de publieke insinuaties, die geuit zouden worden als de volledige details bekend werden".

Overval op pompstation mislukte

UTRECHT, 3 jan. — Twee onbekende mannen hebben gisterochtend vroeg een mislukte overval gepleegd op een benzinetankstation aan de Rijksweg 12 bij Bunnik. De overvallers trachtten de 58-jarige pompbediende J. B. te overmeesteren, toen deze om even over twaalf de zaak afsloot en naar huis wilde gaan.

De heer B., die de geldopbrengst van die dag (enkele duizenden guldens) al tevoren in een tas in zijn auto had gelegd, kreeg bij de korte schermutseling enkele flinke tikken op zijn hoofd. Hij wist zich echter op een gegeven moment los te rukken. Zwaaiend met een zaklantaarn rende hij de snelweg op en wist zo de aandacht van enkele passerende automobilisten te trekken. De beide aspirant-rovers lieten daarop de buit de buit en verdwenen hals over kop in het nachtelijk duister. Van hen ontbreekt nog elk spoor. De pompbediende, die licht aan het hoofd werd gewond, moest zich onder doktersbehandeling stellen.

VNG is tegen wijziging van gemeentewet

(Van onze correspondent)

DEN HAAG, 3 jan. — De door de regering voorgestelde wijziging van de gemeentewet heeft bij de Vereniging van Nederlandse gemeenten geen instemming kunnen vinden. Deze organisatie is van mening, dat het ontwerp dient te worden verworpen en zij heeft dat standpunt toegelicht in een uitvoerige brief aan de Tweede Kamer.

In het wetsontwerp wordt een nieuwe regeling voorgesteld met betrekking tot het goedkeuren van de begroting. Als de gewone dienst niet in evenwicht is, kan de begroting niet worden goedgekeurd, zo wil de nieuw-ontworpen regeling. Gedeputeerde Staten zullen daarvan alleen mogen afwijken als aannemelijk is, dat in de eerstvolgende jaren het begrotingsevenwicht zal worden hersteld.

Onhoudbare situaties

De vereniging acht dit wetsontwerp onnodig en zij is van oordeel dat het zal leiden tot onhoudbare situaties. Zij meent, dat het euvel van de begrotingstekorten bij de gemeenten moet worden bestreden door verbetering van het voor de gemeenten geldende financiële statuut. Een sanering van de gemeentelijke financiën dient daaraan vooraf te gaan. De VNG meent voorts dat het wetsontwerp pas op zijn mérites zal kunnen worden beoordeeld op het moment, dat de wijziging van het plaatselijk belastinggebied tot stand is gekomen en de schaalbedragen en verfijningen zijn herzien. Maar als al deze maatregelen voldoende effectief zijn, is er aan het wetsontwerp geen behoefte meer, zo meent de VNG.

Amerikaanse marine geeft brandende „Badger State" op

HONOLOELOE, 3 jan. (AFP) — De Amerikaanse marine heeft de „Badger State", die met een lading munitie voor Vietnam in brand is geraakt en 1500 mijl ten noordoosten van Hawai in de Stille Oceaan drijft, opgegeven.

Wanneer daarom verzocht wordt zal de marine het schip tot zinken brengen. Berging wordt te gevaarlijk geacht en bovendien wil geen enkele havenmeester het brandende schip toelaten.

WEEROVERZICHT

Bij ons meer vorst dan dooi

De temperatuur begon gisteravond in Limburg ook iets boven het vriespunt te komen maar de dooi blijft in onze omgeving van heel weinig betekenis. Er staat een wat meer noordwestelijke luchtstroming zodat door de Noordzeelucht in de kustgebieden de dooi 3 à 4 graden bedraagt. Boven land vindt een sterke afkoeling plaats met hier en daar mistvorming. Ook tijdens het weekeinde mag er 's nachts 3 tot 5 graden vorst worden verwacht en overdag temperaturen om het vriespunt. In de kustgebieden zijn enkele verspreide sneeuwbuitjes maar de kans hierop is in onze omgeving wat kleiner. Het blijft de komende dagen kwakkelen met overwegend lichte vorst.

De Bilt:

Nu en dan sneeuwbuien, wat meer in de kustgebieden dan landinwaarts maar ook enkele opklaringen. Aanvankelijk matige zuidwestelijke wind, later matige tot krachtige wind uit west tot noordwest. Temperaturen om het vriespunt tot lichte dooi.

Ukkel:

Matige tot vrij krachtige wind uit zuidwest tot west, later draaiend naar noordwest. Wisselende bewolking met sneeuwbuien en aan de kust regen en storthagelbuien. Maximumtemperaturen van 4 graden aan de kust, nul graden in Midden- en -3 graden in Hoog-België.

Omgeving Aken:

Veel bewolking met tijdelijk sneeuw of sneeuwregenbuien. Plaatselijk kans op gladde wegen. Maximumtemperaturen over het algemeen iets boven het vriespunt. Matige en af en toe krachtige wind uit zuid tot west. Verdere vooruitzichten tot zondagavond: over het algemeen veel bewolking met buien in de vorm van sneeuw en/of regen. Weinig verandering van de temperatuur. 's Nachts aanhoudend lichte tot matige vorst.

Zon op 08.48 uur, onder 16.42 uur; maan op 05.17 uur, onder 12.58 uur.

HET WEER IN EUROPA

	weer	Max. temp.	neerslag
Amsterdam	geh. bew.	3	1
De Bilt	regen	3	0.4
Deelen	geh. bew.	2	0.2
Eelde	zwaar bew.	2	0.6
Eindhoven	regen	2	0.3
Den Helder	geh. bew.	4	1
luchth R'dam	motregen	4	2
Twente	regen	1	1
Vlissingen	geh. bew.	3	1
Z.-Limburg	motregen	1	1
Aberdeen	sneeuwbui	2	2
Athene	zwaar bew.	18	0.2
Barcelona	geh. bew.	8	0
Belgrado	zwaar bew.	-1	0
Berlijn	sneeuw	-3	1
Bordeaux	onbewolkt	2	0
Brussel	geh. bew.	2	0.6
Frankfort	sneeuw	-2	1
Genève	onbewolkt	1	0
Grenoble	geh. bew.	-2	0
Helsinki	sneeuw	-7	8
Innsbruck	onbewolkt	-3	0
Kopenhagen	half bew.	0	0
Lissabon	geh. bew.	7	29
Locarno	onbewolkt	4	0
Londen	zwaar bew.	5	0
Luxemburg	sneeuw	-3	0
Madrid	sneeuw	2	0.1
Malaga	regen	12	—
Mallorca	geh. bew.	12	0
München	geh. bew.	-3	0
Nice	half bew.	11	0
Oslo	onbewolkt	-5	0
Parijs	geh. bew.	2	0.4
Rome	motregen	12	1
Stockholm	onbewolkt	-1	2
Wenen	licht bew.	-1	0
Zürich	geh. bew.	-2	0

Paus aanvaardt ontslagaanvraag van mgr. Jansen

ROTTERDAM, 3 jan. — De bisschop van Rotterdam, mgr. M. A. Jansen, heeft uit Rome bericht ontvangen dat paus Paulus zijn ontslagaanvrage heeft aanvaard.

Mgr. Jansen vroeg dit ontslag enige maanden geleden, omdat hij in augustus van dit jaar 65 jaar zal worden. De bisschop is namelijk van mening dat een bisdom als Rotterdam een zeer valide en geestelijk veerkrachtige man als leider nodig heeft. De paus heeft de bisschop nu met ingang van gisteren tot aan de benoeming van zijn opvolger benoemd tot apostolisch administrator van het bisdom Rotterdam, dit is waarnemend bisschop. Tegelijkertijd is mgr. Jansen formeel benoemd tot titulair bisschop van Basti, een niet meer bestaand bisdom in Zuidoost-Spanje.

Man bij brand ernstig gewond

ZWOLLE, 3 jan. — Een felle brand heeft gistermorgen in de oude binnenstad van Zwolle een werkplaats en de woning er boven in zeer korte tijd volkomen verwoest. Alleen de muren bleven overeind staan.

De bewoners, de heer D. W. Toersen, zijn vrouw en zijn beide jonge kinderen, werden pas wakker toen de woning al in lichter laaie stond. Door het brandende huis vluchtten zij naar buiten. Daarbij liep de man vrij ernstige brandwonden op. Hij moest in een ziekenhuis worden opgenomen.

CONCILIE BEGINT EEN VAN BELANGRIJKSTE ZITTINGEN

door J. Groen

Er is bijna geen twijfel over mogelijk: het Pastoraal Concilie van de Nederlandse kerkprovincie, dat van zondag tot en met woensdag a.s. weer in plenaire vergadering bijeen komt, zal zich uitspreken voor opheffing van de verplichting tot celibaat van de priesters. De bereidheid hiertoe is duidelijk gebleken op voorgaande plenaire zittingen. Enquetes onder het katholieke kerkvolk hebben overigens reeds aangetoond, dat een meerderheid deze opheffing wenst. Deze wens zal nu haar officiële bekrachtiging vinden in een besluit van vertegenwoordigers, die dit kerkvolk daartoe heeft gekozen.

Dit gekozen zijn geldt althans de 70 vertegenwoordigers van de 7 bisdommen — uit elk bisdom 10 — en de 10 vertegenwoordigers van de religieuzen. De overige leden van deze plenaire vergadering zijn lid krachtens hun functie — 7 bisschoppen, 1 hulpbisschop en 5 leden van de Centrale Commissie — of krachtens aanwijzing door het episcopaat. In totaal zijn er 108 stemgerechtigde leden.

Opvallend

De plenaire vergaderingen vertoonden tot dusver een tamelijk homogene samenstelling. Groeperingen als Confrontatie, Michaëllegioen of Katholiek Leven kwamen nauwelijks aan het woord en zelden door figuren, die zich volledig met deze groepen identificeerden. Deken Joosten van Echt, die een zuivere vertegenwoordiger van Katholiek Leven zou zijn geweest, ontbreekt deze keer op het appèl. Ook progressieve groeperingen als Septuagint hebben zich — als zodanig althans — nooit op de plenaire zittingen gemanifesteerd. Zeker één Septuagint-lid — Joost Reuten uit Amsterdam — maakt nu deel uit van de Haarlemse vertegenwoordiging. Met spanning wordt uitgezien naar een eventueel optreden van de nieuwe middengroepering Aktiegroep Wereldkerk op deze zitting en nog meer naar de opstelling van deze groep in de celibaatskwestie. Opvallend is dat onder de 58 leken, die naast 16 religieuzen en 34 priesters aan deze vergadering deelnemen, zich slechts twee handarbeiders bevinden: een machinebankwerker en een pijpfitter. De rest stamt geheel uit intellectuele beroepen als we daar de ene analiste ook toe mogen rekenen. Er is zeker een tiental „huisvrouwen", waaronder echter heel wat intellectuelen schuil gaan.

Buiten twijfel staat ook, dat het Nederlands Pastoraal Concilie hier aan een van zijn belangrijkste zittingen toe is. Wanneer het concilie zich uitspreekt voor de opheffing van de celibaatsverplichting, zal dit consequenties hebben voor het Nederlandse episcopaat. Daaromtrent gaat deze plenaire vergadering immers ook enige wensen uitspreken. Volgens de aanbevelingen gaat het de bisschoppen vragen voortaan van toekomstige priesters niet meer te eisen, dat zij ongehuwd zullen blijven; het vraagt de bisschoppen verder, dat zij in de wereldkerk de principiële bereidheid zullen bepleiten om gehuwden tot het ambt toe te laten en de mogelijkheid daartoe binnen de eigen kerkprovincie te scheppen. En het vraagt tenslotte nog dat priesters, die dispensatie van het celibaat vragen en krijgen in principe in al hun pastorale taken gehandhaafd zullen blijven (voorlopig nog als experiment) na verkregen toestemming van de betrokken gelovigen, collega's en bisschop

Het Pastoraal Concilie meent, dat de bisschoppen dit moeten bepleiten op grond van de bisschoppelijke collegialiteit in de wereldkerk. Deze collegialiteit mag niet zijn een wachten op maatregelen totdat alle bisschoppen dezelfde mening hebben, maar moet zijn een gezindheid van onderling vertrouwen en een open uitwisseling van gedachten en ervaringen over wat in de diverse kerkprovincies om verandering vraagt en veranderd wordt.

Vast staat, dat het Nederlands Pastoraal Concilie, indien het al deze "aanbevelingen" aanvaardt, zich tegenover de wereldkerk gaat opstellen, wier standpunt inzake de celibaatskwestie door de pauselijke encycliek en door jongere uitspraken van de paus genoegzaam bekend is. Er heerst dan ook een grote spanning over de houding, die het Nederlands episcopaat op deze plenaire vergadering gaat innemen. Reeds hebben de bisschoppen bekend gemaakt, dat zij kort na de plenaire vergadering hun beleid zullen vaststellen en bekend maken. Daarmee handelen ze geheel conform de opzet van het Pastoraal Concilie. Dit concilie is geen parlement; uiteindelijk kan het niet anders dan aanbevelingen uitbrengen aan de bisschoppen. Gedurende de voorgaande zittingen is echter wel duidelijk geworden, dat de bisschoppen dit willen verstaan als een "in gezamenlijk overleg met de gelovigen tot beslissingen komen". Tot dit overleg noopt hen overigens wel het stemgerechtigd lid zijn van de plenaire vergadering en de plicht als zodanig deel te nemen aan de discussies. De bisschoppen staan dus voor het feit zich ter vergadering — en waarschijnlijk individueel — uit te moeten spreken over de celibaatsverplichting. Over de rest van de aanbevelingen die wensen omtrent hun beleid raken, zullen zij zich met recht en reden van stemming kunnen onthouden. In de discussies er over zullen zij zich echter moeten laten gelden.

Nu is de houding van de Nederlandse bisschoppen ten aanzien van de celibaatskwestie na Chur wel bekend. Zij waren tijdens dat Europese bisschoppensymposium al bereid te pleiten voor toelating van gehuwden tot het ambt. Of zij inmiddels echter ook al de celibaatseis voor toekomstige priesters willen laten vallen en of zij ook de gedispenseerde priester — zij het als experiment — in het volledige ambt willen laten, zal in Noordwijkerhout moeten blijken. Daar zal ook moeten blijken in hoeverre er eensgezindheid onder de Nederlandse bisschoppen heerst.

Bekend is inmiddels ook, dat een groep Nederlandse priesters rond Septuagint de positieve uitkomst van Noordwijkerhout zal beschouwen als het eindpunt van hun "lange weg" en met of zonder bisschoppelijke instemming het experiment van de gehuwde ambtsdrager zal beginnen. Ook dit zal een overweging zijn, die de bisschoppen in hun beleidsbepaling zullen moeten betrekken naast de uitdrukkelijke wensen, die het Pastoraal Concilie gaat uitspreken.

Niet te gewaagd

Als men dan bedenkt, dat de celibaatskwestie in de kerk geen geloofspunt is maar slechts een disciplinaire maatregel, dan lijkt het ons niet te gewaagd te veronderstellen dat de Nederlandse bisschoppen zich in Noordwijkerhout zullen willen beraden op een beleid, dat overeenstemt met de wens van de Nederlandse kerkprovincie — zoals die althans in de niet geheel vlekkeloos gekozen vertegenwoordiging tot uiting komt — en dat aan Rome voorgelegd kan worden als een oplossing van één van die gevallen, waarin een plaatselijke kerk naar eigen aard en wezen moet voorzien in eigen noden. Omtrent de waarde van de plaatselijke kerk heeft de paus althans op de laatste bisschoppensynode in Rome enige positieve dingen gezegd.

„Deze onbegrijpelijke oorlog kan nog drie tot vier jaar duren"

IN BIAFRAANS OERWOUD ONTSTAAT EEN SITUATIE ALS IN VIETNAM

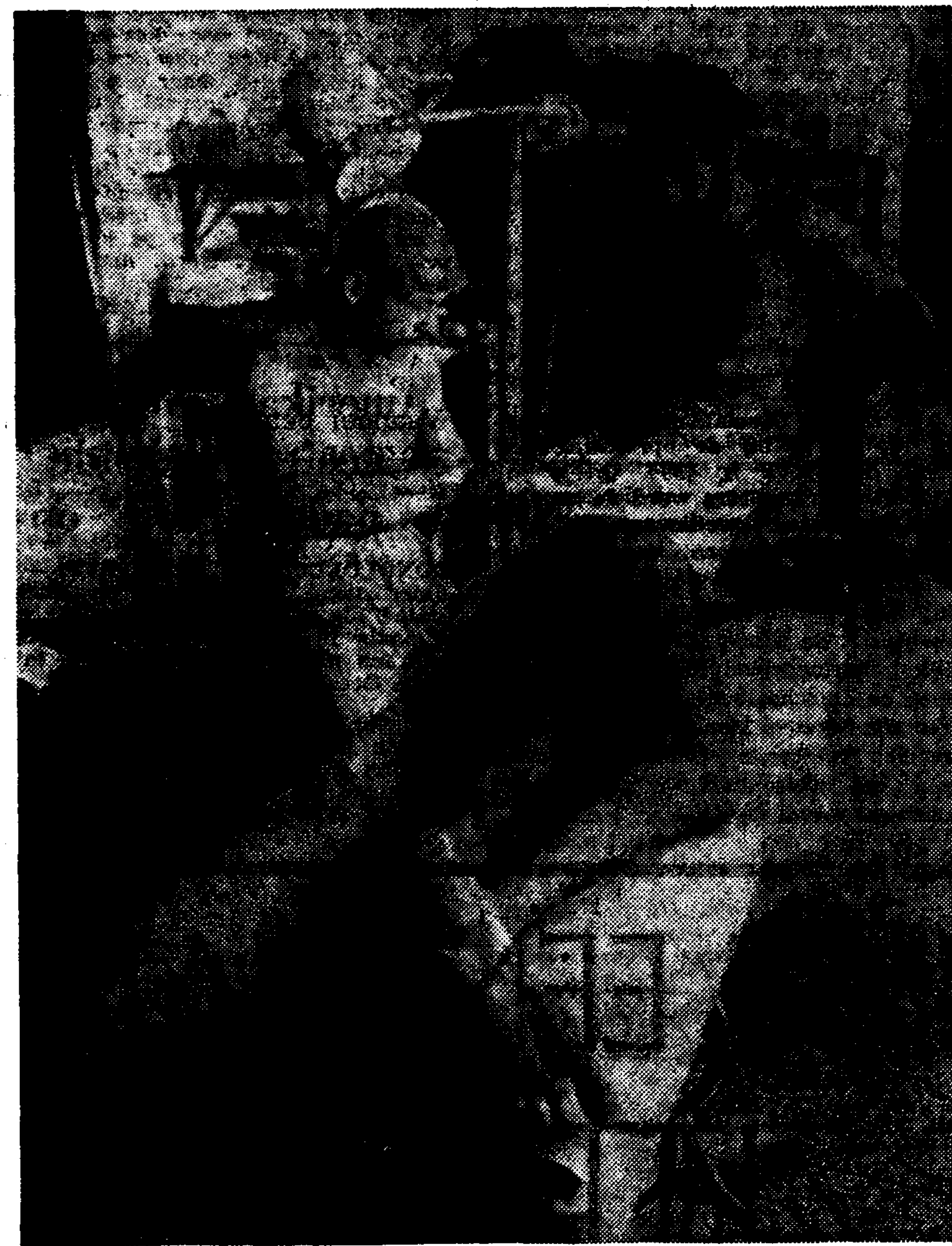
door Jan van Beek

BIAFRA, januari — „Statehouse" is de wijdse naam voor het enige douanekantoor van Biafra, op enkele betrekkelijk veilige mijlen van het vliegveld Uli. Een met zandzakken versterkte bunker, waar voornamelijk 's nachts wordt gewerkt, wanneer met de vliegtuigen van de luchtbrug enkele passagiers meekomen. De reiziger wordt met de nodige argwaan, maar wel met enige onderscheiding behandeld, wanneer zijn komst officieel is aangemeld en toegestaan via de diplomatieke vertegenwoordigers van de jonge republiek in Libreville of Sao Tomé.

Niemand gelooft aan een militaire victorie

In dat geval krijgt hij een begeleidster mee om hem langs het ingewikkelde labyrinth dat Biafraanse douane heet te leiden. Zij heette Dolly en was een trotse jonge vrouw, die met een goudlamee jurk door de oliewarm van petroleumlampen wiegde. Ik neuriede het motief uit de musical „Hello Dolly" achter haar. Waarschijnlijk omdat ik de zenuwen van de landing op het vliegveld nog niet kwijt was. „Ik zou dat maar niet doen", zei pater Jim Mc Nulty die mij van het vliegtuig had afgehaald. „Dolly was verloofd met een piloot van de luchtmacht, de „Biafran Babies". Hij is gisteren neergeschoten." Dolly in haar goudkleurige jurk schudde 'n majoor van de gezondheidsdienst die in een duister hok lag te slapen, hardhandig wakker. „We have a visitor", zei ze. Terwijl ze wegliep, neuriede zij „Hello Dolly".

In Owa-Omama heeft het Franse Rode Kruis een noodhospitaal ingericht, waar na elk Nigeriaans offensief een stroom gewonden wordt binnengebracht. In de operatiekamer, waar met gebrekkig materiaal onder hoogspanning wordt gewerkt, zullen de patiënten geen klacht laten horen.

„Van deze oorlog zal je niets begrijpen", zei Jim McNulty.

Drie dagen later zag ik deze onbegrijpelijke oorlog in enkele uren aan mij voorbijtrekken, in Okpuala, een dorp met een grote missiepost aan een belangrijk kruispunt van wegen tussen de laatste grote stad van Biafra, Owerri en Aba, dat inmiddels in handen van Nigeria is gevallen. In het seminarie bij de missiepost, verzorgen drie Ierse missionarissen en een dertigtal seminaristen dagelijks 25.000 vluchtelingen met voedsel van de Joint Church Aid. Wij arriveerden er om kwart over drie. De missionarissen lagen op bed, want deze Ieren vergeten ook in een oorlog hun siëste niet. Om vier uur waren zij wakker en dronken wij thee uit grote thermosflessen op de veranda. Om kwart voor vijf kwamen de vijf en twintigduizend vluchtelingen in beweging. Als een golf kwamen zij uit de bush-bush rond de missiepost opzetten en vulden in paniek dé weg naar Owerri. „The vandals are coming, de vandalen komen eraan!" Om vijf uur was de weg zover je kijken kon vol vluchtende mensen. De mannen en vrouwen met, wat hen na dertig maanden zwerven aan huisraad was overgebleven, op hun hoofd. De kinderen, ellendig vermagerd aan hun rokken. Er werd geschreeuwd en gehuild, er was paniek, maar toch op hetzelfde moment heerste er een bizarre orde.

Het midden van de rijweg werd door de in schommelende looppas vluchten de mensenmassa vrij gehouden. Om kwart over vijf sloten de eerste Biafraanse soldaten zich bij de vluchtelingen aan. De meesten ongewapend, met verscheurde uniformen en goor verband om handen en benen. Zij waren volkomen gedesorganiseerd en probeerden zich onder de massa te verschuilen. Enkele minuten later verschenen landrovers met gewapende militaire politie. Met het geweer in de aanslag werden de wegrennende militairen uit de vluchtelingenstroom gezocht en weer teruggestuurd. In de verte klonken onophoudelijke salvo's uit mitrailleurs en de inslag van mortiergranaten.

Om zes uur lag de missiepost weer geheel verlaten. Er was geen mens meer te zien. Alleen het vuren op de achtergrond was nog te horen. Ook de seminaristen waren door de ronselende militaire politie naar het front gestuurd. Pater Bonny startte de tractor, het laatste vervoermiddel dat de missiepost was overgebleven en zei tegen de militaire wachtpost aan de poort: „You keep the vandals away, because I want to come back tomorrow!".

„Yes father, don't you worry, we keep the vandals away". De tractor reed weg in de richting van Owerri en de soldaat bleef eenzaam achter. Hij had alleen een witgeschilderde stok om zich mee te verdedigen als dat nodig zou worden.

De volgende dag, kon pater Bonny inderdaad terugkeren. De zoveelste federale aanval op het wegenkruispunt van Okpuala was afgeslagen. Generaal Ojukwu vertelde mij: „Als ik in de plaats van generaal Gowon had gestaan, dan had ik de commandant van de federale afdeling die de aanval op Okpuala heeft geleid, in 't openbaar op het marktplein van Lagos laten ophangen. Met een zeer verrassende aanval had hij de Biafraanse troepen volledig in paniek gebracht. De weg naar Owerri lag helemaal voor hem open. Maar wat doet de idioot? Hij neemt 'n belangrijke brug over de Imo-rivier en als hij die heeft, gaat hij tevreden zitten roken, stopt zijn mannen en vindt het wel genoeg. Dezelfde nacht hadden wij de brug weer in handen. Maar wij zijn door het oog van de naald gekropen. Voor het eerst hadden de federalen de kans om Owerri weer in te nemen, nadat wij hen er in april uit hadden verjaagd. Zo gaat het echter altijd. Ze maken de ene fout na de andere, ondanks het feit dat ze nu Algerijnse, Soedanese en Egyptische officieren als adviseurs hebben".

Totale oorlog

Biafra is in een totale oorlog gewikkeld. Zelfs kinderen van de lagere school weten te vertellen dat zij, als zij niet in staat zijn zichzelf te verdedigen, niet waard zijn te overleven als volk en als natie. Dit besef dat allen beheerst, geeft hen een bijna onbegrijpelijk hoog moreel, dat hen in staat stelt ondanks de grootste ontberingen, al hun vindingrijkheid in dienst van de oorlog te stellen. En zij laten geen kik als het lot van deze wrede oorlog ook hen treft. De tientallen noodhospitalen in het land, zijn verzamelplaatsen van de grootst mogelijke ellende. Je hoort er echter geen enkele klacht. In het militaire hospitaal van Ihiala liggen ongeveer duizend zwaar gewonde militairen naast 'n kraamafdeling waar dagelijks enkele nieuwe Biafraantjes deze wrede wereld betreden. Zalen vol mannen met geamputeerde ledematen, met tot de derde graad verbrande lichamen, met grote gaten op de plaats waar ogen dienen te zijn. Er heerst een sfeer alsof het er elke dag kerstmis is. Niemand beklaagt zich, zij schijnen zelfs geen pijn te voelen. „Hello man, glad you came!"

De drie Ierse nonnen, die dit hospitaal drijven, begrijpen er zelf maar weinig van. „Voor de oorlog zou je ze kleinzerig hebben kunnen noemen, wel altijd vrolijk. Nu zijn het de meest bewonderenswaardige patiënten. De inheemse doktoren zijn geweldig, zij halen mensen er bovenop, die wij allang hadden afgeschreven. En dat zonder afdoende middelen. Na dertig maanden oorlog raak je overal doorheen, dekens, lakens, matrassen, verbandmiddelen. Medicijnen komen er voldoende, maar alles slijt, zelfs de scharen".

Tot wanneer?

In Biafra gelooft niemand meer in een militaire overwinning. Dat deed men dertig maanden geleden nog wel. Tachtig procent van het militaire kader van het Nigeriaanse federale leger bestond uit Ibo's die bij de onafhankelijkheidsverklaring naar Biafra waren gekomen. Hun opmars naar de federale hoofdstad Lagos, kon in 1967 slechts worden gestuit door onenigheid in de Biafraanse legerleiding over de juistheid van deze opmars.

In augustus werd generaal Gowon gedwongen zijn hoofdkwartier uit Lagas te verplaatsen. Generaal Ojukwu heeft deze onenigheid later bestempeld als hoogverraad en vier van zijn legerleiders werden ter dood veroordeeld als Britse en Nigeriaanse agenten. Dat gebeurde op 23 september 1967. Het offensief was echter al verloren en van dat moment af rukten de Nigeriaanse federale troepen gestaag Biafra binnen en was elke kans op een Biafraanse overwinning verkeken.
Thans is de onafhankelijke republiek geslonken tot het grondgebied dat de eigenlijke bakermat van de Ibo's is. Op een stuk grond, ongeveer zo groot als de provincie Gelderland, leven zeven miljoen mensen, het dichtst bevolkte gebied van geheel Afrika, even dicht bevolkt als de vallei van de Chinese Yangtse-rivier. Al geloven deze zeven miljoen mensen dan niet meer in hun militaire victorie, zij zijn er wel van overtuigd dat zij in staat zullen zijn de federale troepen tegen te blijven houden. Zij menen dat zij het minstens drie tot vier jaar uit zullen kunnen houden.

Zij vergelijken zich met de Vietnamezen, die al negen jaar vechten tegen een overmacht van manschappen en Amerikaans materiaal en een militaire status quo weten te handhaven. Een soortgelijke situatie als in Vietnam is in de door de federatie bezette gebieden van Biafra ontstaan. De federalen bezetten daar alleen de dorpen langs de wegen. Het oerwoud is ongrijpbaar. Door het oerwoud staan deze gebieden nog steeds in verbinding met Biafra zelf. Biafraanse officieren hebben mij verteld dat in de bush een aantal bataljons verscholen zijn die het de Nigerianen achter de frontlinies uiterst moeilijk maken. Een dergelijke situatie kan in geheel Biafra ontstaan. De Ibo's bereiden zich erop voor.

Jonge Biafraanse soldaten ontvangen hun dagrantsoen munitie.

Huisvlijt-wapens

Naast de wapens die met de nachtelijke luchtbrug, voornamelijk vanuit Libreville worden aangevlogen, zijn de Biafranen in huisvlijt eigen wapens gaan maken. Het meest door de federale troepen gevreesd is de 'Ojukwu-bucket', een vliegende landmijn, die vooral onder grote troepenconcentraties een enorme verwoesting kan aanrichten. Het is een pyramidevormige, soort granaatkop die met een op een oliedrum lijkend lanceerapparaat circa achthonderd meter ver geslingerd kan [illegible] enorme explosie veroorzaakt, waarbij vele kilo's dodelijk staal — scherp gespleten schroot, schroeven en spijkers — worden rondgeslingerd. Ook kleinere mortieren maken de Biafranen zelf en een soldaat toonde mij vol trots 'n automatisch geweer dat hij beweerde eigenhandig te hebben gemaakt.

Het merendeel van de wapens is echter buitgemaakt op Nigerianen. Wapenroof is de voornaamste taak van de troepen aan het front, die zij met succes vervullen. Het blijft echter onbegrijpelijk dat de federalen, die over een tienvoudige overmacht beschikken, deze niet beter weten te gebruiken. Westelijke militaire waarnemers in Biafra zijn er de laatste maanden herhaaldelijk van overtuigd geweest dat het najaarsoffensief van Nigeria het einde zou betekenen van Biafra. Steeds echter zijn de fanatieke aanvallen van de federalen door het schamele leger van Biafra afgeslagen. Ook de laatste weken hebben de Biafranen stand gehouden tegen deze [illegible] in. [illegible] niets van kunnen [illegible]', zegt Jim McNulty. 'Maar het gaat nu al dertig maanden zo. Steeds denk je weer, nu houden ze het niet langer, dan de federalen op, bezetten e... dorpen en kruispunten van ... Maar een paar weken later ... weer verjaagd door een groep... die hoogstens vijf patronen p... op zak hebben. Dan vallen er ... den doden aan federale zijde e... deren de Biafranen weer m... buitgemaakte vrachtauto's en ... vers op de wegen. Het lijkt kr... nig, maar ze zijn niet stuk te ... Als de wereld niet ingrijpt, k... waanzin nog jaren lang zo do...

Honger, dé vijand

'De honger is onze ergste vijand... een jonge Biafraanse kapitein ... tert naar de naam 'Laurens'. ... zitten wij in de loopgraven ... eten. Je ziet de 'vandals' aan de... kant, die eten genoeg hebben... laten zij dat duidelijk zien. D... len ze grote stapels blikken vo... ogen uit. Na een aantal dagen ... wij de loopgraven uit, ofwel ... eten van de 'vandals' te stelen, ... naar de dorpen te gaan. Op d... ment vallen de federalen meest... Om dan met een hongerige maag... werk te geven, is het moeilijkst...
Meestal lukt het ons wel om ... stellingen binnen te dringen, m... gevechten om een hap eten kost... levens want hun overmacht is... Je ziet er veel blanken bij. So... gen de fronten zo dicht bij elka... wij met de federalen kunnen ... Zij houden niet van deze oorlo... komen zij eerlijk voor uit. Zij ... len dat er veel deserteurs door ... gerijnse officieren worden door... ten. Ook zij zijn moe, evenals ... begrijpen niet waarom zij ... moeten. Zij zijn veel te slecht ge... en zij zijn bang. Zij willen deze ... evenmin als wij. Het wordt ' ... moeilijker. Oorlogsmoeheid aan ... zijden, denk ik'.

Die oorlogsmoeheid wordt la... merkbaar in Biafra, ondanks h... wonderlijk hoge moreel van het... volk. Die moeheid spreekt zich... namelijk uit onder de intellectue... bijna drie jaar geleden hun we... ben stilgelegd. Zij voelen zich ... een gevangenis opgesloten en ... langzamerhand geen uitweg m... vormen de enige ontevreden ... [illegible] de muur voor zijn onafhanke... vecht, vermoeid maar voorlo... ongebroken.

(ADVERTENTIE)

VOORSPELLING VOOR JANUARI: KOUD EN GUUR

Enkhuizer Almanak blijf[t] naast computer bestaan

(Van onze correspondent)

ENKHUIZEN, 3 jan. — Hij functioneert weer, de aloude Enkhuizer Almanak, waarvan nu de 375ste jaargang is verschenen. Hoe zit dat toch met die 'almanak-leugenzak,' waarin niemand gelooft, maar die toch altijd weer in gesprekken opduikt als de mensen zich wagen aan bespiegelingen over hetgeen de weergoden in petto hebben. De weergoden.... Zij bewijzen al, dat er een stuk bijgeloof schuilt in onze weersvoorspellingen. Behalve natuurlijk, wanneer het KNMI daarbij is betrokken. Dit (overigens gewaardeerde en gerespecteerde) instituut ziet kans „lichte regens in het zuiden des lands" aan te kondigen, als het daar al een paar uurtjes „mottert".

Het KNMI en de Enkhuizer Almanak: twee uitersten op hetzelfde glibberige gebied. De belangstelling voor beide bewijst, hoezeer we ons leven nog altijd beïnvloed weten door „het weer". Nu doen we de Enkhuizer Almanak tekort, als we hem alleen maar zien als een „toch wel geinige weervoorspeller." Het is ook een bron van meer exacte informatie. Je kunt er alle heiligen in vinden, de voornaamste jaarmarkten, kermissen, weekmarkten, veemarkten en dergelijke, de watergetijden, de tijden van op- en ondergang van zon en maan.

Niet bont

De 375ste jaargang brengt verder een voedingmiddelentabel, de posttarieven, een overzicht van de groei van het Nederlandse wagenpark, adviezen voor eerste hulp bij ongelukken, de bevolkingscijfers van grotere gemeenten, titels en predikaten, ja zelfs een korte kroniek over de jaren 1900 t.m. 1967. De Enkhuizer Almanak maakt het dus echt niet bont met zijn 8 pagina's (van de 286) over het weer in het nieuwe jaar.

Dat weer ziet er om te beginnen niet al te vrolijk uit: volgens de Enkhuizer Almanak zal de temperatuur in januari belangrijk beneden het maandgemiddelde blijven. Omstreeks de 10de komt er een „warmtegolf" (met sneeuwbuien en zo), daarna gaat het weer vriezen en een tweede „warmtegolf" stuwt ons dan over de grens naar februari. Het eind van deze maand brengt het definitieve afscheid van koning winter, ook al zal het 's nachts nog wel eens vriezen.

Van de domme

In het kalendarium durft de Enkhuizer Almanak — getrouw aan de traditie — wat concreter te zijn. Op 1 en 2 januari vriezend weer (dat klopt alvast), van 3 tot 6 januari mistig en koud, op 12 januari betrokken, van 15 tot 20 januari stormachtig met sneeuwbuien. Op de verjaardag van prinses Christina (woensdag 18 februari) breekt zowaar het oranjezonnetje door en komt er zachter weer.
Helaas laat de Enkhuizer Almanak ons in het ongewisse wat de tweede februari-dag betreft. Dan is het Maria-Lichtmis: „Is Maria-Lichtmis mooi en klaar, dan krijgen we twee winters in dat jaar" zegt een oud rijmpje. Maar de Almanak houdt zich hier van de domme...

Geen politiek

We wachten rustig af. Het blijft toch een gokje, ook al kan de Enkhuizer Almanak er op bogen, menigmaal goed te hebben gegokt. Enkele Duitse en Engelse meteorologen voorspelden in december 1968 'n koude januari-maand. De Enkhuizer — die al maanden tevoren ter perse was gegaan — verwachtte dat de gemiddelde temperatuur in januari vrij ver boven de normale waarde zou komen en dat langdurige vorstperioden zouden uitblijven. De waarnemingen in januari 1969 stelden de Enkhuizer Almanak in het gelijk.

Maar, om op de aanhef terug te komen, wat heeft de Enkhuizer nu eigenlijk met Enkhuizen te maken? Niets, maar er is een verband tussen het roemruchte verleden van de haringstad en het feit, dat onze zeevarende voorouders nimmer het zeegat kozen zonder een almanak aan boord. Toen de Enkhuizer Almanak voor het eerst verscheen (1595) was Enkhuizen als havenstad belangrijker dan Amsterdam. Er stonden grote pakhuizen van de Oostindische Compagnie.

De Enkhuizer is een typisch boekje voor dagelijks gebruik gebleven en niet alleen voor lieden die bepaalde beroepen of ambachten beoefenen. Wie op een vrije dag in 1970 een strandwandeling IJmuiden-Zandvoort wil maken, zal de tijden van eb en vloed willen weten. Wie de jaarmarkt te Bolsward wil bezoeken, zal graag de juiste datum even willen controleren. Wie naar de datum van tweede pinksterdag in 1981 zoekt omdat het congres van de vrijgezellenbond immers op tweede pinksterdag wordt gehouden, zal vinden: maandag 8 juni, enzovoort. De Almanak is nog steeds een vraagbaak over onderwerpen die in geen ander naslagwerk zijn bijeengebracht. Aan deze unieke positie dankt de Enkhuizer een deel van zijn populariteit.

Van politiek heeft de Almanak zich in al die jaren, liggende tussen 1596 en heden, niet veel aangetrokken. De Enkhuizer is trouw jaarlijks blijven verschijnen, ondanks drukpersverboden in de Franse tijd of censuur gedurende de Duitse bezetting. Of er niets aan de hand was, drukte de Enkhuizer in 1941 de verjaardagen van het koninklijk huis af en in 1942 de (toen als geheim beschouwde) watergetijden van de Nederlandse kust.
De Enkhuizer heeft zich nimmer beziggehouden met publikaties ten behoeve van 'de verheffing van het volk.' Wie de leeskunst machtig was, kon uit de Enkhuizer altijd iets opsteken. In de vorige eeuw kweet de Almanak zich van die plicht door, in samenwerking met de Maatschappij tot Nut van het Algemeen, „leerrijke verhandelingen, zeg- en dichtstukjes" op te nemen. Jan Pieter Heije en Nicolaas Beets publiceerden omstreeks 1845 regelmatig in de Enkhuizer.

Misschien is het niet helemaal toevallig, dat de oorspronkelijke uitgever van deze almanak, de familie Stichter in Amsterdam, in het grijze verleden een boekwinkel in Enkhuizen heeft gehad. Het eigendomsrecht van de Enkhuizer Almanak bleef tot 1800 in het bezit van deze familie. In dat jaar trouwde een meisje uit het geslacht Stichter met een telg uit het geslacht Van Staden, dat sedertdien zijn naam aan de Almanak verbonden weet De n.v. Gebr. Van Staden, die de Almanak uitgeeft, is gevestigd te Apeldoorn.

Nova Zembla

Van 1774 af is de serie jaargangen in het archief van de n.v. nagenoeg compleet. Ook een exemplaar uit 1686 is nog in haar bezit. Van oudere dat... is vrijwel niets meer terug te vind... In het Rijksmuseum te Amsterd... worden bij de andere herinnerin... aan de overwintering op Nova Zem... (1596) een paar blaadjes van de E... huizer Almanak bewaard. Heemsk... Barensz en De Rijp hebben er dus ... aan boord gehad. Dat zou dus ... tweede jaargang moeten zijn gewe... Het lijkt onwaarschijnlijk dat de E... huizer Almanak in zo korte tijd al ... dergelijke reputatie had veroverd. M... schien is de Enkhuizer Almanak ... wel ouder dan 375 jaar.

Deze gedachte ligt voor de hand, w... de zeelui uit die dagen zaten echt n... om een almanak verlegen. Vele ste... en provincies hadden hun eigen al... nak. Er was zelfs stevige concurr... tie op dit gebied. De overheid — zo... burgerlijke als de kerkelijke — v... dat almanakkengedoe maar gevaarl... Zonder overigens de stroom te kun... keren. In de achttiende eeuw was s... sprake van een hausse in almanak... Historici kunnen misschien verklar... waarom de almanak zo in trek was... de achttiende eeuw. Op het ogenb... is er een hausse in informatie van ... genre 'het staat in de sterren', en ... dat zal wel een oorzaak hebben. ... mensen hebben altijd graag in de t... komst willen kijken. Hoe onzeker... en wisselvalliger het lot, hoe groter... vraag naar profeten. Jozef moest ... dromen van koning Farao uitleggen... ook Daniël was Freud ver vooruit ... de droomuitleg. In de woestijn gin... een wolkkolom bij dag en een vuur... lom des nachts het volk van Is... voor op weg naar het beloofde land. ... de kerststerren, die nu tot sfeerverli... ting zijn gedevalueerd, herinneren a... de ster van Bethlehem, die de Wij... uit het oosten de weg naar de kr... wees.

Ballen

De vraag naar hetgeen achter de h... zon ligt, ook achter de einder van ... tijd en de horizon van het leven, h... de mens nooit losgelaten. Hij heeft ... antwoord gezocht in de eindeloze re... maat in de sterrenwereld. Kanswaarschijnlijkheidsrekening vinden ... hun reden van bestaan.

Verzekeringsmaatschappijen en voetbaltoto, de Staatsloterij en de w... denschap, de symboliek der getallen ... 'het staat in de sterren', het zijn a... maal ballen aan dezelfde kerstbo... Ook de Enkhuizer Almanak hoort ... deze familie thuis.

Geschiedenis van SDAP werd prententieuze mislukking

'Het roode vaandel' een boek voor wie van anecdotes houdt

ie de lotgevallen van het Nederlandse socialisme adekwaat ou willen beschrijven, ontkomt iet aan minstens vier fundamentele vragen die beantwoord oeten worden, op straffe van nders geen goed geschiedchrijver te zijn.

ij zou allereerst het antwoord oeten zoeken op drie vragen, ie niet bijzonder typisch zijn oor de sociaal-democratie in Nederland. In hun geschiedenis ebben veel sociaal-democratische partijen moeten kiezen ussen socialisme en democratie. Waarvoor kiezen zij dan en wat etekent dat voor hun houding en opzichte van hen die het net deze keus niet eens zijn? Meer op Nederland toegespitst: waarom kozen de socialisten oor de democratie, wat was hun houding jegens hen, ie realisering van het socialisme belangrijker vonden dan de democratie tout court.

Het is de aloude vraag naar reformisme en radicalisme, die naar de opvatting van de Belgische socialist, Hendrik de Man, meer van doen hebben met „verschillende gemoedstoestanden", dan met „verschillende denkwijzen".

Reformisme

De tweede daarmee samenhangende vraag naar de lotgevallen van de sociaal-democratie is die naar het crisispunt in haar geschiedenis. Meer concreet: waar ligt het punt van de Grote Keuze vóór reformisme en tegen de revolutie; wat gaat er allemaal aan die keuze vooraf en wat zijn er de konsekwenties van?

De derde vraag is die naar het sociaal-democratisch alternatief. Wie de revolutie afzweert en daarmee een der wezenlijke bouwstenen uit het marxistisch bouwwerk weghaalt, zal voor deze revolutionaire theorie een alternatief moeten vormen. Wie met andere woorden afscheid neemt van een coherent marxisme (met revolutie) kan weinig meer doen van het marxisme alleen de fraseologie overhouden; kan in de politiek uiteraard wel concrete verbeteringen eisen, maar sociaal gesproken „weet hij het niet beter meer" dan anderen.

Isolement

De andere mogelijkheid is radicaal van het marxisme los te breken en te zoeken naar een alternatief, dat wil zeggen, naar een plan dat op andere, democratische fundamenten bouwt en dat door zijn coherentie ook in zijn geheel bruikbaar en uitvoerbaar is. De vraag naar het alternatief zou dus concreet moeten luiden: wat heeft het Nederlandse socialisme gedaan om een gesteriliseerd marxisme te vervangen door een concreet en samenhangend strategisch plan?

De vierde vraag is typisch voor het Nederlandse socialisme, de vraag namelijk naar het isolement van de toch reeds in een vroeg stadium burgerlijke sociaal-democraten. Zij zelf hebben het altijd doen voorkomen alsof dat de schuld was van het conservatisme van de overige Nederlanders. Dat is echter nog maar de vraag. Toen het socialisme in Nederland opkwam, maakte de samenleving hier al een tamelijk gesegmenteerde indruk. De grote vraag voor de geschiedschrijver van het socialisme zou moeten zijn, in hoeverre die socialisten door de overige groeperingen in een isolement gedrongen zijn, of in hoeverre die socialisten zelf medeverantwoordelijk zijn voor hun isolement.

Voor de politieke geschiedschrijving van Nederland is deze vraag van wezenlijk belang. Het antwoord erop kan immers een hoogst belangrijke bijdrage leveren aan de beantwoording van de kwestie van de verzuiling in Nederland, het proces waarbij groepen van de bevolking zich betrekkelijk geïsoleerd van elkaar opstellen in afzonderlijke subculturen. Wat was precies de rol van de socialisten daarin en in hoeverre hebben wij dat proces van verzuiling gestimuleerd of afgeremd?

Koos Vorrink, laatste voorzitter van de SDAP, was voor veel oudere partijgenoten een beetje verdacht omdat hij in feite de 'maker' was van de AJC en het leek hun een gewaagd experiment zo'n AJC-er tot leider te hebben. (foto uit Het roode vaandel)

Doorbraak

De kwestie is nog om een andere reden van belang, omdat er een minstens gedeeltelijk antwoord in schuilt op de vraag, waarom na de oorlog de „Doorbraak" uitliep op een bijna volslagen fiasco.

Voorzover het gaat om de beantwoording van dit soort vragen, laat „Het Roode Vaandel volgen Wij, geschiedenis van de SDAP van 1848-1940", door drie auteurs geschreven, de lezer lelijk in de kou staan. Op zijn best wordt een aantal kwesties her en der aangeduid, maar als geheel blijft het Roode Vaandel steken in de anecdote. Dat geldt met name voor A. Pleysier, die de periode 1880-1920 beschrijft, en voor H. van Hulst die verantwoordelijk is voor de beschrijving van de periode 1920-1930. Alleen de derde schrijver, A. Scheffer, doet hier en daar een poging tot probleemstelling en zet zijn verhaal over de dertiger jaren althans systematisch op. Ook hij komt echter nauwelijks aan dieper gaande vragen toe.

Daarbij laten we dan nog maar in het midden, dat de eerste twee delen van het Roode Vaandel veel te weinig rekening houden met de niet ingewijde lezer: zowel de jongere die het bestaan van de SDAP alleen heeft van horen zeggen, als de oudere voorzover hij niet is opgegroeid in de socialistische subcultuur. Op belangrijke punten blijft het boek daardoor veel te vaag.

Pionierswerk

Nu moet ter verdediging aangevoerd worden, — prof. F. de Jong Edz. wijst daarop in zijn voorwoord — dat er weliswaar een enorme voorraad bronnenmateriaal bestaat over de SDAP, maar dat er weinig geordend is. Wie SDAP-geschiedenis wil schrijven, is dus verplicht tot pioniersarbeid. Zelfs met drie auteurs is dat geen gemakkelijke opgave. De vraag is echter of dat voldoende rechtvaardiging is voor het volstrekt onvoldoende resultaat in het Roode Vaandel.

Voordat we nu zelf proberen datgene te doen, wat de drie schrijvers hebben nagelaten, moet het ons nog van het hart, dat de titel „geschiedenis van de SDAP tussen 1880 en 1940" lichtelijk misleidend is. De beschrijving van de belangrijkste periode, tot 1920, wordt samengeperst in één warrig hoofdstukje ter inleiding op de twee uitvoeriger hoofdstukken over de twintiger en dertiger jaren. De verhoudingen zijn in dit boek wel zoek.

Zo liet tekenaar Albert Hahn het 'roode vaandel' dragen, als een teken dat uitrijst boven het gekrakeel van de tijd en dat duidelijk de richting wijst.

Laten we nu zelf een paar stellingen opzetten, in de hoop dat opvolgers van de chroniqueurs in het „Roode Vaandel" wat minder oppervlakkig deze kwesties zullen evalueren.

Stelling I: Het Nederlandse socialisme is de reformistische weg gegaan om twee hoofdredenen. De eerste oorzaak ligt in het eenvoudige feit, dat op het moment van het ontstaan van de SDAP de industrialisatie in Nederland nog in de kinderschoenen stond en minstens een halve eeuw achter lag bij de omliggende landen. Nederland had dus nog nauwelijks een uitgebreid industrieel proletariaat, behalve in Amsterdam en Rotterdam.

De tweede oorzaak ligt waarschijnlijk in de duidelijke ideologische oriëntatie op het Duitse Rijk, waar de reformisten veel meer het beeld bepaalden dan de revolutionairen. Vooral voor Troelstra vormde Duitsland het grote voorbeeld, hetgeen bij hem zover ging, dat toen Duitsland in een revolutionaire sfeer terecht kwam (in 1918), Troelstra ook overstag ging.

Stelling II: het „crisismoment", het ogenblik van de Grote Keuze in het Nederlandse socialisme ligt waarschijnlijk al bij de oprichting zelf van de SDAP in 1894. Onder invloed van Troelstra werd de revolutie als strategie weliswaar niet zonder meer afgewezen, maar degenen die de SDAP hebben gemaakt waren zelf nu juist het tegendeel van revolutiepredikers. Troelstra liep met zijn revolutiepoging waarschijnlijk even ver achter op de realiteit in de socialistische beweging, als de Nederlandse bisschoppen met hun mandement in 1954 op de realiteit in het katholicisme.

Lang werk

Stelling III: De SDAP heeft uitzonderlijk lang werk gehad met haar pogingen een reëel alternatief te vinden voor de afzwering van de revolutie en de losmaking van de marxistische fraseologie. Vandaar dat ze geen raad wisten met diegenen in de partij die ernst wilden maken met het marxisme. Maar als weinig andere socialistische partijen heeft zij kans gezien om, zij het laat, zelf een doordacht en realiseerbaar alternatief te formuleren door het Plan van de Arbeid, dat in 1935 klaar kwam. Men kan de vraag stellen naar het socialisme van het Plan, het liep immers opvallend parallel met de opvattingen van de Britse econoom Keynes, die een liberaal was... Aan de wetenschappelijke en politieke verdiensten van het Plan doet dat overigens niets af. Het Roode Vaandel is over het Plan van de Arbeid onzes inziens veel te summier.

Stelling IV: Als de SDAP het verzuilingsproces in Nederland al niet op gang heeft gebracht dan moet toch verondersteld worden dat zij de verzuiling rijkelijk heeft gestimuleerd door de opbouw van een eigen, bijna religieus geladen subcultuur. Voor een minderheid-tegen-wil-en-dank is dat geen wonderlijke ontwikkeling. Het heeft er wel toe geleid, dat de SDAP zichzelf ontoegankelijk maakte, ook toen haar politiek al lang en breed verburgerlijkt was. Met andere woorden: de Taaie Rooie Rakkers waren een niet minder merkwaardig volkje dan de Burgerheren, de Mannenbroeders en de Rijke Roomschen. Van Hulst blundert in zijn hoofdstuk op (pg. 176 en 177) dan ook gruwelijk, als hij beweert dat over de socialisten in het interbellum niet zo'n paperback is verschenen in de serie die volgde op het Rijke Roomsche Leven en dan volhoudt dat dit ook niet zou kunnen omdat de SDAP niet geleid werd door een reactionaire mentaliteit zoals alle andere groepen.

Koos Vorrink

Het lachwekkende voor ons, lezers van vandaag, zit echter niet zozeer in het reactionaire van Roomschen en Mannenbroeders, maar juist in het verabsoluteren van eigen idealen en het omhullen ervan in een religieus gewaad. Het zou interessant zijn om hier de invloed eens te bestuderen van een man als Koos Vorrink en zijn AJC; vervolgens de konsekwenties van deze pseudo-religie op het fiasco van de na-oorlogse doorbraak.

Wie van anecdote houdt, kan in het Roode Vaandel terecht, vooral bij Pleysier; wie meent dat zo'n boek moet verklaren en verhelderen kan het Roode Vaandel beter ongelezen laten, tenzij hij bereid is tussen de regels door te lezen en zelf aan het puzzelen te slaan.

Het Roode Vaandel is een pretentieuze mislukking, die met geen mantel der liefde kan worden bedekt, zelfs niet met het lovende voorwoord van Vader Willem Drees.

Drs. J. Th. J. van den Berg

Besproken: „Het Roode Vaandel volgen wij, geschiedenis van de SDAP tussen 1880-1940", door H. van Hulst, A. Pleysier en A. Scheffer. Uitgave: Kruseman, Den Haag.

Redaktie:
Joop van den Berg

Politiek kan niet zonder ideologie

„Er is een samengaan van politieke en culturele eisen, die het huidige, politieke systeem blijkbaar niet kan opvangen. De politieke eisen zijn eenvoudig — openbaarheid en medebeslissingsrecht — maar 'ze zijn in hun eenvoud bijzonder explosief'. De verdeling van de macht, dat zal inderdaad de voornaamste inzet van de politieke strijd in de rest van deze eeuw worden".

Dit is een citaat uit het in deze rubriek reeds vaker aan de orde gestelde boek van Gotfried van Benthem van den Bergh, "De ideologie van het Westen". We schreven daarover in onze rubriek van 13 december jongstleden en beloofden op een van zijn stellingen terug te komen.

Vooraf herhalen we in het kort nog even het lijstje van definities die gegeven kunnen worden van de term "ideologie": in het marxisme betekent het een stelsel van ideeën dat bepaalde produktieverhoudingen achteraf theoretisch tracht te rechtvaardigen. Daarbij kan men "produktieverhoudingen" eventueel uitbreiden tot "algemeen economische verhoudingen". In het anti-utopische denken van het westen verstaat men eronder een alomvattende en doorgaande totalitaire dogmatiek waarmee men, niet gehinderd door al te veel wetenschappelijke kennis van zaken, de werkelijkheid en de politiek in de greep kan krijgen. Tenslotte wordt er, zeer algemeen, onder verstaan een bewust of onbewust stelsel van waardeoordelen en vooronderstellingen over de sociale werkelijkheid.

KRETEN

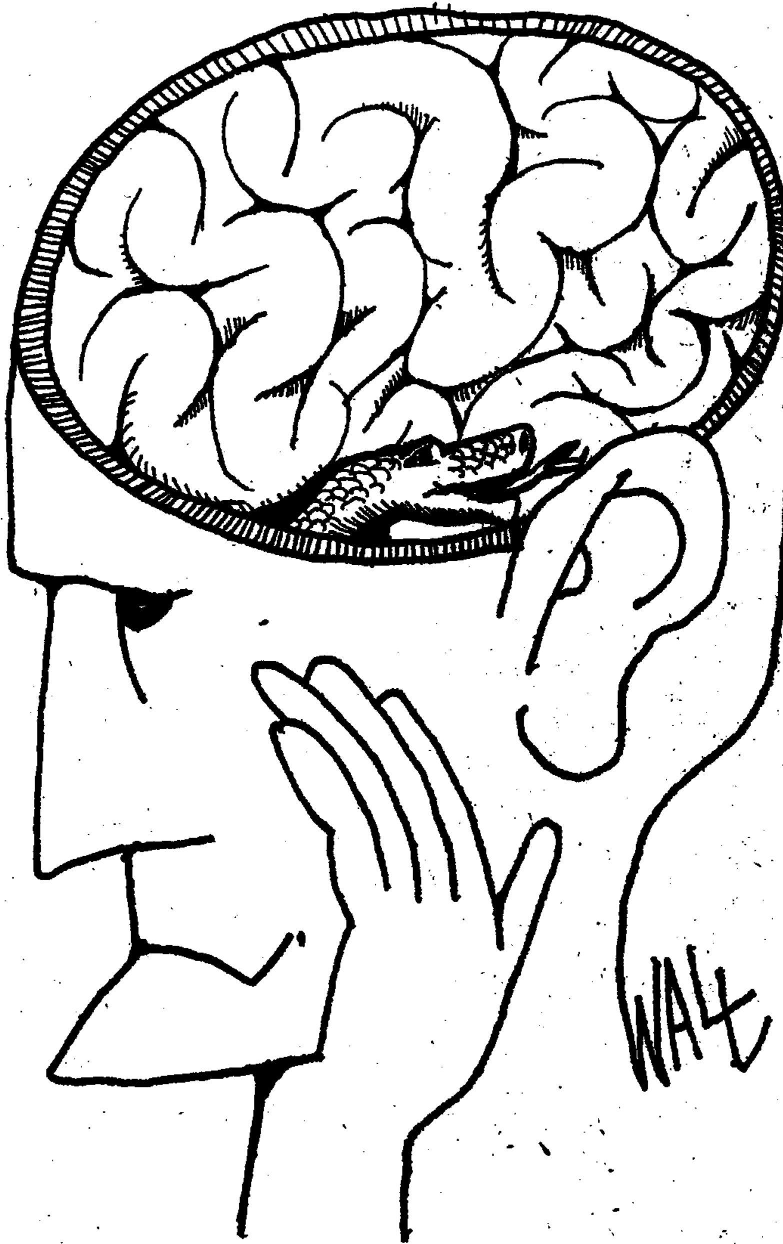
Nu zijn er rond deze term twee problemen op te werpen, waarvan we er op 13 december één wat nader hebben besproken. De ideologieën waarmee men zowel in west als in oost getracht heeft de mensen politiek te interesseren en te mobiliseren zijn alle afkomstig uit de negentiende eeuw en voor het grootste deel overleefd. Ze passen eenvoudig niet meer op de werkelijkheid van vandaag. Voorzover ze nog worden gehanteerd hebben ze hun vroegere sterkte verloren of zijn tot louter een reeks van kreten zonder reële betekenis geworden.

De Nederlandse politiek levert daarvan duidelijke voorbeelden. Oude partijen met overleefde "beginselen" proberen deze op te vijzelen door er nieuwe formuleringen aan te geven. Ofwel ze proberen de oude beginselen een nieuwe lading te geven om ze een schijn van modern-zijn te geven. De feitelijke politiek wordt door deze groepen gereduceerd tot een aantal begrippen die men in zijn stelsel tracht te wringen. Over dit verschijnsel, dat moordend is voor de politiek schrijft in Wending van december '69 Daniël de Lange zeer behartigenswaardige dingen.

Een ander probleem, dat erop aansluit is, dat de werkelijkheid in de maatschappij wordt "aangepast" aan verouderde waarden en normen. Met andere woorden: de oude beginselen worden tot een ideologie in de marxistische zin: ideeën ter rechtvaardiging van de bestaande orde.

Nu kan men daar op twee manieren tegen reageren. De eerste is om alle ideologie, alle beginselpolitiek af te wijzen. Men wil de aandacht terugvoeren op de werkelijkheid zelf en vandaaruit een aantal concrete problemen aan de orde stellen en oplossen. "Pragmatische politiek" heet dat, de Nederlandse politiek levert daarvan het voorbeeld in D'66. Anti-ideologie is ook mogelijk door de „politici-van-het-beginsel" voortdurend hun eigen beginselen voor te houden en ze er, door actie en demonstratie, mee te "treiteren".

Er is echter ook een tweede mogelijkheid: op zoek gaan naar een nieuwe ideologie, die rekening houdt met de veranderde werkelijkheid en daarin een nieuw stelsel van eisen en waarden voor de politiek op zetten, in de hoop die werkelijkheid zelf te veranderen.

Dat laatste is het alternatief, dat Van Benthem voorstelt. Wat hij wil is een nieuwe utopie van een nieuwe maatschappij (eventueel ook een nieuwe mens) waaraan waarden en maatstaven kunnen worden ontleend ter beoordeling van de status quo. Van Benthem staat daarin allesbehalve alleen. Het is tegelijk het uitgangspunt van de revolutionaire studenten, van veel intellectuelen, kortom van het Nieuwe Links (wat overigens niet helemaal hetzelfde is als de groep van die naam in de Partij van de Arbeid). Het is tevens de achtergrond van de mei-revolte in Parijs in 1968.

Daarbij doet zich een verschijnsel voor dat in de geschiedenis van de politieke ideologieën herhaaldelijk zichtbaar is: men valt terug op oude, deels vergeten idealen. De nieuwe ideologie maakt in eerste instantie een conservatieve indruk.

Het is bekend dat binnen het nieuwe Links weer uitgebreid het werk van Karl Marx gelezen wordt, al is het maar door middel van neo-marxistische schrijvers als Herbert Marcuse, André Gorz en Noam Chomsky. Veel oude marxistische uitgangspunten keren weer terug in de analyse van de westerse maatschappij. Voor intellectuelen is de verleiding van het marxisme niet gering, omdat het poogt wensen tot vernieuwing te vatten in een reeks begrippen die samen een wetenschappelijk verantwoord geheel vormen.

Daardoor dreigen de nieuwe ideologiebouwers te vervallen in dezelfde kwalen, waaraan ook het marxisme al leed: zijn intellectualisme en zijn neiging de werkelijkheid te verarmen tot een begrippenapparaat. Dat allemaal nog afgezien van het feit, dat een teveel aan marxisme óók voorbijgaat aan de hedendaagse werkelijkheid, die uit haar aard niet meer beantwoordt aan die van Karl Marx.

Nu zijn er een aantal overigens niet onintelligente mensen, die deze fouten doorzien hebben, maar daaraan de conclusie verbonden, dat de werkers aan de nieuwe maatschappij eigenlijk een soort romantische jongelieden waren, die er niet tegen konden dat de maatschappij zo ingewikkeld geworden is en daarom, ietwat verkindst, terug grijpen op analyses die het vroeger zo leuk deden en waaraan weer revolutie te ontlenen valt (Alsof revolutie maken zo'n leuk karwei is!). De grote socioloog Raymond Aron heeft dit soort conclusie getrokken uit de gebeurtenissen in mei 1968 in Parijs.

Aron zat er desalniettemin door de ongenuanceerdheid van zijn oordeel grondig naast. Inderdaad zijn veel eisen niet nieuw, in een aantal gevallen is er bovendien sprake van gebrek aan besef voor de toegenomen complicering van de maatschappij. Dat wil echter niet zeggen, dat ideologie op zichzelf fout is en zeker niet dat de werkelijkheid alleen in details toe is aan vernieuwing. De vorige maal, dat we over ideologie schreven, wezen we al op het ongenuanceerde anti-communisme in het westen (met alle gevolgen vandien) en op de fundamenteel foute politiek met betrekking tot de Derde Wereld. We zouden er nu ook het gebrek aan werkelijke democratie in de westerse wereld zelf aan toe willen voegen.

Daarmee zijn we terug bij het citaat aan het begin van dit verhaal, waarin Van Benthem, met verwijzing naar studentenleider Michel van Nieuwstadt, wees op de 'explosieve' eisen voor openbaarheid en medezeggenschap.

De belangrijke stelling van het nieuwe Links berust namelijk in eerste instantie hierop, dat de democratie niet voltooid is bij een parlementair stelsel. Men verarmt de waarden (jawel, uit de achttiende eeuw!) die men kan samenvatten als "vrijheid, gelijkheid en broederschap", als men ze voltooid ziet in de parlementaire democratie. Het gaat immers om een drietal eisen, dat veel dieper gaat dan algemeen kiesrecht en die pas realiteit zijn als ze gerealiseerd worden in alle maatschappelijke geledingen: in de politiek, in het onderwijs, in de bedrijven enzovoort.

DESKUNDIGHEID

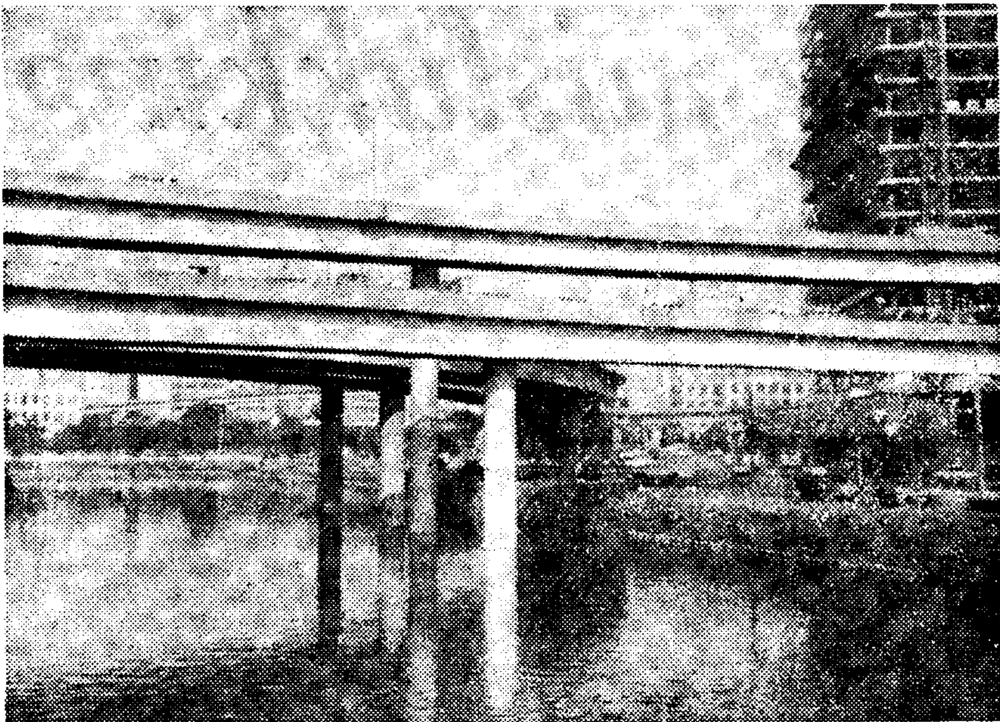
Iedere geleding zal echter naar haar eigen vorm van democratie moeten zoeken aan de hand een aantal maatstaven, waarvan we er drie primair zouden willen noemen: openbaarheid, medeverantwoordelijkheid en deskundigheid. Die drie zullen op een verantwoorde wijze in elkaar moeten grijpen. Niet voor elke institutie gelden dezelfde regels, alle drie criteria zullen per geval een verschillend gewicht hebben.

De grote fout waaraan de westerse maatschappij moet ontkomen, (behalve aan allerlei vormen van paternalisme, uitbuiting en betutteling) is het waanidee dat beslissingsbevoegdheid alleen maar afhankelijk is van deskundigheid. De nieuwe ideologen zullen moeten ontkomen aan de begrijpelijke neiging om deskundigheid te onderschatten en zelfs af te wijzen.

Een nieuwe ideologie zal zowel van het marxisme als van de wijsheid van het joodse Oude Testament moeten onthouden, dat het denken pas in het handelen tot stand komt en al doende werkelijkheidswaarde krijgt. Een ideologie die "waar" wil zijn is gebaseerd op actie, op experimenten en zal vandaaruit moeten groeien naar verwerkelijking van vrijheid, gelijkheid en broederschap. Zo'n nieuwe en tegelijk noodzakelijke ideologie wordt door de voorvechters "socialistisch" genoemd. Begrijpelijk eindelijk het refereert aan de [illegible] bronnen, die altijd gebruikt [illegible]. Als "socialisme" [illegible] zo'n begrip [illegible] was, zouden ze [illegible] zijn. Met enig recht kan men ze trouwens ook "liberaal" noemen.

Verkeer in Tokio speelt zich op drie niveaus af

Snelwegen beheersen Japanse stadsbeeld

Boven een hooggelegen „expressway" in Tokio is nog een snelweg gebouwd. Nodig, wanneer een automobilist een afslag op een andere weg moet maken.

door Rein Blijstra

Zodra hij in Tokio landt, wordt de reiziger geconfronteerd met een vervoermiddel, dat in ons land helemaal niet voorkomt en zelden, zeer zelden in het buitenland: de monorail. De monorail is een openbaar vervoermiddel met grote capaciteit, dat vaak, ook in ons land, ter discussie is gesteld. Men heeft er echter nog weinig ervaring mee en in elk geval lijkt het voor de schaal van onze Nederlandse steden een element, dat niet in een goede verhouding staat tot de breedte van onze straten en de hoogte van onze gebouwen, althans voor zover het de binnensteden betreft. Maar Tokio, dat elf miljoen inwoners telt (men kan ook eenentwintig miljoen zeggen als men de agglomeratie als één geheel ziet) is gedwongen te verdragen wat in een klein stadje als Amsterdam of Den Haag niet voor mogelijk wordt gehouden. Wij hebben hier met andere verhoudingen te doen en ondanks het feit, dat het grootste deel van Tokio ook klein van schaal is en grotendeels bestaat uit heel dicht op elkaar staande merendeels houten eengezinshuizen van e e n of anderhalve verdieping (een begane grond-verdieping en een uitbouw in het midden, die ongeveer half zo groot is), is die monorail er gekomen.

De monorail zwiert hoog boven die kleine huizen. Daarbij rijden zowel bovengronds als ondergronds een groot aantal treinen. Er is een „stedelijke" ondergrondse die voortdurend wordt uitgebreid. De ondergrondse heeft zes lijnen, die alle in hun midden het centrum raken: er komen elf lijnen.

De bevolking van Tokio en zijn „onderhorigheden", dat wil zeggen Tokio binnen 50 km van het centrum, is van 1955 tot 1965 gegroeid van rond 13 miljoen tot rond 18 miljoen inwoners; het passagiersvervoer in deze agglomeratie (of als men wil streekstad) is in de elf jaar van 1955 tot 1966 verdubbeld maar het vervoer per ondergrondse is vervijfvoudigd.

Dat zijn duizelingwekkende cijfers en men behoeft dan ook slechts om een uur of acht naar de hal van een van de vele stations te gaan, waar de forenzentreinen aansluiten op de ondergrondse, om onder de indruk te raken van het massale vervoer der miljoenen in de stad werkende mensen.

Als men even niet aan zichzelf of zijn verwondering denkt, maar als een echte waarnemer toeziet en luistert, ziet men hoe de mensen in de menigte zich als mieren langs de rechte paden begeven, die van de ene overstapplaats naar de andere leiden: men ziet rechte rijen in waaiervorm of kruiselings achter elkaar lopende mensen, men hoort alleen het geluid van duizenden voetstappen.

HARINGEN

Er wordt niet gesproken, het tempo van allen is ongeveer gelijk, de gedachten lijken slechts gericht op een doel: de plaats van bestemming, ergens in de stad. Vooralsnog is echter de bestemming het perron vanwaar men vertrekt naar het eigenlijke centrum.

Het is een vreemd, misschien beschamend gezicht om te zien hoe de treinen worden volgepropt en de employés van de ondergrondse een handje helpen door uit alle macht te duwen. De menselijke haringen blijven soms met hun staart, in dit geval hun jasje, tussen de deuren zitten. De toeschouwer ziet dit alles niet zonder vermaak of mededogen aan, maar ik heb geen enkele Japanner bij dit vreemde bedrijf zien huilen of lachen. Waarom ook?

In het klein gebeurt zoiets ook in Parijs, zelfs in Amsterdam, behalve dat men in de laatste stad niet geduwd wordt, maar zelf duwt. De gedisciplineerde houding van de Japanner, de zelfbeheersing komt in deze stations op ongezochte wijze tot zijn recht.

Deze gedisciplineerde houding vindt men niet in het vrije autoverkeer op straat. De Japanner is een uiterst agressieve automobilist, die eventueel gaarne zelf de voorschriften en de spelregels overtreedt, maar die wel wil zien nageleefd door anderen. Hij toetert als een bezetene wanneer iets hem niet bevalt, hij rijdt recht op je aan als je verkeerd oversteekt en hij vliegt als een duivel door het oranje en het begin van het rode licht.

Men had mij verteld, dat de Japanner een heilige eerbied heeft voor

2

voetgangersstrepen maar de enige ervaring, die ik op dit punt heb is, dat hij die eerbied hoofdzakelijk demonstreert door in de buurt ervan vaart te zetten om er zo snel mogelijk over te komen.

Bij een voetgangersoversteekplaats moet men in Japan even zorgvuldig uitkijken als in Nederland en de Japanner kan zich in automobilistische onbeheerstheid meten met onze landgenoten en met de Belgen. Hij rijdt slechts goed en bepaald intelligent op de voor hem alleen bestemde autowegen.

RECHTHOEK

Deze autowegen zijn meer dan de monorail, de ondergrondse en de treinen, die alle het openbaar vervoer dienen, de elementen in het stedebouwkundig patroon van Tokio en ook in Osaka, die het stadsbeeld beheersen. Het zijn hoofdzakelijk op viaducten gebouwde autowegen, die ruwweg een rechthoek om het centrum vormen. Op deze rechthoek komen een aantal eveneens verhoogde autowegen „van buiten" uit. Het geheel vormt dus een soortgelijk, maar dan heel duidelijk zichtbaar net als de ondergrondse.

Het verkeer in Tokio speelt zich dus in elk geval op drie niveaus af nl. ongeveer 10 meter boven de grond, op de begane grond en ondergronds. Daarbij vormen de treinen een afzonderlijk „net" dat zich zowel onder de grond als een tiental meters boven de grond bevindt. De snelwegen voor auto's hebben op het ogenblik al een lengte van 123 km. In 1974 hoopt men een lengte van 190 km te be reiken. Elke meter kost 2.400.000 yen of 24.000 gulden. Dit kostencijfer is laag als men het met de aanleg van een ondergrondse spoorweg vergelijkt.

Nu zal elke Europeaan als hij aan zijn geliefde oude steden denkt deze op palen staande autowegen waarschijnlijk verfoeien. Alleen in Brussel heeft men hier en daar afzonderlijke lange autowegviaducten door de straten gebouwd en de resultaten zijn beslist niet zo, dat men geneigd is het Belgische voorbeeld onmiddellijk te gaan volgen.

Het merkwaardige is nu, dat deze hoge autowegen in Tokio zelfs als ze langs of over het water lopen niet misstaan. Enerzijds komt dat misschien omdat de man van nature een wezen is, die graag spoortje speelt en dus gefascineerd is door al die hooggelegen witgrijze lange tot aan de horizon reikende gevaarten, die zich op boeiende wijze verenigen.

PANORAMA

Als automobilist heeft men het gevoel in een heel fijne achtbaan te zitten, waar men zelf in mag sturen en als passagier geboeid op een stedelijk panorama staart, dat dichtbij en toch onbereikbaar is. Men floept voorbij hoge kantoorgebouwen en lichtreclames, tuinen of terrassen, laaggelegen huizen met romantische krullen op de grijze en rode daken, men kijkt nu eens naar beneden in de toch niet al te grote diepte dan weer omhoog, omdat ineens een geweldige wolkenkrabber boven dit zich elegant uitstrekkende lint uitsteekt.

Men heeft zich in Tokio niet veel behoeven aan te trekken van de bestaande straten in het centrum, die immers, omdat de stad eens een kasteelstad was, te nauw waren om er zulke hoge viaducten in te bouwen. Slechts langs brede wegen, die het konden „hebben", langs rivieren en kanalen heeft men deze vierbaanswegen gebouwd, die niet in de kern doordringen, maar er om heen zijn gelegd.

Men kan dus zeggen, dat Tokio een oplossing (een gedeeltelijke oplossing voor het vraagstuk van het verkeer met particuliere automobielen en het autovrachtverkeer heeft gevonden door een net van autowegen te bouwen, dat zich op een tweede of als men wil op een derde niveau van de stad afspeelt, een oplossing, die in Europa nog steeds als een toekomstvisie of een denkbeeld uit een science fictionverhaal wordt beschouwd.

IMPROVISATIE

Dat is dus een soort conclusie, die men trekt als men aan Japan, een bezoek brengt, namelijk dat hier eigenlijk min of meer improviserende dingen tot stand worden gebracht, waarover in Europa lang en ernstig wordt nagedacht. Want als we dan in Tokio in een trein stappen, die ons in drie uur en tien minuten naar Osaka brengt, dat 515 km naar het westen ligt en men merkt nauwelijks, dat het zo hard gaat, dan verzucht men als eenvoudig Nederlander: „De wonderen zijn de wereld nog niet uit". Temeer, waar er ook nog halve en kwart sneltreinen lopen, die bijna net zo comfortabel en voor onze begrippen eveneens zeer snel zijn.

Waar blijft bij al dit moois de voetganger? Wat doet men, om nu nog maar even bij Tokio te blijven bij de miljoenen, die nog op straat zullen verschijnen? In de laatste vijf jaar zijn 3,7 miljoen meer mensen in Tokio komen wonen, men rekent er op, dat er op een gegeven ogenblik, misschien in 1975, misschien in 2000 ongeveer 30 miljoen zullen zijn.

De voetganger moet geborgen worden en nu lijkt me dit opbergsysteem voor deze achterlijke figuur in de grote Japanse steden niet erg aanlokkelijk. Men stopt hem namelijk onder de grond, zij het dat hij mag blijven leven, waar enorme winkelstraten wellicht zijn kooplust prikkelen maar zijn leven niet veraangenamen of men laat hem door middel van hoge bruggen, niet ongelijk aan onze hoge bruggen bij spoorwegovergangen de straat oversteken.

Voetgangersbruggen en voetgangerstunnels zijn echter in beginsel uit den boze als er geen roltrappen aanwezig zijn: men laat immers de meest kwetsbare en het wezen met de minste „paardekracht" het meeste werk doen, terwijl men de van paardekracht barstende automobielen de kortste weg laat afleggen.

Het is dan ook in Japan duidelijk te zien, dat voetbruggen en tunnels alleen gebruikt worden als ze gepaard gaan met een oversteekverbod. Is dit niet het geval, dan blijft de voetganger liever wachten tot een stoplicht voor hem op groen springt of tot hij meent over te kunnen steken.

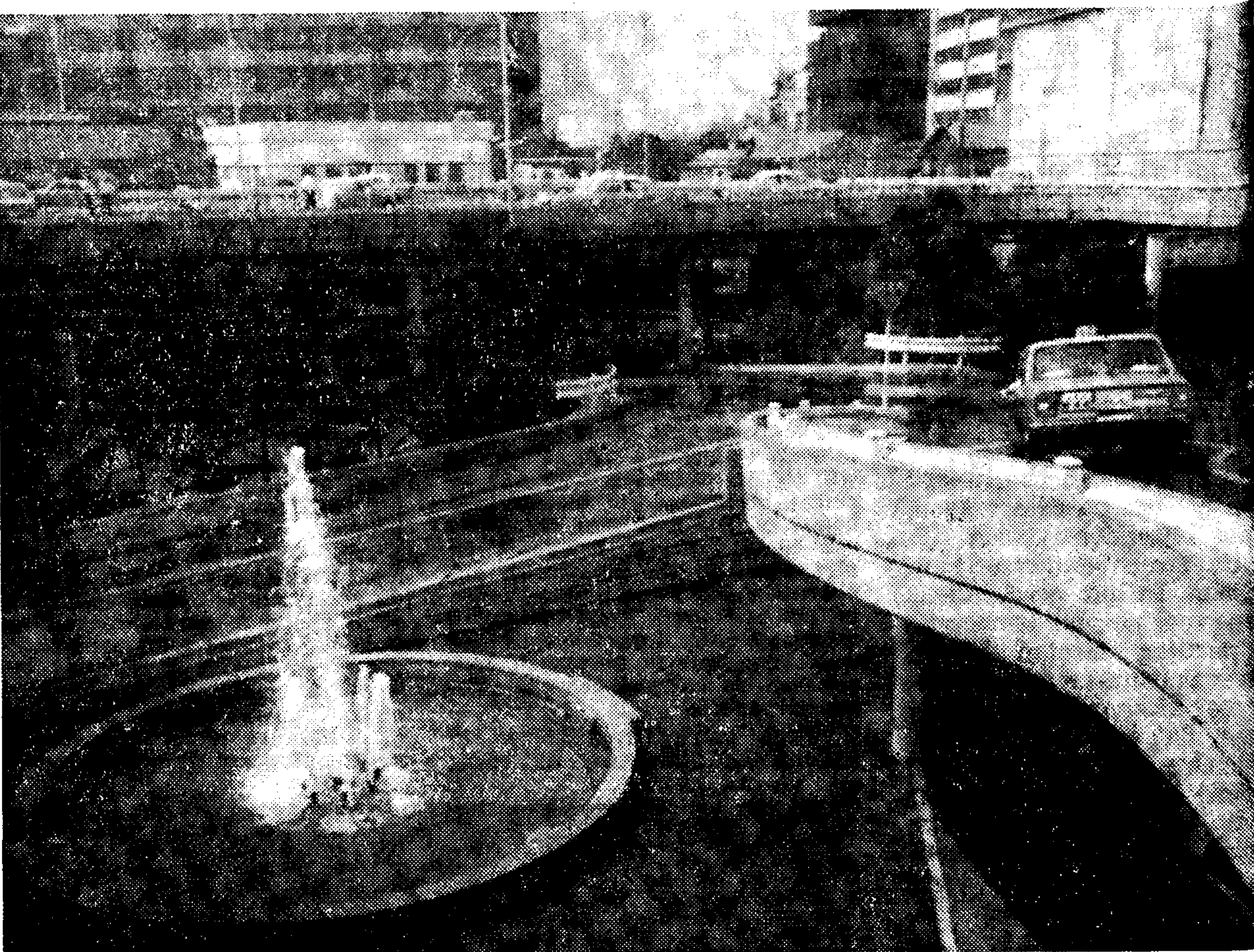
Zo lijkt dus vooralsnog de zorg voor rijdende openbare of particuliere voertuigen in Japan beter dan voor de ouderwetse zich voortbewegende wandelaar.

RIJSCHOLEN

Als de Japanners of althans de bewoners van Tokio niet zo aardig rijden als men van een zich in elk geval beleefd voordoend volk zou verwachten, ligt dat in ieder geval niet aan de opleiding. Die vindt plaats in vrij uitgebreide rijscholen, die daarvoor speciaal zijn gebouwd of ingericht.

In die welke ik bezocht, bestond de school uit twee verdiepingen, op de eerste etage was een terras, waar men leerde manoeuvreren, vooral ook parkeren. Beneden zag het er wat „echter" uit: Daar bevond zich een circuit met rood en groen licht en een korte steile helling.

In Tokio kan men al die leerauto's niet in het verkeer opnemen: een opleiding bestaat dan ook uit 35 uur rijden in de rijschool en 10 uur op straat. De politie examineert. De kosten van de opleiding zijn ca. 700 gulden. Een instructeur verdient circa 170 gulden per maand, minder dan een taxi-chauffeur. Men moet achttien jaar zijn om als leerling te worden aangenomen. Ogen en oren worden zorgvuldig onderzocht.

Autorijscholen in Tokio zijn gebouwd op twee niveaus. Op hoog niveau leert men vooral parkeren. Daaronder wor... rijden op hellingen beoefend. Autorijscholen zijn instituten, die vaak worden opgevrolijkt met boomaanplant en een f...

Treinen ontmoeten elkaar in Tokio eveneens op verschillend niveau.

POLITIEKE PARTIJEN MOETEN DUIDELIJKE TAAL SPREKEN OVER DE FILMKEURING

(Van onze juridische medewerkster)

Niet zo lang geleden is de te wijzigen bioscoopwet in de Tweede Kamer aan de orde geweest. Aanleiding hiertoe was het rapport van de commissie-Witte, waarin wordt voorgesteld de filmkeuring voor volwassenen af te schaffen. Als gevolg van de discussie, waarbij van de kant van de VVD en D'66 met een motie en een initiatiefwet werd gedreigd, heeft minister Beernink toegezegd met een wetsvoorstel te komen. Wel wil hij eerst nog een advies hebben van een nog te vormen commissie, over aanverwante problemen als het toezicht op schouwburgen en de pornografiebepalingen uit het wetboek van strafrecht.

Men kan zich afvragen of dit verlangen van de minister niet wat laat komt — het rapport-Witte is van februari 1969 — maar op zichzelf is het juist. Toen zo'n halve eeuw geleden de bioscoopwet tot stand kwam, was haar doel: „bestrijding van de zedelijke en maatschappelijke gevaren van de bioscoop". Het toezicht op de inhoud van de films werd gelegd in handen van een centrale filmkeuringscommissie. Sedertdien toetst deze het materiaal aan de openbare orde en goede zeden. De strekking van het rapport-Witte is, dat in een moderne pluriforme maatschappij, waarin wij thans leven, niet meer is uit te maken wat kennelijk pornografisch, kennelijk sadistisch en kennelijk rassistisch geacht moet worden en wat niet. Bovendien past een dergelijke paternalistisch college niet meer in een tijd, waarin de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal gesteld wordt.

Toezicht door burgemeester

Wil men consequent zijn in deze redenatie, dan dient ook het toezicht van de burgemeester op toneelvoorstellingen te verdwijnen. De gemeentewet geeft immers de burgemeester opdracht „te waken voor het doen van met de openbare orde of zedelijkheid strijdige vertoningen". Hierover schreef A. F. de Savornin Lohman reeds in 1907: „een onmogelijke taak, die dan ook in de regel niet of slecht wordt uitgevoerd".

Toch wordt in het rapport-Witte niet deze consequentie doorgetrokken. Integendeel, er wordt juist gepleit dat met het wegvallen van de centrale keuring de burgemeeste weer het toezicht op filmvertoningen krijgt, een taak die de gemeentewet hem toekent. „Zo krijgt het toezicht op de filmvertoningen een plaatselijk accent", aldus het rapport, er van uitgaand dat de collectieve opinie over de toelaatbaarheid van een voorstelling per streek kan verschillen. Daar waar de centrale filmkeuringscommissie faalde, namelijk het weerspiegelen van de collectieve opinie met betrekking tot begrippen als kennelijk sadistisch-pornografisch en rassistisch, zou de burgemeester volgens deze redenatie wel succes boeken.

Wordt de lijn wel consequent doorgetrokken, zodat het preventief toezicht van de filmkeuringscommissie en dat van de burgemeester op alle openbare vertoningen worden afgeschaft, dan blijft toch nog altijd het repressief toezicht — dus de controle achteraf — door de strafrechter bestaan. In feite ontstaat dan met betrekking tot film en toneel dezelfde situatie als er sedert 1848 bestaat ten aanzien van de drukpers.

Toezicht door de justitie

Ons wetboek van Strafrecht acht pornografisch materiaal strafwaardig wanneer dit „aanstootgevend is voor de eerbaarheid". Ook de rechter en het Openbaar Ministerie hebben het met de interpretatie van dit begrip in een snelle, zich pluriform ontwikkelende maatschappij, moeilijk. Justitie worstelt met de interpretatie van dit begrip met betrekking tot boeken en prenten. Krijgt zij nu ook de taak toegeschoven normen te stellen met betrekking tot de film? Op welke grond is de justitie wel in staat tot datgene waar filmkeuringscommissies en burgemeesters voor terugdeinzen?

Ook hierbij geldt dat een consequent doortrekken van het besluit tot afschaffing van de filmkeuring, voert tot afschaffing van het toezicht van de burgemeesters en afschaffing van de strafbaarstelling van pornografie. De Scandinavische landen hebben deze consequentie volledig getrokken. Het is nog maar de vraag of men in Nederland tot deze stap bereid is. De „staatscommissie voor advies inzake de grondwet en kieswet" heeft ook op dit punt een uitspraak moeten doen, in haar 2e rapport dd. 19 september van het afgelopen jaar.

Zij moest immers met voorstellen komen in hoeverre artikel 7 van de grondwet, dat censuur op de dr... pers uitsluit, uitbreiding behoeft... naast de drukpers allerlei an... media, zoals radio, televisie, film... toneel, zijn opgekomen, die ook grondwettelijke garanties vragen. Binnen deze commissie waren stemmen verdeeld op het punt het toezicht op film en toneel. ... vond dat de publieke opinie niet voldoende was uitgekristalliseerd.

Porno-golf

Het is niet onwaarschijnlijk dat ... Openbaar Ministerie, gezien ... hele ontwikkeling, haar taak ... scheiden zal uitoefenen. Aan de ... dere kant zal, zodra de keur... wordt afgeschaft, een zogenaamde porno-golf door de bioscopen ga... Dit verschijnsel zakt vanzelf af ... dat het publiek verzadigd ra... Gaat het Openbaar Ministerie ... ingrijpen, en beslag op films leg... dan ontstaat er een onzekere situatie voor de bioscoopexploit... waardoor deze — om risico's te v... mijden — eventueel pornografi... materiaal gaat weren. Het „vrij"... ven van de film heeft dan het teg... overgestelde effect. Het is onju... de justitie met dit toezicht achter... te belasten, met de stille verwachting, dat zij haar bevoegdheden ... scheiden zal hanteren.

In wezen is het hier een politi... kwestie waarin een duidelijke po... tieke uitspraak is vereist. Vand... dat deze ogenschijnlijk zo voor... hand liggende aanpassing van ... bioscoopwet aan de gewijzig... maatschappelijke opvattingen, zul... verstrekkende consequenties hee... dat een duidelijke uitspraak van ... politieke partijen over deze mate... een dwingende eis is.

Zuurstof onder druk kan veel levens redden

WIJ kunnen niet leven zonder zuurstof. Dank zij het feit dat de lucht die wij inademen dit onmisbare gas bevat, voorzien wij in deze behoefte. Er kunnen zich omstandigheden voordoen waarin het noodzakelijk is extra zuurstof toe te voeren. Bijvoorbeeld bij allerlei vergiftigingen in het dagelijks leven, bij een hartaanval en zelfs al aan het begin van het leven, wanneer een pasgeborene moeilijkheden bij de ademhaling heeft en in een couveuse wordt verpleegd, waar extra zuurstof wordt toegevoerd.

Enkele jaren geleden heeft de geneeskunde zuurstof leren gebruiken bij de bestrijding van ziekten, die door bepaalde bacteriën worden veroorzaakt, en die tot dusver niet, of onvoldoende bestreden konden worden. Daardoor waren zij dikwijls dodelijk geweest. Door gebruik te maken van het feit dat deze bacteriën alleen kunnen gedijen in een zuurstofarme omgeving, lukte het hun ontwikkeling, en de daarmee gepaard gaande ernstige vergiftigingsverschijnselen af te remmen.

Gevreesd

Zo ontstond de „overdrukkamer" waaraan ook reeds vele slachtoffers van tetanus-infectie hun leven danken. Want ook deze tetanus-bacil groeit bij voorkeur in een zuurstofarme omgeving (zoals straatvuil, waarin zich paardenmest bevindt) en kan daardoor bij een verwonding heel gemakkelijk in het lichaam terecht komen. De vergiften die deze bacteriën afscheiden maken de getroffene in een zeer snel tempo ernstig, vaak dodelijk ziek. Alle ter beschikking staande geneesmiddelen, ook de antibiotica, faalden dikwijls, en alleen een regelmatige bescherming door vaccinatie en de toediening van antistoffen bleken vrij afdoende te kunnen werken. Wanneer dit echter werd verzuimd, of te laat werd toegepast, kon het tetanusgif zijn fatale werking ontplooien.

Dank zij de zuurstof-therapie staat de geneeskunde nu veel machtiger tegenover deze infectie, ook tegen die met de andere „anaerobe" micro-organismen, waaronder die welke gasgangreen veroorzaken. Dit is ook een zeer gevreesd ziektebeeld, dat zich na allerlei soorten ongevallen kan ontwikkelen, en dat vooral tijdens oorlogen talrijke slachtoffers maakte.

Intussen heeft ook het „Whipps Cross Hospital" in Londen onlangs de resultaten bekend gemaakt, die in haar „hyperbaric unit" ter bestrijding van gasgangreen en andere „anaerobe" infecties (dus veroorzaakt door bacterieën die het best in een zuurstofarme omgeving gedijen) werden verkregen. Het betrof hier 44 patiënten die met zuurstof onder 2 1/2 atmosfeer werden behandeld. Negen dezer patiënten bleken gasvormende, anaerobe streptococcus-infecties te hebben, die tot dusver in de algemene praktijk, naast een uitvoerig algemeen en plaatselijk onderzoek, tevens een hele reeks van bloedonderzoekingen verricht, ook op het clostridium alpha-toxine en kweekte men fecties (dus veroorzaakt door bacteriën kregen dadelijk een combinatie van sterk-werkzame antibiotica ingespoten, hetgeen vijf dagen lang elke zes uur werd herhaald. Deze onderzoekers menen dat de hyperbare zuurstof-behandeling en toediening van antibiotica elkaar bij gasgangreen aanvullen.

Een vermindering der vergiftiging door bacteriën en de belemmering van hun verdere groei zou in dit stadium een grotere kans opleveren voor het slagen der verdere behandeling Deze bestaat uit chirurgische ingrepen, zodra de algemene toestand van de patiënt voldoende is verbeterd. Volgens hun ervaring heeft toediening van antiserum met hyperbare therapie weinig zin. Ook deze Engelse onderzoekers raden tenslotte aan om zonder uitstel hyperbare zuurstof toe te dienen, ook indien de diagnose gasgangreen nog niet zeker is. Alhoewel 13 patiënten die in dit centrum ter behandeling kwamen, binnen een maand overleden, bleek bij hen de infectie met clostridium welchii niet de doodsoorzaak te zijn geweest.

Moeilijkheden

Er zijn nog slechts weinig ziekenhuizen waar een hyperbare zuurstofinrichting met alle daarbij horende technische voorzieningen, en een op deze behandeling getraind team, ter beschikking staat. Daarom moet de patiënt die voor deze behandeling dringend in aanmerking komt, eerst naar een bestaande zuurstof-overdrukkamer worden vervoerd, met alle risico's en moeilijkheden die daaraan zijn verbonden, ook al zijn de afstanden die moeten worden afgelegd in ons land betrekkelijk klein.

In Japan heeft men nu een verplaatsbare overdrukkamer geconstrueerd, die alle mogelijkheden biedt van een standaard-inrichting. Het toestel, dat bestemd is voor spoedeisende gevallen, kan snel en gemakkelijk uit elkaar worden genomen en in vier kisten worden vervoerd. Eén der uitvinders, prof. Juro Wada, die verbonden is aan de afdeling voor thorax-, hart- en vaatchirurgie aan het Sapporo ziekenhuis, heeft zijn vinding gedemonstreerd op het vierde congres over hyperbare geneeskunde. Het toestel weegt ongeveer 75 kilo en werd speciaal geconstrueerd om de moeilijkheden te overwinnen die optreden bij het transport van deze zware metalen hyperbare kamers over lange afstanden, wanneer ergens in Japan een ernstige ramp plaats vindt. De patiënt wordt op een stalen brancard die niet aan corrosie onderhevig is, in het toestel gebracht dat ongeveer 8 meter lang is. De wanden van de overdrukkamer zijn vervaardigd van een soort kunstrubber, terwijl de verdere ruimte ongeveer 2 1/2 bij 2 1/2 meter in breedte en hoogte bedraagt.

Ander aspect

Het framewerk en de eindplaten zijn van metaal-alliage en in de zijwanden bevinden zich twee ronde glazen vensters, waardoor men de patiënt van buitenaf kan blijven observeren. De kamer kan volgens de tot nu toe verrichte tests, 950 dagen lang bij een temperatuur van 20 graden celcius voortdurend worden gebruikt, en is zodanig beschermd dat er geen statische electriciteit in kan worden gevormd. Ongetwijfeld vormt dit toestel een grote aanwinst, omdat het de mogelijkheid schept overal waar zich een gangreenpatiënt bevindt, terstond levensreddend op te treden.

In een heel ander deel van de wereld, in Buffalo in de Verenigde Staten, werd tijdens een internationaal congres over hyperbare geneeskunde dat aan de plaatselijke universiteit werd gehouden, een totaal ander aspect van overdrukzuurstofbehandeling gedemonstreerd, namelijk bij patiënten met een blokkade in de hersen-bloedvaten.

Dr. Peter Winter bracht daar verslag uit over 13 patiënten wier leeftijd varieerde van 60 tot 70 jaar. Zij werden allen behandeld met 100 procent zuurstof onder 2 1/2 atmosfeer druk. Elke behandeling duurde anderhalf uur en werd twee maal per dag gedurende twee weken toegepast. Alle patiënten werden daarna psychologisch onderzocht met behulp van de Wechsler-herinneringstest, de bender- en de tientest Daarbij bleek, dat er een duidelijke geestelijke verbetering was opgetreden en dat ook de patiënten zelf, die merendeels aan arteriosclerose in de hersenen leden, een sterke vooruitgang in hun eigen gedrag aangaven.

Nadat de ernstige gevolgen van overmatige zuurstoftoediening aan couveuzekinderen bekend waren geworden heeft men door beperkende maatregelen dergelijke ontstellende, onvoorziene complicaties kunnen voorkomen. In de ernstigste gevallen was blindheid het gevolg geweest, in het New-England Journal of Medicine van 3 juli 1969 wezen dr. C. W. Nichols en dr. C. J. Lambertsen uit Philadelphia nogmaals op de invloed van hyperbare zuurstof op het oog. Wel zijn teweeggebrachte veranderingen op het menselijk oog „reversibel", dat wil zeggen dat zij zich later weer herstellen, maar bij dieren waren de afwijkingen blijvend. De te hoge zuurstofspanning blijkt vooral op het netvlies in te werken. Ook de bloedvaten in het oog zeer gevoelig voor zuivere zuurstof onder normale druk. Wel heeft men bij mensen kunnen vaststellen dat inademing van zuivere zuurstof bij normale atmosferische druk, en ook bij een druk van drie atmosfeer (indien deze gedurende korte perioden wordt toegediend) de gezichtsscherpte, het gezichtsveld en andere oogfuncties schaadt. Ook bij langere toediening wordt alles weer normaal nadat de zuurstoftoediening is gestaakt.

Gastechnicus

In Schotland is een uitvoerig rapport verschenen over „Het gebruik en de gevaren van zuurstof therapie", dat door de Schotse gezondheidsraad is overgenomen. Daarin wordt onder meer aanbevolen om in elk groot ziekenhuis een „gas-technicus" aan te stellen en voorts een technisch adviseur op het gebied van de inademingstherapie in de staf van een streekziekenhuis te laten opnemen die toezicht kan uitoefenen op alle activiteiten op dit gebied.

Tenslotte wordt nog aangeraden om de huisartsen te steunen en aan te moedigen zelf een zuurstofapparaat aan te schaffen voor gebruik in hun eigen praktijk. Want dikwijls kan tijdige toediening van zuurstof levensreddend zijn

Koffie helpt niet...

In ons dagelijks leven drinken we graag een kop sterke koffie om weer op te monteren. Na een vermoeiende dag, in de pauze van een inspannende bezigheid, als slot van een copieuze maaltijd en..... als tegenmiddel van de versuffende invloed van veel alkohol wordt koffie als een onvolprezen middel beschouwd vanwege zijn stimulerende invloed op lichaam en geest. Die werking berust op de coffeïne die koffie bevat. In de geneeskunde werd coffeïne vele jaren vooral gebruikt om de hartwerking aan te zetten, terwijl ook tal van tabletten tegen pijn coffeïne bevatten, teneinde de „verdovende" invloed van de anti-pijnmiddelen erin tegen te gaan.

Iedereen weet uit eigen ervaring dat een kop sterke koffie helpt om de vermoeidheid te verdrijven. Eigenlijk zou hier moeten staan: bijna iedereen, want er zijn mensen bij wie coffeïne niet stimulerend werkt, maar juist een tegenovergestelde invloed uitoefent. Ze worden er kalm en zelfs slaperig door, en gebruiken juist een kop koffie om beter in te slapen. Daarnaast zijn er ook mensen die van koffie nerveus en prikkelbaar worden en zo blijkt weer eens hoe sterk de persoonlijke reactie op een geneesmiddel kan verschillen.

De Weense fysioloog professor Prokop heeft niet lang geleden een zeer „ontnuchterende" ontdekking gedaan voor al diegenen die overtuigd zijn dat zij, wanneer ze flink gedronken hebben, van een paar koppen sterke koffie weer nuchter worden. Professor Prokop heeft aangetoond dat de coffeïne in koffie de roesverwekkende invloed van alkohol versterkt in plaats van deze tegen te gaan. Want coffeïne vertraagt de opname van alkohol vanuit de maag in het bloed.

Dit heeft tot gevolg, dat het percentage alkohol in het bloed bij degene die eerst alkohol en daarna koffie heeft gedronken, veel langzamer stijgt dan zonder koffie. De automobilist die na een stevig glas te hebben gedronken snel nog even een paar koppen koffie nuttigt en dan wegrijdt, verlengt zo de verdovende werking van die grote hoeveelheid alkohol op zijn hersenen, in plaats dat hij weer spoedig „helder" wordt. Wanneer hij onderweg een verkeersongeval zou veroorzaken en de bloedproef moet ondergaan, zal deze tot zijn ontsteltenis uitwijzen dat hij op het ogenblik van dat ongeval stomdronken moest zijn geweest. Terwijl hij zelf dacht dat die koffie hem nuchter had gemaakt.

Want de bloedalkohol-spiegel bereikt nu pas veel later de hoogste waarde, en met deze vertraging wordt bij de berekening van het alkoholgehalte in het bloed van een verkeerszondaar uiteraard geen rekening gehouden.

Zweepslag

Dat is nog slechts het eerste punt waarop de werking van koffie wordt miskend. Want ook wie denkt dat koffie hem over de vermoeidheid heen zal helpen vergist zich schromelijk. Coffeïne verjaagt die vermoeidheid wel, maar niet voor lange duur. De werking lijkt in wezen op het effect van een zweepslag die mensen wel aan een paard toedienen, wanneer dit niet hard genoeg naar hun zin loopt. Dan gaat het dier dadelijk in een sneller tempo draven, maar tegelijkertijd worden daarmee zijn reserves aan energie en kracht spoedig opgebruikt. In vergelijking hiermee bespeurt men na een kop sterke koffie dat de vermoeidheid erdoor verdwijnt, maar dit duurt slechts korte tijd.

Dan verdwijnt dat opgemonterde gevoel, om plaats te maken voor vermoeidheid die eigenlijk nog sterker is dan ze voor dat kopje koffie was. Het is het alsof men het effect van die zweepslag, die zich als het ware in een voorschot van extra energie uitte, later met de volle rente moet terugbetalen.

Na ongeveer tien minuten komt die terugslag al, waarmee men in het algemeen geen rekening had gehouden. Met alkohol samen is de werking van koffie derhalve nog ongunstiger dan zonder alkohol.

Het is te vergelijken met de invloed van doping-middelen, wier stimulerend effect na enige tijd met interest moet worden terugbetaald, waardoor er soms ernstige gevolgen optreden.

Vooral in het verkeer moet men met deze twee te weinig bekende invloeden van alcohol en koffie rekening houden. Daarbij mag ook niet worden vergeten dat veel frisdranken coffeïne bevatten en dat daaraan nog vaak een extra „tic" wordt toegevoegd. Die „tic" is dan een scheut gin, whisky, wodka of jenever, allemaal sterke alcoholische dranken. Dan is er weer de combinatie met coffeïne net als bij koffie.

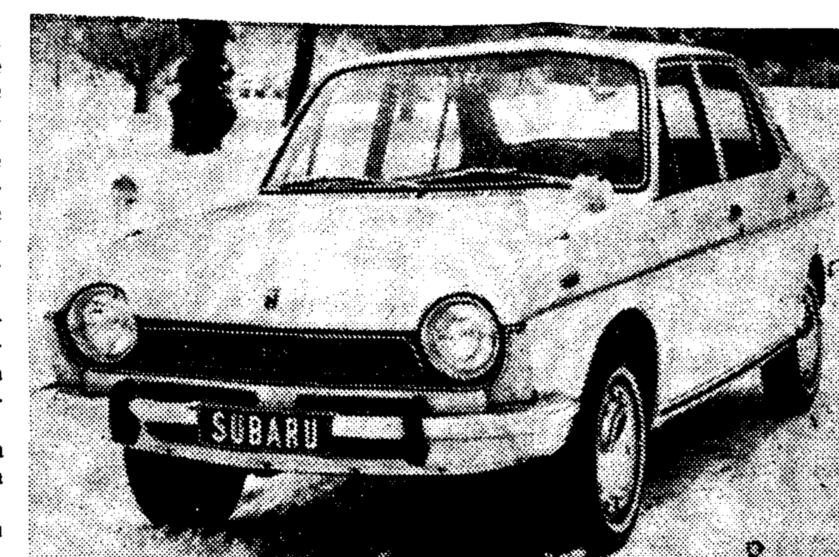
NIEUWE JAPANNER

De N.V. Gremi te Groningen is nu importeur geworden van een Japanse autofabriek, de Fuji Heavy Industries Ltd, die personenauto's van het merk Subaru maakt.

Van de Subaru worden drie modellen op de Nederlandse markt gebracht: een tweedeurs standaarduitvoering voor f. 7995, een vierdeurs luxe uitvoering voor f. 8495 en een vierdeurscombinatiewagen in luxe uitvoering voor f. 8995. Bij de twee luxe modellen behoort een radio tot de standaard-uitrusting. Krachtbron is een watergekoelde viercilinder boxermotor met een inhoud van 1088 cc en een vermogen van 62 DIN-pk, die de voorwielen aandrijft. Het koelsysteem is zeer apart. Er zijn nl. twee radiateurs, maar geen ventilator. Bij koude motor circuleert het water alleen door de kleinste van de twee radiateurs. Bij een motortemperatuur van 82 graden Celsius opent een thermostaat de toegang tot de grotere radiateur en gaat ook deze meedoen aan de koeling. Zou de temperatuur onder extreme omstandigheden toch boven de 92 graden komen, dan wordt er een kleine aanjager ingeschakeld, die voor extra koeling zorgt door een versterkte luchtstroom door de kleine radiateur. Het koelsysteem is van het permanent gesloten type.

De wagen heef rondom onafhankelijke wielophanging en een wisselstroomgenerator, maar geen schijfremmen en geen gescheiden remsysteem.

De topsnelheid is 145 km per uur. Met de levering in ons land zal in de lente van 1970 worden begonnen.

Jeugdboeken

Meisjesboeken

In de **Caroline-reeks** van **uitgeverij Meulenhoff, Den Haag** verschenen drie nieuwe meisjesboeken, leeftijd ongeveer 15 tot 20 jaar.

Drie meisjes in het Grand Hotel, door Rossana Guarnieri. Lucy, de dochter van een hotelhouder brengt haar kerstvakantie in het hotel van haar vader door. De hele sfeer in een Italiaanse wintersportplaats en speciaal in een luxe-hotel komt hier tamelijk geromantiseerd uit de verf. Prijs f 6,90.

Een tuin voor Maura, door Elena Mignucci.
Dit verhaal speelt zich af in een heel andere sfeer dan het voorafgaande Maura zoekt een mogelijkheid om voor kinderen een geschikte speelplaats te vinden, zodat ze niet meer op de straat zijn aangewezen. Het boek is vrij emotioneel maar het onderwerp past sociaal goed in deze tijd. Prijs f 5,90.

....en de rechter glimlacht, door Annamaria Ferretti.
Eigenlijk een avonturenboek voor meisjes. Het verhaal gebeurt grotendeels aan boord van een passagiersschip. Een vrouwelijke rechter speelt een belangrijke rol. Prijs f 6,90.

+ + +

Klassieke jeugdboeken

Bij **uitgeverij Meulenhoff in Den Haag** verschenen twee bekende verhalen voor de jeugd. Het zijn **„Onder moeders vleugels"** van **L. Alcott** en **Olivier Twist** van **Charles Dickens.** Het zijn de nummers 14 en 13 in de klassieke jeugdgalerij.
Onder moeders vleugels werd in het Nederlands bewerkt door Gerda van Cleemput en geïllustreerd door R. Srilli.
De Nederlandse bewerking van Olivier Twist is van Els van Delden, de illustraties van G. Demo. De prijs van beide boeken is f 5,90.

Emiel en de drie tweelingbroers is het tweede verhaal van Emiel en zijn detectives. Het verscheen bij **Van Goor Zonen, Den Haag** en werd bewerkt door R. de Jong-Belinfante. Dit oorspronkelijke verhaal van **Erich Kästner** werd voorzien van illustraties van Walter Trier. In dit boek beleeft Emiel allerlei avonturen tijdens een vakantie aan de Oostzee. De prijs is f 9,90.

+ + +

Geschiedenis

Uitgeverij van Dishoeck, Bussum.
Oud Athene, door E. J. Sheppard. Prijs f 5,50.
In de Fibula Junior reeks verscheen een boekje over het leven in het oude Athene. Het verhaal is prettig leesbaar en geeft een goed inzicht in de beschaving van het Griekenland zo'n 2500 jaar geleden. Naast historische gebeurtenissen komen ook filosofische aspekten aan de orde. Dit in de vorm van de ideeën van Sokrates en Plato. Veel oorspronkelijke illustraties in zwart-wit. Achter in het boek vindt men een lijst waarin vreemde woorden verklaard worden.

Bijdragen:

Sante Brun, Cor Hoekstra (Cork), dr J. Kater, Lily Scheffer, mr. F. Soetenhorst en de GPD-dienst

Van je familie moet je 't hebben

Het stuk van het nieuwe burgerlijk wetboek dat het erfrecht behandelt, is beide Kamers van de Staten-Genraal gepasseerd. Het wachten is nu op de invoeringswet, voordat het nieuwe erfrecht ook werkelijk een feit zal zijn. Dit onderdeel was tot nu toe een van de meest behoudende delen van ons recht. Men vindt er nog principes in terug, die rechtstreeks stammen van het romeins en oud-vaderlands recht. Zelfs de stormen van de Franse revolutie zijn goeddeels aan dit rechtsgebied voorbij gegaan. Zo sanctioneert het erfrecht een primitieve vorm van eigendom, die niet individueel was, maar waarbij de stam of de familie centraal stond. Het wettelijk erfrecht erkent dit principe door steeds de bloedverwanten te laten erven. Hierdoor wordt immers voorkomen, dat, ten gevolge van een huwelijk, vermogen van de ene familie zou overgaan in de andere.

Anderzijds wordt de individuele eigendom erkend, doordat men bij testament vrijelijk over het eigen vermogen mag beschikken. Maar ook hier is er weer een beperking, stammend uit het oude familie-idee. Bepaalde directe bloedverwanten mogen immers niet worden onterfd voor een bepaald deel van de erfenis, de zogenaamde legitieme portie.

Sinds 1923 is de gezinsband schoorvoetend erkend. Wanneer er géén testament was opgemaakt en er dus volgens de wet werd vererfd, kreeg de langstlevende echtgenoot recht op een zogenaamd kindsdeel. Hij of zij kreeg echter geen legitieme portie en kon dus volledig worden onterfd bij testament.

+ + +

De Hoge Raad heeft in een wel revolutionair genoemd arrest van 1945 voor een verdere verruiming van het gezinserfrecht ten koste van de wettige erfgenamen gezorgd. Beslist werd dat het voor de man een verplichting van moraal en fatsoen is, om er voor te zorgen, dat zijn weduwe goed verzorgd achterblijft. Dit kan bijvoorbeeld door het afsluiten van een levensverzekering, een lijfrente enzovoort en ook bij testament.

De man voldoet daardoor aan een natuurlijke verbintenis en er is dan geen sprake van een daad die door anderen kan worden aangetast. Door deze uitspraak werd de in het rechtsbewustzijn als noodzakelijk gevoelde aanpassing ten dele bereikt.

In het nieuwe burgerlijk wetboek wordt dit idee in het wettelijk erfrecht gevolgd. Hierdoor wordt namelijk de vrouw geholpen als haar man niet de nodige voorzieningen heeft getroffen. De langstlevende echtgenoot krijgt het recht op verzorging. „Een soort alimentatierecht jegens de erfgenamen", noemt mr. F. J. L. M. Steeman het.

Bovendien krijgt de langstlevende een gegarandeerd minimum, dat gelijk staat aan een legitieme portie. Naast dit gegarandeerd minimum heeft de langstlevende een aanspraak op verzorging, maar hiervoor moet worden aangetoond dat de behoefte aanwezig is. Krijgt bijvoorbeeld de vrouw AOW, plus weduwenpensioen plus een deel van het vermogen, zodat zij praktisch op de oude voet kan verder leven, dan heeft haar aanspraak geen succes. Moet zij wel een beroep doen op het verzorgingsrecht en is er een tekort (dat wil zeggen de aanspraken van de wettige erfgenamen en de verzorgingsgerechtigden zijn hoger dan het bedrag dat de erfenis oplevert), dan concurreren deze aanspraken gelijk op.

+ + +

Ook is er in het nieuwe burgerlijk wetboek voor gezorgd de langstlevende zo mogelijk in de eigen omgeving te houden. De langstlevende mag de inboedel van de gemeenschappelijke woning houden. Hiervoor geldt een maximum van f 15.000.

Daarom kan dit bedrag bij algemene maatregel van bestuur worden gewijzigd. Zijn partijen in algehele gemeenschap van goederen getrouwd, dan moet van dit voordeel gebruik worden gemaakt vóór de scheiding en deling.

Alle Heiligen
(Grieks, uit de tweede helft van de 17e eeuw)

IKONEN

In Säckingen (het Zuidduitse plaatsje aan de Zwitserse grens, dat beroemd is geworden door het verhaal van de „Trompeter van Säckingen" zijn tot half januari ruim 150 Russische en Griekse ikonen tentoongesteld, die grotendeels uit Nederlandse kollekties afkomstig zijn.

Met de kollektie, die uit Mos-

Elias in de woestijn
(Grieks, rond 1800)

kou is gehaald, als basis, heeft men uit Nederlandse en Duitse kollekties de derde ikonententoonstelling samengesteld. De reakties van de Duitse pers op de tentoonstelling, die meerdere zeldzame stukken bevat, zijn unaniem gunstig.

De fraaiste stukken zijn pas een week voor de opening uit Moskou gekomen en daardoor helaas niet in de katalo-

Verzacht, o Moeder, mijn leed
(Russisch, midden 1700)

gus opgenomen. Hierbij bevindt zich een 17e eeuwse tweezijdige processie-ikoon, een grote ikoon van zeldzame voorstelling van de troon des hemels en een opvallende Znamenje (wonderteken) - ikoon.

Met de kollektie van de Arnhemse restaurateur en ikonenschilder Henk Schoonwater, die zich heeft gespecialiseerd in fascimile's van de oude voor-

De blijde boodschap
(Russisch)

tekeningen en podlinniks (de door de kerk bepaalde schema's waaraan de ikonenschilder zich moest houden) is een hele zaal ingericht. Deze kollektie is zo uniek dat zelfs de Sovjet-Unie geïnteresseerd is om deze kollektie te mogen exposeren.

Op 6 december — de dag van Sint Nikolaas, de heilige die in de Russische orthodoxie als 13e apostel vereerd wordt en naar wie zelfs csaren zijn genoemd — opende de heer Robert Rozemond, direkteur van het Instituut POK uit Nederland de tentoonstelling. Tot 18 januari blijft de tentoonstelling die 8 zalen beslaat voor publiek geopend.

Jan Wolkers: „Turks fruit"

door Urias Nooteboom

„Midden onder het bezoekuur wilde ze me dan wegsturen om een zak turks fruit voor haar te halen omdat dat het enige was wat ze nog durfde te snoepen met die loszittende voortanden".
Daarmee zijn we dan aan het eind ongeveer van Jan Wolkers nieuwste boek „Turks Fruit". Het is een alinea uit het laatste hoofdstuk, waarin hij de fysieke onttakeling beschrijft van de vrouw van de ik-figuur uit het boek, nadat hij tevoren de onttakeling heeft beschreven van de liefde tussen die twee.
Hij laat het boek beginnen als Olga juist vertrokken is: „Ik was aardig in de rotsooi terecht gekomen, nadat ze bij mij weggegaan was. Ik werkte niet meer, ik at niet meer. Ik lag de hele dag tussen mijn vuile lakens en plakte foto's en naaktfoto's van haar vlak bij mijn gezicht zodat ik op den duur haar dik onder de rimmel zittende oogharen dacht te zien bewegen als ik me aftrok."

Jan Wolkers

In flash backs komt dan het hele verhaal in 19 hoofdstukken — en eigenlijk tussen een aantal overbodigheden door — naar bovendrijven. En dan weet ik, dat ik het systeem van Wolkers hier al te zeer simplificeer. Het is eerder zo dat hij de kalender chronologie soms invoert, maar dan alleen wanneer het in zijn chronologie logique — hoe onlogisch die misschien soms ook lijken mag — past. En de logica van Wolkers is veel associatiever dan bij de meeste verhalenschrijvers. Zijn sprongen door de tijd naar de verschillende gedachten zijn abrupt en hebben soms een zevenmijlslaarzerig karakter, maar blijven merkwaardigerwijze moeiteloos te volgen.
Wat dat betreft is Jan Wolkers doorgegaan op het systeem van „Horrible Tango", dat in '67 uitkwam en waarvan — zoals ook van „Turks Fruit" — gezegd kan worden, dat die roman bij iets meer gecomprimeerdheid een onovertroffen kort verhaal in een bundel had kunnen opleveren. Wolkers lijkt er te zeer op uit alle gedachten te noteren; elke mogelijke situatie uit te schrijven waardoor de romans aan geserreerdheid verliezen. Het kan ook zijn, dat hij bewust kiest voor een soort anti-ritme. Een soort frustrerende — dat is in ieder geval het effect — driebeensdraf van een viervoeter.

+++

Alles gezegd ten voordele van de korte verhalen van Wolkers — let eens op de Meulenhofreeks, een, ook in vormgeving, nieuwe paperback-serie van belangrijke literaire teksten met veel informatie over de inhoud. In die serie werd namelijk onlangs „Het afschuwelijkste uit Jan Wolkers" uitgegeven — wil dat nog steeds niet denigrerend zijn ten aanzien van zijn romans. Als Olga eenmaal weggestapt is uit de directe omgeving van de beeldhouwer ik-figuur in „Turks Fruit" begint zij eigenlijk pas te leven. Zij en haar hele familie. Want het zijn deze keer niet de bloedverwanten van de ik-figuur, die het moeten ontgelden (zie „Terug naar Oegstgeest"). Nu is het de schoonmoeder, die de verhouding verziekt. Zij weekt heel voorzichtig en uiterst geraffineerd Olga los van de beeldhouwer. „Wat was er gebeurd. Met haar, met Olga" (.....) „onder het eten kwam dan vaak de aap uit de mouw. Een vriendin van haar was bij haar moeder langsgeweest in haar eigen autootje, dat ze van haar man voor haar verjaardag had gekregen. En ze had enthousiast tegen haar moeder verteld over de reizen door heel Europa, die ze al gemaakt had. En de kasten met kleren waar ze maar uit te kiezen had als ze 's middags met haar vriendinnen de stad inging. Ik kon me dan precies voorstellen hoe haar moeder dat verteld had. Die smerige listige teef. Met die poeslieve stem, zo ogenschijnlijk zonder enige bedoeling. Want ze wist ook wel, dat het gif zo het beste zijn werk deed". (.....) „Maar het waren niet alleen die giftige telefoontjes van haar moeder, die haar op den duur bij mij vandaan hebben gedreven. Het zaad voor het onkruid, dat haar hele leven zou gaan overwoekeren was al vroeg gezaaid. En ik geloof, dat het vooral funest voor Olga is geweest zoals ze haar vader zag, zoals ze hem wel moest zien. Omdat haar moeder niets anders van hem had overgelaten dan een dikke zakkige snoepgrage jongen...".

+++

Wolkers tekent hier de schoonmoeder als het destructieve wezen. Ze heeft eerst kans gezien van de vader — een lusteloos aimabel heer met een ruim inzicht — een dode zak te maken, waarna ze zich langs slinkse wegen weer meester maakt van het denken van haar dochter, die zo gauw ze los is van de beeldhouwer, verloren loopt. Wolkers schetst dat nogal zwaar, want niet alleen gebruikt hij daar verschillende mannen voor. Hij laat Olga — een wat overtrokken accentuering — met hun ook zo ongeveer de hele wereld bereizen. Hij maakt haar „homeless"; iets minder was ook effectief geweest.
En uit al die gebieden krijgt de beeldhouwer van zijn ex-vrouw dan ansicht-kaarten en soms een brief en een enkele keer komt ze zelf langs. Hetgeen Wolkers de kans geeft om van tijd tot tijd een sentimenteel stuk in te lassen. Als lezer ben je geneigd, wanneer hij dat bij inter-menselijke verhoudingen doet, dat niet te pikken; terwijl het wanneer hij het over verhoudingen tot dieren heeft wel natuurlijk lijkt. Want dieren komen veel voor in Turks Fruit. Meeuwen, muizen en zelfs een wezeltje. Daarin is het sentiment heel begrijpelijk, althans voor mij.

En dan in de laatste hoofdstukken maakt Wolkers de ontwikkeling van de handeling los van de beeldhouwer. Hij wordt van betrokkene veel meer een toeschouwer. Een toeschouwer met de penetrante blik en de korte zinnen, die de kracht van Wolkers uitmaken.
Olga komt terug, nadat haar huwelijk met een Amerikaan op een fiasco is uitgelopen. Ze gaat weer bij haar moeder wonen en bezoekt de beeldhouwer, vertellend over de nogal wanhopige situatie van haar huwelijk en de onwil van haar fysiek. „Ik keek naar die parelmoer gelakte nagels aan die oudachtig witte handen in dat rooie haar, dat ook al zo vaal en dof was". Met de aanduiding van deze lichamelijke desintegratie anticipeert Wolkers op het laatste hoofdstuk, waar het verval definitief beëindigd wordt met Olga's dood, na een hersenoperatie. Het staat hier wat summier, wat al te summier zelfs, want in dat hoofdstuk „Rosa Turbinata" rekent Wolkers — hoe auto-biografisch is deze roman eigenlijk? — even krachtig af met een geliefde — of is het met haar schoonmoeder? — als hij het zou doen met een crime passionel. Hij schrijft Olga naar de dood toe. Hij laat van alles wat hem in haar boeide totaal niets meer over. Na een telefoontje van haar moeder zoekt hij haar op in het ziekenhuis; en hij blijft dat doen het hele laatste half jaar van haar leven.

De afrekening heeft iets van een bevrijding

+++

Toch wordt de afrekening niet ranzig door de activiteit van de ik-figuur. Hij is immers niet de oorzaak van haar achteruitgang. Hij is publiek; de oorzaak is een tumor, die ondanks alles lijkt te komen uit het idee van „god straft het kwaad in degene die het bedrijft". De beeldhouwer moet er dan wel buiten staan, maar doet dat ten dele als de farizeër vooraan in de tempel, zich afzettend tegen en prijzend tenopzichte van de tollenaar verder naar achteren.
„Toen ik naast het bed ging zitten zei ze dat ik er goed uitzag en ik voelde me toen een soort ludieke ploert. Want ik was zo gezond en ik kon niets voor haar doen".
De negatieve uitleg is overigens echt wel interpretatie, want men kan ook zeggen zoals de beeldhouwer vroeger — al parend — voor Olga de levensverschaffer was zo is hij dat nu met zijn bezoeken. Zij verliest na de operatie al haar haar: „Voor het einde van dat jaar was ze helemaal kaal. Het stond haar eigenlijk wel goed zoals ze nu was. Met dat bolle opgezwollen gezicht. Een halfdebiele almoeder die lijkt te lachen omdat ze half blind is. Maar zij vond het verschrikkelijk". Hij koopt dan een pruik voor haar, die iets vuurroder was dan haar eigen haar vroeger. „Dolgelukkig was ze ermee. De eerste middag dat ze hem op had zat ze aan een stuk door luchtig met haar handen over haar hoofd te voelen. Maar hij stond haar afschuwelijk. Het was angstaanjagend. Omdat je niet meer kon zien dat ze ziek was. Of ze er altijd zo had uitgezien. Als een opgeblazen kwaadaardige sprookjesprinses. Een grimmige leugenachtige stiefzuster van Assepoester. En als hij scheef stond zag ze er zo malottig uit, dat ik wel lachen en janken tegelijk kon. Ze ging ook steeds meer verhalen vertellen waarvan ik dacht dat ze ze verzon".

Mochten er in het boek passages zijn, die overbodig lijken, het laatste hoofdstuk is magistraal strak van opzet. De beeldhouwer is er niet bij als de vrouw sterft. Ze doet dat alleen de pruik vast op haar hoofd drukkend. „Toen ik haar voor 't laatst gezien had — niet afstotelijker dan ze er de laatste tijd had uitgezien — en de dokter met mij opliep door de gang vroeg hij of hij die pruik soms voor me moest bewaren, omdat ze meteen gekist zou worden en naar het crematorium in Velzen zou gaan. Ik zei, dat ze hem moest ophouden. Dat ze het zelf zo gewild had".
Dat is het dan. De dood bevrijdt de beeldhouwer. De herinnering is weer de zijne. Er zit in die bevrijding een analogie met die van het slot van „Horrible Tango" (daar ging het over een broederverbinding): „Ik liet alles achter me. Het geluid verdween. De weerkaatsende wanden verdwenen. Ik voelde dat ik op stevig zand liep. Dat ik vrij was. Dat ik me los had gelopen van alles wat me achtervolgde."

Besproken: „Turks Fruit" door Jan Wolkers. Uitgeverij Meulenhoff.

Amerikaanse kunst na 1900

door Robert Franquinet

De beknopte geschiedenis van de amerikaanse kunst in onze eeuw, door Barbara Rose samengesteld, en waarvan reeds een originele uitgave te New-York bij Praeger verscheen, is thans ook in franse versie te Brussel uitgegeven door „La Connaissance". Het boek, in paperback, is een van de goedgedokumenteerde en heldere uitgaven over moderne kunst en kultuur door de Belgische uitgever verzorgd. Een serie waarin ook verschenen: Kunst en Kontest. Nieuwe architektuur. Wetenschap en Kunst. De wegen van het Surrealisme. Het kubisme. Dada en anti-kunst. Elk deel bevat tal van reprodukties, in zwart wit en kleur, die de tekst begeleiden op uitstekende wijze. Dit deel bevat 290 blz.

Barbara Rose heeft haar gecompliceerde taak herleid tot een duidelijk geheel. Ze heeft de moderne kunst in de Verenigde Staten van uit zijn embryonale staat gevolgd, ontleed, gesitueerd — historisch, sociaal en psychologisch — op een zeer leesbare wijze. Het is een geschiedenis van een artistieke evolutie die zich dekoloniseert van de Europese invloed. En die ons duidelijk maakt hoe een eigen karakter van de kunst made in USA zulk een internationale kracht is geworden dat ze thans op haar beurt de rest van de wereld beïnvloedt. De sociale en politieke achtergrond heeft geen grenzen en de nieuwe kunst die een vrucht is van de dynamiek en de motorische kracht van het land, wisselt veel sneller van aspekt dan ooit in Europa. Het oude Europese elite-begrip onder de kunstenaars heeft nog niet de tijd gehad om zich vast te wortelen. De stromingen gaan veel sneller dan de generaties. Het kunstbegrip omvat veel meer sociale en commerciële kultuur-elementen. Het is een feit dat veel Amerikaanse kunstenaars illustratietekenaars zijn geweest, ververs, bordjesschilders, reklametekenaars, en die sommige elementen van die beroepen gewoonweg toepasten wanneer ze kunst-met-een-grote-K gingen plegen.. Die vrijheid, hoe naïef ze dan ook lijkt, is het begin van een eigen karakter. Uit deze elementen is de „Ash Can School" ontstaan (de School van de Vuilnisemmer). De eeuw begint met impressionisten die Manet, Monet, Seurat nadoen. Die dus nog niet aan Cézanne toe zijn. De dichter Walt Whitman zei aan het einde van de vorige eeuw: „Amerika heeft nog niets geschapen, noch op moreel — noch op artistiek gebied".

+++

In de laatste jaren van de vorige eeuw groeide er een groepering te Philadelphia in het atelier van Henri, met Luks, Everett Shinn, en twee artistieke verslaggevers van de Philadelphia-Press, Sloan en Glackens. Alhoewel ze een bres hadden geslagen (hoe klein dan ook) in de modekunst van Whistler en zijn adepten, brachten ze het niet verder dan een postimpressionisme. Merkwaardig dat voor deze kunstenaars het buiten-schilderen niet bestond. Ze werkten opgesloten in hun studio. Stieglitz, een uitstekend fotograaf, stichtte de eerste Gallery waar hij ook Europese schilders exposeerde Matisse (1908) Toulouse Lautrec. (1909) Rousseau (1910) Picabia (1913) Severini (1917) en de kubistische tekeningen van Picasso. Hij was een speurder van het eerste uur. In 1914 bracht hij de grootste europese beeldhouwer van de abstrakten, Brancusi, die toen in Frankrijk nog totaal onbekend bleef.
Stieglitz exposeerde tevens Amerikaanse talenten als John Marin, Maurer, Hartley, Weber, Dove e.a. De invloed van Cézanne en zijn kubistische nazaten doet zich meer en meer gevoelen. Even later treffen we het „produkt van de ghetto-kultuur" Abraham Walkowitz en de zeer sterke persoonlijkheid O'Keeffe die zich in 1920 te New-Mexico installeert. Haar struktuur, die door Barbara Rose mystiek en visionair wordt genoemd gaat meer en meer de kant uit van het geometrische vlak, alhoewel zij nooit de natuur heeft losgelaten. De sensualiteit die men haar toeschrijft lijkt me weinig of niet dominerend.

DEKOLONISATIE VAN EUROPESE INVLOED

+++

Hartley die met geldelijke hulp van Stieglitz naar Berlijn reisde in 1912 en daar de leden van de groep „Blaue Reiter" ontmoet, ontkomt niet aan de invloed van Kandinsky. Zijn palet blijft geruime tijd verwant aan dat der Duitse expressionisten. In 1926 gaat hij wonen in Aix-en-Provence. Enkele jaren later in Mexico. Hij heeft tenslotte een primitieve stijl aangenomen. Hij wil korter bij het volk staan. Arthur Dove is de eerste die in zijn abstrakties een Amerikaanse moderne schilderkunst aankondigt voor dat de grote „Armory Show" een doorbraak slaat met „een succes vanwege het schandaal". Alle grote kunstenaars uit Europa nemen er aan deel. Meer dan duizend namen. De grootste schok was het doek van Marcel Duchamp „Naakt dat een trap afdaalt". Een lijnvermenigvuldiging die de beweging aangaf. Na New York gaat deze grote tentoonstelling naar Chicago. De laatste aanlegplaats was Boston. 300.000 bezoekers 174 werken verkocht. Dat alleen al betekende een revolutie. Het kubisme met zijn nabloei was de laatste Europese enting op de Amerikaanse stam. Daarna wordt Piet Mondriaan vereerd. Bruce is een Amerikaans produkt. Maar hij verkocht niets en zijn beste vriend P. H. Roché, toonde me in zijn kelder tientallen Bruce's, die de schilder hem had nagelaten nadat hij zich doodde te Parijs. Met Morton Schamberg staan we ook al heel vroeg voor een voorloper van het neo-realisme. Daarna begint Dada zich te ontwikkelen. De dichter Tristan Tzara schreef in „New-York Dada" dat het verwijt anarchisme der vormen ook dat der gevoelens was dus van het sociale leven en van de moraal." Tristan Tzara, vader van Dada, bleef niet lang in Amerika. Hij is nu na zijn dood een man die een grote plaats inneemt in de moderne kunstgeschiedenis. Tien jaren geleden leefde hij als een arme man in een kamer van het Odeon-Hotel te Parijs, waar ik hem enkele malen heb opgezocht. In 1924 treffen we een doek aan van Dove dat in niets onderdoet voor een „Pop-werk". De evolutie gaat zijn gang, geheel Amerikaans. De reactie in de jaren '30 is ook typisch Amerikaans. Een neorealisme dat niet onderdoet voor de sociale kunst van de Sovjets en de nazis. Benton, Kenneth Hayes Miller, Marsh en Soyer zijn er duidelijke voorbeelden van. De WPA van de New-Deal brengt de kunstenaars met grote wandschilderingen enz. in het publiek, maar zelfs de werken van Gorky en de Kooning hebben hun eerste kontakt met de arbeidende massa niet bevestigd.
Hun eerste gevolg was het feit dat we enkele jaren later deze schilders doeken zien gebruiken waarvoor nog geen schildersezel is gebouwd, groot als fabriekswanden, hetgeen de verfsmijterij, het spatten en het druipen ging bevorderen en men legde het doek dan ook het best op de grond. Hetgeen niet uitsloot dat een realistische schilderkunst van haar kant gewoon doorging. Vaak sociaal getint als bij Ben Shahn. Ook het surrealisme is nu totaal veramerikaanst. Arshile Gorky behoort tot dat surrealisme maar ondanks zijn groot talent nog het meest on-amerikaans (zeer sterke verwantschap met Miro). Na hem komen de kunstenaars, die op hun beurt heel de wereld gaan bestempelen. Kline. Motherwell, Pollock. Tobey, Rauchenberg. Pollock wiens levenswerk getuigt van de wil om „uit de chaos van de oorsprong een transcendentale orde te scheppen".

Pollock, „Composition no. 10" een doek van twee bij vier meter

Clyfford Still, Mark Rothko, Gottlieb, brandende tegenstellingen in hun gevecht met de ruimte. Had de europese kunstenaar de kompositie ontdekt, de Amerikaanse kunst kent de ruimte niet meer als een vulbare leegte maar als een substantieel onderdeel. Voor Jasper Johns, Oldenburg Rosenquist enz. is het sociale gevoel van de anti-kunst een noodzakelijkheid.

Als een experimenteel kontakt met de omringende wereld, niet met een ideële of schilderkunstige transpositie ervan maar met de banaalste dingen die ook in het geheel betrokken zijn en die men in elk warenhuis kan kopen. De meest gedemysticeerde vorm die de kunst ooit bereikte. Misschien zal de toekomst het woord kunst door een ander vervangen; het klinkt te traditioneel.

Kunst in het kort

Drie Nederlandse kunstenaars [...] genodigd om deel te nemen [...] tiende biennale, die in mei in [...] van start gaat. Het zijn Ger v[...] en Jan Dibbets uit Amsterd[...] Marinus van de Boezem uit Go[...]

Zij krijgen in het Metropolit[...] seum of Modern Art ieder e[...] van circa 100 vierkante meter [...] beschikking. Was het bij bienn[...] gewoonte dat per land een o[...] kunstenaars werden uitgenodig[...] maal heeft men de invitaties [...] stemd op de merites van het we[...] kunstenaars in de gehele wereld [...] duceren. In totaal leveren 30 k[...] naars een bijdrage aan deze Ja[...] tentoonstelling, die na Tokio o[...] andere steden in het land zal aa[...] De deelnemers zijn geheel vrij [...] inzenden van werk. Er word[...] geballoteerd. De drie Nederl[...] hebben enkele weken geleden e[...] sprek gehad met Yusuke Nak[...] een kunstcriticus, die een groot [...] deel heeft in de organisatie van [...] biennale.

+++

Het „Nieuwe Rotterdams Tone[...] troduceert in januari/februari n[...] Nederlandse toneelstukken gesch[...] door eigen acteurs.

Chiem van Houweninge, sinds n[...] ber als acteur aan het gezelscha[...] bonden, zal op 31 januari in het [...] lo-theater in Rotterdam zijn een-[...] „De Laatste Trein" en „Num[...] 30048" regisseren. Acteurs zijn: [...] Boonstra, Jules Croiset (als ga[...] Sacco van der Made.

Op 28 februari vindt in de Rotte[...] se schouwburg de première [...] van: „Theodoor, een total loss" [...] avondvullend toneelstuk van [...] Schneider. In de regie van de [...] werken aan deze voorstelling [...] Lies Franken, Josephine van Ga[...] (als gast) Enny Meunier en Li[...] Struppert.

+++

Tot 1 maart 1970 worden in het [...] museum in Amsterdam de belan[...] ste aanwinsten van het rijksprent[...] binet, die door aankoop of sche[...] zijn verkregen in de afgelopen [...] jaar, tentoongesteld.

De verscheidenheid, die op deze e[...] sitie getoond wordt is groot en e[...] verscheidene zeer belangrijke aa[...] sten te zien. Het oudste blad d[...] rond 1500 en wordt toegeschreven [...] de Florentijn Piero di Cosimo. [...] geeft een indruk hoe een tekena[...] de vroege Renaissance zich in [...] tekenen oefende.

De aanwinsten lopen wat hun d[...] betreft tot het begin van deze eeu[...] Het prentenkabinet heeft uit die [...] ste periode onder meer een [...] verworven van Thorn Prikker. E[...] werk van Jan Toorop te zien, [...] Henri Evenepoel en van Theo[...] Nieuwenhuis. De reeds bestaande [...] zameling kunstenaarsportretten [...] het kabinet kon worden aangev[...] met een zelfportret van Her[...] Kruyder.

Uit vroeger periode dateren de la[...] schappen van Jan van Scorel en [...] stantijn Huygens. Van de laatste [...] een tekening van het wel heel la[...] lijke Apeldoorn uit de 17de eeuw.

Historisch interessant is een coll[...] Nederlandse tekeningen van have[...] zichten in India uit de zeventi[...] eeuw. Een gave collectie vormen [...] series ontwerpen van Elias en Di[...] van Nijmegen rond 1700, afkomstig [...] nakomelingen van de kunstenaars. [...] van Nijmegens waren gedurende [...] generaties in de 17de en 18de e[...] decoratieschilders, die vooral in [...] terdam en omgeving talrijke land[...] zen en herenhuizen hebben gede[...] reerd.

Uit de 19de eeuw hangt er een stu[...] die de Nederlander Pieneman maa[...] voor zijn schilderij „De slag bij Wat[...] loo". Verder is werk verworven [...] Franse kunstenaars als Paul H[...] (tijdgenoot van Delacroix), van Pie[...] Bonnard, van Bresdin. Er hangt [...] aquarel van de Feure, de man die [...] interieur decoreerde van de Par[...] prentenhandelaar Bing. De laat 1[...] eeuwse kunstenaars hebben veel [...] danken aan Bing: bij hem zag on[...] meer Vincent van Gogh voor het e[...] Japanse houtsneden, die een grote [...] vloed op zijn werk hadden.

De expositie is ondergebracht in [...] zalen van de rechtervleugel van [...] benedenverdieping.

THEATER IN LIMBURG

HEERLEN

Stadsschouwburg: Maandag 5 janua[...] 20.00 uur: Zuidelijk Toneel Globe m[...] „De Spaanse Hoer", tragi-komedie v[...] Hugo Claus.
Woensdag 7 januari, 20.00 uur: Na[...] muziek en dans uit Suriname in e[...] oiginele oerwoudshow.
Vrijdag 9 en zaterdag 10 januari, 20[...] uur: Heerlens Streektheater m[...] „Masjerang", een dialektprogramma.

MAASTRICHT

Stadsschouwburg: Vrijdag 9 janua[...] 20.00 uur: Het Groot Limburgs Tone[...] met „Gevallen als een bom" van J[...] seph Heller.
Zaterdag 10 januari, 20.00 uur: D[...] Hoofdstad Operette met „Die Zirku[...] prinzessin" van Emmerich Kalman.

SITTARD

Stadsschouwburg: Dinsdag 6 janua[...] 20.00 uur: Toneelgroep Centrum m[...] „Kamerduel" van Martin Walser.

Wintersportmode op de ski en daarna ★

Het internationale skiseizoen is geopend met de eerste kampioenschappen. Deze gezonde sport krijgt meer en meer aanhangers in heel Europa. Meer en meer jongeren nemen de helft van hun vakantie om naar de wintersport te gaan, tussen Kerstmis en Pasen. Oostenrijk, Italië, Zwitserland, Frankrijk, bieden een rijke keuze van ski-centra, goedkope en dure. Er zijn centra die méér snob zijn dan sportief. Men gaat niet naar de sneeuwvelden van de wintersport om in nachtclubs aan de barrand te hangen of om de casatjok te dansen. Wie een paar weken per jaar naar de skipistes gaat, heeft rust en training voor zijn spieren nodig. Er zijn centra waar een druk nachtleven heerst. Er zijn andere wintersportplaatsen waar integendeel geen nachtgelegenheden bestaan. Er zijn echte ski-oorden die je niet eens met je auto kunt bereiken. Er is geen vakantie die méér voorlichting nodig heeft dan deze. Je moet weten dat er ski-plaatsen zijn, al naar gelang hun geografische ligging in het bergland, waar slechts weinig zon-uren zijn en andere waar er veel zijn. Voor hen die voor het eerst naar de wintersport gaan is het belangrijk om te weten hoe het skicentrum is uitgerust met banen, skiliften, les-gelegenheid enz. Je moet o.a. ook weten wat je eigen ski-uitrusting bevat. Ook hier is een juiste inlichting nodig, wil je niet dat ter plaatse je beurs sneller leegloopt dan voorzien was.

De laatste jaren wordt door sommige warenhuizen en sportwinkels een „kant en klaar pakket voor het skiën" aangeboden dat goedkoop mag heten. Nu het skiën een populaire sport geworden is (alleen al in Frankrijk trekken jaarlijks tussen de vier en vijf miljoen jongeren naar de Alpen) wordt bijzonder op de prijzen gelet. Maar tegenwoordig huurt men schoenen, ski's enz. ter plaatse. Voor hen die een zittend leven gewoon zijn en plots overgaan naar de winterbergen, raden de dokters aan niet overdadig te eten, weinig of geen alcohol te gebruiken, geen slaapmiddelen en geen stimulerende tabletjes. Hoogstens na de eerste trainingsdagen met spierpijn een aspirientje. Je moet ook denken aan je huid die plotseling wordt gebombardeerd met ultra violetstralen enz. Er is een dikke crème nodig tegen zonnebrand en zeker ook een beveiligende zonnebril.

Ik ben gaan kijken hoe de damesmode op de skiën er dit jaar uitziet.

Robert Franquinet

Foto links boven:

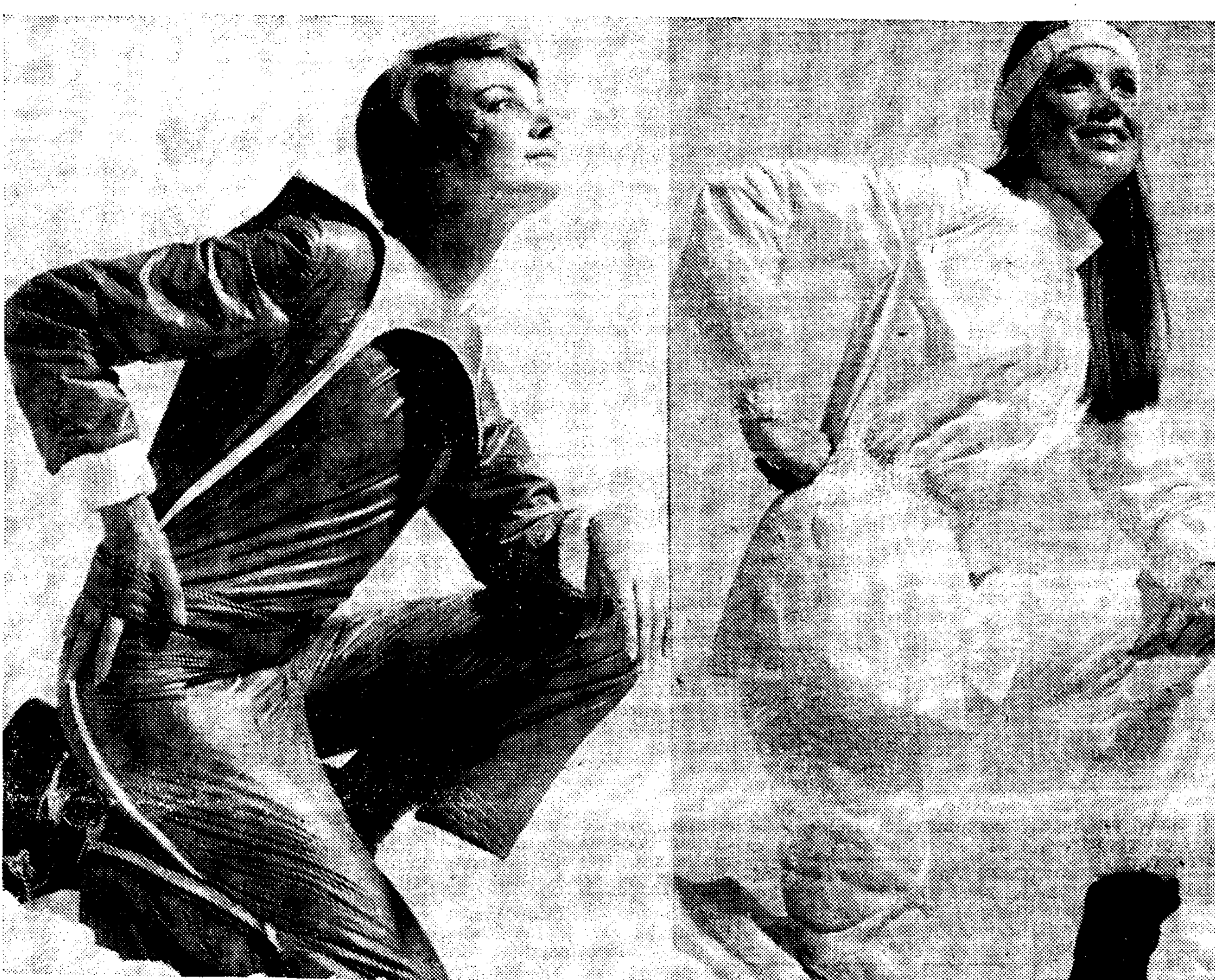
De Poncho zien we nu ook voor het eerst bij de konfektiekleding voor de wintersport. Het is een prettige dracht om in de sneeuw te wandelen.

Deze „skikoutsk" is een moderne versie van een echt kledingstuk dat van eeuwen her zijn plaats had onder de winterdracht van de bergbevolking. Hij heeft hier een kap en is in langharige Crylor.

en sneeuw-overall, gesneden in eige Elastiss. Een exemplaar it de après-ski serie van Skiier. Onder de ceintuur loopt en horizontale Prestil-rits, die et geheel in twee stukken kan elen, d.w.z. dat het jasje apart an worden uitgetrokken als en er een trui onder draagt.

Hauser-Sport, waarvan we de ski-overall vinden in de boetieken van de wintersport-centra, brengt dit model met een diagonaal lopende ritssluiting, van de hals naar de enkel. Een nylonstof die er als gelakte zijde uitziet met manchetten van wol.

Deze uiterst lichte anorak in witte tafta van Nylfrance is ontworpen door Michèle Rosier voor de sportkleding V. de V. De broek gaat in één stuk door als sok. Jasje met knoopsluiting. Elastische manchetten en ceintuur-inzet. Bij het dragen is de wattering nauwelijks voelbaar, hetgeen deze tweedelige skidracht warm en biezonder soepel maakt.

FERAUD EN DUCHARNE: FESTIVAL VAN KLEUREN

Feraud zoekt evenals veel andere modemeesters naar een vrouwelijk silhouet in de aktuele samenleving dat niet de prooi is van alle grillen van stuntmakers, maar dat daarom niet afkerig blijft van een behoefte om oorspronkelijk te zijn. Dit is een vanzelfsprekende bezigheid voor iemand die tot taak heeft de nuttigheid van de kleding op te vangen in esthetische vormen die de schoonheid van de vrouw tot haar recht doen komen. Hij concretiseert in zijn stijl tal van kleine dingen uit haar omgeving en geeft er een totaal beeld van. De steden veranderen. De architekten voldoen aan de eisen van hun tijd. De binnenhuiskunst heeft aspekten geopend die nog vrij jong zijn en die een vrouwelijke verschijning eisen welke mee evolueert. De echte mode is ook de expressie van eigen tijd.

Louis Feraud is een dichter die zijn pen heeft geruild voor een schaar. Hij behoort tot hen die begrepen hebben dat niet alleen lijn en vorm meewerken aan die evolutie maar vooral ook de stoffenwever Ducharne. Deze laatste behoort tot de textielfabrikanten die zich laten inspireren door de moderne kunst, de moderne binnenhuismeubelen, de functionele huiselijkheid en de huidige wijze van ontspanning.

Hij maakt een onderscheid tussen de vrouw buitenshuis aan het werk en haar karakter in het huiselijk leven. Feraud wil dat haar karakter wordt gesteund door de wijze waarop zij zich kleedt. Modern betekent niet alle traditionele vormen overboord werpen. Hij kleedt bijvoorbeeld de vrouw niet uitsluitend met het oog op de toekomstige reizen in de ruimte, in kosmonautenpakken. De landing op de maan is niet het enige element dat thans de kleding bepaalt, de vrouwelijke bevalligheid blijft een hoofdthema. Tussen het verouderde kledingaspekt en de vaak agressieve of provocerende modeverschijnselen gaat Feraud zijn eigen weg.

✦ ✦ ✦

Hij helpt de vrouw zoeken naar haar persoonlijkheid. In het beeld dat hij schept is het nieuwe geïntegreerd. Maar niet exhibitionistisch. Hij vindt het niet nodig om zich met handen en voeten te laten binden aan opvattingen die hij onvrouwelijk vindt al hebben we in zijn kollekties enkele exemplaren aangetroffen die Spartaans genoemd kunnen worden. Hij behoort tot hen die het paard niet vergeten hebben al beschikken ze over het vliegtuig om afstanden af te leggen. Louis Feraud is een onbedwongen man en dat komt tot uiting in de kleding die hij schept. Het zijn niet alleen de zakencijfers die hij in heel Europa en elders lokt, die daar de oorzaak van zijn. (Ook de Sovjet-Unie is een grote afnemer van zijn modellen).

Wil men hem situeren tussen zijn „vooruitstrevende collega's", dan denk ik aan Cardin, Courrèges, Ungaro en hun adepten. Maar over het algemeen is zijn stijl minder streng, wat niet verhindert dat hij graag met eenvoudige lijnen speelt waarin niet veel aan het toeval overgelaten is. Wat ons het meest heeft aangetroffen in de samenwerking Feraud-Ducharne vindt U in deze exemplaren

Foto boven
Tee-shirts jurken, het ene rood, het andere zwart met rokken van geribde wollen crêpe, uitlopend op gebroken wit met rode en zwarte motieven bedrukt. Het bovenstuk van de rok lijkt op een met het penseel aangebrachte kleur die onafgewerkt bleef. Het kontrast met de soberheid van de buste en de halssluiting is opvallend.

Foto midden onder
Kazuifel-jurkjes van wollen laken. Gebroken wit met motieven van marineblauw. Gedragen op truitjes met hoge kraag. Kleurkombinaties naar eigen smaak. Leren dijlaarzen van Villon. Een klephelm met opening om een paardestaartje uit te laten. Het leer van laarzen, ceintuur en helm past zich aan bij de kleur van de trui. Spartaans.

Foto rechts onder
Twee mantels van wollen laken. De linkse heeft ruiten van panterkleuren. De rechtse is rood met mikschijfjes. Beide om te dragen op pantalon. Sportief.

R.F.

Snuisterijen, dwaasheden in hippie-sfeer

De modeboetieken brengen meer en meer opsmuk bij bloes en jurk die aan de keuze van de klanten wordt overgelaten. Men noemt dat: aan de kleding een eigen persoonlijkheid geven. Ze doen wat dat betreft niet onder voor de snuisterijen-afdeling van de Haute-Couture, die haar klanten bedelft onder snoeren, kettingen, parels, hangers, broches, clips enz. van vals goud en valse kleurparels. Het reuzeformaat van de kleurparels bracht al langer in de USA een rage teweeg. Hele verdiepingen van deze sierselen scheppen, zo beweert men, een hippiesfeer. Een vorm van snobisme en van een doodgewoon gebrek aan goede smaak.

✦ ✦ ✦

Bij Patou, in zijn graai-boetiek, lijken de vrouwen op wandelende kerstbomen Niet alleen snoeren van parels maar ook jurken van boven tot onder bezaaid, brengen te veel van het goeie. Het lijkt me dat het syndikaat van de „versierder" (les paruriers) meer matigheid toont en de spektakulaire kant niet overdrijft. Handtassen, zijden sjaals, clips van strass, dekoratieve knopen, halssnoeren van gevlochten gouddraad met hier en daar een nachtblauwe parel of koraalsteen. Tyroolse gesneden kristallen genieten de voorkeur.

Te Parijs verandert het aspekt van die snuisterijen naargelang men van stadswijk verandert. In de hoek tussen Guénégeau en Bonaparte hebben we veel opsmuk met artistieke inspiratie die men niet in de Rue Fbg Saint Honoré aantreft. Deze laatste is ingesteld op de rijke internationale bourgeois-smaak.

✦ ✦ ✦

De Japanners brengen hun fantasmagoriën naar het Westen. Met enkele bekende kapkunstenaars werkten ze samen om hun kultuur-parels aan te bieden. Gelaatsspecialisten (als H. H. Ayer) kwamen er bij te pas. Noula, een blonde furie, (foto linksboven) beantwoordt aan hun grillige verbeelding. Haar en haar voorhoofd zijn met blanke parels getooid. Kleine parels accentueren ook de ooghoek.

Hanaya (foto linksonder) heeft hals, mond, ogen, kapsel met postiche en paardenstaart met enkele honderden cultuurparels „verzorgd". Het voorbeeld is niet modern, het is Aziatisch en meerdere eeuwen oud.

R.F.

Avondjurk in wollen laken. Gebroken wit. bedrukt met allerlei motiefjes in vuurrood of porceleinblauw. De stof houdt de wijduitstaande rok in vorm.

AANGEB. BETREKK.

Gevr. vr. KANTOORBEDIENDE voor onze nieuwe fabriek. Mulo of gelijkwaardige opleiding gewenst. Hoog loon. Fa. G. ter Veen Industrieweg 15 Geleen tel. 5888.

Gevr. door Hotel Wilhelmina Wilhelminasingel 73, Maastricht, tel. 16469 goede huish. HULP voor hotelwerkzaamh. voor hele en halve dagen.

Mevr. Kleikers-Busch Geleenstraat 10, Heerlen vr. flinke WERKSTER of dagmeisje van half negen tot vijf uur.

Voor dir. MEISJE gevr. voor 3 dagen per week. Huize „Jofejama", J. Schoutrop, Rijksweg Zd. 191, Geleen, tel. 04494—6547.

Kan geplaatst worden CHEF de PARTIE. Jaarbetrekking, prettige werktijden. Aanm. na 10 uur v.m. Café-Rest. Bon Appetit, Geleenstr. 56, Heerlen, tel. 17086.

Jong MEISJE, plm. 15 jaar, in gezin m. 2 kinderen, voor lichte huiselijke bezigheden op zaterdagen. Melden dag. na 5 uur. Mevr. Al, Oude Lindestr. 48, Heerlen.

Foto John de la Haye vraagt MEISJE voor fotozaak en Doka. Ervaring niet vereist. Heerenweg 3 Hoensbroek, tel. 1875, b.g.g. 3797.

Murphy's face vraagt enkele BARDAMES voor avonddienst en weekends. Hoog loon en provisie. Greusovergang Schinveld tel. 04449-51039.

WINKELMEISJE en een jongen gevraagd voor in de supermarkt goed loon W. Heussen Amsterdamstr. 60 Hrln.

Bijverdienste of beroep. Fabr. van chem. produkten voor huish. en industrie zoekt enkele GROSSIERS. Hoge verdiensten. Instrukties en assistentie bij opbouw van uw eigen zaak. Kleine voorraad. Inl. Br. o. nr. V 104 L.D. Valkenburg.

Ook u kunt op een prettige manier veel geld verdienen. Voor dames en heren, die een BIJVERDIENSTE zoeken een unieke kans. Volledige instruktie en assistentie. Geen huis aan huis colportage. Inl. br. ond. no. V 103 L.D. Valkenburg.

Nette VERKOOPSTER gevr., plm. 17 jaar. Patisserie Kengen, Akerstr. 64, Heerlen.

GLAZENWASSERS gevr., 5-daagse werkweek; loon nader overeen te komen; rijbewijs B.E. gewenst. Schoonmaakbedrijf Correct, Grevenstraat 94, Schaesberg.

HULP in de huish. gevr., gezin met 2 kinderen, 5 en 6 jaar. Mevr. Vaassen, Michaëlstraat 22, Geleen.

Nette JONGEN gevr. voor hulp in friture voor de vrijdag, zaterdag en zondagavond. H. Moenen, Slakkenstraat 96, Hoensbroek.

Gevr. flinke WINKELJUFFROUW. Nettoloon f 80 p.w. Tevens flinke poetsvrouw 5 avonden p.w. Nettoloon f 150 p.m. Slagerij de Voorstad, Voorstad 4, Sittard, tel. 2767. x

Wij vragen ervaren HULP-VERKOOPSTERS voor onze schoenenzaak. André Coolen, Kouvenderstraat 37 Hoensbroek. Tel. 04448-2171. x

VERKOOPSTER gevr. L. Haeken, Akerstr. 11 Heerlen. x

Zelfst. HUISHOUDSTER gevr. bij alleenst. zakenvrouw. L. Haeken, Akerstr. 11 Heerlen. x

BROODBAKKER gevr. moet erv. hebben om opgel. te worden tot deegmaker. — Broodfabriek De Kroon, Hoofdstraat 10, Kerkrade. •

Gevr. STRIJKSTERS en l.l.-strijksters. Aanmelden: Textiel-industrie „Mijnstreek" T.I.M. Heerlen, Sittarderweg no. 58, tel. 15341. x

Textielindustrie Mijnstreek T.I.M. Heerlen vraagt KNIPSTERS, leerling knipsters, meisjes voor de intekenafd. Aanmelden: dagelijks van 8.30-17.00 uur Sittarderw. 58, Heerlen, tel. 15341. x

Kledingind. Klimy, Akerstraat 20 Hoensbroek vraagt NAAISTERS en leerling-naaisters. Tel. 04448—1083. x

MEISJES, die graag naaien willen leren, kunnen daarvoor bij ons terecht. Maar ook voor ervaren naaisters tot 23 jaar hebben wij altijd wel een plaatsje vrij. Confectie-atelier F. Meyer, Heerlerbaan 229, Heerlen. x

Wij zoeken enkele goede STRIJKSTERS voor het strijken van damesjurken; tev. enkele voor-strijksters; lft. tot 23 jaar. Wij bieden bij gebleken geschiktheid een goed loon en vergoeden de reiskosten. Confectie-atelier F. Meyer, Heerlerbaan no. 229, Heerlen. x

DISK-JOCKEY gevraagd. Leeftijd boven 24 jaar. Veelzijdige kennis van muziek vereist. Welbespraaktheid en mensenkennis zijn welkom. Aanmelden persoonlijk, telefonisch of schriftelijk. Bardancing Morenhoek, na 20.00 uur, tel. 11566, b.g.g. 14394. x

2 BARDAMES gevr., hoog loon en prov. Tunnelbar Heerlen, tel. 17958. x

Nette zelfst. HULP in de huish. gevr., gezin zonder kinderen, 5-daagse werkweek, hoog loon. — Slagerij Boymans, Stationstr. 4, Heerlen, tel. 14331. x

Nette MEISJES kunnen geplaatst worden, hoog loon. Werkw. van 5 dgn. Wasserij Karreman, Peschstraat no. 28 Geleen. x

Mevrouw beschikt u over auto? Bent u welbespraakt en wilt u ca. 100 tot 200 gld. op 3 avonden p. w. BIJVERDIENEN? Blijvend werk, ganse jaar door. Schrijven P.N. Postbus 414 Heerlen. x

Wij vragen NAAISTERS en leerling naaisters. Hoog loon en reisk.verg. Toeslag 6% en 3 weken vakantie. Telefoon 3374. Confectiebedrijf Gennes St. Pieterstr. 64, Kerkrade. x

Aangeb. bekwaam brood- en BANKETBAKKER veel ervaring Br. ond. no. K 763 L.D. x

Aarts & Co., N.V. Kantoorboekhandel en Machinehandel, Raadhuisstraat 2, Geleen, tel. 04494—2380, vraagt voor zo spoedig mog. VERKOPER of verkoopster. x

Gevr. ouder MEISJE of vrouw voor helemaal zelfstandig de huishouding te voeren in een gezin met 3 kinderen. Werkster iedere dag aanw. Loon ± f 60 tot f 80 per week. Huiselijk verkeer. Kamer aanwez. Br. o. n. K 3714 L.D. Kerkrade. x

Wij zoeken voor ons kantoor te Heerlen een intelligente pientere KANTOORKRACHT (vrl.) voor receptie, typen en eenvoudige adm. Br. met uitv. inlichtingen en verlangd salaris onder no 1716 b.d. x

Voor nieuw te openen speciaalzaak-speelgoed vragen wij VERKOOPSTERS leerling-verkoper. — Aanm. Willemsen Dautzenbergstr. 30 Heerlen. x

Gevraagd net DAGMEISJE Mevr. v. Hooren Wilhelminastr. 21 Sittard. x

Gevr. keurig WINKELMEISJE v.g.g.v. voor brood + banketzaak, 5-daagse werkweek, goed loon, goede behandeling. Fr. Vonken, Joost v.d. Vondelstr. 45-47, Heerlen, tel. 13872. x

BARJUFFROUWEN gevr. — Heerenweg 241, H'heide, tel. 04448—3350.

HULP in de huish. gevraagd voor 2 dagen p. week, grote was buitenh. Bel. 04443-1864 x

HULP in de huish. gevraagd voor 5 halve dagen per week van maandag t.m. vrijdag v.m. Aanm. Mevr. Kurnig, Dr. Poelsstr. 19, Heerlen. x

Buch und Zeitschriftenvertrieb sucht für sofort WERBELEITER. Wir bieten hochst Provisionen sowie Krankenkasse und Erfolgspremien. Neutrale Firmenwagen wird gestellt. Auskunft, tel. 04403-2482.

Moderne junge Leute (bis ± 25 Jahre) die gerne selbstandig arbeiten, nicht so früh aufstehen wollen und gerne in den gegend herumfahren und dabei auch noch viel geld verdienen wollen, rufen bitte an: Herrn von Bauer bis Burda unter nr. 04403-2482.

Hochtsprovisionen bekommen ZEITSCHRIFTENWERBER bei Deutschlands grosster Werbenunternehmen. Auskunft tel. 04403-2482.

2 WINKELMEISJES gevr. Levensmiddelen- en textielzaak De Spar, G. J. Dols, St. Barbarastr. 135, Heerlen.

Gevr. WERKSTER v. 2 of 3 ocht. p.w. Mevr. Van Hasselt, Mgr. van Gilsstr. 148, Kerkrade, tel. 6983.

Gevr. HULP i.d. huish. v. enkele ocht. p.w. Kempkensweg 52, Heerlen, tel. 15032.

1e en 2e KAPSTER gevr. in Hrln. Goede krachten hoog loon. Br. ond. nr. D 763 bur. dez.

STEMMINGSORKEST gevr. v.d. carnavalsdag. Hoog loon. Te bevr. Staffen, Ganzeweide 20, H'heide.

Gevr. HULP i.d. huish. v. 5 ocht. p.w. Mevr. De Ruyter, Schuureikenweg 62, H'broek, tel. 3873.

KONSTRUKTIEBANKW., halfw., leerl. v. dir. gevr. Fa. Eggen-Coenen, Rimburgerweg 38b, Brunssum, tel. 04449-52616, na 18 uur 04448-2039. x

Voor zo sp. mog. gevr. nette LOOPJONGEN, plm. 15 jr. Aanm. Bloemenhuis Irene, Willemstr. 63, Heerlen, tel. 13680. x

Wij vr. nog enige erv. NAAISTERS, leerl.-naaisters, controleuses, strijksters. Wij bet. een hoog loon, 3 wk. aaneengesl. zomervak. Reisk. verg. en goede soc. voorz. Gennes confectie, Julianastr. 39, Brunssum, tel. 53883. x

KAPSTER gevr. Kapsalon Theelen, Langeberglaan 3, Brunssum. x

Voor ons filiaal te Chevremont vr. wij een WINKELJUFFROUW, lft. 18-21 jr. Gegad. zond. erv. in deze branche worden door ons opgeleid. Schrift. soll. te richten aan het hoofdkant. Tri-Benzine-Bad, Postbus 61, M'tricht. x

HULPOVENIST gevr. v. 2 ploegend. Door extra toel. zeer goed loon. Kom eens vrijbl. inform. Maurits Bakkerijen, Rijksweg Zd. 210, Sittard. x

WERKSTER gevr. om onze zaak goed schoon te houden (liefst v. dinsd., dond. en zaterdagmorg.) Geb. wordt een prettige sfeer en goede verd. Inl. 't Wonder van Heerlen, Akerstr. 5, Heerlen, tel. 04440-13382. x

Allround bromfiets- en rijwiel-MONTEUR gevr. Goed loon. Bindels Bromfiets Centrale, Kouvenderstraat 59 te H'broek, tel. 1001. x

DRAAIERS, halfw. en schaver v. dir. gevr. Fa. Eggen-Coenen, Rimburgerweg 38b, Brunssum, tel. 04449-52616, na 18 uur 04448-2039. x

BARMEISJE gevr. ben. 25 jr. Orchidee-bar, H'broek, na 18 uur Amstenraderweg 80, tel. 2005. x

GEVR. BETREKK.

B. z. a. ervaren CHAUFFEUR, 24 jaar, in bezit van groot rijbewijs. Br. ond. no. H—763 bur. dez.

Gepension. mijnwerker i.b.v. rijbewijs zoekt WERK als bijverd. geen verzekering. Br. o. no. A 763 b.d.

DAKREPARATIES en vernieuwing. Schoorsteenbouw. Even kaartje. J. H. Smeets, Wijngaardsweg 2, H'heide. x

Bel voor al uw VERBOUWINGEN en metselwerk Heerlen 17919. x

REPARATIES aan rolluiken, markiezen en jaloezieën. V.B., Kipstr. 32, Kerkrade. Tel. 3416. x

TE KOOP AANGEB.

BOUWGROND in Simpelveld of omg. Tel. 04754-2004.

Nord-Mende 59 cm T.V. Automatic. alle zenders. 100,—, Graetz 59 cm T.V. 85,—, Blaupunkt 59 cm. met U.H.F. 95,—, Mod. Philips 100,—, Saba 53 cm. 50,—, Telefunken 65 cm. grootbeeld 175,—, Grundig 61 cm. grootbeeld T.V. autom. z.g.a.n. 150,—. Gar. Inr. Gerardsstr. 40 Schaesberg.

WASSERIJ te k. aangeb. omzet 35.000 gld. per jaar, prijs nader overeen te komen. Br. o. no. B 763 b.d. x

2 GELUIDSINST. incl. boxen en microf. 30 watt vr.pr. f 350,—. 80 watt vr.pr. f 500,—. ook gesch. voor orkest. Te bevr. A. van Deursen, Groenstr. 59 Waubach. Op maandag t.m. vrijdag na 18 uur. x

Te koop ant. staande HALKLOK en schilderij. Keerend no. 71, Stein.

Te k. aang. 2-pers. SLAAPKAMER, compl., z.g.g.st. — Mirbachstr. 12, Voerendaal. x

Rode muggenlarven, tubifex, vele soorten droogvoer: AQUARIUM Guus Wagner, Willemstr. 111 Heerlen.

ANTIEK grote sorter. beeldenk. broodk. vitr.kast, tafels stoelen spotprijzen Lodewijkstr. 36, Nieuw-Lotbroek, Hoensbroek.

GAS-, OLIE- en KOLENHAARDEN, meer dan 50 modellen in voorraad, o.a. Etna, Dru, E.M. Jaarsma, Beckers, Hoenson, Faber, Efel, Peters enz.; tot f 200,— inruil, grote kortingen. Mini-kachels v.a. f 258,— voor f 198,—; gevelkachels in alle kl. en modellen. Extra aanbieding: gevelkachel 7500 kcal. van f 665,— nu voor f 498,— en 5500 kcal. van f 625,— nu voor f 475,—. Erkende installatie- en gasfittersbedrijf. Ook in termijnbetaling, event. zonder aanbetaling en zonder bank. Dit kan alleen De Huishoudbeurs, Kerkstr. 111, t.o. Modehuis Souren Brunssum, tel. 52956; Veestr. 42, Sanderbout Sittard, tel. 2014.

Te koop of te huur MEUBELS, wasautomaten, t.v.'s en koelkasten enz. Aflossing tot 30 maanden. Telef 04443 no. 2891.

Attentie! Attentie! Electro verzameltegel-KACHELS, verpl. warmte, rolt over 4 wielen in ieder vertr. Geen reuk en stof meer. Stopcont. voldoende! Wibo Werk Hamburg, Europa's grootste tegelhaardenfabriek sinds 1892; voor Ned. Eymaelstr. 27-29, Heerlen, tel. 04440-16064. Bezoekt onze showroom en overtuigt u zelf. x

100 tot 200 gulden voor uw OUDE BANKSTEL bij aankoop van een nieuwe. Grote voorraad - klassiek - oudholl. - Windsor - dralon, ook met franjes - kunstleer met losse kussens op draaivoet. Giesen, Meubel en Woningtextiel, Annastr. 46, Geleen, tel. 04494—5149. Betaling in overleg, 6, 12, 18 mnd. x

Partij T.V.'s v.a. f 50,-, tientallen als nw voor f 250,—. Fa. van Voorst, Ganzeweide no. 48, Heerlerheide tel. 04448 no. 3879. x

Alle soorten vloerbedekking GRATIS en vakkundig gelegd. J. Miechielsen, Albert Cuypstr. 87, tel. 17888. x

TELEVISIES pr. spelend, v.a. f 65, zeer grote sort., w.o. de nieuwste modellen, garantie en inruil. Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, telef. 04440 no. 13760. x

Partij nwe TV's, grootbeeld, alle zenders, nu f 398, f 445. Fa. v. Voorst, Ganzeweide 48 H'heide, tel. 04448—3879. x

Modieuze DAMESKLEDING betaling in overleg. Geen informatie, geen rente, normale prijzen Br. o. nr B 1670 L.D. Brunssum. x

Wij geven de hoogste prijs voor uw OUDE MEUBELS bij aankoop van nieuwe. Grote voorraad. Slaapkamers huiskamers, bergmeubels, alle maten bankstellen 1-, 2-3-zits; oudholl. kasten 120 t.m. 320 cm; losse clubs, chroom stoelen en tafels, keukenkasten. Giesen Meubelen, Annastraat 46 Geleen, tel. 04494—5149. Betaling in overleg. x

Dames: grote keuze in MANTELPAKJES en deux-pièces. Prijzen vanaf f 70.-. Betalen in overleg. 10 maanden zonder rente of bijkomende kosten. Br. o. nr 1604 b.d. x

Dames: prachtige WINTERMANTELS: grote verscheidenheid in modellen en kleuren; prijzen vanaf f 90.-; betalen in overleg. tot 10 maanden zonder rente of bijkomende kosten. Brieven onder nr. 1605 van dit blad. x

Dames: zeer beperkte voorBONTMANTELS in vlotte modellen vanaf f 435.-. Betalen in oveleg. tot 12 maanden zonder rente of bijkomende kosten. Br. o. nr 1602 b.d. x

Dames: modieuze JAPONNEN, pantalons en rokken in ieders prijsklasse Betalen in overleg. tot 10 maanden zonder rente en bijkomende kosten. Br. o. nr 1603 b.d. x

Uw BANKSTEL of stoelen enz. binnen 1 wk a. n. bekleed, zwaar nylontapijt 400 breed van f 98 voor f 78. Tevens gratis gelegd. Fa. Kloprogge compl. woninginrichting, Akerstr. 70, Spek'heide, Tel. 04445-3735. x

f 47,50 ELECTR. DEKENS. Nooit fijner geslapen. 2 jaar schr. garantie. Importeur Motor & Rijwielbeurs Klompstr. 1-9 Heerlen. x

f 75,— Prima Gazelle Heren- en dames SPORTFIETS, inger. op brommers. Rijwielbeurs, Klompstr. 1 Heerlen. x

Tot f 6000.— beschikbaar voor aankoop MEUBELS en woninginr. Rechtstreeks fabrieksleveringen en enorme keuze wacht u. Binnen 24 uur is alles geregeld. Kerkraderweg 164, Heerlen, Molenberg, tel. 04440-11598. Geopend tot 9 uur 's avonds. x

De Toren, Rijksweg Noord 45 Geleen naast Bonthuis Hermelijn. Naast onze coll. ANTIEK ook ingeruilde mod. meubels. Pr. witte slaapkam. 375 gld, eiken eethoek 75 gld en 95 gld, pr. dressoirs 45 65 en 75 gld, groot bergmeubel 195 gld, bankstellen 65 95 125 gld, clubs salontafels ,t.v.-tafels enz. x

MEUBELS vanaf f 50.— per maand. Uw hele huis compleet ingericht. Alles rechtstreeks van fabriek of grossier. Binnen 24 uur is alles geregeld. Kerkraderweg 164, Heerlen-Molenberg, tel. 04440-11598. x

Extra aanb., pr. 4-deurs witte SLAAPKAMER 395 gld, oudhollandse eethoeken met zeer zware massief eiken stoelen 365 en 395 gld, moderne eethoeken 125 gld, klassieke bankstellen in kl. dralon losse kussens en schuimrubber 1 jr. garantie 575, franje 495 gld, eiken palissander en teak kasten, salontafels in marmer noten enz., dit zijn merendeels toonkamer meubels. Splinternieuw aan 1/3 pr., inruil mogelijk. Op de Vey 61 Geleen. Geen winkel let op 61. x

Antieke mass. eiken en mah. Biederm. KASTEN v.a. f 200; klokken, tafels, stoelen, zetels, lampen, broodk. Irenestraat 30, Spaubeek. x

Te koop eiken KASTEN massief v.a. f 200 tot f 525; mass. mah. en teak kasten vanaf f 400; Biedermeier kasten opzet. bewerkt vanaf f 70; klokken vanaf f 100, zeer mooi en gaaf; stoelen, tafels, lampen enz. H. Hermanslaan no. 20, Geleen, tel. 7218. x

Reeds vanaf f 15 per maand kunt u in het bezit zijn van een PIANO. — Pianohandel Laven, Geerstr. 61, Heerlen, tel. 14654. x

Te koop staande OLIETANK in goed staat. Inl. tel. 04440-14033. x

AANRECHTEN v. kunstmarm., gran., terrazzo, parelmoer. Wat zijn ze nog mooi en praktisch geen onderh. Deze zijn nog st. verkrijgb. bij de specialist. v. keukens „Pijls Huis" Rijksweg Zd. 111-124, Geleen en St. Josephstr. 71, Heer-M'tricht. x

Smeedijzeren LANTAARNS, gevelverlichting. Sortie modellen. Alph. Meessen, Kouvenderstr. 83, Hoensbroek. Tel. 1256. x

Blaupunkt STEREO Installaties het voordeligst bij radio Dahlmanns Gangelt D. Sittarderstrasse 24, tel. 0949 nr. 2454-5021. •

Warps PIANO'S. Het beste adres voor een nieuwe of gebruikte piano. Studie piano's voor studerende kinderen aan extra lage prijzen. Betaling al vanaf f 15 per maand. Showroom geop.: elke zaterdag van 9-6. Zondag 2—5. Vrije bez.: Raadhuisstr. 5 te Heer, tel. 26504. •

BETONPLATEN en palen v. garages, stallen en schuttingen. Gebr. Creugers, Economiestr. 46, Nw. Lotbroek bij station. Tel. 04448-3877 bgg 04446-1607-1673. 's Zaterdags tot 1 uur. •

ARENA Stereo installaties 't voordeligst bij radio Dahlmans Gangelt D. Sittarderstrasse 24 tel.0949-2454-5021. •

Er is geen deur zo mooi als met GEëTST GLAS van Atelier Huybreghs Kunstglasetserij, Kissel 51, Heerlen, tel. 15038. •

Goede gebruikte BANDEN. Grote voorraad. Volle gar. Koopprijs vanaf f 7,50 p.st. Sampermans voor autobanden. x

ELECTRO MOTOREN, compressoren en lasapparaten v. lichtnet en krachtstroom. Jo Knops, gereedsch., Rijksweg Zuid 195, Sittard, tel. 04490-2718. •

B en O STEREO installaties het voordeligst bij radio Dahlmanns Gangelt D., Sittarderstrasse 24, Telef. nr. 0949-2454-5021. •

OLIEHAARDEN. Bij ons kunt U nog keus maken uit een complete collectie v.a. f 165. Financ. mog. Vossen en zn. Geleenstr. 64. Heerlen. Tel. 11300. x

GASHAARDEN, gevelkachels, keukenmini's, keukencombi's. De grootste collectie van Limburg op 300 m2 showruimte. Doorlopend demonstratie. Steeds extra aanbiedingen en hoge inruilpremies b.v. 6000 kcal. netto f 348 en 8000 kcal. netto f 449. Vlotte installatie en eigen service. Financiering in 12 en 18 mnd. Vossen en zn. „De Gasspecialist" Geleenstr. 64, Heerlen. Tel. 11300 en 17555. x

Op Zanussi WASAUTOMATEN krijgt u bij ons 3 jaar volle garantie. Dus 3 jaar zorgeloos wassen met de modernste machine, die beter was door zijn bio-inweekprogramma, beter spoelt, 'n draaibare zeepzak heeft, geruisloos werkt, enz. En mocht er iets aankomen, geen nood, het kost u geen cent! Kijk, dat is veilig kopen, zonder angst voor dure reparaties. Is dat niet meer waard dan de zogenaamde korting of cadeau die u toch zelf betaalt? Verstandige kopers gaan naar Beumer Rumpenerstraat 37, Brunssum, tel. 04449-52061. Ook gespreide betaling mogelijk. •

AANHANGWAGENS. De grootste keuze en sortering voor ieder bedrijf. Tandemassers voor autotransport. Tandemassers voor tuinders, groentevervoer etc., 4-wielige en 2-wielige aanhangers, alles in geremde uitvoering. Ook veewagens, alles met rijkskeur en voorzien van inlegvel. Tevens nieuwe caravans en bagagewagens. Financ. direct geregeld. Fr. Dassen, Stationsstraat no. 6, Kerkrade, tel. 5088. x

PERMA JALOEZIEëN, bijv. 200x200 cm à f 111,—. Korte levertijden door eigen fabricage. Wanders, Dr. Schaepmanstr. 15, Molenberg Heerlen, tel. 13907. x

GASHAARDEN 6.500 kcal. f 369,—; 8.000 kcal. f 389,—; 10.000 kcal. f 465,—. Givegkeur. Jac. Köhlen n.v., Rijksweg-Nrd 104, telefoon 3228, Sittard. x

KANTELDEUREN en garages v.a. f 200,- p.a. Sijstermans, Dek. Quodbachlaan 81 Kerkrade, tel. 5801. — Liefst kaart. x

FERNSEHGERÄTE aus Sicherstellungen 53er Bild ab DM 100,—; 59er Bild ab DM 180,—; 59er Bild asym. ab DM 270,— (mit Deutschland I, II, III und Holland I u. II) Mit Garantie und Kundendienst. Fernsehgeschäft Roth, 51, Aachen, Seilgraben no. 14, Tel. 22231. x

Dual STEREO installaties 't voordeligst bij radio Dahlmans Gangelt D. Sittarderstrasse 24, tel. 0949 nrs. 2454 en 5021. x

Grundig STEREO installaties het voordeligst bij radio Dahlmanns Gangelt D. Sittarderstrasse 24, tel. 0949-2454-5021. •

C.V.-MATERIALEN v. zelfbouwers. De laagste prijzen voor Nederl., volle garantie. Giveg keur gasketels 16.000 kcal f 575, 21.000 kcal. f 659, 25.200 kcal f 807 luxe uitvoering. Alle merken ketels radiatoren kranen enz. Jac. Köhlen n.v., Rijksweg-Nrd. 104-112, tel. 3228, Sittard. •

Jac. Köhlen n.v. voor WASAUTOMATEN, koelkasten - gashaarden, geisers, oliehaarden alles aan spec. prijzen. Levering door heel Limburg. Rijksweg Noord 104-112, Sittard, tel. 3228. •

DIEPVRIEZERS aan groothandelsprijzen 200 l.-kist 425 gulden, 300 l.-kist f 555, ieder merk leverb. Esta, Ignis, Bosch, Linde. Franko thuis. Jac. Köhlen n.v., Rijksweg 104-112, tel. 3228 Sittard. •

ANTIEK: enkele z. mooie eiken kasten en kisten, eiken binnendeur, ronde salontafel, petr.lampen enig tin en koper, geen Mechels of ander „Grootmoedersantiek". Barthels, Papenweg 43, Bunde, tel. 1688. x

Te koop gevr. NAAIMACHINES is uw adres Pfaff, Emmapl. 3 Heerlen. Met garantie en evt. gespreide betaling. x

CENTR. VERWARMING voor „doe-het-zelvers". Wacht niet langer maar vraag kosteloos een vrijblijvend offerte. Bij inzage bouwtekening kunnen wij direct prijsopgave doen. Installatie-advies en medewerking bij installatie. Speciale gereedschappen zijn te huur. Bij ons koopt u van kraan tot ketel tegen de scherpste prijzen. Ook voor u volle garantie en gratis service. Bel op of loop even binnen. Botermans Centrale Verwarming, Geleenstr. 43, Heerlen, tel. 04440—14707. x

Te koop dames-, heren- en meisjes-SPORTFIETSEN v.a. f 45,—. Grond, Schaesbergerstraat 51A, Terwinselen. x

SIERSMEEDWERK. Afdakken boven deuren, smeedwerk voor deuren, trapleuningen, prachtige smeedijzeren buitenlantaarns v.a. f 35,—. N. Pauli, Coelgroevenstraat 22, Eygelshoven, tel. 04444—632. x

Pr. zw. OLIEHAARD te k. m. 200 ltr tank f 100, VW '57 f 30, Sparta brommer f 20, 2 pers., st. ledik. f 15. Pr. Bernhardstr. 65, Brunssum.

Weg. overcompl. kl. oude SIERVOORWERPEN o.a. koperstukjes, oude vazen enz. tev. zeer mooie oude eiken kast. Laan v. Brunswijk 37 M'tricht, tel. 04400-18325.

Te k. aangeb. lange led. MOTORJAS in pr. st. Te bevr. Dorpstr. 20, Spaubeek.

Te k. compl. BRUIDSJURK lang. m. 42. Dr. Van Mangelschotstr. 3, Stein.

Koopje 2 got. ARMSTOELEN zuiver eiken en rood kop. waterp. Lijsterbesstr. 4, Kruisberg-Brunssum.

Philips TELEVISIE 59 cm alle progr., in pr. salonmeubel, zeer voord. f 195, wordt ond. voll. gar. verk. Inr. mog. Handelsondern. F. Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, tel. 04440-13760.

Grundig TELEVISIE 59 cm, zeer plat mod. autom., niet v. nw te ondersch., alle progr., cat.pr. f 845, nu v. f 345, wordt ond. voll. gar. verk. Inr. mog. Handelsondern. F. Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, tel. 04440-13760.

NordMende TELEVISIE 59 cm in zeer mooi salonm. alle progr., zeer voord. f 195, m. gar. Inr. mog. Handelsondern. F. Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, tel. 04440-13760.

Te k. 5 gladde BINNENDEUREN z.g.a.n. Putstr. 29, Schaesberg.

Te k. z.g.a.n. Koelstra SPORTWAGENTJE m. winterzak en tas. Melsbroekstr. 3, Heerlen.

Fender GITAREN en versterkers uit voorr. m. en zond. echo. Höffner versterkers en drumstellen — Ludwig, Slingeland en and. orig. Spaanse gitaren. Inr. Muziekhandel Nijholt, Kouvenderstr. 212, H'broek, tel. 2701.

Te k. h. acoust. Höfner GITAAR, 2 elem. m. koffer f 125.- en gitaarcursus Klavar compl. f 50.- Kouvenderstr. 51, H'broek.

Te k. een gr. CAFéKACHEL, allesbrander f 110.- n. karpet f 125, led. poef f 25, gashaard 7.500 cal., olieh. en kachel f 90 en f 100, grijze confect. haard f 45, zw. haard f 10, aardgasforn. f 75, 4 mooie kamerst. f 40, clubs f 15, klass. bankstel f 75, slaapb. m. clubs f 75, kleerk., tafels, stoelen, buffetk., schilderijen lampen, spiegels, klokken enz. Ondersestr. 9, Palemig-Heerlen, vlak bij Manège Berta Thijsen.

ANTIEK, tin en div. koperwerk, voord. pr. Heerlerbaan 186, Hrln., tel. 12500. x

TE KOOP GEVR.

Wir kaufen Bertelsman SCHEINEN, Bauer Scheinen, Burda Scheinen, Sebaldus Scheinen, Klambt Scheinen. Wir bezahlen hochstprovisionen bis zur 30 Mark auskunft. Tel. 04403-2482.

VOOR STEREO INSTALLATIES naar radio Dahlmanns Sittarderstr. 24, Gangelt, tel. 0949-2454-5021. De grootste keuze in alle merken. Wij demonstreren vrijblijvend. Volledige garantie- en service aan huis. x

TE KOOP GEVR.

Rood KOPER 4,50 p.kg. tevens alle metalen. Janssen Lintjensweg 2 Munstergeleen bij markt.

Te k. gevr. AQUARIUM of aquarium met ombouw; inh. liefst meer dan 100 ltr. Br. met prijsopg. en afmetingen ond. no. MA 1915 L.D. Maastricht.

Te k. gevr. kleine ACCORDEON, z.g.st. Br. ond. no. P 2692 L.D. Spek'heide. x

Te k. gevr. restant of winkelopruiming van SPEELGOED, schilderijen, radio's, porselein en glaswerk, meubels enz. Br. pr. aan Bloemenmarkt 8, Geleen, tel. 2760. x

Rood KOPER f 4,30 p. kg. Tevens alle metalen. Janssen Lintjesweg 2 Munstergeleen bij markt. x

Draaibare T.V. ANTENNE te koop gevr., niet ouder dan 3 jaar. Na 19 uur telef. 04443 no. 1864. x

TE HUUR AANGEB.

Modern WINKELPAND met bedrijfsruimte voorzien van c.v. en garage te huur aangeboden. Ligging aan Prov.-weg Heerlen Sittard. Zeer geschikt voor kantoor- of praktijkruimte. Te bevr. Bokstr. 39 Heerlerheide.

Modern WINKELHUIS met atelier en moderne flat, opp. m. gr. achterplaats te huur. Heisterberg 18-20 Hoensbroek.

BEJAARDENPENSION te Klimmen, mooi gel., kan nog enkele bejaarden plaatsen. Bevr. Postbus 21, Geleen.

Te huur WINKELPAND gelegen Akerstraat 9. Te aanvaarden 1 mrt. 1970. Te bevr. Akerstraat 1 Heerlen.

AUTO'S te huur v.a. f 17.50 per dag. Diverse merken. Ook VW-busjes. — Autoverhuur P. M. Auckel, Nieuwenhagerheidestr., Waubach. •

Verhuur van BRUIDSKLEDING voor dames en heren. Gratis bezorgen en afhalen. Willy Bos, Voorstad 26, Sittard, tel. 3252. Bruidshuis, Willemstraat 27, Heerlen, tel. 04440—10807. •

AUTOVERHUUR Hogeveen, Grachtstr. 13, Brunssum, tel. 52848. Nu ook DAF's-verhuur. Enigste Dafverhuurinrichting in de Mijnstreek. •

BRUIDS- en GELEGENH.-KLEDING te huur voor dames en heren m. alle toebehoren, steeds het nieuwste. Alles wordt gratis aan huis bezorgd en afgehaald. Maison Olieslagers, Kerkstraat 4 Brunssum, tel. 52630. •

Te huur WASMACHINE vanaf f 1,75 p. wk. Akerstr. no. 100, H'broek, tel. 2333. •

AUTOVERHUUR K. de Vos, nieuwste auto's, laagste prijs Lichtenbergstraat 5, tel. 1486 Schaesberg. x

Te huur aangeb. gedeeltelijk APARTEMENT, omvattende 2 kamers m. keuken (gestoffeerd), toilet en gebr. van badkamer, voorzien van c.v., gel. centr. Kerkrade. Geschikt voor onderwijzeres, maatschappelijk werkster en dergel. Br. ond. no. K 3715 L.D. Kerkrade. x

Verhuur GELEGENHEIDSKLEDING Haenen, Benzenraderweg 14, Heerlen, telef. 16921. 's Dinsdags gesloten. •

Te h. gem. ZIT-SLAAPKAMER m. c.v., koud en warm strom. water, douchegel. in centr. v. Geleen. Te bevr. Raadhuisstr. 4, Geleen, tel. 6357. x

CARAVANS te h. st. in Wolfelsbach (Dld) en in Lanaken (België) W. J. van Bergen, Roerstr. 7, Beersdal-Heerlen, tel. 04440-17538. x

TE HUUR GEVR.

Jongeheer zoekt KAMER in Hrln. liefst m. volledig pension en c.v. Tel.: 04746-2128.

Te huur gevr. BOVENWON. of 2 ongem. kamers, liefst m. c.v., omg. Hoensbroek, voor alleenst. jongeheer. Br. ond. no H 3000 L.D. H'broek.

Leerl. verpl. z. in omg. Heerlen 2 ongem. KAMERS of 1 kamer en keuken met centr. verw. of stookgel. per 1 febr. 1970. H. Slits, Henri Dunantstr. 5, Heerlen. x

Huishoudlerares z. gerief. WOONRUIMTE bij voork. m. gar. in H'broek, Heerlen of omg. Br. m. inl. en prijsopg. ond. no. Q 763 bur. dez.

RUILEN

WONINGRUIL Prins Hendrikstr. 19, Nieuwenhagen.

Heb mooie HOEKWONING, 3 slpk. en gar. te r. teg. hoekwon. m. of z. gar. in centr. zuid H'broek. Huur f 58.- p. mnd. Hogere huur geen bezw. Kerkplein 30, H'broek.

Heb mooie WONING, 3 slpk. en gar. te ruil teg. hoekwon. m. of z. gar. in centr. zuid H'broek. Huur f 58.- p. mnd. Hogere huur geen bezwaar. Kerkplein 30, H'broek.

HUIZEN

Groot WOONHUIS te koop aangeb. Vraagprijs f 25.000,-. Te bevr. Leurstr. 2, Geleen, na 18 uur.

BOERDERIJTJES. Voor div. relaties zoeken wij boerderijtjes. Slechte staat van onderhoud geen bezwaar. Uw aanbiedingen schriftelijk of mondeling gaarne te richten aan Makelaarskantoor Drs. Ruijters, Nieuwstraat 2, nabij Markt. Sittard, telef. 04490-5976. x

Te koop zijnde NIEUWB.-WONINGEN zowel als bestaande panden vindt u in de „Woning-Wijzer", welke u op aanvraag kosteloos wordt toegezonden door Makelaarskantoor Drs. G. H. J. Ruyters, Nieuwstraat 2, Sittard, tel. 04490—5976. x

MIDDENST.WONINGEN m. garage in aanbouw of nog te bouwen, te koop, o.a. in Bunde, Geleen, Klimmen-Ransdaal, Stein, Ulestraten en Urmond. Hoge rijksbijdr. Vrijbl. inlichtingen verstrekt Mak.kant. Lindelauf, Caldenbornstraat 14 te Voerendaal. Kunrade, tel. 04446-1579. x

Bocholtz. Te koop zeer deg. z.g.a.n. MIDDENST.-WON. met garage en tuin van 385 m2. Te bevr. Retersbekerweg 53A, Klimmen, telefoon 04446—1574.

Een HUIS koopt u bij Stienstra. x

Onze MODELWONING met Z-vormige woon-eetkamer aan de Bradleystraat 2, Sittard-West (Limbrichterveld) is iedere zaterdag en zondag te bezichtigen van 14.00 tot 17.00 uur. Bezichtiging na afspraak is ook mogelijk. Mak. Drs. Ruijters, Nieuwstraat 2, Sittard, tel. 04490—5976 x

Te k. gevr. kl. BUNGALOW in Gulpen of dir. omg. liefst voorz. v. c.v. en gar. Br. ond. nr. V 118 L.D. V'burg.

Te h. gevr. kl. BUNGALOW of middenstandswon. voorz. v. c.v. en gar. in Gulpen of dir. omg. Br. ond. nr. V 117 L.D. V'burg.

WONINGZOEKENDEN in Zuid-Limburg, vraagt vrijblijvend onze woninggids over de betere woningen in: Beek - Bocholtz - Heer - Bunde - Eijsden - Elsloo - Nieuwstadt - Ulestraten - Voerendaal - Wijlre etc. Prijzen variëren van f 40.000,— tot f 60.000,— v.o.n. al naar gelang het type woning, alle met c.v. (gas). Makelaarskantoor N.V. Via Regia 101, Maastricht tel. 04400-31223. x

HUIS te k. bwj. 65-66 4 slaapk. kelder, douche, garage c.v. aardgas. Te bevr. Kochslaan 20 N'hagen.

Je bouwt of verbouwt. Wij begeleiden uw deuren en tussenwanden met GEëTST GLAS, modern of klassiek. Atelier Huybreghs, Kunstglasetserij, Kissel 51, Heerlen, tel. 15038.

Te koop uitsluitend in België in de grensstreek. HUIZEN, landhuizen, bungalows, boerderijen, grond en bouwgrond. Tevens te huur: hypotheken mogelijk. Ag. Immobilière H. Nyssen, Lütticherstrasse 17A Montzen (B.), telef. 0932-87-88273. x

In Elsloo te koop halfvrijstaand WOONHUIS m. garage, aangelegde tuin en berging. Ind. o.a. met edelhoout betimmerde hal, moderne keuken, bijkeuken, woonk., hobby- of werkkamer, 4 slaapkamers, douche, beplankte zolder. Direkt te aanv. Koopprijs f 49.000,— Inl. Stienstra N.V. Maastricht Alex Battalaan 85 tel. 04400-19177.

Heerlen. Te koop prachtig gel. en goed onderhouden dubb. HERENHUIS met c.v. (olie) elk met aparte ingang. Ruys de Berenbrouckl. 32 en 34 voor alles geschikt. Spoedig vrij te aanv. Inl. tel. 17346 Heerlen.

Te koop te Stein halfvrijst. WOONHUIS met gar., voorzij- en achtertuin en voorzien van v.v. gas. Ind. o.a. gang, bet. keuken L-vormige woonkamer, 4 slaapk. bet. douchekamer met vaste wast. Direkt leeg te aanv. Vraagprijs f 43.750,— Inl. Stienstra N.V. Maastricht Alex. Battalaan 85 tel. 04400-19177.

HYPOTHEKEN tot 90 pct en in speciale gevallen tot meer dan 100 pct worden door ons verzorgd op nieuwbouw en bestaande woonhuizen, alsmede op winkelpanden, bedrijfspanden, etc. Laat u geheel vrijblijvend inlichten door Stienstra Assurantiekant. Heerlen, Tempsplein 26, tel. 04440—12255 •

Mini-Homes Mini-Homes Belangrijk voor kleine gezinnen en alleenstaanden! In Schimmert a.d. Rooseveltstr. zijn MINI-HOMES in aanbouw, waarvan er enkele al gereed zijn. Het wordt een parkje met kleine luxueuze huizen in semi-bungalowstijl. Centr. verwarm., centr. antenne, aangelegde tuinen. De prijzen vanaf ca. f 31.500,— k.k. incl. BTW. Uit te keren premie vanaf ca. f 6.500. Bezichtiging op het werk. Inl. Makelaarskantoor o.g. Hermans W. jr. Margrietstr. 24, Beek. Tel. 1094. •

Nieuwbouw WONINGEN kunnen wij u aanbieden in: Beek, Born, Buchten, Brunssum, Elsloo, Heer, Heerlen, Kunrade, Linne, Munstergeleen, Nieuwstadt, Oirsbeek, Schaesberg, Schimmert, Sittard, Simpelveld, Spaubeek, Stein, Stramproy, Ubach over Worms en Ubachsberg. Inl. Mak. drs. Ruijters, Nieuwstr. 2, Sittard. Tel. 04490-5976. •

Aard. SEMI-BUNGALOW op heuvel, bijz. uitz. apart ontwerp. Woonkam. 10-5 m, 9 km v. Heerlen, richt. M'tricht. Goede verbind. Tel. inform. overdag 04440-83021.

Bunde. Halfvrijst. mod. WONING, gr. L-vorm. kamer 9.35x5.50x3.80, parketvl., ant. open schouw, c.v. aardgas, ruime keuk., kelder, 4 slpk, douchecel, 2 gar., voor-, zij- en achtertuin. Barthels, Papenweg 43, Bunde, tel. 1688. x

Te k. pachtvrij BOUWLAND plm. een half ha, omg. Born. Br. ond. nr. Z 762 Bur. dez.

Te k. te Elsloo halfvrijst. HUIS 4 slpk., c.v. gas m. gar. en 2 keld. Mich. de Ruyterstr. 25, Elsloo.

Te k. vrijst. dubbel WOONHUIS m. aparte ing., brede oprit bwj. '55 m. bijligg. grond plm. 2000 m2 m. verg. v. bouw v. gar., showroom of derg. Op zeer goede ligging, langs grote weg te Kerkrade-West. Kooppr. f 68.000. Br. ond. nr. P 2693 L.D. Spek'heide.

Hoensbroek. Ruim geh. onderkeld. HERENHUIS m. 7 slpk. Op korter term. te aanv. Vraagpr. f 70.000.- Inl. Stienstra NV, Tempsplein 26, Hrln. tel. 04440-12255.

Heerlen. Halfvrijst. WOONHUIS m. aangel. tuin, april 1970 te aanv. Vraagprijs f 43.000. Inl. Stienstra N.V., Tempsplein 26, Heerlen, tel. 04440—12255.

Roosteren. Goed onderh. vrijst. WOONHUISJE. Dir. te aanv. Vraagpr. f 17.000.- Inl. Stienstra N.V., Tempsplein 26, Heerlen, tel. 04440-12255.

Aangeboden in Heerlen en Chèvremont WOONRUIMTE bestaande uit kamer en keuken, voor alleenstaande dame die daarbij genegen moet zijn om aangrenzende winkel te beheren tegen redelijke vergoeding. Winkel is enkel aanname en afgifte van goederen. Br. o. nr. 1720 b.d. Tel. inl. 04923-1309.

Urmond. 2 vrijst. WONINGEN m. tuin en gar. Reeds in aanb. Midd. 1970 te aanv. Koopsom f 45.340.- incl. BTW. Rijkspremie f 6.016.-. Inl. Stienstra NV, Tempsplein 26, Heerlen, tel. 04440-12255.

Geleen. Mod. WOONHUIS m. gar. en voor-, zij- en achtertuin. Febr. a.s. te aanv. Kooppr. f 39.500.- Inl. Stienstra NV, Tempspl. 26, Hrln. tel. 04440-12255.

Sittard. Halfvrijst. WONING m. c.v. en gar. In overl. te aanv. Bwj. 1967. Vraagpr. f 59.000.- Inl. Stienstra NV, Tempsplein 26, Hrln. tel. 04440-12255.

Kerkrade. SUPERETTE in levensmidd. m. invent. en woning. In overl. te aanv. Vraagpr. f 115.000.- Inl. Stienstra NV, Tempsplein 26, Hrln. tel. 04440-12255.

HUIS te k. in Theresiastraat Bleijerheide, te bevr. Hoog Anstel kamer 38, of tel. 5014 Kerkrade.

WONING met oprit en garage. Veel ruimte, 5 kam. te Kerkrade gelegen, keuken ruime teg. andere woning, geen flat. Bockstraat 9, Kerkrade.

Gevr. BUNGALOW of vrijst. huis, liefst 4 sl.k., c.v. beslist mooie omg. liefst Kluis Geleen. Aanb. aan: Fr. Erensl. 70, tel. 2594 Geleen. x

Riant gel. HERENHUIS te k. (Bekkerveld). Parkeermog. aanw. Geen overburen. Vrij uitzicht. Dir. te aanv. 04400-31176 (18-22 u. ma-vr). x

Te k. ca. 2000 m2 GROND in gem. Schin op Geul, rustig gel. mog. tot bouwen van vakantiewoning. Kooppr. nader overeen te komen. Br. o. nr. 1717 b.d. x

Te k. gevr. BOUWTERREINEN voor 2 bungalows, groot 1500 tot 2500 m2. Mechelen, Noorbeek, Slenaken of Vaals, Br. on. no. G 2790, L.D. Geleen. x

DIEREN

Jonge HONDJES 30 tot 60 voorr. Vele rassen. Poedelhondjes f 45, kamerhondjes f 30 met entbewijs. Jansen-Lehaen, Burg. v. Oppenstraat 73, Maastricht, tel. 26812. 's Woensdags gesloten, 's zondags open. x

PENS voor de hond 500 gr. f 0,65 Hondenspeciaalzaak Esqulaap, Willemstr. 67 te Heerlen, tel. 11068. •

De VOGELGIDS, Box H 143, Leiden. Onmisbaar volièrehobbyblad. Vraag gratis proefnummers. x

Te k. gevr. SCHAPEN, lammeren en wol. — J. v. Ham, Valkenburgerweg 73, Nuth, tel. 04447-1563 •

Te koop aang. RUNDEREN, goede pinken, graskalveren. Zeer goedkoop. Cerfontain Beatrixlaan 18, Spaubeek, tel. 04493—1323. x

2 HONDJES te koop, 6 wkn oud. Merelstr. 12, Hopel. x

Te k. KLEURKANARIES, zi. en g. Isabel, d. wit en geel, mann. en poppen. Bemelen, Ahornstr. 55, Chevremont (Kerkrade).

Witte en zwarte DWERGPOEDELS f 150 en f 175. Hondenkapsalon Meeuwsen, Heerenweg 330, Heerlen, tel. 04448—2826.

Te k. KANARIES, standaard kleuren, mannen en poppen. Dagelijks Putstraat 20, Oost-Eijsden.

HARZERKANARIES te k. m. en p. W. Smeets, St. Hubertusplein Heksenberg. Op werkd. na 18 uur.

ZANGKANARIES te k. mannen en poppen. Horlcherhofstr. 13, Caumerweg 58, Heerlerbaan.

KLEURKANARIES te k. m. en p. zalm vanaf f 3 tot f 5 J. J. Oberije Haafheidestr. 15 Brunssum.

Te k. witte DWERGPOEDELS m. papieren. Kerkplein 18, Hoensbroek (Nw. Lotbroek).

T. k. gevr. zw. grote POEDEL teef, pap. niet noodz. Mevr. Zeegers, Onderstestraat Palemig-Heerlen.

Te k. jonge BOXERS kennel Hedsjer-hof, Belgiëlaan 29, Vrieheide-Hrln.

PINCHERTJE t. k. 3 mnd. oud, Dautzenbergstraat 12, Geleen.

Kleur KANARIES te koop. R. Is. Pastel. Zalm en Is. Marktstraat 24, Kerkrade.

KANARIES. Goud-Agaat mannen, goud-agaat poppen, zilver isabelle mannen, zilver isabella Poppen. Mr. Haedstraat 18, Schaesberg.

Wij vragen te k. PONY merrie veulen liefst geboren 1969. Br. m. prijs en kleur ond. nr. F 763 b.d.

Te k. pr. Mech. HERDER reu 1 1/2 jaar oud, koopje. B. de Vries, St. Quirinusstraat 14, Chèvremont.

CHOW-CHOW, teef, 8 mnd. Weg. plaatsgebrek te koop. Elmensdorp, Peter Schunckstraat 848, Heerlen.

T. k. pracht nest jonge Duitse, Mechelse HERDERS, vader kampioen van Limburg. Nest jonge bouviers. Ouderscertificaat met lof, fokker van vele certificaathonden, ook oudere honden t. k. T. van Oosterhout, Dorpstraat 58 Schinnen.

Te k. prachtige jonge langhaar TECKELS, zuiver ras. Nieuwstraat 8, Heerlen. x

AUTO'S & MOTOREN

Renault-agent biedt de volgende AUTOMOBIELEN t. k. aan: Renault R8 65, Renault R8 67, Renault R10 68, Renault R10 68, Renault R10 69, Renault R16 66. Renault R16 68, Renault R4 65, Ford Cortina 1500 64, Ford Cortina 1500 66, Daf 750 de luxe 67, Ami 6 Citroën 67, VW 1200 63, VW 1300 61, Triumph Herald 13-60 68, Opel Rek. 62, Morris 850 67, Sunbeam Hunter 67, Fiat 500 63, Opel Kad. 63. Autobedrijf Heynen N.V., Frankenlaan 1, hoek Welterlaan - Pijnsweg, tel. 04440-13600. Verkoop ook op zaterdag van 10 tot 18 uur.

Scherpe prijzen goede kwaliteit is de basis waarop ik zaken doe. Let op! BMW 1800 1968 f 3450,—; BMW 1800 1967 f 3000,—; BMW 1800 1966 f 2150,—; B.M.W. Sport 2000 L.S. 1968 f 8950,—; Saab 1967 f 2250,—; Renault 16 1968 f 3000,—; Fiat 850 1967 f 1950,—; Opel Rekord 1969 f 5200,—; Ford Taunus 1967 f 2800,—; Opel Kadett 1967 f 2800,—; Peugeot 404 1967 f 3000,—; Taunus 20M 1966 f 2100,—; Taunus 17M 1966 f 1900,—; Taunus 12M 1967 f 2400,—; Taunus 15M 1968 f 3250,—; Austin A 7 1967 f 2400,—; Opel Rekord 1965 f 1800,— ; Volkswagen kever 1965 f 1400,—; Volkswagen 1600 1967 f 2750,—; N.S.U. 1000 1968 f 2675,—; Renault Major 1967 f 2750,—; Fiat 1500 Comfort 1967 f 2400,—; Fiat 600 D 1966 f 1450,—; Simca 1000 '67 f 2600; Opel Caravan 1968 f 3800,—; Glas 1204 1966 f 1500,—; D.K.W. Audi 1966 f 2250,—; Cortina 1967 f 2050,—; Ford Corsair 1967 f 2100,—; Renault Caravelle 1967 f 2100,—; Austin Glider 1966 f 1500,—; Austin Cambridge 1966 f 1600,—; 4 Opel Kadetts 1965 f 1800,—; 4 Volkswagens Kevers 1965 f 1100,— en nog vele andere wagens f 200,—. Aanbetaling. Restant te regelen via ons bedrijf. Uw auto of motor ruilen wij in. Garage V. d. Velden, Stationstraat 2 Maarheeze. Tel. 04959-632. Maarheeze ligt tussen Weert en Eindhoven. Met de feestdagen zijn wij geopend. x

Wilt U twee weken proefrijden? Wilt U 10.000 km garantie? Wilt U bij een Bovag erkend bedrijf kopen? Koopt dan bij SAM in de S-bocht Susteren Tel. 04499-542. Steeds voorradig 100 goede occasions in onze beide showrooms vrijblijvend te bezichtigen OPEL GT 1900, 3 maanden oud, BMW 2000 T.I. 67, grijs. BMW 1600, 67 wit, BMW 1600, 66 groen. BMW 1600 66 wit, BMW 1800 65 wit, BMW 1800 64 blauw, BMW 700 L.S. 65 rood, Ford Capri 69 rood, Taunus 20M 66 rood, Taunus 17M 66 rood, Taunus 17M 66, grijs. Taunus 17M 65 wit, Taunus 17M 65, blauw, Taunus 17M 64, blauw, Taunus 17M 63 groen, Taunus 12M 65 wit, Taunus 12M 63 groen, Fiat 850 Coupé 67 wit, Fiat 850 66 rood, Fiat 850 66 rood, Mercedes 190D 63 blauw, Mercedes 190D 64, zwart, Mercedes 190D 65 grijs, Mercedes 250 S type 67. Mercedes 190 SL rood, Peugeot 404, 67 bruin, Peugeot 404 Diesel 67 groen, Peugeot 404 Diesel, 66 bruin, Peugeot 404 68 wit, Peugeot 404 66 groen, Peugeot 404 64 groen, Opel Kapitein 67 zwart, Opel Admiraal 65 beige, Opel Kadett Coupé 68 wit, Opel Kadett 67 eit, Opel Kadett Coupé 67 rood, Opel Kadett 69, wit, Opel Kadett Coupé 66 blauw, Opel Kadett 65, rood, Opel Kadett Coupé 64, rood-zwart, Opel Kadett Cabriolet 66 Opel Kadett 63, wit, Opel Rekord 66 blauw, Opel Rekord 66 metal, Opel Rekord 64 Opel Coupé 65 wit, Opel Rekord 64 wit, Opel Rekord 63 blauw, DAF 44 67, groen, DAF 33 67 beige DAF 65, rood, DAF 63 wit, Cortina 67 rood, Cortina 64 blauw, Cortina 63 wit Wartburg 66 Caravan Simca 1000 67 GLS groen Simca 1000, 67 beige, Zephyr 66 metal, VW 1500 66, beige, NSU 4 63, NSU 110 67 blauw, Renault R 10 groen, 2 CV Bestel, Karmann-Ghia Skoda 1000 MB 65 blauw. Diverse inruilwagens met Kampeerbus en Cromotor Doorlopend geopend inruil en financiering mogelijk. x

FORD Capri, 5 mnd. oud, f 7250; BMW 1600 '67 f 5200; Ford 17M '67; 12M '67; Cortina '67 f 3500; Ford Corsair '65 '64; Simca 1300 GL '64; Daffodil '64; Skoda 1000 MB '65 f 1450; Fiat 850 '66 '66 '65; Glas Coupé '66; Fiat 850 Coupé '66; Fiat Spider '65; Opel Kadett L '65 '64 f 2250; VW 1500 '64; VW 1200 '64 f 1450; Austin Seven '64 '63 '62; Fiat 600 '64 f 950; Daf '63 f 650. Inruil, financ., ook zonder geld. — P. Joosten, Scharnerweg 3-7, Maastricht tel. 04400-27308. Ook 's avonds en 's zondags de hele dag. x

Van part. OPEL KADETT Rally coupé '67 prima conditie. Vr.pr. f 4500,—. Viaductweg 39d, Maastricht Liefst na 6 uur. x

Te k. onder volle g... OPEL GT 1900 bj. '69 Opel Kadett Special zilver; Opel Kadett m. radio, type '68; O... dett bj. '65, grijs; O... dett bj. '65, wit; Opel Coupé bj. '65, blauw Rekord Coupé bj. '66 Opel Rekord 4-drs, groen; Opel Rekord '65, rood-zwart; Opel bj. '65 wit; Mercedes eigen., bj. '69; Merc... le eigen., bj. '65; ... Ghia nw model, bj. ... 1500 bj. '64; VW de Lu... bj. '65; VW de Luxe '65; DKW F 102 bj. ... Kleinbus bj. '67, '66 VW bestel met ruiten VW dubb. cabine bj. ... Pick-Up bj. '65; Ford bestel bj. '65; Opel dichte laadbak, bj. '6... Caravan bj. '64; M... 220 SE, bj. '61 f 1650; '61 f 300; DKW Junior f 400; Glas 1204 bj. '65 Wij ruilen en financ. Ridderhoenstraat 151, ...broek, tel. 04448—2091.

Te koop Ford TAUNUS coupé 69 Ford Taunus 17M 68, Ford Taunus coupé 68, Ford Taunus 69 Ford Taunus 17M ... Taunus 12M 65, Ford ... 12M 64, Ford Taunus Caravan 64, NSU Pr... 69, NSU Prinz 110 ... Prinz 4 67, Renault R... 66, Renault R 16 65, ... 1600 67, Peugeot 404 ... troën Ami 66, Merce... SAE 67 424, 67, Fiat ... Daf 55 68, Daf 33 67, ... luxe 69, VW de luxe ... de luxe 66, VW de l. ... de l. 64, VW de l. ... VW bestel 67, Opel ... 67 Opel Rekord 68 O... kord 67, Opel Reko... Opel Rek. 65, Opel ... Opel Rek. 63, Opel C... 68, Opel Caravan 4-d... Opel Caravan 67, Opel ... 67, Opel Caravan 6... Caravan 65, Opel Kad... ravan 69 Opel Kadett ... van 68, Opel Kadett C... 65, Opel Kadett de l... Opel Kadett 69, Opel ... 68, Opel Kadett de lu... Opel Kadett 67, Opel ... 66, Opel Kadett 65, Op... dett Coupé 64, Opel ... 64. Inkoop Inruilen V... financiering ANWB-k... BOVAG-garantie A... biel- en garagebedrijf ... gens Trading Tank... Nieuwstadt 's zondags ... pend tot 5 uur dag. ... van 8 tot 19 uur. tel. 342.

1969. Het topjaar voor „... De meest verkochte ... gen in Nederland. Wij ... ven hier niets meer aa... te voegen. Het woord ... aan U. Wij hebben v... alle modellen 1970. U b... maar te bellen en hij ... geheel vrijblijvend vo... deur. Het restant van ... ruilwagens gaat nu def... eruit. MERCEDES 180 D 1962 f 495,— Citroën ... 1963 f 975,— Opel Re... 1961 f 495,— Wartburg ... f 975,— Renault R 8 f 1995,— Cortina ... f 1995,— Taunus station ... f 1995,— Taunus transit ... f 3750, —Simca 1300 GL ... f 5850,— Peugeot 404 f ... Opel Rekord 1967 f ... Opel Rekord 1966 f ... Opel Rekord 1965 f ... Opel Kadett de Luxe ... f 3950,— Plymouth ... 1967 f 6500,— Verder ... enige directiewagens, ... 1970 Kadett, Commodore ... Opel GT. Het adres ten ... vloede. Automobielbe... Göttgens C.V. Uw „... dealer sinds 1933. Rijksweg Noord 27, Sittard. Te... 04490-6565.

TAUNUS 12M Combi f 1900; Taunus 12M '63, nwe motor f 1500; Ta... 17M bestel '65 f 950; Cit... Ideal '65 f 2600; Austin ... '65 f 2200; Opel Kad. Car... f 2100; Opel Rek. Car... f 1200; Fiat 1500 '66 f ... Fiat 600 D '65 f 1700; Si... 1500 '64 f 1250; VW Pick... '66 f 2500; Skoda 1000 MB f 1850; Skoda Sport '62 f ... NSU Prinz Sport '64 f ... DKW F 102 '66 f 1900; Rek. '62 f 475; Taunus ... '62 f 750; Taunus 17M f 200. Financ. en inruil Nieuwstr. 3 (bij de ... beuk), Schaesberg, tel... no. 1078.

AUTORADIO'S à f 1... Jo Knops Automateria... Rijksweg Zuid 195, Sitt... tel. 04490—2718.

Climax van schaatstweedaagse

Ard Schenk snelste op 10.000 meter in Oslo vóór Fornaess

..LO, 3 januari — Dag Fornaess heeft gisteren in Oslo de inter-..onale schaatstweedaagse gewonnen. Voor de verrassing van de ..ede dag zorgde echter Ard Schenk. Hij won de 10.000 meter in ..17,3, de beste tijd tot nu toe in dit seizoen op deze afstand.

..e tien kilometer, wat een afschu..lijke afstand is dat toch". Ard ..enk had telkens weer gegriezeld ..hij alleen maar aan de marathon ..de hardrijderij dacht. Alleen tij..s het ruim twee weken durende ..ningskamp in Heerenveen had hij .. tot nog toe voorzichtig aan 25 ..djes achtereen gewaagd met als ..ltaat 16.49,9. Schenk verborg na ..op zijn afkeer voor de tiendui..d meter niet. „Ik zie er enorm ..en op", zei de 25-jarige student ..rtdurend. En: „Ik moet maar af..chten wat het wordt".

..dag, de tweede dag van de jaar..se nieuwjaarswedstrijden in het ..letstadion te Oslo, won Schenk tot ..ers verbazing de langste afstand in .. nieuwe persoonlijke recordtijd van ..minuten en 37,3 seconden. Schenk ..am tot deze prestatie in de vierde .. tegen de Noor Sten Stensen. „De ..age" bleef ruim vijf seconden voor ..Dag Fornaess (15.42,6), die ruim..oots eerste werd in het eindklas..ent. Schenk legde na vier afstan.. zeer verdienstelijk beslag op de ..ede plaats, voor Magne Thomassen, ..ran Claeson en Roar Groenvold. ..ran Claeson won de 1500 meter .. de all-roundklasse, 2 min. 4,2 sec. .. oude Bisletrecord stond met 2.04,5 ..naam van de Rus Eduard Matoese..j. Dag Fornaess, die donderdag zo.. de 500 als de 5000 meter had gewonnen, eindigde in 2.05,3 (nieuw Noors record) als tweede vóór Magne Thomassen (eveneens 2.05,3) en de beste Nederlander, Ard Schenk, die 2.05,7 liet afdrukken.

De uitslag van de 1500 meter was:

1. Claeson (Zwe) 2.04,2; 2. Fornaess (No) 2.05,3; 3. Thomassen (No) 2.05,3; 4. Schenk (Ned) 2.05.7; 5. Groenvold (Noo) 2.06,1; 6. Hoeglin (Zwe) 2.07,0; 7. Henriksen (Noo) 2.07,8; 8. Nottet (Ned) 2.08,0; 9. Bols (Ned) 2.08,3; 10. Johansson (Zwe) 2.08,5; 11. Tveter (Noo) 2.09,4; 12. Verheyen (Ned) 2.09,6; 16. Te Winkel (Ned) 2.10,7; 19. Van Dijk (Ned) 2.11,2; 23. Eriks (Ned) 2.12,2; 24. Nooitgedagt (Ned) 2.12,5; 25. Giling (Ned) 2.13,2.

De uitslag van de 10.000 meter:

1. Schenk 15.37,3; 2. Fornaess 15.42,6; 3. Sandler 15.47,0; 4. Bols 15.50,1; 5. Verheyen 15.52,0; 6. Stensen 15.54,0; 7. Thomassen 15.54,9; 8. Groenvold 15.58,5 9. Nottet 16.00,6; 10. Henriksen 16.00,9; 11. Van Dijk 16.01,1; 12. Claeson 16.01,5 (gevallen); 13. Giling 16.09,2.

De top van het klassement na vier afstanden:

1. Fornaess 174,297 punten; 2. Schenk 175.875; 3. Thomassen 176.382; 4. Claeson 176.805; 5. Groenvold 176.868; 6. Nottet 179,027; 7. Bols 179,062; 8. Henriksen 179.455; 9. Stensen 179,643; 10. Verheyen 179,983.

Net als donderdag eindigde Jan Bazen op de 1000 meter van de sprintersklasse als tweede achter de Noor Johan Lind. Bazen liet 1 minuut en 23,4 sec. noteren, viertiende seconde meer dan Lind. In het eindklassement van de sprintersklasse werd de Zuidhollander derde achter de Zweden Koenig en Holmgren.

Ard Schenk: 15.37,3, snelste tijd op 10.000 meter in dit seizoen.

Twintig minuten verlenging: Swift

MAASTRICHT, 3 jan. — In het sportprogramma „Twintig minuten verlenging" van de Regionale Omroep Zuid zullen morgen bestuursleden en speelsters van de dameshandbalclub Swift Roermond antwoord geven op vragen van luisteraars. Van 19.40 tot 20.00 uur kunnen luisteraars de ROZ-studio bellen (04400-15446) om met Swift na te kaarten over de belangrijke wedstrijd tegen Niloc of te discussiëren over andere handbalzaken.

RODA JC OEFENT TEGEN EIJSDEN

HEERLEN, 3 jan. — Roda JC speelt morgen in het gemeentelijk sportpark van Kerkrade een oegenwedstrijd tegen de eerste klasser Eijsden. Deze wedstrijd, waarvoor gereduceerde toegangsprijzen gelden, begint om 14.30 uur. Op bekerzondag 11 januari fungeert eerste klasser Almania als sparringpartner van de Kerkradenaren.

● Jan Timman heeft vrijdag zijn afgebroken partij uit de vierde ronde van het internationale schaaktoernooi te Hastings tegen de Brit John Littlewood na 52 zetten in winst omgezet. De Delftenaar is vierde met 2½ punten. De Hongaar Portisch heeft met 3½ punten de leiding vóór de Zuidslavische grootmeester Gligoric en de Rus Vassily Smyslov met 3 punten.

Bertie Willems moet voorlopig rust houden

KERKRADE, 3 jan. — Bertie Willems zal voorlopig niet kunnen voetballen. De aanvaller van Roda JC stond al enige tijd met rugklachten op non-actief. Hoewel foto's en een specialistisch onderzoek deze week nog geen definitieve diagnose opleverden, kon wel geconcludeerd worden dat hij voorlopig nog rust moet houden. Willy Brassé is na zijn lichte hersenschudding inmiddels zover opgeknapt dat hij deze week de training hervat heeft.

SMOKE EATERS VERLOOR WEER VAN TRAPPERS

door Nino Tomadesso

TILBURG, 3 januari — De kans om TIJSC Trappers te verslaan heeft Smoke Eaters niet benut. Die kans was, gisteravond in het Tilburgse ijsstadion, zeker aanwezig. Tien minuten voor 't einde luidde de stand: 5—3. Een gelijkspel, een overwinning zat er toen zeker voor de Eaters in. Helaas, het ontbrak het team aan de fighting spirit die het verleden zondag tegen Den Bosch op eigen ijs wel kon opbrengen. Deze competitiewedstrijd voor 4500 toeschouwers ging dus verloren: 6—4 (2—0, 3—2, 1—2).

De derde nederlaag van Smoke Eaters tegen TIJSC Trappers dit seizoen. De kleinste ook. Belofte der Smoke Eaters na afloop: zondag thuis zullen we Tilburg voor het eerst verslaan.

De Tilburgers die zondagavond dus in Geleen op het ijs zullen verschijnen, hebben de komende dagen een zwaar programma voor de boeg (HIJS Hokey, Den Bosch, Raiders). Zij behaalden niettemin een verdiende zege op Smoke Eaters die qua snelheid, combinaties en enthousiasme (en voor enkele spelers conditioneel) tekort schoten.

Geraffineerd

Eerste periode: de druk die het Tilburgse team uitoefende op Smoke Eaters vond uitwerking in twee doelpunten. Geen gave treffers, als oogst van geraffineerde aanvallen, maar goals geboren in scrimmages voor de kooi van Hofstede. Deze doelman — en ook zijn collega aan de overkant, Buddy — verrichten schitterende safes; klapstukken in deze 20 minuten die bijzonder enerverend verliepen. Kansen voor beide partijen: de Eaters lieten ze echter liggen door een manco aan snelheid. Bijna 14 minuten oud was deze periode toen Van Dun doel trof: 1—0. Drie minuten later trof Maas de roos: 2—0. Bezetting strafbank: Tilburg 4 minuten. Smoke Eaters twee minuten (Labonte).

Tweede periode: het betere en ook snellere combinatiespel der Trappers, gaf de Tilburgers de gelegenheid uit te lopen tot 4—0. Sanders en Toemen scoorden. Opeens voer er meer vuur door het spel der Smoke Eaters. Dat had onmiddellijk succes. Aucoin (pass Outway) en Lewis (voorzet Vos) scoorden: 4—2. Liep Smoke Eaters de achterstand dan in! Neen, want trainer-speler Pokorni bood Maas een "gouden" kans die op 18-karaatse wijze werd benut: 5—2.

Verdiend

De Trappers verdienden deze voorsprong. Zij vormden het betere team. Zelfs toen de Eaters een numerieke meerderheid van 5 tegen 3 bezaten, slaagden zij er niet in te scoren. Niet zozeer door het goede verdedigen der Tilburgers, maar meer door eigen onmacht. Bezetting strafbank: Tilburg 4 minuten, Smoke Eaters 2 minuten (Outway).

Derde periode: Gilhen bracht de score na een pass van Outway op 5—3. Simons en Auccoin bepaalden de stand uiteindelijk op 6—4.

Bezetting strafbank: Tilburg 14 minuten (tien minuten misconduct voor Toemen), Smoke Eaters (Lloyd).

Flessen taboe bij Celtic-Rangers

GLASGOW, 3 januari. — Vandaag wordt in Glasgow de jaarlijkse nieuwjaarswedstrijd tussen de twee stedelijke voetbalteams Celtic en Rangers gespeeld. Elk jaar doen zich bij deze wedstrijd ernstige vechtpartijen — soms met dodelijke afloop — voor tussen supporters van de katholieke club Celtic en de Protestantse club Rangers. Vandaag staat de politie echter klaar. Er worden ongeveer 70.000 toeschouwers verwacht, die allen bij de entree van het stadion zullen worden gefouilleerd. Iedereen die een fles bij zich heeft, zal worden verzocht deze in een speciale bak te deponeren. Supporters die weigeren eventuele projctielen weg te gooien, zal de toegang tot het stadion worden ontzegd.

Na het Schotse nieuwjaar is bijna iedere inwoner van Glasgow in het bezit van minstens een whiskyfles. Vorig jaar werd de wedstrijd een paar dagen vóór nieuwjaar gespeeld. Er werd toen aanzienlijk minder met flessen gegooid dan in voorgaande jaren.

Er zijn nog andere veiligheidsmaatregelen getroffen. Katholieken moeten plaats nemen in een speciaal deel van het stadion; protestanten op andere tribunes. Het dragen van gekleurde banieren en dassen is verboden. Een woordvoerder van de politie verklaarde: „Wij doen al het mogelijke de mensen ervan te overtuigen, dat Celtic contra Rangers een sportmanifestatie is en geen oorlog".

Jean van Ingen greep damtitel

..an van Ingen van de damvereniging Zwart Wit is de nieuwe Limburgse ..ugdkampioen dammen. Tijdens de zevende en laatste ronde in het gemeen..schapshuis te Heilust kwamen alle spelers remise overeen. De uitslagen van de ..atste partijen waren: K. Bosman-J. Linssen 1—1, J. van Ingen-J. Lewkowicz ..—1, H. van Pol-B. Habets 1—1, E. Correia-H. Thorissen 1—1. De eindstand: ..van Ingen 11 punten, 2. en 3. B. Habets en K. Bosman 10 punten, 4. E. Correia 7 punten, 5. en 6. J. Lewkowicz en H. van Pol 6 punten, 7. J. Linssen ..punten, 8. H. Thorissen 2 punten. Op de foto: kampioen Jean van Ingen, ..flankeerd door de nummers twee en drie, Bert Habets en Ko Bosman.

Standen handbal

HEERLEN, 3 jan. — In de hoofdklasse zaalhandbal staat Sittardia morgen voor de beslissende ontmoeting tegen Swift Arnhem. Op pagina 13 wijden wij uitvoerig aandacht aan deze belangrijke wedstrijd. Vlug en Lenig speelt morgen in Amsterdam tegen Niloc. De standen in de hoofdklassen en de overgangsklasse B dames luiden:

Dames hoofdklasse

Nioc	6—12
Walcheren	7—10
Swift Roermond	5— 8
Hellas	7— 8
Zeeburg	7— 8
Verburch	7— 4
Hygiëa	5— 0
Quintus	6— 0

Heren hoofdklasse

Swift Arnhem	6—10
Vlug en Lenig	7— 9
Niloc 7— 8	
Niloc	7— 8
Olympia Hengelo	7— 7
Esca VC	7— 6
AHC '31	7— 4
Operatie '55	7— 0

Dames overgangsklasse B

De Schutters	7—10
Posterholt	8—10
Swift Roermond 2	7— 9
DVO	7— 9
Velo	7— 8
Athene	7— 5
PSV	8— 5
UDI	7— 2

Drs Brons wikt en weegt

(Van onze correspondent)

DEN HAAG, 3 jan. — Wie van de pasbenoemde voorzitter van de nieuwe Strafcommissie voor het betaalde voetbal drs. J. A. Brons (53) revolutionaire toekomstvisies of zelfs maar plannen in die richting verwacht komt bedrogen uit.

De hoofddirecteur van de strafinrichtingen in Scheveningen laat er niets over los. Het is hem trouwens nog niet duidelijk waarom het bondsbestuur van de K.N.V.B. juist hèm uitzocht de taak van algemeen voorzitter op zich te nemen. Immers bondservaring heeft hij niet en de laatste tien jaren zat hij nimmer in een bestuur van de een of andere voetbalclub.

Helemaal vaag mag het oordeel over de heer Brons echter niet luiden. Want was hij het niet, die als doelverdediger van de Assense voetbalvereniging Achilles in 1938 het kampioenschap van de afdeling Noord meemaakte? Jawel en toen hij uit hoofde van zijn functie Veenhuizen als standplaats kreeg toegewezen richtte hij er V.V. Veenhuizen op.

Het was de eerste club daar en zijn initiatief bestaat nog. Binnenkort 25 jaar. Hij vervulde er de rol van voorzitter, coach en trainer. Als amateur echter. Een periode die drs. Brons, zoals gezegd, tien jaar geleden afsloot.

• TOEHAPPEN

Weliswaar met de herinnering van een enthousiaste voetballer in het hoofd. Gedachten misschien die nog zo sterk bij hem werkten, dat hij geen moment aarzelde en direct toehapte toen het bondsbestuur van de K.N.V.B. hem half december de functie van algemeen voorzitter van de strafcommissie voor betaald voetbal voorhield.

„Ik had inderdaad wel enige behoefte om mijn stukje vrije tijd te besteden aan bondsactiviteiten", verklaart hij zijn gewillige houding. „Maar nu dit eenmaal bekend is geworden moet men niet meteen verwachten dat ik kant en klare oordelen ga uitspreken over gedane zaken".

De aanleiding tot het aftreden van de oude strafcommissie, de zaak Van Hanegem bijvoorbeeld: „Net als ieder ander heb ik deze kwestie uit de kranten gevolgd. Op informatie van derden afkomstig kan ik geen gefundeerd oordeel vellen. Het ontbreekt mij bovendien aan inside-gegevens en feiten. Onvoldoende dus voor een mening".

• NEERLEGGEN

Drs. Brons houdt zich evenzeer op de vlakte over de maatregelen tegen Piet Keizer, die na een vergrijp in een interland voor vijf bindende wedstrijden van Ajax werd uitgesloten. De K.N.V.B. trof naar aanleiding hiervan de bepaling dat spelers voortaan slechts kunnen worden gestraft voor het type wedstrijd, waarin zij de overtreding pleegden.

Brons: „Wij hebben ons bij zo'n besluit neer te leggen. Op dit moment kan ik vanuit mijn positie de situatie nog niet geheel overzien. Ik ben echter van mening dat het tot op heden gevoerde strafbeleid verantwoord is geweest".

Het is duidelijk. Van de pasbenoemde voorzitter zijn nog geen pasklare antwoorden op allerlei gebeurtenissen te verwachten. Hij geeft grif toe: „Mogelijke veranderingen kan ik nog niet aanwijzen. Ik heb geen K.N.V.B.-ervaring en bovendien nauwelijks contact met de bondsbestuurders".

DRS J. A. BRONS

...gelooft niet in opzet...

„Maandagavond pas heb ik de nieuwe leden van de Strafcommissie ontmoet. Ieder van ons vond dat de avond bevredigend was verlopen. Meer kan ik er niet over zeggen".

• ONJUIST

Bij het woord „veruwing" durft drs. Brons zijn kijk op de zaak bloot te geven. Hij weet: „Iedereen zal het met mij eens zijn dat de doelbewuste uitschakeling van een speler door het toebrengen van verwondingen onjuist is. Maar ik geloof niet dat dit met opzet gebeurt. Net als vroeger bestaat er nog altijd een consequente mandekking. Tot vervelens toe. Ook het rekken van een spel, als blijkt dat je club aan een gelijkspel genoeg heeft, bestaat allang".

De met een gerust hart onervaren te noemen voorzitter van de strafcommissie gaat onbelast het tweede deel van de voetbalcompetitie in. Een competitie, waarin zich mogelijk snel al een geval van een grove overtreding kan voordoen.

Drs. J. A. Brons: „Zo'n zaak zullen we normaal behandelen zoals de demissionaire en de afgetreden strafcommissie dat deed. Dit soort voetbalgevallen moet je onafhankelijk van elkaar behandelen omdat bij iedere overtreding of wat dan ook allerlei bijkomstigheden een rol kunnen spelen."

Zwemvierkamp in Heerlen

HEERLEN, 3 jan. — Morgen houdt de zwemvereniging ZON in het Heerlense sportfondsenbad een zwemvierkamp waaraan de vier sterke teams van MZPC Maastricht, RZ Roermond, Clana Geleen en ZON Heerlen deelnemen.

De wedstrijd is vooral interessant, omdat het programma in hoofdzaak bestaat uit nummers voor zeer jeugdigen. In deze leeftijdsgroepen geven de vier deelnemende verenigingen elkaar weinig toe. Het zou goed mogelijk zijn, dat bijvoorbeeld RZ Roermond, dat sterk vooruitgaat sinds het over een binnenbad beschikt, gaat zegevieren over MZPC of ZON.

Na afloop van de zwemwedstrijd die om 17.00 uur begint, is er nog een waterpolowedstrijd tussen de teams van RZ Roermond en de oude glorie van ZON.

Quick '08 naar Mauritsstadion

GELEEN, 3 jan. — De Geleense tweede klasse amateurclub Quick '08 zal in de nabije toekomst haar competitiewedstrijden op het hoofdveld van het Mauritsstadion gaan spelen. De tribune, verlichting en verder accommodatie die eerder gepland waren op het terrein van Quick zelf, zullen voorlopig niet gerealiseerd worden. De spelers van Quick zullen in de toekomst in het Mautitsstadion ook gebruik kunnen maken van de medische faciliteiten waarover FSC beschikt.

Vriendschappelijk

RKONS-EHC, morgen om 14.30 uur te Schaesberg.
De Ster-Almania, morgen om 14.30 uur te Stein.

George Best vier weken geschorst

LONDEN, 3 jan. — George Best van Manchester United en speler van het Noordierse nationale elftal is gisteren door de strafcommissie van de Engelse voetbalbond voor vier weken geschorst en tevens veroordeeld tot een boete van 100 pond (ongeveer 860 gulden). Best had in de bekerwedstrijd op 3 december van het vorig jaar tegen Manchester City kort voor het einde van de ontmoeting de scheidsrechter de bal uit de handen getrapt.

Omdat de schorsing pas maandag ingaat, kan Manchester United vandaag nog over Best beschikken in de belangrijke wedstrijd om de F.A. Cup tegen Ipswich.

SPORTTOTO

DEN HAAG, 3 jan. — De gegevens van sporttoto nummer 20 van 20 en 21 december zijn: aantal deelnemers 794.511. Bruto inleg f 1.653.562.80. Prijzenbedrag f 744.103,00. Eerste prijs: f 223.230,90: 63 meldingen. Ieder ontvangt f 3.543,20. Tweede prijs: f 148.820,60: 1.014 meldingen. Ieder ontvangt f 146,80. Derde prijs f 223.230,90: 7.124 meldingen. Ieder ontvangt f 31,30. Extra prijs f 148.820,60: 1.851 meldingen. Ieder ontvangt f 80,40.

BEDRIJFSVOETBAL

GELEEN, 3 jan. — De Krekels houdt volgende week zaterdag en zondag in Geleen 'n voetbaltoernooi voor bedrijfsploegen en teams die niet in de KNVB-competitie spelen. Clubs kunnen tot 7 januari inschrijven in café Geurts, Kampstraat 68 Geleen (tel. 04494-6950).

Post-Sercu aan kop in Keulen

KEULEN, 3 jan. — Gisteravond laat was de stand in de zesdaagse van Keulen: 1 Post-Sercu (Ned.-Belg.) 198 punten, 2 Bugdahl-Kemper (W.-Dld) 187 punten; op één ronde: 3 Altig-Merckx (W.-Dld-Belg.) 377 punten, 4 Wolfhohl-Oldenburg (W.-Dld) 135 punten; op twee ronden: 5 Schulze-Renz (W.-Dld) 404 punten; op 20 ronden: 9 Ottenbros-de Wit (Ned.) 166 punten.

Bijdrage uit totopot voor Laura, Wijnandia en Geleense hockeyclub

DEN HAAG, 3 jan. — In de laatste dagen van 1969 heeft de Nederlandse Sportfederatie een bedrag van f 343.500 beschikbaar gesteld uit de totogelden als bijdrage voor de bouw en aanleg van 54 sportaccommodaties. De totale investeringskosten hiervan bedragen f 3.539.205.— De gemeenten dragen aan subsidies f 859.714.— bij. De giften van particulieren en het bedrijfsleven bedragen f 383.800. Voor het grootste gedeelte van de benodigde financiën zorgden de sportverenigingen zelf. Door middel van vooringehouden totogelden, verschillende acties, verlotingen en verkopingen brachten de leden van de 54 verenigingen een bedrag van f 1.806.591.— samen, terwijl bovendien door zelfwerkzaamheid nog eens f 145.600.— werd verdiend.

In Zuid-Limburg profiteren drie verenigingen van de totosteun: RKEVV Laura Eygelshoven, Hockeyclub Geleen en RKVV Wijnandia. Voor de aanleg van een lichtinstallatie ontvangt de Eygelshovense voetbalclub een bedrag van f 2500,—. De Hockeyclub Geleen krijgt voor de bouw van een clubhuis een bijdrage van f 4500. Voor de financiering van een kleed- en clubgebouw ontvangt de voetbalclub uit Wijnandsrade een bedrag van f 6000.

Skatkampioenschap

EYGELSHOVEN, 3 jan. — De skatclub Hatzer Jong houdt morgen te Eygelshoven het open skatkampioenschap van Kerkrade. De deelnemers worden verwelkomd in lokaal Houppertz aan de Coelgroevenstraat te Eygelshoven, waarna om de forse prijzen gestreden zal worden in de lokalen Jongema en Ogrinc in dezelfde plaats. Aan de wedstrijden kan iedereen deelnemen.

● De Spanjaarden Perurena en Lopez Rodriguez hebben de zesdaagse van Madrid gewonnen. De Spaanse combinatie werd eerste met een totaal van 196 punten vóór Pfenninger/Van Lancker (Zw. Fr.), die 112 punten verzamelden, de Nederlanders Janssen en Koel met 90 punten en het Belgische duo Severyns/Stevens (53 punten). Deze vier combinaties eindigden met een gelijk aantal ronden.

Alleen belangstelling in Land van Swentibold

Dameskorfbalsport kampt met gebrek aan leiders

SITTARD, 3 jan. — Vrijwel elk dorp telt een voetbalclub. Dankzij dit feit kunnen jongens vanaf veertien jaar naar hartelust tegen een bal trappen. Wat wordt er echter in al die dorpen gedaan, opdat ook meisjes in dezelfde leeftijd sport kunnen beoefenen? Zeker, er zijn plaatsen waar sportclubs zijn, waardoor aldaar ook de meisjes een gezonde ontspanning kunnen vinden. Dit geldt bevoorbeeld voor een aantal plaatsen in het land van Swetibold, waar momenteel korfbal floreert. Een sport die bijzonder geschikt is om door meisjes te worden beoefend. De plaatsen zijn: Born, Guttecoven, Einighausen, Nieuwstadt en Dieteren. De clubs zijn aangesloten bij de Rooms Katholieke Dames Korfbal Bond.

Cris Dukers: *„Er zijn te weinig idealisten"*

Nu rijst wellicht de vraag waarom de teams in deze bond niet gemengd spelen, zoals bij korfbal doorgaans het geval is. De voorzitter van het district Zuid-Limburg, de heer Cris Dukers (55) zegt hierover:

„Ons hoofddoel is de jeugd de gelegenheid te geven sport te beoefenen. Voor de jongens zijn er wat dit betreft tal van mogelijkheden. Zij prefereren meestal de voetbalsport. Zouden wij deze knapen voor korfbal willen winnen, dan zou zulks ten koste van de voetbalclubs gaan. Dat mag geenszins de bedoeling zijn. Bovendien moeten er in een gemengd team net zoveel jongens als meisjes worden opgenomen. Er zouden dus weer minder meisjes korfbal kunnen beoefenen. Een ledenstop voor meisjes zou hiervan het gevolg zijn. Daardoor zouden we dus ons doel — sport voor meisjes — voorbij schieten".

Warm maken

„We trachten in veel dorpen mensen warm te maken voor de dameskorfbalsport. Wanneer er in die dorpen reeds een handbalclub is gevestigd doen we echter geen enkele moeite om er ook een korfbalclub te krijgen. De meisjes kunnen er immers gaan handballen. Nu loopt de gehele ontwikkeling evenwel niet naar wens. De jeugd wil inderdaad korfballen, maar er zijn te weinig personen te vinden, die hun vrije tijd willen opofferen om zo'n club voor meisjes te begeleiden. Zo is er onlangs in Holtum een club verdwenen. Bij de slotvergadering smeekte mgr. Boymans en meer dan veertig meisjes als het ware toch te blijven doorgaan. Het was vergeefs. Geen van de ouders of andere inwoners bleken tijd te hebben om zich het lot van deze meisjes aan te trekken. Ook de clubs in Buchten en Grevenbicht zijn om een dergelijke reden verdwenen. We proberen dus het onderwijzend personeel in diverse plaatsen aan te klampen. In schooltoernooien kunnen de leerlingen immers met korfbal kennis maken. Voor de meisjes is daardoor meestal reeds de basis gelegd. Hun eerste ervaringen zijn doorgaans zo positief, dat zij van deze sporttak hun hobby willen maken.

Buiten het Land van Swentibold wordt er in Zuid-Limburg niet aan dameskorfbal gedaan. Ik heb in minstens vijftentwintig parochies de geestelijkheid aangeschreven om iets voor de meisjes op touw te zetten. Het resultaat was nihil.

Niet duur

Kosten zijn er aan het beoefenen van korfbal zo goed als niet verbonden. Natuurlijk moeten de leden wel contributie betalen, maar dat gebeurt bij elke vereniging. De meeste gemeenten stimuleren de sportclubs veel jeugdleden op te nemen. In onze omgeving krijgen de clubs voor elk lid een subsidie van vijf gulden en elk team wordt nog eens gehonoreerd met een bedrag van honderd gulden per jaar. In de zomermaanden wordt er op een sportveld gespeeld en in de winter vinden er toernooien in gymnastiekzalen plaats. De huur voor deze zalen waarin getraind en gespeeld wordt, is niet hoog, omdat er volstaan kan worden met een gewone gymnastiekzaal. Het behoeft dus geen sporthal te zijn. Grote financiële problemen kleven er daardoor niet aan deze sport. Nodig zijn alleen een aantal idealisten, maar die zijn er helaas te weinig. Dat is jammer. Temeer omdat er voor de jongens op sportgebied bijna alles wordt gedaan. De meisjes mogen evenwel alleen maar toekijken."

Cris Dukers: „Ontwikkeling loopt niet naar wens".

Attractief

Het dameskorfbal is dus nog niet erg populair, hetgeen zeer zeker ook komt omdat deze sporttak nog geen grote bekendheid geniet. Dit valt zeer zeker te betreuren, omdat juist deze sport voor meisjes bijzonder attractief is. Meisjes vanaf tien jaar kunnen zich reeds als adspirantjes aanmelden. Vanaf twaalf jaar kunnen zij deelnemen aan de juniorencompetitie. Dames boven de zestien worden opgenomen in het seniorenteam

Voorzitter Chris Dukers: „Nu we enkele scholen zo ver hebben gekregen, dat er regelmatig korfbal gedoceerd wordt en er clubs in 't leven zijn geroepen, kunnen wij gaan werken aan de verbetering van het spelpeil. Jammer is evenwel weer, dat veel meisjes tegen hun achttiende levensjaar vaak stoppen met deze sport. In Noord-Brabant is dit veel minder het geval. Daar kan men regelmatig zien hoe kinderen naar de verrichtingen van hun moeder staan te kijken. Omdat het spelpeil hier nog niet voldoende is komen onze topteams uit in de tweede klasse. Het peil in de hoofd- en eerste klasse ligt voor onze ploegen nog te hoog. In Noord-Limburg is het wat dit betreft beter gesteld. Velden, Melderslo en Horst komen reeds in de eerste afdeling uit."

Voor meisjes

„Wordt bij ons de kwantiteit groter, dan stijgt ongetwijfeld ook de kwaliteit van het spel. Ik geef intussen de moed niet op. Ik ben ervan overtuigd dat korfbal een typische sport voor meisjes is. Behalve de vreugde die zij eraan beleven is het ook een sport, die enorm bijdraagt tot de lichamelijke ontwikkeling van de jeugdige speelsters. Wanneer er in elk dorp twee mensen zouden zijn, die zich de moeite wilden getroosten een club te leiden, dan zouden we binnen luttele weken in Limburg tal van clubs in de bond kunnen opnemen".

NICO JESSEN

Korfbal: attractief voor meisjes.

Nieuw Bernardinus klopte „oudjes"

HEERLEN, 3 jan. — Het traditionele basketbaltreffen tussen oud- en nieuw-Bernardinus is met 66—34 gewonnen door de jeugd. Het was al snel duidelijk dat de „oudjes" door hun overtollige kilo's in het nadeel waren. Nieuw-Bernardinus leidde bij de rust met 34—6. In de tweede helft vlamde de oude glorie nog even op (28—34). Verder liet „nieuw" het echter niet komen. Topscorer was Paul van der Ploeg (nieuw-Bernardinus) met dertig treffers. Jean Dolhain scoorde twaalf keer voor oud-Bernardinus.

Kegelstrijd op hoog peil in Eldorado

Reate Lies kon GKC niet van troon stoten

SPAUBEEK, 3 jan. — Het Eldorado-toernooi Kegelen te Spaubeek kreeg zoals verwacht in het laatste weekend een bijzonder spannend slot.

De nieuwe kegelhal was tot in het kleinste hoekje gevuld toen Reate Lies uit Kerkrade als laatste deelnemer in de A-klasse heren startte. Op dat moment had G.K.C. uit Guttecoven de leiding met 2799 hout, hetgeen reeds teveel gebleken was voor S.K.K. uit Spekholzerheide en Houdt Poort uit Spaubeek die toen respectievelijk de tweede en derde plaats bezetten met 2743 en 2737 hout. Reate Lies wist dan ook dat het een zeer moeilijke opgave zou worden om G.K.C. van de troon te stoten. De Kerkradenaren startten goed en de spanning steeg ten top toen W. Bremen als laatste werper zijn laatste serie ging beginnen. Bij de laatste twee ballen was de beslissing nog steeds niet gevallen. De op een na laatste bal bracht de beslissin. Toen dit geen negen was kon G.K.C. niet meer ingehaald worden.

Reate Lies behaalde zodoende een alleszins eervolle tweede plaats met 2798 hout, 1 hout minder dan G.K.C. S.K.K. werd naar de derde plaats en Houdt Poort naar de vierde plaats verwezen. In de persoonlijke klasse eindigde J. Franssen van Internos op de eerste plaats met 611 hout, L. Meures van GKC met 604 hout op de tweede en M. Dükers van Reate Lies met 594 hout op de derde plaats.

In de B-klasse heren was de beslissing reeds eerder gevallen.

Kegelvrung II uit Kerkrade toonde zich in deze klasse ruimschoots de sterkste en werd met 2650 hout eerste. Houdt Poort II uit Spaubeek werd tweede met 2576 hout en als derde eindigde verrassend het jeugdvijftal uit Kerkrade dat hiermee vele senior-vijftallen een kegellesje gaf.

Bij de dames viel de beslissing ook pas nadat de laatste deelneemster aan dit toernooi afgeworpen had. Roda '68 uit Kerkrade werd eerste met 3257 hout. Ontspanning uit Geleen stond reeds vanaf de eerste wedstrijddag aan de leiding maar moest uiteindelijk het hoofd buigen, omdat 3176 hout te weinig bleek voor de eerste, maar ruim voldoende voor de tweede plaats. Derde werd O.N.A. uit Chevremont met 3157 hout. Persoonlijk kampioen bij de dames werd mevr. R. Meyer uit Chevremont met 680 hout. Tweede werd mevr. M. Schaap van Roda 68 met 671 hout en mevr. v.d. Wall van Ontspanning werd derde met 670 hout.

Persoonlijk winnaar in de B-klasse heren werd Ritzen van Gen Eikske met 562 hout, gevolgd door Dooren van Kegelvrung II met 539 hout en Van Kan van S.K.K. eveneens met 539 hout. Voorzitter Stijnen van het district De Nieuwe Mijnstreek reikte de prijzen uit aan de diverse winnaars. Hij dankte alle deelnemers voor hun sportieve deelname aan dit groots kegelevenement.

Vice-voorzitter J. Schaap van de Nederlandse Bowling en Kegel Federatie prees de perfecte organisatie van het toernooi en sprak de wens uit nog vele van zulke grootse kegelevenementen in dit prachtige kegel-eldorado te mogen meemaken. Hij hoopte dat de jeugd dan zeker niet vergeten zou worden.

MEKEV EN KIK LEIDEN IN MKB

MAASTRICHT, 3 jan. — De kruitdamp na de eerste ronde in de competitie van de Mastreechter Keigel Boond is nauwelijks opgetrokken, of de clubs zien zich weer gesteld voor nog grotere inspanningen. Waren het eerst de vier kegelbanen te Rothem welke de clubs moesten bespelen, thans zijn het er zes, te weten lokaal Hardy te Meerssen, het Paviljoen en kegelhome Centrol te Heer.

In de A-klasse heren bezet MEKEV Meerssen de eerste plaats, gevolgd door de clubs De Prutsers, de Keuning, de Ridder en Irene, alle met zeer geringe achterstand.

In de middenmoot komen de grote namen, zoals de kampioenen van verleden jaar WTC, de veelvuldige landskampioen de Kollefit. Onderaan de ranglijst staat STIK. Deze zes banen zullen voor hen van beslissende betekenis zijn, willen zij tenminste het volgend seizoen in de A-klasse blijven.

De weg naar het uiteindelijk bondskampioenschap is nog lang, zodat wij ons niet aan eventuele voorspellingen durven wagen. In de damesklas koestert KIK dit seizoen weer kampioensaspiraties. Veel herenclubs moeten toezien hoe deze dames het geworpen hout van de heren overtrof.

In de B-klasse troont Wilhelmina aan de leiding. De Meerssenaren die de laatste tijd door hun slechte conditie nog wel eens in het nieuws kwamen, lieten zich nu van een andere zijde kennen. Ook Victoria dat eveneens het vorig seizoen slechte resultaten bereikte, lapte nu alle vaardigheid van de A-klassers aan zijn laars. In de reserve klasse A is Wilhelmina II lijstaanvoerder, gevolgd door de ENCI sportvereniging, terwijl in de reserve B. klasse de Ridder de boventoon voert.

Jeugd

Op het persoonlijk vlak bij de heren vragen enkele jongere kegelaars de aandacht: H. van den Bragt 425 h. en J. Thans 447 ht. Van deze twee nieuwkomers is veel te verwachten. Bij de dames zijn het twee oude rivalen, J. van den Burgt 436 ht. en C. Wijnen 434 hr. die elkaar niet uit het oog verliezen.

De tweede ronde zal 5 jan. te Meerssen beginnen en eindigen in de lolalen te Heer. De eindstrijd is op de zes banen in kegelhome Terminus te Maastricht.

De uitslagen van de eerste ronde waren:

Herenklasse: 1: 1. MEKEV 2037, 2. de Prutsers 2028, 3. de Keuning 2026, 4. de Ridder 2013, 5. Irene 2004, 6. WTC 1974, 7. 50 Keigeleers 1951, 8. de Kollefit 1924, 9 Alle Neuge 1896, 10. EPV 1875, 11. Maasvogels 1796, 12. STIK 1632.

Heren klasse B: 1. Wilhelmina 2147, 2. Victoria 2060, 3. MKC-NIOD 1978, 4. W.v.T. 1941, 5. Haw met Hout 1932, 6. Minckeleers 1770. 7. de Sjieveleers 1751.

Dames: KIK 2046, 2 RODA 2022, 3. Onder Ons 1965, 4. ANDO 1963, 5. EVA 1950, 6. KCC 1922.

Pers. stand heren: 1. J. v.d. Akker 462, 2. J. Schrijnemaekers 453, 3. J. Dolders 452, 4. H. v.d. Bragt 452, 5. J. Thans 447.

Pers. stand dames: 1. J. v.d. Burgt 436, 2. C. Wijnen 434, 3. W. Lonis 428, 4. R. Baars 421, 5. W. Ackermans 416.

Reserve klasse A. heren: 1. Wilhelmina II 2070, 2. EPV II 2007, 3.50 Keigeleers II 1967, Irene II 1943, 5. STIK II 1895. 6. Alle Neuge II bm. 1948 ht.

Res. klasse B heren: 1 de Ridder II 2080, 2. Mekev II 2055, 3. WTC II 1923, 4. de Keuning II 1922, 5. EPV III 1896, 6. Victoria II 1879, 7. De Sjieveleers II 1862, W.v.T. II 1819, 9. Maasvogels II 1809, 10. H.m.H. II 1740, EPV IV 1736, 12. de Kollefit II 1585 ht.

Dames reserves: 1. KIK II 1875, 2. Onder Ons II 1824, 3. EVA II 1793, 4. KCC II 1685 ht.

Pers. stand heren: J Timmermans 454, 2. H. Ploemen 453, 3. L. Lommen 450, 4. J. Brans 449, 5. E. Goessens 436 ht.

Pers. stand dames: B. Franssen 415, 2. D. Indebraeck 413, 3. M. Kleynen 397, 4. M. Rijnders 295, 5. T. Landerloo 392 ht.

Dressuurwedstrijden in manege Heelderpeel

(Van onze sportredactie)

GRATHEM, 3 jan. — De manege Heelderpeel in Grathem vormt morgen het strijdtoneel voor de dressuurpaarden. Vanaf 12 uur zullen zij en hun berijders zich in een faire kamp meten om zoveel mogelijk punten te vergaren. Het concours in Grathem is het eerste van vier wedstrijden, waarvoor een wisselbeker beschikbaar is gesteld, die in handen komt van de leden van de winnende équipe.

Namen in de twee voorgaande jaren équipes van zes junioren (amazones en/of ruiters) beneden de 18 jaar aan de strijd deel, ditmaal zal elke manege vertegenwoordigd zijn door één juniorenéquipe van drie personen tot 18 jaar en een seniorenéquipe van drie personen boven de 25 jaar. Deze équipes worden geleverd door de manege Heelderpeel (Grathem), Venlose manege, Eindhovense manege en de Hertog-Jan manege uit Veghel. De équipes van deze maneges zullen op 18 januari te Venlo, op 1 februari te Eindhoven en op 15 februari te Veghel voor de volgende wedstrijden in het strijdperk komen.

GOED VOORBEREID

De jury krijgt niet alleen tot taak de beste équipe aan te wijzen, doch zal ook punten dienen toe te kennen voor de beste individuele prestatie. Voor deze prestatie is eveneens een beker beschikbaar. Met het oog op de vier wedstrijden, hebben de genoemde maneges in de laatste weken bijzonder hard gewerkt, om een zo goed mogelijk resultaat te bereiken. Hoewel er over de uiteindelijke uitslag bijzonder weinig valt te voorspellen, richten de dressuurliefhebbers toch eerst en vooral de ogen op de prestaties van de équipe Heelderpeel. De instructrice van deze manege, mejuffrouw H. Couwenberg, heeft namelijk alles in het werk gesteld om met haar representanten uitstekend voor de dag te komen.

Tafeltennis in Wittem

MECHELEN, 3 jan. — In de gemeente Wittem werd een gemeentetoernooi tafeltennis gehouden met als inzet het kampioenschap van Wittem. Het toernooi moest door de grote deelname over twee dagen worden uitgespreid. Na een uitermate spannende strijd wist de eerste ploeg van Partij het kampioenschap in de wacht te slepen. Mechelen eindigde op de tweede plaats en Partij II op de derde plaats. Individueel bleek H. Lenoir uit Mechelen de sterkste vóór J. Cremers en J. Brauers van Partij. De publieke belangstelling was groot. Iedere deelnemer ontving uit handen van organisator pater De Smet een herinneringswimpel.

Supportersvereniging Jan Janssen vergadert

HEERLEN, 3 jan. —De supportersvereniging van Jan Janssen in Heerlen houdt maandagavond (19.45 uur) in café Bijsmans aan de Akerstraat te Heerlen een ledenvergadering. Op de agenda staan onder andere de volgende punten: jaarverslagen, verkiezing van sekretaris (de heer De Vries stelt zich niet herkiesbaar) en penningmeester, bespreking van feestavond, clubblad en de activiteiten in het nieuwe wielerseizoen.

Jimmy Ellis (links), wereldkampioen zwaargewicht en als zodanig erkend door de World Boxing Association, komt op 16 februari in Madison Square Garden te New York in de ring tegen Joe Frazier, die als titelhouder erkend wordt in New York en zes andere staten van de V.S. Hier beide zwaargewichten met het contract waarin dezer dagen schriftelijk vastgelegd werd dat zij tegen elkaar zullen vechten om de wereldtitel.

Plaatselijke sport

Kerkrade

— De voetbalvereniging VC Hoss speelt morgen om half drie op het terrein aan de Heiveldstraat een vriendschappelijke wedstrijd tegen het eerste team van SVK.

Terwinselen

— De elftallen van RKTSV benutten de vrije zondag voor het spelen van een aantal oefenwedstrijden. In Terwinselen speelt om twaalf uur het tweede elftal van RKTSV tegen Vaesrade 2, terwijl om half drie de eerste elftallen van genoemde verenigingen tegen elkaar uitkomen. Het derde team speelt om twaalf uur in Heerlen tegen Coriovallum 2. Afgelopen zondag speelde RKTSV een oefenwedstrijd tegen Nyswiller Boys 1. De ontmoeting werd met 5—4 door de Boys gewonnen. Het tweede team van TSV deed het iets beter en won verdiend met 1—0 van het reserve team van Nyswiller Boys.

— Het aktiecomité veertig jaar RKTSV houdt vandaag en morgen in lokaal H. Eussen een schietconcours. Beide dagen kan men terecht vanaf 20.00 uur. Voor de beste dagschutter is een fraaie prijs ter beschikking gesteld.

Simpelveld

— De gymnastiekvereniging Turn en Acrobatenclub houdt zondag om 10 uur de jaarvergadering in zaal Oud Simpelveld. Hierbij zullen twee van haar leden, de heren Jef Boon en Johan Merx als zilveren jubilaris gehuldigd worden.

— Vandaag krijgt de ESVS in zaal Zum Ponny om 20.00 uur Roda uit Kerkrade op bezoek. Dit belooft een spannende wedstrijd te worden.

— In zaal M. Knops speelde BC Simpelveld een wedstrijd tegen EMM en won verdiend met 4—2.

— Verschillende paren van de plaatselijke tafelvoetbalclubs Panhuis, Minny Boys, Sport, Jaspers Boys en Tiener Boys nemen deel aan de parenkampioenschappen van de tafelvoetbalbond Z.O.H.

Brunssum

— Morgen speelt RKBSV een vriendschappelijke wedstrijd tegen het eerste team van Schinnen. De ontmoeting is in het sportpark Houserveld en begint om half drie.

Sittard

— Voor zondag 4 januari staan de volgende zaalhandbalwedstrijden op het programma in de Sporthal te Sittard: 12.00 uur Sittardia 6 - Fortuna 5; 12.45 uur DVO 6 - IVS 4; 13.30 uur DVO 1 - Velo 1; 14.30 uur Sittardia 1 - Swift 1; 15.40 uur Sittardia 4 - SVM 3; 16.25 uur SVM 5 - Caesar 7; 17.10 uur Caesar 1 - SVM 1; 18.10 uur Sittardia 10 - Patrick 3; 19.05 uur Sittardia 5 - Heerlen 2; 20.05 uur Sittardia 13 - Vlug en Lenig 7.

Resultaten ju... toernooi Bo...

BORN, 3 jan. — Het judoto... Born onder auspiciën van de ... landse judofederatie leverde ... de uitslagen op:
0-25 kg: kampioen Sjeng Sch... tard, 2. Addy Honnef Sittard, ... Konings Sittard.
26-29 kg: kampioen Gerrie Ko... tard, 2. Jeannette Konings ... Franco Vigliaroni Sittard.
30-35 kg: kampioen Peter He... loo '65, 2. Paul Thomassen El... René Meekels Born '67.
36-42 kg: kampioen Jos Huyn... '65, 2. Peter Schreurs Born '67, ... Verspaget Sittard.
43-50 kg: kampioen Sjeng Sche... tard, 2. Annelies Bothmer Els... Jos Huynen Elsloo '65.
51 kg en hoger: kampioen ... massen Elsloo '65, 2. Bert ... Overhoven, 3. Rudie Driessen ...
Lichtgewicht senioren: kampi... Thomassen Elsloo '65, 2. Zef ... Sittard, 3. Harry Theunissen O...
Alle categorieën: kampioen Ha... nissen Overhoven, 2. Zef Versp... tard, 3. Léon Croonen Born '67.

Simson op weegscha...

SCHAESBERG, 3 jan. — V... januari wordt de worstel... hoofdklasse KNKB voortgezet ... wedstrijden waarbij de twee ... bergse hoofdklassers betrok... KSV Simson kampt zaterdagav... acht uur in zaal Steijven aan d... straat te Schaesberg tegen de ... Utrecht, terwijl Prins Hen... Utrecht worstelt tegen SDZ.

Ongetwijfeld wordt het duel da... uitvecht tegen de Halter, spe... Op 13 december werd de Sch... ploeg in Utrecht wel overtui... slagen, maar de ploeg van tra... ders heeft enkele weken tijd ... de „wonden te likken".

Enkele Simsonworstelaars beh... juiste lichaamsgewicht vaak p... nippertje, zodat het na de f... dubbel oppassen is, om het ge... te overschrijden. Trainer ... „Maar ik houd de knapen op ... schaal, en owee als die nade... slaat".

Simson zal het ook met een ... zeer moeilijk krijgen, temeer ... Halter in goede vorm is. De w... van Willie Snijders staan echt... voor een attractieve spannen... strijd. Trainer Snijders form... ploeg als volgt: Wiel Snijders, ... Voncken, Martin Jongen, Salva... ga, Jan Verwoert, Ab Postm... Verpoort en Huub Grooten. S... twee wedstrijden niet geworst... wil een come-back maken. De ... wordt geleid door Will Engelen.

Prins Hendrik heeft in Utre... fraaie kans de uitstekende vier... op de ranglijst te verbeteren, ... ten koste van SDZ dat nog ... winstpunten is, maar ook m... wedstrijd wordtelde.

Prins Hendrik, mentaal sterk, ... oorlogssterkte naar Utrecht en d... kent een formatie met Jan Möller... rit Franssen, Wiel Geilenkirchen, ... Kars, Stan Weber. Lei Opge... Joep Timpe en Jan Bron. „E... sterke formatie", zegt secreta... Hendriks.

Om 19.00 uur begint in zaal ... een voorwedstrijd tussen de je... Simson en De Halter.

Uitslag Wildr... MAC Sittar...

SITTARD, 3 jan. —Een record... deelnemers verscheen aan de st... de Wildrit die de MAC Sittard ... niseerd had. Het werd een zee... nende en amusante oriëntatierit, ... de wildprijzen die de heer D. ... Berg na afloop uitreikte, al ... van uitstekende kwaliteit waren.

De uitslagen waren als volgt:

A klasse: 1. echtpaar Van Vliet ... 187 strafpunten; 2. Driessen-M... Stein 196 strafpunten; 3. geb... Vossenberg Meyel 208 strafpun... Van der Velde sr. en jr. Bruns... strafpunten; 5. Janssen sr. en j... 256 strafpunten.

B klasse: 1. dames Steinen-Bro... Sittard 184 strafpunten; 2. e... Meeuwissen Sittard 214 strafpun... Reubsaet-Arets Schinveld 257 st... ten; 4. Brouns-Cals Ulestraten 29... punten; 5. Vossen-Moens Bun... strafpunten.

C klasse: 1. Peters-Smeets Sitt... strafpunten; 2. echtpaar Smeets ... 510 strafpunten; 3. Warrenburg ... Maastricht 512 strafpunten; 4. e... Vinders Maastricht 541 strafpun... Crijns-Webers Guttecoven 545 st... ten.

Biljartstanden

Kader	
Op 't Kantje	11-59
Sibbe	11-56
BCV	11-51
BCM	11-42
Eendracht	11-41
Toekomst 2	11-40
Amicitia	11-38
BBC	9-26
Toekomst 1	10-26
MBV	11-27
VBC	10-26
Wilh.mina	9-10
Libre 1A	
Geleen	9-46
Nationaal	9-41
Meers	9-33
Sittard	9-32
Nuth	9-31
BBC 2	9-29
Born	9-29
Modern	9-26
Sanderbout	9-26
Vr.kring	9-22
Libre 1B	
Union	8-38
Sibbe 2	8-37
N. Gedacht	8-35
SSOVH	8-30
Schimmert	8-29
BBV '67	8-29
BCV 2	8-23
VBC 2	8-23
't G. Klosje	8- 8
Libre 1C	
BBC 3	8-33
Juliana	8-32
Roda	8-32

L. Band	8-31
Engels	8-30
DJB	8-26
Op 't Kantje 2	7-24
Schaesberg	7-19
Carambool	8-18
Libre 2A	
Volkshuis	8-39
Brunssum	8-35
Sittard 2	8-35
Born 2	8-33
Nationaal 2	8-30
BCV 3	8-28
Dieteren	8-25
St. Hoger	8-23
't G. Klosje	8- 4
Libre 2B	
Stein	8-39
Union 2	8-34
DWS	8-31
Meers 2	8-30
M.bron	8-26
Sch.berg 2	8-26
Brunssum 2	8-23
Caramb. 2	8-23
Vr.kring 2	8-20
Libre 2C	
Weyers B.	9-43
De Kroon	9-42
Op 't Kantje 3	9-36
Toekomst 3	9-35
DJB 2	9-32
NBC	9-32
Sch.berg 3	9-32
De Leeuw	9-30
Waubach	9-22
Roda 2	9-11
Libre 3A	
Stein 2	9-46

St. Hoger 2	9-44
Volkshuis 2	9-40
S.bout 2	9-42
Nationaal 2	9-33
Schimmert 2	8-31
L. Band 2	9-28
Brunssum 3	9-23
Born 2	9-11
Libre 3B	
S.bout 3	9-51
Sibbe 3	9-48
Klimmen	9-43
NBC 2	9-35
Beek	9-32
BCV 4	9-30
Molenbr. 2	9-25
Ransdaal	9-25
VBC 3	9-17
't G. Klosje 3	9- 6
Libre 3C	
Sch.berg 4	8-39
Juliana 2	8-39
Op 't Kantje 4	8-37
DJB 3	8-35
Carambool	8-27
NBC 3	8-25
Waubach 2	8-23
Abd.b.	8-14
Amicitia 2	8-13
Libre 4A	
DWS 2	10-45
Meers 3	10-39
Sibbe 4	10-38
Volkshuis 3	9-37
Stein 3	10-37
N. Gedacht 2	9-33
Ransdaal 2	10-33
S.bout 4	9-29
Dieteren 2	9-27

Nuth 2	[illegible]
Klimmen 2	[illegible]
Libre 4B	
KOT	[illegible]
DWS 3	[illegible]
L. Band 3	[illegible]
SSOVH 2	[illegible]
Vr.kring 3	[illegible]
C.bool 4	[illegible]
Sibbe 5	[illegible]
VBC 4	[illegible]
V.huis 4	[illegible]
't G. Klosje 4	[illegible]
Abd.b. 2	[illegible]
Klimmen 3	[illegible]
Libre 4C	
Roda 3	[illegible]
W.mina 2	[illegible]
de Leeuw 2	[illegible]
Sch.berg 5	[illegible]
Waubach 3	[illegible]
NBC 4	[illegible]
Eendr. 2	[illegible]
DWS 4	[illegible]
DJB 4	[illegible]
KOT 2	[illegible]
Abd.b. 3	[illegible]
Op 't Kantje 5	[illegible]
Driebanden	
DBCK 1	[illegible]
KBC	[illegible]
KBC 2	[illegible]
DBCK 2	[illegible]
Driebanden	
De Leeuw 1	[illegible]
Union	[illegible]
De Leeuw 2	[illegible]
Volkshuis	[illegible]
St. Hoger	[illegible]

SITTARDIA-TRAINER JO MAAS:

Peter Muyres is de sterkste cirkelspeler van Nederland"

(Van onze verslaggever)

TILBURG, 3 jan. — Een van de beste handballers van het ogenblik is ongetwijfeld de Sittardiaan Peter Muyres. De insiders genieten al van deze 22-jarige economiestudent wanneer hij zijn karakteristieke handbalstaaltjes demonstreert. „Peter wordt met de week beter hij is een van de grote steunpilaren van het nationale team", merkte bondscoach Mraz onlangs op. Sittardiatrainer Jo Maas zegt het nog krachtiger: „Peter Muyris is de sterkste cirkelspeler van Nederland. Het is een intelligente handballer met een geweldige inzet en een prijzenswaardige eerzucht, hij loert op elk kansje om te doelpunten. Hij heeft zich een prachtige doeltechniek eigen gemaakt. Zijn valworp en cirkelwerk is uitgebalanceerd. Hij is bovendien een speler die zijn kwaliteiten geheel ondergeschikt maakt aan het team. Deze Sittardiaan had natuurlijk aanleg, maar dat hij zich zo ontwikkeld heeft is voor een groot gedeelte te danken aan zijn juiste instelling. Hij is bereid grote offers voor zijn sport te brengen".

„Zondag winnen we van Swift Arnhem"

Dat Peter Muyres zich opofferingen kan getroosten hebben we ervaren. Terwijl zijn medestudenten thuis genoten van hun kerstvakantie zat hij in Tilburg over de studieboeken gebogen. „Ik wil in topconditie blijven, daarom ga ik regelmatig trainen. Die verloren studietijd wil ik nu inhalen. Ik kan niet buiten handbal. Ik kom alleen in de weekends naar Limburg. Zaterdags wordt flink getraind, daarna je zondags vaak 's morgens vroeg tot 's avonds laat van huis bent. Soms wordt het wel eens te veel, dan peins ik erover om te stoppen. Maar zo'n gedachte wordt snel weggevaagd. Maandagmorgen denk ik weer aan de nieuwe wedstrijd. Handbal is fascinerend. Ik heb vroeger getennist. Ik heb het racket opgeborgen want een teamsport is veel mooier.

Snel geboeid

Tijdens mijn HBS-jaren kwam ik via de gymnastiekleraar Chief Wauben in contact met de handbalsport. Het boeide me meteen. Je moet er bij lopen, springen, werpen, flitsend reageren en taktisch handelen. Dit allemaal in een hoog tempo. Ik was eerst 17 toen ik ermee startte, een jaar later was ik al opgenomen in het eerste team van Sittardia.

Ik voelde me nog een groentje tussen de anderen. Trainer Jo Maas liet me de sfeer van de hoofdklasse handbal opsnuiven.

Thuis waren ze in het begin meestal in de ban van mijn hobby, toen ook zij wat meer met deze sport geconfronteerd waren, werden zij grote aanhangers van Sittardia. Verleden jaar had ik tegen Vlug en Lenig een goede wedstrijd gespeeld. De volgende ochtend ontving ik in Tilburg een gelukstelegram van mijn zuster Rosemarie.

Die ontmoetingen tegen Vlug en Lenig zijn elk jaar iets aparts. Ik ben een jongen van Geleen maar heb altijd in Sittardia gespeeld. Bij een derby speel ik vaak tegen goede bekenden. Ik ben evenwel een verenigingsman en daarom doet het me weinig om tegen Geleense jongens te spelen.

Onprettig

Ik vind wel dat de derbies weer uitgroeien tot vreselijke onprettige ontmoetingen waarvan je blij bent dat ze achter de rug zijn. De rivaliteit is zeer ongezond geworden. De komst van Piet Kivit van Sittardia zal daar wel mee samenhangen. Als een goede Sittardiaan het komende seizoen naar Vlug en Lenig zou gaan dan moet hij dat toch zelf weten. Iedereen is immers vrij zijn sport te beoefenen waar hij zelf wenst".

De Geleense student is reeds negen maal tot international gekozen. Een jaar geleden maakte hij zijn debuut tegen Noorwegen. „Aan Maas heb ik het te danken dat ik het zo ver geschopt heb. Iemand die als speler en als trainer presteert wat Jo doet, moet een vakman zijn.

Bondscoach Mraz kan ik ook alleen maar woorden van lof toe zwaaien. Wat heeft die man een geduld moeten opbrengen. Toen hij anderhalf jaar geleden in ons land kwam moet hij dan moedeloos geworden zijn. Het spelpeil van het nationale team lag erg laag. Wat hij in die tijd gepresteerd heeft, dwingt bewondering af. Alleen van Mraz en Maas zou je al iedere vrije tijd moeten benutten om te trainen. Als je ziet wat zij voor je doen, dan kun je en ...g je niet verslappen. Ik hoop dat Mraz ook in 1970 onze bondscoach zal blijven. **Ik zal natuurlijk iedere opvolger appreciëren, maar de Tsjechische bondscoach heeft ons altijd zelfvertrouwen gegeven.** De interland tegen Duitsland in Utrecht is een hoogtepunt in mijn loopbaan geworden.

Uitgeschakeld

Ik moest Hansi Schmidt, de reus van Gummersbach schaduwen. Door de knappe tactische aanwijzingen van Mraz kwam Schmidt nauwelijks in het stuk voor. Hij liep alsmaar te kankeren en te schelden. Als je een van de beste spelers van de wereld weet lam te leggen, dan is dat wel iets. De Europacup-duels met Sittardia zijn eveneens onvergetelijk. Door het internationale contact is onze ploeg weer beter geworden. We maken een behoorlijke kans om landskampioen te worden.

Verleden jaar was Olympia Hengelo onze grootste concurrent, nu dienen we vooral met debutant Swift Arnhem af te rekenen.

Zondag zullen we in de Sittardse sporthal moeten winnen van deze ploeg. International George van Noessel staat in het doel. Bovendien zijn de internationals Hennie Loessel en Hein Gijsbers zeer goede spelers. Toch gaan we het duel winnen", zegt een zelfverzekerde Peter Muyres. In zijn studentenflat in Tilburg legt hij een opvallende belangstelling voor het dameshandbal aan de dag. De reden is niet vreemd. Sinds kort is hij verloofd met de brunette Marian Pols van het Amsterdamse Niloc. Ook deze ploeg staat momenteel aan de kop van de ranglijst. Wordt het voor dit tweetal een dubbel kampioensfeest?

...... Cirkelwerk is uitgebalanceerd .....

'Opa' Nicolaas Slangen verlicht geldzorgen van Laetitia-handbalsters

EEN „OPA" van zo'n vijfhonderd meisjes. Niet uit een Arabisch sprookje maar doodgewoon uit de sport. De sport die tegenwoordig haast geen plaats meer biedt aan romantiek. Daarom wordt het aantal sportbeoefenaars, dat uit pure liefde voor de sport niet alleen geen geld wil verdienen, maar de hele vrije tijd en soms meer dan dat wil opofferen, steeds geringer. Nog zeldzamer worden die mensèn, die zelf geen sport beoefenen, maar uit idealisme en ook uit liefhebberij hun leven in dienst van de sport en zijn beoefenaars stellen.

Niet op hoog niveau, bij grote verenigingen. Hier straalt bij successen nog iets op hen af. Wij bedoelen kleine eenvoudige mensen, die zich geheel opofferen voor een of ander dorpsclubje, waarbij men dan van te voren weet dat er geen eer te behalen valt. Een van deze nu. is genoemde „Opa". Hij leeft bescheiden en rustig in het kloosterstadje Simpelveld. Hij heet Nicolaas Slangen, wat de meeste van „zijn" meisjes van de dameshandbalvereniging Laetitia misschien niet eens weten, is zeventig jaar oud en woont aan de Oude Molsbergerweg. Van daar uit begint hij zijn dagelijkse aktiviteiten om de vereniging boven water te houden. Met een handkar op luchtbanden gaat hij langs de huizen en haalt oud papier op. Dit wordt in een groot magazijn van de gemeente aan de Pleistraat opgeslagen en gesorteerd.

• Akties

In het begin waren het andere akties die hij ondernam om aan geld voor „zijn" meisjes te komen. Hij verkocht glazen met de naam Laetitia en hield ook een lucifersdoosjesaktie. Hiervoor liet hij duizenden kaartjes drukken met de naam „Laetitia Simpelveld". Hij opende alle pakjes lucifers, plakte een kaartje op ieder doosje en pakte de doosjes weer netjes in. Het nadeel van deze akties is, dat je er niet mee kunt blijven doorgaan en hij had nu eenmaal doorlopend geld nodig. Daarom begon hij met oud papier. Voor de opslag kreeg hij eerst een hoek van een kalverenstal ter beschikking. Toen de voorzitter van Laetitia, de heer J. Grasserè, een huis bouwde, nam Opa Slangen resoluut de hele kelderverdieping in beslag. Dit kon natuurlijk niet blijven duren en na vele gesprekken met de gemeente kreeg hij de nu in gebruik zijnde ruimte ter beschikking. Deze is groot en ideaal voor dit doel. Hij kweekte door de jaren heen vaste „oud-papier-klanten", die hem een seintje gaven als de papier-klanten", die hem een seintje geven als de steeds meer geld in de kas en „Opa" kreeg steeds meer ideeën, waardoor zijn clubje financieel beter kon worden. Hij kocht mooiere en betere kleding voor de meisjes; hij wilde een eigen terrein (tot nu toe speelde men de thuiswedstrijden op het terrein van de S.V. Simpelveld); hij zocht in de plaats van zijn schoondochter (als trainster) een gediplomeerd trainer, hij liet de club meedoen aan zaalhandbal, waardoor alle wedstrijden uitwedstrijden werden; enzovoorts, enzovoorts.

Dit alles kostte veel geld. Meer dan het clubje meisjes op kon brengen. Daarom besloot „Opa" de zaak uit te breiden. Hij zocht en vond hulp in de eveneens gepensioneerde Jos. Brouwers, de vader van secretaresse mevrouw B. Muijrers-Brouwers. Nu kan men dagelijks twee wagentjes door de straten van het kloosterstadje zien trekken, volgestopt met kranten en ander oud papier. Als alles mooi gesorteerd is aan de Pleistraat, waarbij ook mevrouw Slangen soms wordt ingeschakeld, komen de opkopers en begint de handel. Hierbij is „Opa" door de jaren heen ook al een autoriteit geworden. Hij pleegt steeds het onderste uit de kan te halen. Hij is nog een penningmeester van de oude slag. Vraagt hij iemand een dienst aan Laetitia te bewijzen dan neemt hij vanzelfsprekend aan dat dit gratis gebeurt. Met het oud papier zijn de aktiviteiten van opa Slangen echter nog niet ten einde. Voor iedere veldhandbalwedstrijd ziet men hem op het terrein met netten sjouwen en het speeldveld afbakenen. Heeft hij dan nog tijd dan begeleidt hij steeds een van de elftallen als leider bij uitwedstrijden. Nu en dan heeft hij een gulle bui. Dan biedt hij de oudere meisjes een feestavond aan, terwijl het reeds traditie is dat hij jaarlijks met de pupillen een reisje naar een ontspanningscentrum maakt. De meisjes weten heus wel wat zij aan hun „opa" hebben. Daarom boden zij hem reeds bij het tweede lustrum van de vereniging uit dankbaarheid een gouden erepenning aan.

• Begin

Binnenkort staat de vereniging voor haar derde lustrum. Vijftien jaar geleden nam de toenmalige kapelaan Quadvlieg, thans rector in Mariadorp Eijsden het initiatief om in de plaats iets voor de vrouwelijke sportbeoefening te doen. Hij startte op een terreintje naast het oude gemeentehuis met een korfbalclubje. Als leidster verzocht hij mevrouw Louise Slangen-Grooten, de schoondochter van de heer Nic Slangen. Deze mevrouw had wel jaren aan ballet en handbal, maar niet aan korfbal gedaan en zodoende werd het korfbalclubje in korte tijd een handbalvereniging. Als naam koos men Laetitia en een bestuur moest er ook komen. Hierbij werd de 55-jarige, pas gepensioneerde ex-ondergrondse mijnwerker Nic Slangen gevraagd om het penningmeesterschap voorlopig op zich te nemen. Dit is hij tot nu toe gebleven. Zijn zoon Jeu Slangen werd de eerste voorzitter en om beiden uit elkaar te houden, noemden de meisjes de oude heer „opa". Hierdoor was de „opa" van tot nu toe zo'n vijfhonderd meisjes geboren. Hoeveel het er precies zijn zou Nic Slangen ons gemakkelijk kunnen vertellen, want hij bewaart vanaf de eerste dag van ieder meisje de spelerskaart. Hij kan op een stille avond hierin nog wel eens rommelen. Glimlachend denkt hij dan aan de kwaliteiten van een of ander meisje.

Nu zijn er ook al dames die naar hem toekomen met de woorden: „Opa ik kom u mijn dochtertje aanmelden voor het handbal. Ik hoop dat ze het even leuk bij u heeft, als ik het vroeger gehad heb". En dat is dan de beloning voor bewezen diensten van die kleine man, uit die kleine club in die kleine plaats.

Brunssum won van Pionneke

HEERLEN, 3 jan. — Brunssum won de bekerwedstrijd schaken voor viertallen in Roermond tegen Pionneke met 3—1. De gedetailleerde uitslag was: H. Engel-... Meddeler ½-½, J. Janssen-A. Notten 0—1, P. Beyk-G. Huyzers 0—1, drs. Kruytzen-G. Dreier ½—½.

Koppelkampioenschap tafelvoetbal

HEERLEN, 3 jan. — De tafelvoetbalbond Zuid-Oost-Hoek houdt vandaag haar wedstrijden voor het koppelkampioenschap van de bond. Dit gebeurt bij de kampioenen Petit Boys in lokaal Rapid Bar, Klein Graverstraat 65 te Eygelshoven/Bekholzerheide. De wedstrijden beginnen om 20.00 uur.

BRIDGEN

Dat de werkelijkheid vaak de stoutste fantasie overtreft kan men ook meermalen in het edele bridgespel waarnemen. Het volgend geval kwam jaren geleden eens in Amsterdam voor:

NOORD
♦ 10
♣ 6

WEST
♥ B 9

OOST
♥ 7
♦ V

ZUID
♦ 3
♣ 8

Zuid speelde zes klaver en NZ hadden reeds één slag verloren. De tafel (noord) was aan slag en het is duidelijk dat oost ruitenvrouw nog moest maken, waarmee het contract één down is. Onze zuid echter was een grappenmaker: hij speelde ruiten tien van tafel voor, troefde zonder blikken of blozen met klaver acht in eigen hand af — liet toen ruiten drie zien en zei: „Die is nog voor de klaver zes van tafel!"

Men zou veronderstellen dat OW het foefje meteen door hadden, maar er gebeurde iets héél anders... Oost en west begonnen onmiddellijk elkaar de heftigste verwijten te maken over vermeend „verkeerd tegenspel"! Eerst toen zuid wat later onthulde hoe of hij het contract „gemaakt" had, zwegen de heren nogal beteuterd.

Een schitterend gebeuren volgde ik een paar weken geleden toen ik ergens achter een gezellig damespartijtje keek. Dit waren de laatste drie kaarten:

NOORD
♠ —
♥ V
♦ B 3
♣ —

WEST
♠ 9 8
♥ —
♦ —
♣ 10

OOST
♠ —
♥ 9
♦ V
9

ZUID
♠ —
♥ —
♦ H 10
♣ B

Oost speelde het spel — west lag dus open. Harten was troef en om het contract down te krijgen moesten NZ nog twee slagen maken. Niet moeilijk, zult u zeggen? West (tafel) speelde een vrije schoppen en noord troefde netjes met hartenvrouw in — oost deed de ruitenvrouw en zuid de ruitentien weg. In slag 2 speelde noord ruiten drie na, die oost met harten negen aftroefde. Tot mijn verbazing ging mevrouw zuid, die dus gewoon ruiten zou moeten bekennen, langdurig „in trance", vroeg aan mevrouw oost of die een hartentje had gespeeld en kreeg een bevestigend antwoord. Ik kon niet nalaten tegen zuid te zeggen: „Gooi nou eens de goeie weg!", welke aansporing de oorzaak was tot nóg meer gepiekerd. En ja hoor, tenslotte „ruimde zuid klaverboer op"!

Toen was klaver tien van de tafel dus hoog en het contract „gemaakt". Niemand zei iets, behalve noord die vond dat zuid klaverboer had moeten vasthouden. Volgende spel werd begonnen... Toen ik veel later het geheim aan zuid onthulde, had zij een goed excuus: „Je maakt mij ook zo zenuwachtig!".

Herman W. Filarski

SCHAKEN

Gesloten Siciliaan

Het Siciliaans, dat na 1. e4, c5 kan ontstaan, is een buitengewoon gecompliceerde opening. Wit dient zeer veel te weten, omdat bij herhaling zwart „de varianten-keuze" heeft. Om die reden zoekt men al jaren naar een uitwijksysteem, dat wil zeggen: NIET 1. e4, c5 2. Pf3, Pc6 (d6, e6) 3. d4, hetgeen een lawine aan mogelijkheden veroorzaakt, doch WEL bijvoorbeeld 1. e5, c5 2. Pc3.

Deze methode noemt men de Gesloten Siciliaan (Gesloten, omdat wit de stelling niet met d4 wil openbreken). Vooral grootmeester Mieses boekte er zo'n vijftig jaar geleden successen mee. Er zijn nadien altijd aanhangers van het systeem geweest. De bedoeling was namelijk, in plaats van d4 te spelen, met f4 activiteit op de koningsvleugel te kunnen ontwikkelen. Soortgelijke ideeën vinden we terug in het zogenaamde Vinken-systeem, genoemd naar de Limburgse crack van die naam.

De Gesloten Siciliaan geldt als vrij ongevaarlijk — na jarenlang te zijn onderzocht — maar niemand durft dit thans nog hardop te zeggen sedert (wereldkampioen) Spasski er een match tegen Geller mee won..... Grappig daarbij was, dat Geller wel de opening weerlegde, doch desondanks nadien, telkens op de koningsvleugel, in moeilijkheden geraakte. Of Geller speelde te slecht — wat natuurlijk niet waar is — òf de Gesloten Siciliaan is een lange-baan wapen, maar daarvoor ontbreekt het bewijs.... Een wat vreemde zaak, die de theoretici nog behoorlijk werk geeft voor de volgende decennia.

We komen op deze inleiding naar aanleiding van een partijtje, dat we in het clubblad van het „Verenigd Schaakgenootschap Maastricht" aantroffen. We willen dit duel bespreken, **niet** sterk analytisch, doch vooral ten aanzien van de plannen, die worden gesmeed.

1. e2-e4, c7-c5 2. Pb1-c3, Pb8-c6 3. g2-g3, g7-g6 4. Lf 1-g2, Lf8-g7.

Wit heeft d4, vrijwillig achterwege gelaten. Zwart heeft daarvan acte genomen en er vele scheppen bovenop gedaan. Hij heeft zijn gehele kracht op d4 geconcentreerd.

5. d2-d3,....

Dit is de sleutelopstelling van wit. We gaan nu voorbij aan diverse varianten en zetverwisselingen, doch merken en passant op, dat de witte lopers een grotere rol blijken te vervullen (ten aanzien van het beheersen van velden), dan in het beginstadium van de meeste openingen het geval is.

5......, b7-b6

Eens door Keres gespeeld; desondanks heeft deze zet een slechte roep. Bewijs daarvoor is afwezig. De argumentatie luidt, dat wit door middel van f2-f4-f5 tot aanval zal willen komen en dat daarom de loper op de diagonaal c8-h3 moet blijven.

6. Lc1-e3, Lc8-b7 7. Dd1-c1?,....

Zeer aanvechtbaar. De dame moet naar d2. Dat wordt vaak niet gedaan; waarom niet? Er zijn veel varianten met...., Da5 van zwart. In dat geval wil men Ld2 kunnen doen. Nu zwart echter...., b6 heeft gespeeld kan...., Da5 nooit meer. Daarom is Dc1, dan overbodig. Die zet verhindert de snelle ontwikkeling van Ta1.

7...., Pg8-f6?

Fout. Wits bedoeling is Lh6 te spelen om op g7 zwarts sterke loper te ruilen. Zwart kan dit vertragen door eerst andere ontwikkelingszetten te doen en daarna pas...., Pf6 te spelen. Bijvoorbeeld kan zwart wachten op f4.

8. Pg1-f3,....

U begrijpt nu, dat we dit ook onzuiver vinden. Na 8. Lh6, had wit uitmuntend gestaan.

8. ...., 0-0 9. 0-0, d7-d6 10. Le3-h6, e7-e6 11. Pc3-e2,....

Om na c3 alsnog tot d4 te komen, met een sterk centrum; een traditioneel plan in deze opening.

11. ...,Pf6-g4?

Waarom niet aan de ontwikkeling gewerkt. Wit gaat toch wel op g7 slaan.

12. Lh6xg7, Kg8xg7 13. c2-c3, Lb7-a6!

Goed gezien. Nu is d4 voorlopig niet bepaald doeltreffend door te zetten.

14. Dc1-d2, ...

„Zie je wel; nou moet je toch naar d2", zouden we vroeger op het schoolplein hebben gejouwd.

14. ...., Pg4-f6

„En zie je wel....", als boven.

Tot zover het begin van dit duel. We kunnen er weer het een en ander door „afleren".

Voor Teleac-spelers

Kan wit winnen? Hij is aan zet. (Niet gemakkelijk)

Voor clubschakers

Hoe wint wit in de aanval? (Wie was de witspeler??)

Oplossingen vorige opgaven. — Op verzoek zullen we de oplossingen na veertien dagen brengen, waardoor er meer tijd voor „zoeken" vrij komt. Daarom thans de oplossingen van de opgaven van zaterdag 20 december. Teleac-spelers: 1. Db1xh7+, Kh8xh7 2. Pf3-g5+, Kg(h)8 3. Pg5xe6, en wit wint ook nog een kwaliteit.

Voor clubspelers: Wit begint met 1. Tc7!! — Deze zet werd gespeeld door Antunac, een Joegoslavische crack, die dit jaar in de meestergroep van het Hoogoventoernooi zal uitkomen.

Eeuwig schaak

DAMMEN

Coup Philippe

Een van de meest voorkomende combinaties in het damspel is de Coup Philippe, ook wel bekend als het Van Emdenzetje.

De prilste vorm van deze combinatie kan ontstaan na de volgende opening: 1.33-28; 18-23. 2. 39-33; 12-18. 3. 44-39; 7-12. 4. 31-26?; 20-25??

Bij de vierde zet van wit plaatsen we een vraagteken omdat het vanuit positioneel oogpunt een zwakke zet is. Het verdient geen aanbeveling om in dit stadium van de partij gelijktijdig veld 26 en 28 te bezetten, daar dit aanknopingspunten biedt voor combinaties van zwart. Hetzelfde geldt voor het gelijktijdig bezetten van de velden 27 en 29.

Zwarts antwoord is echter helemaal foutief en wordt door wit met de volgende combinatie afgestraft:

5. 28-22; 17x28, de langste verdediging. 6. 33x22; 18x27. 7. 32x21; 16x27. 8. 34-30; 25x34. 9. 40x16.

Ondanks de zwakke positiezet is deze combinatie voor beginners veelal een openbaring. Hij is bovendien gemakkelijk te onthouden.

We hebben meteen de karakteristieken van de Coup Philippe ontdekt: het openbreken van de velden 16 en 18, gevolgd door een naslag vanaf 40 (of 38) naar veld 16.

In de opening zijn verschillende variaties van de Coup Philippe mogelijk. Vaak ontstaan zij na de openingszet 31-26. Deze opening wordt door huisdammers vaak gespeeld. „In de hoek staat die schijf veilig", zo redeneren zij. Een nadeel is echter dat deze schijf moeilijk weer in het spel te brengen is. Voor beginners moeten wij deze openingszet derhalve ontraden. Toch kunnen er na deze opening verschillende interessante combinaties ontstaan, bijvoorbeeld:

1. 31-26; 18-23. 2. 32-27; 12-18. 3. 34-30; 7-12. 4. 40-34; 20-24?? En daar is hij weer. Nu worden de schijven 16 en 18 via een „tussencombinatie" opgeruimd. 5. 26-21; 17x26. 6. 27-22; 18x27. 7. 37-31; 26x37. 8. 41x21; 16x27. 9. 33-29; 24x33. 10. 38x16.

Minder bekend, maar nog fraaier is de Coup Philippe die ontstaat na de volgende opening.

1. 31-26; 18-23. 2. 37-31; 12-18. 3. 33-29; Dreigt met het Haarlemse zetje, door 29-24 (20x29) 32-28 (23x32) 34x21 enz.; 3. ....; 20-25. 4. 32-27; 14-20. 5. 41-37; 7-12?? Nu is de stand uit het eerste diagram ontstaan.

Wit wint door de volgende fraaie slagzet:

6. 27-21; 16x27. 7. 31x22; 27x28 gedwongen. 8. 29-24! Een fraaie wending: 19x30. Als zwart 20x29 slaat komt dit op hetzelfde neer. 9. 35x24; 20x29. 10. 38-33; 29x38. 11. 42x22; 18x27. Eindelijk is ook de lastpost op 18 opgeruimd. 12. 34-30; 25x34. 13. 40x16, met schijfwinst terwijl zwart ook schijf 27 gaat verliezen.

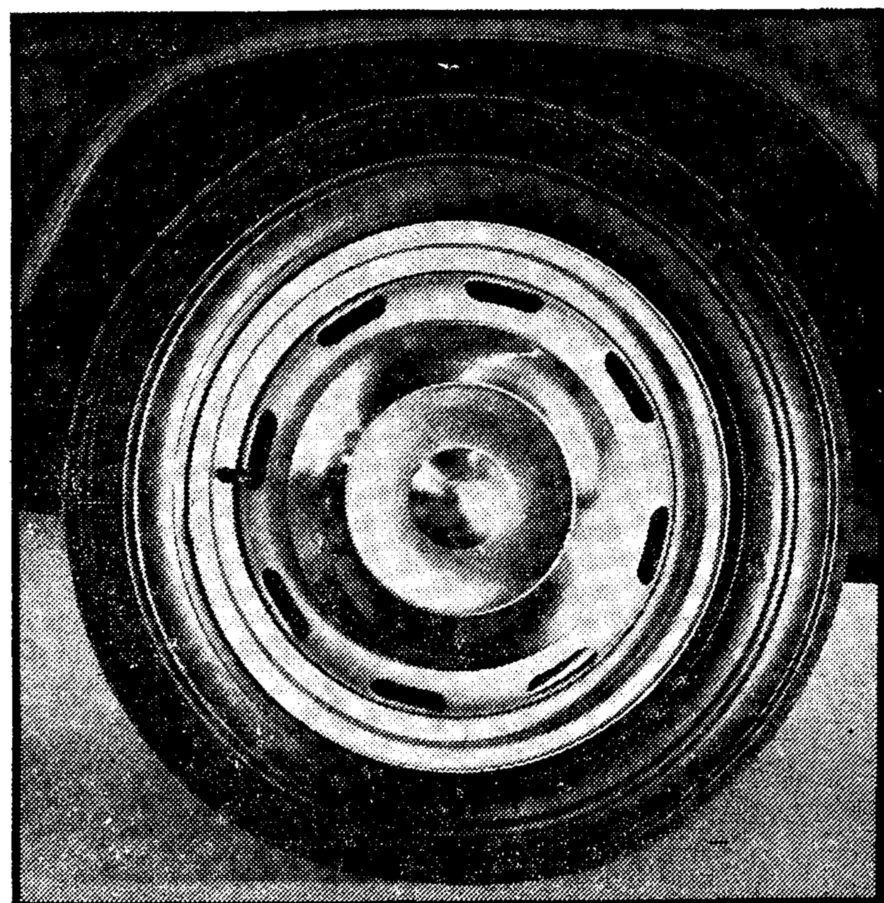
Wil men ook in de opening reeds de nodige spanningen scheppen, dan zal men dergelijke slagzetten moeten kennen.

Probleem nr. 6.

Dit probleem is een eenvoudig meerslagminiatuur van J. H. H. Ras uit Pey. Tot op heden heeft deze problemist uitsluitend werk gepubliceerd in de damrubriek van „De Tijd". Ras is op het terrein van de damproblematiek een echte „self-made man" en heeft weinig contact met andere problemisten. Niettemin weet hij veel verrassing in zijn problemen te leggen. Zo ook hier, al moeten wij opmerken dat de moderne problemisten in deze stand zeker een zwarte schijf op 3 en een witte op 50 zouden hebben toegevoegd, om de eindslag vast te leggen. Dit probleem is zeer geschikt voor beginners.

Oplossing probleem nr. 5 (J. H. H. Scheijen): 30-24 en niet meteen 18-12, daar het dan remise wordt (36x47) 18-12 (47x49) 12x5 (49x21 gedwongen) 24-20 (25x14) 5x11 (16x7) 26x17.

Leen van Rooy
**Meidoornstraat 59
Heerlen**

Bij Daf kunt u snel vooruit komen

Wie een gezin heeft, kan zich geen gok veroorloven. Uw toekomst moet zo veilig mogelijk zijn. U moet eigenlijk de zekerheid hebben van een vaste baan tot aan Uw pensioen toe. Die zekerheid hebt U bij DAF, want de auto is niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven. En in de totale autoverkopen neemt DAF een steeds groeiende plaats in. In ons voortdurend groeiend bedrijf kunnen wij nog heel wat mensen gebruiken. Die nog heel wat kunnen bereiken. Interesse? Kom praten. Voor informatie of aanmelding bent U dagelijks welkom op ons bedrijf van 8-12 en van 2-5 uur. Eveneens bij de arbeidsbureaus in Sittard, Heerlen, Brunssum, Roermond, Maastricht.

Bovendien op een der volgende zittingsavonden:

op dinsdag 6 januari 1970 van 19.00-20.00 uur:

Maastricht: Gebouw „De Stuers", Kruisherengang 12.
Heerlen: Café „M. Bijsmans", Akerstraat 7.

en van 20.30-21.00 uur:

Beek: Hotel Wilms, Mauritslaan 22.
Hoensbroek: Café „De Keizer", Hoofdstraat 38.

DAF

VAN DOORNE'S PERSONENAUTOFABRIEK DAF N.V. — BORN.

Ons Architecten- en Ingenieursbureau heeft een zeer gevarieerd programma dat enerzijds gericht is op fabrieken, kantoren en laboratoria voor het concern, anderzijds op samengestelde internationale projekten, die volledig bedrijfsklaar aan derden over de gehele wereld opgeleverd moeten worden.

In dit bureau wordt een belangrijke taak vervuld door de bouweconomisch afdeling.

Voor deze afdeling zoeken wij een

werktuigbouwkundig begrotingsdeskundige

Van deze funktionaris verwachten wij dat hij beschikt over een ruime ervaring in het vaststellen van het prijsniveau voor werktuigbouwkundige installaties.

Voor een **hoger technicus** van ongeveer 35 jaar die
- een grote zelfstandigheid wenst,
- de markt op zijn gebied goed kent,
- de bereidheid heeft samen te werken met de ontwerp-, inkoop- en uitvoerende afdelingen,

liggen hier mogelijkheden voor een aantrekkelijke funktie met veel kontakten.

Indien u van mening bent dat uw ervaring voor ons interessant is, zullen wij gaarne zien, dat u schriftelijk kontakt opneemt met de afdeling Personeelzaken van de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven, Willemstraat 20, onder vermelding van het nummer 69248.

N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken, Eindhoven

PHILIPS

leerling-ziekenverzorgster ben je met vele vriendinnen samen

Meisjes die je nog niet kent. Meisjes uit het hele land en van de meest verschillende godsdienst of levensbeschouwing. Meisjes die allemaal leerling-ziekenverzorgster worden. Als vriendinnen onder elkaar ga je een leuke en leerzame tijd tegemoet. De opleiding heeft een algemeen vormend karakter, zodat je later ook andere kanten uit kunt. Maatschappelijk werk bijvoorbeeld of kinderverzorging.
In ons prachtige verpleeghuis te Harmelen krijg je demente bejaarden te verzorgen. Dat is werk dat je volle inzet vraagt. Als je een stukje persoonlijk idealisme in je werk kunt leggen, is de voldoening des te groter. De uren dat je vrij bent, zul je volop kunnen genieten van de mooie omgeving hier.

5-daagse werkweek!
salaris: f 509,80 bruto per maand
vakantie: 17 werkdagen per jaar
vakantietoeslag: 6%
onregelmatigheidstoeslag: 14%

De opleiding begint binnenkort en duurt 2 jaar. Je moet 17 jaar zijn en 2 (of meer) jaar voortgezet onderwijs hebben. Wil je meer weten, bel ons dan gerust op: **tel. 03483-1714.**
Of schrijf naar **Heremaler Hof, Spruit en Bosch 1, Harmelen.**
Zet in de linkerbovenhoek van Uw brief de letter **A.**

SVN +
Stichting Verpleegtehuizen Nederland

Als ik iets weten wil, wil ik het goed weten. Helemaal alles. Zo ben ik. Nou is de overgang mijn probleem niet. wèl van m'n moeder.

margriet

En juist daarom wil ik er alles van weten. 't Staat drie weken lang in Margriet. Overgang, een nieuw begin. Goed en deskundig geschreven, voor elke leeftijd.

margriet

margriet

Overgang, een nieuw begin. Eigenlijk zo'n probleem niet meer, zeggen deskundigen in Margriet.

Nou - mág een dochter met dat nieuwe begin van d'r eigen moeder misschien een beetje meeleven?

margriet
begroet een nieuwe tijd

Omzetten meer dan 13 pct hoger

De chemie jaagt index van de produktie op

Produktiviteitsrecords zijn ietwat geflatteerd

DEN HAAG, (GPD), 3 januari, — De industriële activiteiten blijven zich op een hoog peil bewegen. Gedurende oktober lag de gemiddelde dagproduktie, rekening houdende met seizoensfactoren, 10,9 pct hoger dan in de overeenkomstige maand van 1968. Het door het Centraal Bureau voor de Statistiek berekende indexcijfer kwam uit op 164, waarbij de gemiddelde produktie van 1963 als uitgangspunt (= 100) wordt aangenomen. In oktober 1968 beliep het indexcijfer 148.

De grootste produktiestijgingen treden op bij de aardolieraffinage en de chemische industrie, in welke sectoren gedurende het afgelopen jaar omvangrijke investeringen in produktie zijn gekomen Een belangrijk deel van de in het indexcijfer weerspiegelde produktiestijging moet dan ook op rekeninge van beide genoemde sectoren worden geschreven.

Het groepsindexcijfer van de chemische industrie stond voor oktober op 261 tegen 257 in september en 255 in oktober 1968. De cijfers voor de aardolieraffinaderijen luiden respectievelijk 235 tegen 233 en 167. Voor de openbare nutsbedrijven trad in oktober de gebruikelijke seizoensmatige produktiestijging op, welke het indexcijfer voor deze sector op 244 bracht tegen 197 in september en 202 in oktober 1968.

DE HELFT MEER

De geringe personeelsuitzetting bij de grote produktiestijging in de chemische industrie en de raffinaderijen leidt tot het flatteren van het gegeven betreffende de arbeidsproduktiviteit in de industrie.

Door het CBS wordt berekend dat de gemiddelde produktie per werknemer in de industrie in het derde kwartaal 147 pct bedroeg van het gemiddelde van 1963.

In het tweede kwartaal (vóór de vakanties) was het indexcijfer 157. Verleden jaar kwam het derde kwartaal uit op 134 en het tweede kwartaal op 140.

De totale omzet van de industrie heeft

Groeiende omzetten

in het derde kwartaal ƒ 17,4 miljard bedragen. Daardoor is de waarde van de omzetten in de eerste negen maanden tot ƒ 52 mld opgevoerd

Verleden jaar kwam de omzet van negen maanden uit op ƒ 45,7 mld, zodat er nu een stijging is van 13,8 pct. Van de totale omzet van januari/september was ƒ 18,6 mld bestemd voor de uitvoer tegen ƒ 15,6 mld. De omzetstijging naar het buitenland komt uit op 19,2 pct.

BEURS-OVERZICHT

Internationals vriendelijker tot vast

…TERDAM, 3 jan. — De eerste …sdag in 1970 heeft voor de internati…e waarden op Beursplein 5 hogere …sen bij de opening geregistreerd … het voorgaande slotniveau. Hier… werd dit nieuwe beursjaar voor … fondsen optimistisch ingezet. De …lel begin beurs was vrij levendig in … hoeken doch later werd het kal…

…ZO opende bijna een gulden hoger …111. Hoogovens deed het nog beter … een eerste verhandeling op 107.50 …90). Voor Unilever werd 115.80 …60) betaald. De Engelse tak van het …leverconcern heeft de Leveton groep …Vinsor overgenomen door betaling in …anten alsmede in aandelen Unilever. Philips deed het wat kalmer aan op … (64.20). Kon. Olie startte een halve …len hoger op 144.20.

…er zakte AKZO iets in tot 110.80, …govens tot 107.10 en Philips tot 64.20. …lever echter verbeterde tot 116.20. … Olie daalde tot 143.80.

…markt in Amsterdam ondervond goe…steun van Wall Street. Woensdag is …de Newyorkse beurs veel omgezet. …e omzet bedroeg ruim 19 miljoen …delen. Het was dan ook de laatste … van de belastingverkopen. Mede …rdoor waren de koersen in New …k de laatste dagen nogal ingezakt.

…it lokte uiteindelijk kopers in de …markt waardoor een gunstige tenden… ontstond. Het Dow Jones-gemid…lde voor industrie-aandelen kwam … weer boven de 800-grens. De Ne…rlandse waarden konden zich in …ew York zeer goed handhaven.

… cultures waren gemakkelijker met … Amsterdam Rubber op 45.3 en … op 67. De stemming in de scheep…tsector was verdeeld. Voor Holland-…rika Lijn en Kon. Boot werd een … punten meer betaald op resp. 90 en …. Scheepvaart Unie en Van Omme…moesten een kleinigheid prijsgeven. …taatsfondsenmarkt kon de vaste ten…ie van dinsdag niet verder voortzet… De meeste obligaties in deze sector …sten een stapje terug doen.

… gevolg van Amerikaans aanbod …e Kon. Olie in en verliet de markt … 143.30 op vrijwel het laagste punt … de dag. Unilever daarentegen bleef …e belangstelling door vraag van het …liek en liep op tot 117.50 ofwel …wel het hoogste punt van de dag. …ZO verliet de markt op 110.80, Hoog…ns 107, Philips 64. KLM bleef vrijwel …eranderd op 165.

…de 1e periode waren de koerswinsten … de lokale waarden in de meerder…d. Voor Simon de Wit werd tever…fs 10 punten meer geboden. Proost …Brandt steeg 5, Ned. Ford 7, Calvé 6, …. Kabel 8 en Bergoss 9 punten. ACF …Delta gingen ieder f 2 omhoog. Wes…en steeg f 3 en v.d. Grinten f 5.30. …t-Broc. verbeterde f 1 (10 punten) en …l. Beton f 2. Voor Elsevier werd …a f 8 meer geboden.

…at Bouwst. daalde 7, Buehrmann 13, …G Papier 8 en Vredestein 5 punten. …U gaf f 2.50 en Billiton-2 f 1 prijs.

Puzzel mee

Horizontaal: 1. tuingereedschap, 4. dorre stengels, 7. zoogdier, 8. bijbelse plaats, 9. halfedelsteen, 11. tafelgerei, 14. schoof, 16. Genuees bestuurshoofd, 17. lidmaat, 18. rivier in Utrecht, 20. uitspruitsel, 21. mening, 22. tijdstip, 24. toon, 25. vis, 28. toespraak, 30. sierlijk, 31. zijrivier van de Maas, 33. onderdompelen, 34. mythologisch figuur, 35. bolgewas, 36. rolschaatsbaan. 37. wrang.

Verticaal: 1. bijbelse figuur, 2. vogel, 3. kleefmiddel, 4. glijgoot, 5. stap, 6. Griekse letter, 9. vreemde titel, 10. nooddruft, 12. grafiet, 13. vochtdoorlatend, 15. muziekinstrument, 18. eenheid van energie, 19. snijgereedschap, 22. asvaas, 23. uithaallijn, 26. maatstok, 27. gelaatsdeel, 29. Europees eiland, 30. brievenpost, 32. kledingstuk, 33. trommel.

PLOMP ALVER
ABEO LEE A
NADIR MARKT
DIAT TOE
AANDEEL
SLAOI TAK
TOL MOIR
ACAVE ARENA
ANEL RAAM
LATEI DESEM

KOERSEN

De Vereeniging voor den Effektenhandel heeft het aantal tape-fondsen (d.i. fondsen, die worden verhandeld in zeven tijdvakken) met vijf uitgebreid, die met ingang van heden in de onderstaande Koersenlijst in ons blad onder „Aktieve Aandelen" zijn te vinden.

Het betreft de aandelen: „Algemene Bank Nederland", „AMRO Bank" en „Nationale Nederlanden", welke men voortaan dus niet meer in de lijst „AANDELEN: Bank-, Crediet- en Verzekeringswezen" zal aantreffen; en de aandelen „Robeco" en „Rolinco", welke men voortaan dus niet meer in de lijst „Beleggingsmaatschappijen" zal aantreffen.

AVONDVERKEER EFFEKTENKOERSEN

AMSTERDAM. — Aan de Amsterdamse effectenbeurs waren gistermiddag 352 Nederlandse aandelen officieel genoteerd Hiervan waren hoger 181 (51.4 pct), lager 95 (26,9 pct), onveranderd 76 (21.7 pct). Op 29 december was het totaal 347: hoger 140 (40.3 pct), lager 114 (32.8 pct), onveranderd 93 (26.9 pct).

Van het telefonisch effectenverkeer van gisteravond zijn geen koersen ontvangen. De officiële slotkoersen van gistermiddag waren: Akzo 110.90, Hoogovens 107.10 Kon. Olie 143.30, Philips 64.10, Unilever 117.40.

ADVIESKOERSEN BUITENLANDS BANKPAPIER

AMSTERDAM, 3 jan. — De advieskoersen voor buitenlands bankpapier geldend in Amsterdam op heden luiden:

Londen 8.65—8.80
New York 3.60—3.65
Montreal 3.34½—3.39½
Parijs 62.00—64.00
Brussel 7.17—7.32
Frankfort 97.70—98.90
Stockholm 69.65—70.65
Zürich 83.75—84.95
Milaan 56.50—58.50
Kopenhagen 48.00—49.00
Oslo 50.30—51.30
Wenen 14.00—14.20
Lissabon 12.50—12.80
Madrid 5.10—5.25

BEURS VAN AMSTERDAM

ACTIEVE AANDELEN

AKZO	110 gb-10.2	110.80-90
Alg. Bank Nederl.	—	269
AMRO Bank	—	57.30-40 gl
A'dam Rubber	46.4	45.2 gb
Deli Mij. c.	51-1.20	50.80-1.20
Dordtsche Petrol.	—	885
idem 7% pr.	—	884.5
Heinek. Bell. & Beh.	176.20-6.50	179.30-60
Heinekens Bier	177.70-178	180.70-5
HAL	—	89
Hoogovens nrc va	—	107.10
HVA mij'en	67.2-68 gl	67
Java-China Paket	—	177 gb-8
KLM	165.10-5.50	165
Kon. Petrol.	143.40 gb-3	143.20 gb-4
KNSM/NB	100.1-100.5	103
Nat. Nederlanden c.	—	109.80-90
Stv. Mij. Nederl.	114.40 gb-4	112
Phs. v. Ommeren cva	208	206 gb-6.1
Philips Gem. Bez.	64.10-4.20	64-64.20 gl
Robeco	—	244.10
Rolinco	—	228
R'damsche Lloyd	155	154
Scheepv. Unie	144	143.5-44
Unilever cva	—	117.30-50

OBLIGATIES
Staatsleningen

Nederland 7-j. '69	8	102.40-50	102-2.10
idem 25-j. '69	8	100.70	100.40
Nederland 1969	7½	97.30	97.10
idem 1966-1	7	93.50-60	93.30
idem 1968-1	6½	88.30	88.20
idem 1966	6¼	88.80	88.40
idem 1967	6	85.10	84.80
idem 1965-1	5¼	85.80	85.80
idem 1965-1	5¾	83.70	92.60
idem 1964	5	80	90.90
idem 1958	4½	82.50	88.50
idem 1959	4¼	81.30	86.70
idem 1961	4	78.10 l	84.30

Obligaties — Bank. Cred. & Verz.

Bank Ned. G. 66-1	7	93.50	86.40
idem '66-2/4	7	91.40	84.50
idem '67-½	6¾	88.90	83.90
idem '67-1/3	6½	87	86
idem '67	6¼	84.60	81.60
idem '65-1	6	86.40	79.80
idem '65-1	5¾	84.80	72.30
idem '65	5½	84	88
idem '58	5¼	86.50	122
idem '58	5	81.90	119
idem '58-1/3	4¼	80.30	116.50 b
idem '63	4½	72.50	96.50
idem Wonb '52	4¼	88.10	94
idem rntspbr. '64		122	—
idem '65		119.50	—
idem '66-1		116.50	94.10
Exp.Fin.Mij. '66	7½	97.50	96.50
idem '58	5½	93.80	86.60
idem '58	5¼	93.50 b	87.50
idem 58-½	5	93.30	—
Middell.Cred.	4¼	94.10	—
N.B. Midd.Kr.	7	96.70	83.50
idem '65	5¾	85.90	83.40
Nat.Inv.B. '65	5¼	87.50	79.50
idem	4¼	83.50	82.30
N.Ontwikk.B.	7	91.50	81
idem '64	6	83.50	77.70 gl

x laten
d ex dividend
e ex claim
a gedaan en bieden
$ gedaan en laten
b bieden

Converteerbare Obligaties

A.K.Z.O.	4¾	86	87.50
Alg. Bank Ned.	6½	129	130.50
AMRO bank '69	5½	97.80	—
Berghuiz. Pap.	4½	95 b	95 b
Bergoss Tapijt	6¾	90 b	—
Berkels Pat.	5	85	85
Bols Lucas	6¾	115	115
Borsumij.	3¼	88.50	88.40
Gelder Zn.	4¾	87.70	89.80
Gist Brocades '69	5¼	108.50	108.80
v.d. Grinten 1969	6½	128.50	129
Homburg	6½	84.50	84.50 b
Hoogovens	5¼	90	90
Indola	5½-5	75.90	76.10
Inventum	5	73 l	72
K.L.M.	5¼	91.50	91.50 b
K. Zout-Org.	4¾	86	87.50
Meel Ned. Bakk. '66		82.50	82
Nederhorst	5	78	77
v. Ommeren	5¼	104	103.20
Philips	4¾	105.75	106
Proost & Brandt	4¾	158	—
Stokvis Zn.	4¼	81.80	81.20
Thomas-Drijv.		92	92.30
Ver. Glas	7	112	112
Ver. Machine	6½	84	83.70
Vettewinkel	6½	104	—
Vihamy	6	82	82

AANDELEN
Bank-Cred. Verzeker.

A.M.E.V. nrc	177	178
AMFAS-groep c.	116	116.50
Ass. C. ST. R'dam c.	970	970
Bank & Ass. Ass.	83	83.10
Bank Onroer. Zaken	320	321
Cultuurbank	58	58
Delta Verz. Gr. c.	93	94.90 b
Eerste Ned.-Nillmij c.	148.50	148.90
Kas Assoc.	116	116.5
Ned. Credietbank b.	109.50	—
Ned. Lloyd	182	183
Ned. Middenst. Bank	105.90	105.10
Slavenburg's Bank	214.5	214.5
Ngombezi Cult. Mij.	65	64

AANDELEN
Handel Industr. & Div.

AFC A'dam Ch. F.	209.80	212
Albert Heyn	—	170.50
Alg. Hand. Onr. Goed	130	130 b
Alg. V.rucht. Imp. Mij.	145 b	145 b
American Hotel	—	—
A'dam Droogdok Mij.	65.8	65
A'dam Rijtuig Mij.	127 b	127
A.N.I.E.M. nat. bez.	54.8	58.5
Arnhemsche Schb.	100	101
Asselbergs IJzer	67	70.5
Autom. Screw Works	70 b	74
Auto-Industr. R'dam	192	201
Ballast-Nedam Gr.	90.70	93.50
Bammens	245	260 b
Bataaf Aannem. Mij.	516	516
Batava Margarine	95	99
Batenburg	188	188
Beek A.L.V.	94.5	94
Beers' Zonen	255	257
Befo B.	135	136
Begemann Mach.	114	115
Bensdorp Intern.	149	146
Bergh & Jurgens	181	180
idem 5½ c. pr.	69 b	69.5
Bergoss Tapijt	400	409
Berkels' Patent	160 b	161
Bernet & Co. B	126	123
Blijdenst-Willink	51	51
Boer Drukk. Uitgev.	406	408
Bols Lucas	209	211
Borsumij-Wehry 400	155	157
Braat Bouwstoffen	232	226
Brakke Grond	21	21
Bredero Vast Goed	175.5	—
Bredero V. Goed nrc	174.5	175.8
idem Ver. Bedr. nrc	502	500
Bredero V. Bedr. nrc	502	500
Bührmann-Tetterode	513	498
Buttinger	69.80	70
Bijenkorf Beh.nrc	549	547
Bijenkorf Beh. 6% p.	76.5	77
Calvé nrc	—	—
Calvé Delft nrc	762	767
idem 6% c.pr.wd.nrc.	—	—
Carps' Garenfabr.	—	—
Centr. Suikermij	386	386
Chamotte Unie	116	116
Cindu-Key & Kram.	89	88
Crane Nederland	75 b	78 b
Curaçaose Hand nrc	130	131
Dagra	140	140
Desseaux Tapijt	123.50	124.50
Dikkers & Co.	73	74
Dorp & Co.	125	125
Drentsch-Overijs. H.	119	119
Dröge Wol	109	105
D.R.U.	419	416
Duiker Apparaten B	78	76
Elseviers Uitg. Mij.	734.50	742 b
EMBA	124	129.5
Enkes	155	153 b
E.N.O.T.	208	208.5
Erdal Wasverwerk.	794	797
Etna-Daalderop H	46.70	46.80
Europe Hotel	270	269 b
Figee Haarlem Mach.	148	148.5
Fokker	415	417
Ford	835	842
Furness f 20	82.10	84
Gazelle Rijwiel.	139	134
Gelder Papier	170	169
v. Geld. Papier pref.	165	164.5
Gelderl-Tielens	88	89.5
Gelderman & Zn.	111	—
Gero Nat. Bez. c.	100 l	101
Geveke-Groenpol 20	65	67
Giessen De Noord	74	74
Gist-Brocades	120.50	121
Goudsmit Ed.	100 l	100 l
Grasso's Machines	154	158
Grinten Venlo	317.50	321.50
Grofsmederij K Ned.	82	82
Gruyter Zn 6% c.pr.	70	75
Hagemeijer & Co.	126.20	128.6
Halberg Machines	47 l	44.1
Hattum & Blankev.	91	89
Hellingma	90	222
Hero Conserven	203	202
Hoek's Machines	560	576
Holec	116	120.5
Holl. Beton Groep	81	83
Holl. Melksuiker	179	175 l
Homburg B	195	193 l
Hoogenbosch Schoen.	192	190
Hoogenstraat Cons.	52 b	52 b
Hooimeyer Zn.	90.5	91
I.H.C.-Holland	167	171.5
Industriële Mij.	232 b	240
IBB-Kondor gr.	215 b	225
Interlas	349	349
Internatio	273	271
Int. Coating Mat.	253	252
Int. Gewap. Beton-B.	329	329
Inventum	139.5	139
Jean Heybroek	104	104.7
Jongeneel Hout	251	256
Kemo Corset	185	186
Kempen & Begeer	85	84
Key Hout	225	225
Klene Suikerwerk	175	178
Kloos & Zn.	147	148.5
Kluwer Uitgev. Mij.	255	256
K.F. vh Alex Adam	74	75
K.N. Papier Maastr.	172.5	171.2
K.N. Textiel Unie c	40.3	40.5
Korenschoof	95	95
Koudijs Voeder nrc	97	94
Krasnapolsky	51 b	51.50
K.V.T. Tapijt	153	156
Kwatta Chocolade	98	99.5
Landré/Glunderman	128	130
Leidsche Wolspinn.	175	176
Lindeteves	135	138
Lips & Gispen c.	124	124
Lijempf	53.50	53.50
Lijm-Gelatine Delft	97	97.5
Macintosh Stein	470 l	470 l
Matubel	140	142.5
Meel Ned. Bakkerij	122.5	122.8
Mees' Bouwmater. B	727.5	74
Metaverpa B	349	348
Meteoor Beton	219.5	221
Molukse Handel	17.5	—
MOSA Maastricht	299	301
Mulders Fabr.	109.8	109
Muller & Co N.B.	325	323
idem 5% p.wd.	—	—
Mijnbouwk. Werk.cv	350	350 b
Naarden Ch. en N. G.	825	829
Naeff Gebr.	280	—
Nedap Apparaten	144	144.8
Nederhorst Ver.Bedr.	63	63
Ned. Bontweverij	190	193.5
Ned dagbl. Unie nrc	233	—
Ned. Exportpapier	82	78.5
Ned. Kabel	276	282
Ned. Springstoff. c.	136 l	136
Nelle Wed. v.	337	339.5
Netam B	113	113.8
Nieaf	82 b	84
Nierstrasz	77	77
Nrd. Europ. Houth.	130	132 b
Norit	95 l	95.50
Nutricia N.R.C.	312	314
Nyma	14.6	14.6
Nijverdal-t. Cate	78	—
Orenst & Koppel	212	213
Overzeese Gas	90.20	90.50
Oving	174 l	—
Pakhoed Hold. nrc	82.50	82.50
Palembang Cult.	60	60
Palthe	51.5	52
Parkhotel	390 b	390 b
Philips 6% c.p.wd.	21.30	—
Pietersen Auto's	87	90
Pont Hout	167.5	168.5
Poorter	100	104.5
Porceleyne Fles	122	122
Proost & Brandt	300 b	307
Rademakers Metaal	105 b	110 b
Reesink & Co	131	130
Reeuwijk	231	234
Reineveld Mach.	93	92.5
Rhein Kohlsaeure	430 b	430 b
Riva	201	205 b
Rohte Jiskoot	98	101
Rommenhoeller	655	655
Ruhaak	154	156
Rijn-Schelde Mach.	103	103.5
Sanders Behang	154	153
Scheveningen EMS	21	21.80
Schokbeton B	188	189.3
Scholten Carton	165 b	165
Scholten Honig	53.50	53.50
Schuitema Gebr.	126 b	135
Schuppen Sajet	115 b	125
Schuttersv.-v. Heek	82	84
Simon de Wit B	220 b	230 b
Simons' Emballage	75	77.5
Soerabaya Droogdok	12	112
Stokvis	82	82.5
St. Spinn. Twenthe	66	67
Synres Chemie nrc	151	151
Tabak Philips	49	49
Tech. Bur. Marijnen	114	109
Technische Unie	331	334
Texoprint	226.5	237 b
idem 5% pr. owd.	97.2	98.5
Thom.-Drijv.-Verbl.	87	87.50
Tilburg Water	125 b	129
Tricotbest	97.5	97
Twentsche Kabel	320	320
Ubbink Davo	56.5	58
Udenhout	93.2	93
Unikap Rijwiel	95.5	97.5
Unilever 7% c. pr.	88 b	—
idem 6% c. pr.	76.8	—
idem 4% c. pr.	51.8	52.5
Utermohlen	250	251
Veneco	129	132 b
Veneta Tapijt	159	161
Ver. Glas NB	137	137
V. Hand Scheven.	42	—
V.N. Uitg. Bedr. B.	85.50	85
V.N. Uitg. Bedr. p.	253	251
Verenig. Mach. Fabr.	17.50	17.50
Ver. Touwfabrieken	122	122
Vezelverwerk. Noord	74.3	83.5
Vihamij.	123	126
Vorstenlandsche	60 b	63 b
Vredestein Rubber	150	145
VRG-Papier G.B.	543	53.51
Vries IJzer A.	131	—
Vulcaansoord	47.5	44
Waveren Graan	55	56
Wegener Courant. C	120.70	121.40
Wereldhaven	555	558
Werninks Beton	110 b	113.5
Wessanen KF	70	72
Wessem & Co Hout	128 l	128 l
Wyers'	110	110
Wijk & Heringa	57	58
Zaalberg	72	72.5

Beleggingsmaatschappijen

Alg. Fondsenbezit 1/1	1165	1165
Converto 1/1 pb	810	810
Goldmines 1-5 part.	95.20	99
HBB Bel. Dep. 1-2 p.	870	860
Holland Fund p.b.	615	615
Intergas 5 part.	370	376
Binnl. Vast Goed	108.50	108
Breevast 1967	90 l	89
A'dam Bel. Mij. f. 50	152	152
Dutch Int. Fund	164	165
Ned. Fonds Mij Nefo	78.50	81
Protector	145	145.50
Robeco f. 50	243.10-.20	—
Rolinco	227.50	—
Unitas f. 50	103	—
Utilico	118.10	—
Europafonds 10 pb	511	—
Unifonds 20 pb	620	—
Eurunion 10 pb	1359	—
Valeurop 10 pb	780	—
Boston C. St. F. c.	9.75	9.80
Chemical Fund c.	19.10	19.50
Massachusetts I. Tr.	15	15.30
Technology Fund	7.05	7.30
Solvay & Cie	206.50	206
Union Miniere 1 aand	1360	1360
Imp. Chem. Ind. c.	252	—
Pioneer Electric	53	54.50

Noord & Zuid-Amerika

Can. Breweries	7.95	7.90
Canadian Pac.	72.40	73.50
Imperial Oil	15.65	17.20
Inland Nat. Gas	10	10
Int. Nickel Canada	45.80	47 l
Shell Canada	27.50	27
ACF Industr.	47.50	47.90
Allied Chemical	26	26.30
Americ. ENKA	27.60	27.80
Americ. Motors	9.40	9.35
Americ. Standard	33.50	33.50
Americ Tel.+Tel.	49	49.50
Anaconda	29.10	29.90
Atchison Topeka	23.45	23.50
Bethlehem Steel	26	21.75
Boeing Comp.	30.25 exd	30.20
Burroughs Corp.	171.50	171
Chrysler	35.20	36.50
Cities Serv.	41.10	40.90
Colgate Palmolive	47	46.50
Columbia Gas	24.80	25.25
Curtiss Wright	17.25	17.60
Dow Chemical	71.80	73
Du Pont de Nemours	112.50	113
Eastman Kodak	82	85 b
Fluor Corp.	26.80	27.10
Ford Motor	42.50	42.40
Gen. Electric	81.20	81.50
Gen. Motors	69.50	68.75
Gen. Tel-Electr.	32.25	32.25
Greyhound	16.30	17.50
Int. Buss. Mach. IBM	374	378
Kennecott Copper	43	46
Litton Industr.	38.75	38.75
Montgommery Ward	43.50	45.50
National Can.	68 b	—
Nat. Dist+Chemical	17.50	16.80 exd
National Steel	42	40.90
North Am. Philips	53.25 b	53.75
Olin Mathies. Chem.	21.10	21.30
Pennsylv. Centr.	29	28.50
Pepsico	51.80 l	51.50
Phillips Petrol	23.40	25
Procter & Gemble	115.50	109.50
Radio Corp. America	36	35.50
Republic Steel	34 b	34.05
Rexall Drug+Chem.	49 l	49.25
Shell Oil	44.60	45
Southern Cy.	25	24.80
Southern Pacific	32.50	31.80
Stand. Oil N. Jersey	62.20	62.50
Studebaker-Worth.	38	41.20
Texaco	32.50	32.50
Union Pac. Rail	44.40	44.90
U.S. Steel	34.50	33.65
Westingh. Electr.	58.10	57.50
Woolworth	36.50	37.30

PROLONGATIE 7½ 7½

POPE'S
DRAAD- EN KABELFABRIEKEN
te VENLO-BLERICK

Pope heeft zich nu meer dan 80 jaren op internationaal niveau geplaatst als fabrikant van kwaliteitsprodukten in het gebied van draad en kabel.
Vele specialisten in laboratoria, in kwaliteitsdiensten en bij de produktie-processen bewaken voortdurend de kwaliteit. Streven naar beter is een belangrijk facet van hun taak.
De Pope-filosofie is, dat zijn verantwoordelijkheid niet eindigt bij de aflevering van zijn produkten. In feite begint deze dan.
Indien ons ergens trots past, dan zou het mogen zijn om de goede samenwerking die er is tussen Pope als fabrikant en zijn verbruikers.
De ervaring wijst uit, dat een open gezamenlijke aanpak van de problemen vrijwel altijd tot goede resultaten leidt. Is enerzijds onze markt VEELEISEND, anderzijds constateren wij met grote erkentelijkheid dat DE VRAAG NAAR ONZE PRODUKTEN DAGELIJKS GROEIT.

Voor een GOEDE OPVANG van deze activiteitenuitbreiding hebben wij VERSTERKING NODIG OP ALLE FRONTEN. Wij nodigen u uit tot sollicitatie.

● WERKTUIGBOUWKUNDIG INGENIEUR

die de leiding krijgt van de afdeling Technologische Voorontwikkeling, welke bestaat uit een kleine werkgroep voor automatisering en fundamentele research van fabricageprocessen, alsmede een groep technici, die in verschillende produktie-afdelingen belast zijn met proeffabricage en machineontwikkeling.

● H.T.S.-ers E

die op de afdeling Technologische Voorontwikkeling worden belast met de ontwikkeling van nieuwe machines en technologieën voor onze draad- en kabelproduktie.

● JONGE S.P.D.-ers

met belangstelling voor de bedrijfseconomische en organisatorische problematiek van een onderneming. Bereidheid in verschillende functies — eventueel in het buitenland — ervaring op te doen. Diploma S.P.D., of gelijkwaardig diploma respectievelijk daarvoor studerend.

● COMMERCIëLE MEDEWERKERS

die worden opgeleid voor de verkoop van onze produkten in binnen- en buitenland. Middelbare opleiding, kennis in woord en geschrift moderne talen, technisch-commerciële belangstelling.

● ASSISTENTES

(Steno - Nederlands - moderne talen) voor de typekamers, die in klein groepsverband werkzaamheden verrichten (brieven, rapporten, enz.) M.U.L.O.-opleiding en typevaardigheid. Onze voorkeur gaat derhalve uit naar dames, die ervaring hebben in steno en een of meerdere moderne talen beheersen. Er zijn ook opleidingsmogelijkheden. Ook gehuwde dames, die part-time willen werken, zijn welkom. Werktijden worden in overleg geregeld.

● LASSERS

voor elektrisch en autogeen lassen van ferro- en non-ferrometalen.

● MANNELIJKE WERKNEMERS

voor drie-ploegendienst in fabricagesector. Opleiding middels gerichte scholing. Uitstekende betaling en arbeidsvoorwaarden. Gemiddelde werktijd 42½ uur per week.

● JONGEMANNEN

van 15 tot 18 jaar, die een speciale opleiding krijgen tot geoefend medewerker voor verschillende diensten. Aangepaste arbeidssituatie, dagindeling en vormen van onderwijs.

Indien u meer wilt weten over onze onderneming en zijn mogelijkheden wendt u zich bij voorkeur schriftelijk tot de afdeling Sociale Zaken N.V. Pope te Venlo. Persoonlijk bezoek aan ons fabriekscomplex te Blerick is mogelijk van maandag t.m. vrijdag 9.00 tot 17.00 uur, bovendien elke dinsdagavond na 19.00 uur te Venlo, ingang [illegible]

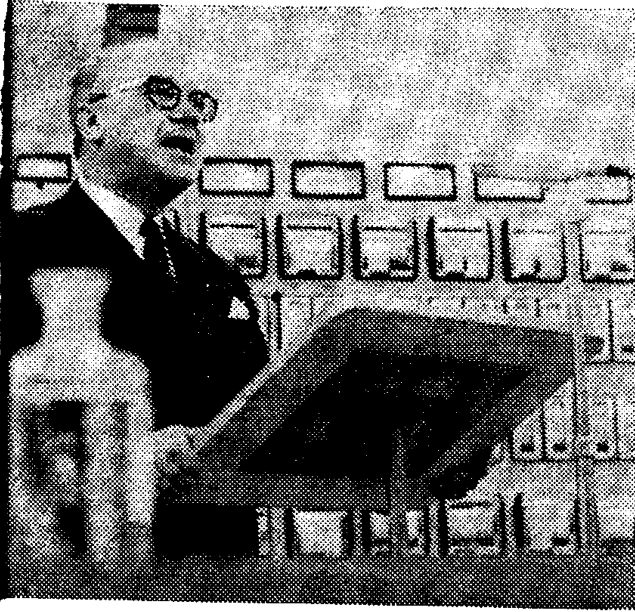
De studiezin en loopbaanontwikkeling van al de bij onze onderneming werkzame mensen heeft onze oprechte belangstelling. Naast onze deskundige interne opleidingen voor alle niveaux, schakelen wij in belangrijke mate bij externe opleidingen.

imburgs agblad

PROVINCIE — PROVINCIE — PROVINCIE — PROVINCIE — PROVINCIE — PROVINCIE — PROVINCIE — PROVINCIE — PROVINCIE

aterdag 3 januari 1970 ●

rlen 04440-18100 - Kerkrade 04445-5506 - Maastricht 04400-10442 - Sittard 04490-5577 - Geleen 04494-6868 - Hoensbroek 04448-2532 - Brunssum 04449-51720 - Valkenburg 04406-3955 - Spek'heide 04445-2144 - Nieuwenhagen 04443-1719

Uitbreidingsgolf op komst in chemie DSM

(Van onze verslaggever)

HEERLEN, 3 januari — „De toekomst van DSM hangt niet af van geld of plannen, maar van de mensen", dat zei dr. A. C. J. Rottier vrijdagmorgen in zijn nieuwjaarstoespraak tot de ondernemingsraad van DSM. De komende tien jaar zullen, volgens de president-directeur van DSM gericht moeten zijn op een verdere doorbraak en uitbreiding van de chemische bedrijven van DSM. De huidige uitbreidingsgolf in de chemie vraagt alleen al voor de komende vier jaar een aanname van meer dan drieduizend man personeel voor nieuwe en openvallende plaatsen. DSM heeft voor het eerst sinds lange tijd weer een beroep moeten doen op de vrije arbeidsmarkt. Dr. Rottier liet weten dat de eerste resultaten bemoedigend zijn.

„Er is een zwaar offensief in de sector chemie aan de gang", kenschetste dr. A. Rottier de activiteiten in de chemische sector van DSM. Dat offensief uit zich in vier punten. DSM wil in de chemie doorstoten naar een groter formaat. Er is sprake van een expansiegolf. Op het terrein van meststoffen, van garen- en vezelgrondstoffen, van plastics, rubbers en harsen worden de bestaande capaciteiten vergroot en verrijzen fabrieken voor nieuwe produkten. Verder streeft DSM er naar korter bij de consumentenmarkt te komen en een groter aandeel in de eigen grondstoffenvoorziening te krijgen.

200 miljoen per jaar

Het offensief komt op de tweede plaats tot uiting in de investeringen en deelnemingen De financiering van de DSM-plannen gaat jaarlijks gemiddeld tweehonderd miljoen gulden vergen. Op de derde plaats uit zich het offensief in het versterken van contacten met andere chemische ondernemingen in binnen- en buitenland. Zo wordt samen met Shell een raffinaderij gebouwd; wordt samen met vijf chemische concerns deelgenomen in een internationale etheen pipeline; wordt deelgenomen in de Limburgse Vinyl Maatschappij NV. Op de vierde plaats uit zich dat offensief door de behoefte aan drieduizend man nieuw personeel.

De heer Rottier zei de zeventiger jaren met vertrouwen tegemoet te zien. De afbouw van de Emma-Hendrik zal, gezien de ervaringen bevredigend kunnen verlopen.

Nieuwe projecten

Dr. A. Rottier kondigde in zijn nieuwjaarstoespraak enkele nieuwe projecten aan zoals de bouw van een benzeeninstallatie met een capaciteit van 110.000 ton, en de uitbreiding in de plastics door het opvoeren van de capaciteit voor lagedichtheid polyetheen tot een niveau van 200.000 ton per jaar. Daarnaast zal DSM de commerciële organisatie wijzigen om het contact met de markt te versterken Ook zal DSM een eigentijds flexibel personeelsbeheer gaan voeren. Wil een groeiend aantal posten met bekwame mensen bezet worden, dan zal het kader de eigenschappen moeten bezitten om in functies van uiteenlopende aard te kunnen werken. In 1970, veertig jaar na het begin van de chemische activiteiten van DSM, wordt de stoot naar de tachtiger jaren gegeven.

Jonge mijnwerkers

Sprekend over de afbouw van de mijnindustrie herhaalde de president-directeur van DSM nog eens met nadruk dat het goed verlopen van de afbouw afhangt van het in dienst blijven van de jonge mijnwerkers. De heer Rottier deed een beroep op de jongeren de mijn niet voortijdig te verlaten. Hij beloofde nog eens nadrukkelijk dat iedereen die nog op de Emma-Hendrik werkzaam is en die geschikt is om in de chemische sector te worden ingezet, er op kan rekenen dat ook na 1973 een plaats voor hem beschikbaar zal zijn.

VAALS, 3 jan. — Een vijftiental Vaalsenaren, die bij de gemeente een verzoek tot schadeloosstelling hadden ingediend vanwege riooloverlast die zij hadden ondervonden tijdens de zware regenval op 16 juli van het vorig jaar, zijn sedert de laatste raadsvergadering in Vaals met stomheid geslagen. Daar deelde loco-burgemeester W. Sparla mee, dat de verzekeringsmaatschappij „Wetrisico" in Amsterdam, naar wie de gemeente de zaak heeft doorgespeeld, telefonisch had laten weten geen schadevergoeding uit te betalen. De verzekeraars hadden contact opgenomen met het KNMI in De Bilt. Daar zou men hen verzekerd hebben dat er op 16 juli van het vorig jaar in Vaals geen druppel regen was gevallen. „Nou, het water is met bakken uit de luchht gevallen...", aldus de heer Sparla.

De heer Ten Kate, medewerker van het KNMI in De Bilt, deelt ons desgevraagd mede, dat er op 16 juli maar liefst 31 millimeter regen is gevallen in Vaals. Hij noemt dat vrij veel, in aanmerking genomen dat het maandgemiddelde rond de 60 millimeter ligt. Op die dag stond trouwens bijna heel Zuid-Limburg blank. In Valkenburg werd 35, in Epen 27, in Schaesberg 42, in Schinnen 22 en in Noorbeek 35 millimeter neerslag gemeten.

Onbegrijpelijk

De onbegrijpelijke uitspraak van de verzekeringsmaatschappij zou dan ook alleen maar verklaard kunnen worden door de procedure, die bij het regenmeten door het KNMI wordt gevolgd: om 8.40 uur 's morgens meet men de hoeveelheid regen die de vorige dag is gevallen. Als de verzekeringsmaatschappij De Bilt heeft gevraagd hoeveel neerslag men op 16 juli in Vaals gemeten heeft, kan een en ander wel kloppen: op 15 juli is er in Vaals geen druppel gevallen.

De heer Sparla: „Hoe het ook zij, wij wachten eerst de schriftelijke bevestiging van die telefonische uitspraak af. Wijzigt de verzekering daarin haar standpunt niet, dan zullen wij de nodige stappen ondernemen om daarin verandering te brengen"

Mechelen wil zijn kapelaan niet kwijt

MECHELEN, 3 jan. — In Mechelen is gisteren in overleg met ongeveer 25 plaatselijke verenigingen een actiecomité begonnen met een handtekeningenactie onder de parochianen van H. Johannes de Doper-parochie om te voorkomen dat de parochie het in de toekomst zonder een tweede geestelijke zal moeten stellen.

Kapelaan J. A. Reynders wordt bij bisschoppelijk besluit overgeplaatst naar de St. Pancratiusparochie in Heerlen en het bisdom is niet van plan voor hem een plaatsvervanger te benoemen. Het comité wil mgr. P. Moors vragen de overplaatsing ongedaan te maken of in ieder geval een andere geestelijke in de plaats van kapelaan Reynders te benoemen. Huis-aan-huis werd gisteren een stencil bezorgd, waarbij ale parochianen — „iedereen vanaf de eerste klas lagere school, wie ook maar kan schrijven" — worden opgeroepen om met hun handtekening dit verzoek kracht bij te zetten.

Het actiecomité voert daarbij aan dat bij het verlies van een geestelijke de hele zielzorg uitsluitend zal rusten op de schouders van pastoor J. Bours, die bovendien hartpatiënt is. De uitgestrektheid van de parochie, het bloeiende jeugdleven en het verenigingsleven dat het nu zonder geestelijk adviseurschap zou moeten stellen, het ziekenbezoek en de schoolcategese die onder het vertrek van kapelaan Reynders zouden lijden: het zijn allemaal argumenten die het actiecomité aanvoert tègen het vertrek van kapelaan Reynders. Mechelen zou een zg. weekend-priester aangewezen krijgen in de persoon van aalmoezenier Schreurs. Aangezien deze echter het aalmoezenierschap ook in de dekenaten Gronsveld, Meerssen en Gulpen verzorgt, meent het actiecomité dat de zielzorg nooit meer op die wijze zal worden waargenomen zoals men dat in Mechelen is gewend.

Kloosters oorzaak bevolkings-explosie

CADIER EN KEER, 3 jan. — Het nog slechts 2546 inwoners tellende forensendorp Cadier en Keer verwacht dit jaar een „bevolkingsexplosie", die het inwonertal ruim over de 3000 zal brengen. Dat zal dan voor een groot deel te danken zijn aan de annexatie door Maastricht van onder andere de gemeente Heer. Een klein gedeelte van Heer gaat niet over naar Maastricht maar wordt een deel van de gemeente Cadier en Keer. Het is een ongeveer 70 hektare groot gebied rond de Keerderberg waarop twee kloosters liggen die samen met enkele woningen rond 400 bewoners tellen. Die 400 Heerdernaren zullen straks per 1 juli overgeschreven worden tot Keerdenaren. Rekent men bovendien nog eens met meer dan 200 zielen normale toename van de bevolking, dan stijgt het aantal inwoners ruim boven de 3000 uit. Op 1 januari 1965 telde Cadier en Keer nog pas 1868 inwoners.

Hond sjouwt rond met afgezaagde vinger van baas

TONGEREN, 3 jan. — De familieleden van de Tongerse timmerman Louis Swerts kregen gistermiddag de schrik van hun leven, toen hun hond de kamer binnen kwam met een menselijke vinger in de bek.

Even later na dit luguber voorval herinnerden zij zich dat Louis Swerts zelf in de werkplaats achter het huis bezig was en de hond wellicht bij zich had gehad. Ter plaatse controlerend vonden zij de bewusteloze timmerman, die met de hand tussen de zaagmachine was gekomen en daarbij 4 vingers verloor. De man werd in het ziekenhuis van Tongeren opgenomen.

DE FEITEN:

visie op limburg

◆ **Burgemeester en wethouders van Schinveld zullen in januari aan de gemeenteraad voorstellen het besluit tot voorbereiding van een industrieterrein Schinveld-Oost in te trekken.**

In 1970 terug naar de natuur

Het is nu weer, om lekker achter de kachel te blijven zitten. Daarom wellicht een slecht gekozen moment om te schrijven over de natuur. Want de meesten van ons worden in zulke dagen meer geïrriteerd door een slecht startende auto dan ontroerd door een berijpte boom.

Toch vandaag een pleidooi voor „terug naar de natuur", de tot een kreet teruggebrachte leer van Rousseau, die leefde van 1712-1778 maar wiens opvatting dat de vooruitgang de mensheid niet beter heeft gemaakt een beangstigende aktualiteit heeft. Vooruitgang heet nu welvaart. Welvaart bedreigt de leefbaarheid.

In zijn nieuwjaarsrede heeft dr. A. Rottier, president-directeur van de Staatsmijnen, gisteren gesproken over de uitbreidingsgolf van de chemie, de doorbraak naar de tachtiger jaren. Een groot brok welvaart, maar tevens een nieuwe bedreiging van de leefbaarheid van deze streek.

Lucht-, water- en bodemverontreiniging, toenemende verstedelijking, technologische ontwikkelingen, noodzakelijke wegenbouw en ruilverkaveling, onze groeiende berg afval: hoe meer welvaart hoe meer afval lijkt wel — ook zo vastgezeten met uw huisvuil na de Kerstdagen? — het stijgend aantal auto's en ga zo maar door, evenzovele bedreigingen van ons leefmilieu, van de leefbaarheid.

Limburg, van oudsher befaamd om zijn natuurschoon, dient zuinig te worden op wat daarvan nog over is. Zuiniger dan Gedeputeerde Staten geweest zijn op de Brunssummerhei. De natuur geeft rust, ontspanning, herademing, als compensatie voor telefoon, maagkrampen en uitlaatgassen. Er is een toenemende belangstelling waar te nemen voor de zondagse wandeltochten van het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie; voor de ware liefhebbers die niet met z'n allen op een kluitje in een tjokvol Vijlenerbos willen zitten maar een kwartiertje verderop alleen willen zijn, alleen met de natuur.

In dit verband leverde gisteren de eerste krant van dit jaar enkele hoopvolle berichten: het verslag over de winterse wandeltocht van 200 toekomstige pedagogen die de jeugd straks zullen wijzen op de belangrijkheid van de natuur; de opvatting van de Wittemse raad om het door de tweede nota ruimtelijke ordening tot „nationaal park" bestemde gebied in één bestuurlijke eenheid onder te brengen en tenslotte dat verheugende bericht dat het industrieterrein in Schinveld — ten koste van 400 ha bos c.a. — waarschijnlijk niet hoeft.

Terug dus naar de natuur; Limburg heeft nog maar zo weinig van wat eens zijn grootste aantrekkelijkheid uitmaakte.

En voor wie het nog niet wist: 1970 is het Europees natuurbeschermingsjaar. Een reden te meer om het komende jaar extra aandacht te schenken aan de in dit opzicht bedreigde leefbaarheid van dit gewest.

Dancing uitgebrand

HEERLEN, 3 jan. - De dancing Manuela in Heerlerheide is in de nacht van 1 op 2 januari geheel uitgebrand. De bijzonder felle brand richtte voor enkele tonnen schade aan. Alleen al aan inventaris ging voor meer dan tweehonderdduizend gulden verloren. Oek het gebouw liep voor tienduizenden guldens schade op.

De brand, waarvan de oorzaak nog niet is achterhaald, brak uit rond kwart voor drie. Even tevoren had de eigenaar van de dancing, de heer P. Boltong, de zaak verlaten. In korte tijd stond het hele pand in lichterlaaie. Voorbijgangers die dachten dat er in het huis boven de dancing kinderen sliepen drongen via een ladder de eerste verdieping binnen. Er bleek echter niemand thuis te zijn. Daarop forceerden ze de deur van een garage naast het pand en duwden enkele auto's en een caravan naar buiten voordat het vuur ook de garage aantastte.

Projectiel

Bij de blussingswerkzaamheden zijn brandweerlieden en omstanders nog aan een groot gevaar ontkomen toen een koolzuurhouder ontplofte. De stalen cylinder, die bij de explosie opensprong, schoot als een projectiel door het dak van de dancing, miste op een haar na een brandweerauto en viel vlak voor de voeten neer van een groepje kijkers. Bij het blussen werd bovendien een brandweerman licht gewond aan een hand. Hij werd in het ziekenhuis behandeld. De eigenaar van Manuela, de heer Boltong werd kort hierna zo hevig door emoties aangegrepen dat hij op straat in elkaar zakte Hij werd door buren een huis binnengedragen en daar verzorgd.

De brandweer, die onder leiding van de adjunct-hoofdbrandweermeester G. Starren de brand bestreed, was deze binnen een half uur meester. Van het pand kon echter niets gered worden, men kon alleen voorkomen dat de brand oversloeg. Ook enkele brandweerlieden hebben nog gezocht naar kinderen, toen buren begonnen te schreeuwen dat er een kind in huis was. „Zoiets maakt de zaak beangstigend", aldus de heer Starren, „dan ga je vrij gevaarlijke dingen doen."

Gisteren, overdag, hebben tientallen kinderen en een aantal volwassenen het gebouw, dat van alle kanten open was, geplunderd. Er werden ondermeer materialen weggesleept, terwijl op een gegeven moment kinderen ontdekten dat er nog een voorraad drank gespaard was gebleven. Een groot aantal kinderen sleepte flessen met sterke drank in de wacht. 's Ochtends is bovendien nog een bedrag aan guldens gestolen dat zich in een verbrande automaat bevond.

De heer Boltong had vandaag een nieuwe kostbare disco-installatie — verzekerd voor ƒ 60.000,— — willen inwijden Ook van deze nieuwe installatie, alsmede van 14.000 grammofoonplaten bleef niets over.

Botsing

De brand in de dancing Manuela is nog indirect oorzaak geweest van een verkeersongeval. Toen een brandweerwagen op weg naar de brand uit de Ruys de Beerenbroucklaan de Akerstraat indraaide naderde uit de richting centrum de 25-jarige J. D. uit Heerlen met zijn auto. Om de brandweerwagen te ontwijken week hij uit naar links. Toen hij een lantaarnpaal voor zich zag opdoemen zwenkte hij abrupt naar rechts, draaide daardoor enkele malen om de as en kwam tegen een geparkeerde auto tot stilstand. De gevolgen bleven beperkt tot materiële schade.

Hierboven::
De ontplofte koolzuurfles, die als een projectiel uit het gebouw werd geschoten en op een haar na brandweerlieden en kijkers miste. Links op de foto een koolzuurfles die intact is.

Linksboven:
De brandweer was vannacht de brand in de dancing snel meester.

Geweer lag in losse delen in de sneeuw

(Van onze verslaggever)

HEERLEN, 3 jan. — Gistermiddag rond vijf uur heeft de Heerlense recherche het wapen gevonden waarmee de 15-jarige Philip Schneider uit Heerlerheide tijdens de jaarwisseling door zijn invalide neef, H. M., werd doodgeschoten. Het is een halfautomatische flobert van Belgisch fabrikaat; een wapen dat met een geweldige vuurkracht 12 schoten achter elkaar kan afgeven. M. zou het wapen een half jaar geleden in België hebben gekocht. Nadat hij het fatale schot had afgevuurd gooide M. het wapen, tijdens zijn vlucht, in diverse delen weg. Na zijn arrestatie wist hij niet meer waar hij het wapen had gelaten.

Op aanwijzing van familieleden van de dader werd in de loop van vrijdag een groot terrein afgezocht in het Leeuwstuk onder de gemeente Brunssum. Met behulp van speurhonden kon het wapen in de sneeuw worden teruggevonden, dank zij de rijksspeurhond Benno, een zesjarige Hollandse herder van de wachtmeester Thissen uit Horst.

In de loop van de avond werd het wapen door de technische recherche in elkaar gezet en op de schietbaan getest. Hierbij bleek dat de kogels, afgeschoten door het wapen, de zelfde kenmerken vertoond als de kogels die gevonden werden achter het huis van M. waar Philip werd neergeschoten, waardoor kon worden vastgesteld dat de kogel die de dood van Philip veroorzaakte inderdaad met dit wapen werd afgevuurd.

Het wapen waarmee de dag er na de 27-jarige Bart Kersten werd neergeschoten in het woonwagenkamp is nog niet terecht. De Heerlense politie neemt aan dat zich in het kamp tal van wapens bevinden . Vrijdagochtend nam de Heerlense politie in het woonwagencentrum twee flobertgeweren in beslag waarmee twee mannen, nagenietend van de nieuwjaarsviering, in de lucht aan het schieten waren. De twee woonwagenbewoners werden daarop op het politiebureau verhoord en later weer vrij gelaten. Controle van de wapens wees uit dat het fatale schot op Bart K. niet met deze wapens afgevuurd was.

Vrijdagmiddag heeft dr. Zeldenrust sectie verricht op het stoffelijk overschot van de 15-jarige Philip Schneider. De kogel die de dood veroorzaakte is daarbij teruggevonden. Na de autopsie is het stoffelijk overschot vrijgegeven voor de begrafenis, die maandag zal plaatsvinden.

Het verdere onderzoek in deze zaak heeft nog geen nieuwe gezichtspunten opgeleverd. De vraag of er van een misdrijf; danwel van grote onvoorzichtigheid sprake is, is nog niet beantwoord, al gaan, volgens de politie, de vermoedens wel sterk in de laatste richting.

Op de foto: Het wapen waarmee Philip Schneider tijdens de jaarwisseling werd neergeschoten door zijn oom achter diens huis in de Cronjéstraat. De politie onderzoekt de kogels waarmee geschoten is.

Verloofd:

Wiel Otermans
Kluisstraat 18, Doenrade

en

Lia Keulers
Steskensstraat 39, Stein

3 jan. 1970.

N. Zeeuwen
tandarts
is van 5 t.m. 17 januari a.s.
verhinderd spreekuur te houden.

Reeds gemaakte afspraken gaan echter door.
Spoedgevallen kunnen eveneens behandeld worden, doch uitsluitend op afspraak.

Op zondag 11 januari 1970 hopen onze ouders en grootouders

Frans J. Fleuren
en
Anna M. Fleuren-Bruins

hun gouden huwelijksfeest te vieren.
Om 11.30 uur v.m. wordt te hunner intentie in het monumentale kerkje van St. Jan Ev. te Hoensbroek een H. Mis opgedragen.

Receptie zal plaatsvinden van 5.00 tot 6.30 uur n.m. in de economiegebouwen van het kasteel, waarop alle familieleden, vrienden en relaties van hen en ons welkom zijn.

Hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

Hoensbroek, januari 1970
Mgr. Lebouillestraat 10.

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, vrij plotseling, voorzien van de Sacramenten, in de ouderdom van 84 jaar, onze zorgzame moeder, zuster, behuwdzuster, tante en nicht

Maria Catharina Sleypen

echtgenote van
NICOLAAS HUBERTUS VAN CAN

Wij bevelen hare ziel in uw godvruchtige gebeden aan.

De bedroefde familie:
Berg en Terblijt: J. van Can
A. van Can-Habets en kinderen
Bunde: H. Lexis-van Can
G. Lexis en kinderen
Margraten: M. Schreurs-van Can
J. Schreurs en kinderen
Valkenburg: A. van Can
A. van Can-Cobbenhagen en kinderen
Houthem: A. Smeets-van Can
A. Smeets en kinderen
F. van Can
A. van Can-Smeets
Sibbe: T. Mulkens-van Can
H. Mulkens en kinderen
Familie Sleypen
Familie van Can

Berg en Terblijt, 3 januari 1970

Eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis zal plaatshebben op maandag 5 januari a.s. om 10 uur in de kerk van de H.H. Monulphus en Gondulphus te Berg en Terblijt. Bijeenkomst Grotestraat 8A om 9.30 uur, waar gelegenheid is tot condoleren.
Rozenkransgebed zondag om 19.00 uur, gevolgd door avondmis in voornoemde parochiekerk.

Volstrekt enige en algemene kennisgeving.

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een langdurig met geduld gedragen lijden, voorzien van de H.H. Sacramenten der Zieken, in de leeftijd van 70 jaar, mijn lieve vrouw en onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, grootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Hedwig Ida Rund

echtgenote van
EGIDIUS DE BRUIJN

Wilt haar in uw gebeden gedenken.

De diepbedroefde familie:
Hoensbroek: E. de Bruijn
Hoensbroek: H. E. de Bruijn
[illegible] de Bruijn-Leunissen en Eddy
Familie Rund
Familie de Bruijn

Hoensbroek, 1 januari 1970
Nieuwstraat 120

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 6 januari a.s. om 10.00 uur in de dekenale kerk van St. Jan Evangelist te Hoensbroek. Bijeenkomst aan het rouwhuis Nieuwstraat 120 om 9.45 uur, alwaar vooraf gelegenheid tot condoleren.

De overledene is opgebaard in de rouwkapel Nieuwstraat 118 te Hoensbroek. Bezoek dagelijks van 14.00—15.00 en van 18.00—19.00 uur.

Maandagavond om 7.15 uur zal er voor haar zielerust worden gebeden in het Oude kerkje aan de Markt.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven dit toe te schrijven aan de droeve omstandigheden waarin wij ons bevinden en deze advertentie als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

† In de vrede van Christus is heden van ons heengegaan, voorzien van het H. Sacrament der Zieken, in de leeftijd van 75 jaren, mijn dierbare echtgenoot, onze onvergetelijke broer, behuwdbroer, oom en neef

Hubert Jozef Wetzels

echtgenoot van
ANNA HUBERTINA HELLEBRAND

Uit aller naam:
A. H. Wetzels-Hellebrand

Hulsberg, 1 januari 1970
Corr.-adres: Julianastraat 31

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 6 januari 1970 om 10 uur in de parochiekerk van de H. Clemens te Hulsberg. Bijeenkomst aan voornoemde kerk, alwaar vanaf 9.45 uur gelegenheid is tot condoleren.

De rozenkrans voor zijn zielerust wordt gebeden maandagavond om 18.45 uur in de kerk.

---

† In de vrede van Christus is heden [illegible] van ons heengegaan, voorzien van het H. Sacrament der Zieken, in de leeftijd van 83 jaar, onze geliefde vader, behuwd- en grootvader, behuwdbroer, oom en neef

Jacques Hubert Erkens

weduwnaar van
HUBERTINA PHILOMENA SCHREUDERS

Wij vragen een aandachtig gebed voor zijn zielerust.

De bedroefde familie:
Louis Erkens
Thuy [illegible] en kinderen
Familie Erkens
Familie Schreuders

Schin op Geul, 1 januari 1970

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op maandag 5 januari om 10 uur in de parochiekerk van de H. Mauritius te Schin op Geul. Bijeenkomst Eikenderweg 3 Schoonbron, alwaar gelegenheid tot condoleren.

Voor de overledene zal zondagavond om 7 uur een avondmis worden opgedragen in voornoemde kerk.

---

† Hiermede geven wij kennis, dat heden plotseling van ons is weggerukt, onze lieve zoon, broer, zwager, oom en neef

Philip Schneider

Namens de familie:
Philip Schneider sr.

Heerlerheide-Heerlen, 1 januari 1970
Kampstraat 16

De uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 5 januari a.s. om 11 uur in de Kapel van het Woonwagen-Centrum Ten Esschen Heerlen, waarna begrafenis op het kerkhof te Heerlerheide.

---

† Na een langdurig, geduldig en met grote moed gedragen lijden is heden op 70-jarige leeftijd van ons heengegaan, voorzien van het Sacrament der Zieken, mijn lieve man, onze dierbare broer, zwager, oom en neef

Theo Schreurs

echtgenoot van
HELENA GORISSEN

Wij bevelen zijn ziel in uw gebeden aan.

Mevrouw H. Schreurs-Gorissen
Familie Schreurs
Familie Gorissen

Heerlen, 1 januari 1970
Aarweg 6

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 5 januari a.s. om 10 uur in de H Moeder Annakerk Bekkerveld Heerlen, waarna begrafenis op het r.k. kerkhof te Heerlerbaan. Gelegenheid tot condoleren Aarweg 6 Heerlen vanaf 9.30 uur.

Avondmis zondag a.s. om 18 uur in voornoemde parochiekerk.

Bezoek rouwkamer Dr. Poelsstraat 26, Heerlen van 19 tot 20 uur.

Voor vervoer is gezorgd.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, voorzien van het H. Sacrament der Zieken, op de leeftijd van 74 jaar, in het St. Joseph-Ziekenhuis te Kerkrade, mijn lieve man, onze zorgzame vader, behuwdvader, opa en oom,

de Heer

Henricus Wilhelmus Vogels

echtgenoot van
ELISABETH HUBERTINA MARIA BEAUJEAN

Wij vragen een aandachtig gebed.

Kerkrade (West): E. H. M. Vogels-Beaujean
Oostburg: A. Vogels
U. Vogels-Reijer en kinderen
Heerlen: C. Graff-Vogels
J. Graff en kinderen
Familie Vogels
Familie Beaujean

Kerkrade (West) Spekholzerheide, 2 januari 1970.
Akerstraat 138.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaats hebben op dinsdag 6 januari as. in de parochiekerk van de H. Martinus te Spekholzerheide om 10 uur.

Bijeenkomst Akerstraat 138 om 9.45 uur alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 9.30 uur.

De rozenkrans wordt gebeden op maandag 5 januari as. om 19.30 uur in voornoemde parochiekerk.

De dierbare overledene ligt opgebaard in de rouwkapel van het St. Joseph-Ziekenhuis te Kerkrade.

Bezoekuren van 14.15 tot 15.00 uur en van 19.15 tot 20.00 uur.

---

† Voorzien van het H. Sacrament der Zieken overleed heden tot onze diepe droefheid, plotseling in de leeftijd van 39 jaar, mijn geliefde echtgenoot, onze zorgzame vader, behuwdvader, zoon, broer, behuwdbroer, oom en neef

Johannes Marie Hubert Eggels

echtgenoot van
MARIA ELISABETH FRIJNS

Wij vragen een aandachtig gebed voor zijn zielerust.

De bedroefde familie:
M. E. Eggels-Frijns
Elske
Marleentje
Familie Eggels
Familie Frijns

Doenrade, 2 januari 1970

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 6 januari a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Doenrade.
Bijeenkomst Kerkstraat 96 te Doenrade om 9.30 uur, alwaar gelegenheid tot condoleren.
Rozenkransgebed maandag a.s. om 19.30 uur in voornoemde kerk.
Zij die geen kennisgeving ontvangen hebben gelieven dit toe te schrijven aan de droeve omstandigheden waarin wij ons bevinden en deze advertentie als zodanig te beschouwen.

---

† Hiermede geven wij kennis van het plotseling overlijden van ons zeer gewaardeerd lid en goede vriend

de heer

Jan Eggels

Wij betuigen ons innig medeleven.
Zijn nagedachtenis zal in ere bij ons blijven voortleven.

Bestuur en leden R.K.V.V.D.

Doenrade, 2 januari 1970

Voor de vele blijken van medeleven ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van mijn innig geliefde echtgenoot

Johannes Andreas van Pie

betuig ik hiermij mijn oprechte dank.

Wed. C. van Pie-Arnts

Kerkrade-West, januari 1970
Begoniastraat 13

De plechtige zeswekendienst zal plaats hebben op zondag 4 januari 1970 om 10.00 uur in de parochiekerk te Kaalheide.

De plechtige eerste jaardienst voor mijn onvergetelijke echtgenoot, vader, schoonvader en opa

Hubert Joseph Kusters

zal gehouden worden op zondag 4 januari om 11 uur in de parochiekerk van St. Joseph te Hoensbroek-Passart.

M. A. Kusters-Palmen
kinderen en kleinkinderen

Hoensbroek, Heisterberg 37

Algemene kennisgeving

† In dankbare herinnering aan wat hij voor ons geweest is, delen wij U mede, dat heden, na een kortstondig, met bewonderenswaardig geduld gedragen lijden, van ons is heengegaan, voorzien van het H. Sacrament der zieken, in de leeftijd van 53 jaar, mijn dierbare echtgenoot, onze zorgzame vader, schoonvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Hubert Loomans

echtgenoot van
MARIA CATHARINA NIX

Wij bevelen zijn ziel in uw gebeden aan.

De diepbedroefde familie:
Eys: Mevr. M. C. Loomans-Nix
H. Loomans
E. Loomans-Quaedflieg
J. Loomans
E. Loomans-Mohnen
I. Kleijnen-Loomans
H. Kleijnen
José Loomans en verloofde
Marjo Loomans
Familie Loomans
Familie Nix

Eys, 2-1-1970
Wezelderweg 9

De plechtige Eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op woensdag 7 januari a.s. om 10 uur in de parochiekerk van de H. Agatha te Eys.
Bijeenkomst aan het rouwhuis, Wezelderweg 9, om 9.45 uur, alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 9.15 uur.
De overledene zal bijzonder worden herdacht in de avondmis van dinsdag a.s. om 19 uur in voornoemde parochiekerk.
De overledene is opgebaard in de chapelle ardente van de verpleegkliniek te Heerlen.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze advertentie als zodanig te beschouwen.

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een langdurige ziekte, voorzien van de Sacramenten der Zieken, in de ouderdom van 71 jaar, mijn innig geliefde echtgenoot, onze zorgzame en lieve vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Jan Godfried Collombon

echtgenoot van
ANTONIA MARIA MATHILDA KOENEN

Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

De bedroefde familie:
Sittard: A. M. M. Collombon-Koenen
Sittard: Anny van Mousch-Collombon
Lambert van Mousch
Annemie, Monique
Munstergeleen: Jan Collombon
Gemma Collombon-Hamers
Familie Collombon
Familie Koenen

Sittard, 1 januari 1970
Gats 12

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben dinsdag 6 januari a.s. om 10 uur in de parochiekerk van de H. Petrus te Sittard, waarna de begrafenis op R.K. kerkhof te Sittard. Bijeenkomst in de pastorie Kloosterplein 10 om 9.25 uur, alwaar gelegenheid tot condoleren.
De overledene zal worden herdacht maandag a.s. tijdens de avondmis van 7 uur in bovengenoemde parochiekerk.
Bezoek: rouwkapel ziekenhuis Sittard, dagelijks van 11 tot 12 uur en van 14.30 tot 15.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven dit toe te schrijven aan de droeve omstandigheden waarin wij ons bevinden en deze advertentie als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

† Diepbedroefd, maar in grote dankbaarheid, voor wat hij voor ons geweest is, berichten wij u dat God heden tot zich genomen heeft, voorzien van de H. Sacramenten der Zieken, in het R.K. Ziekenhuis te Sittard, in de leeftijd van 71 jaar, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, overgrootvader, broer, zwager, oom en neef

Peter Nicolaas Paas

echtgenoot van
MARIA MECHTILDA KÖHLEN

Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

De bedroefde familie:
Munstergeleen: M. M. Paas-Köhlen
A. Keulen-Paas
M. Keulen kinderen en kleinkind
L. Janssen-Paas
J. Janssen
B. Scheepers-Paas
Th. Scheepers en kinderen
Th. Paas
W. Paas-Smeiders en kinderen
Amsterdam: R. Benard-Paas
B. Benard en kinderen
Familie Paas
Familie Köhlen

Munstergeleen, 2 januari 1970.

De plechtige uitvaartdienst zal plaats hebben maandag 5 januari as. om 10.00 uur in de parochiekerk van St. Pancratius te Munstergeleen.
Bijeenkomst Sittarderweg 10 om 9.45 uur, alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 9.30 uur.
De rozenkrans wordt gebeden zondag n.m. om 6 uur in voornoemde kerk.
Besoekuren rouwkapel Ziekenhuis Sittard, dagelijks van 11 tot 12 uur en van 14.30 tot 15.30 uur.

Enige en algemene kennisgeving.

† Heden overleed voorzien van de H. Sacramenten der Zieken in de ouderdom van 73 jaar, onze vader, schoonvader, grootvader, overgrootvader, broer, oom en neef

Wilhelmus Peters

weduwnaar van
BARBERA ANNA KESLER
en
JOHANNA FRANKEN

De bedroefde familie:
Brunssum: T. Peters
E. Peters-Kampinga en kinderen
Sittard: A. Peters-Peters
W. Peters en kinderen
Amsterdam: J. Peters
H. Peters-[illegible] en kind
Brunssum: Wed. [illegible] en kinderen
Brunssum: Wed. J. Decks-Versheul

Brunssum, 2 januari 1970.
Parkstraat 49.

De eucharistieviering zal plaats vinden op maandag 5 januari as. in de kerk van de H. Vincentius te Rumpen om 10.00 uur.
Vertrek vanaf het sterfhuis Parkstraat 49 Brunssum om 9.30 uur.

Algemene kennisgeving

† Met droefheid geven wij U kennis dat heden vrij onverwacht van ons is heengegaan, voorzien van het H. Sacrament der Zieken in het De Wever-ziekenhuis te Heerlen, mijn geliefde man, onze lieve en zorgzame vader, schoonvader en opa

Hein Theodoor Krewinkel

echtgenoot van
JOHANNA HERMES

op de leeftijd van 53 jaar.

De bedroefde familie:
Mevr. J. Krewinkel-Hermes
kinderen en kleinkinderen

Heksenberg, 2 januari 1970

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden dinsdag 6 januari a.s. in de parochiekerk van de H. Gerardus Heksenberg om 10 uur. Bijeenkomst Leeuwerikstraat 3 om 9.30 uur, alwaar gelegenheid tot condoleren.
Rozenkransgebed maandagavond om 6.45 uur in de kerk.

In de eerste uren van het nieuwe jaar gaf God de eeuwige rust aan mijn zorgzame vrouw, onze toegewijde moeder, behuwdmoeder en oma

Maria Wilhelmina Susanna Ceunen

echtgenote van

Leonard Hubert Lendfers

Zij werd 74 jaar.

Sittard: L. H. Lendfers
Utrecht: M J. Delsing-Lendfers
R. M. G. Delsing
Sanne, Helle, Reinier
Sittard: J. H. Willems-Lendfers
J. M. Willems
Wien, Lon, Renée

Sittard, 1 januari 1970
Rijksweg Noord 215

De uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben maandag 5 januari a.s. om 10.30 uur in de H. Hartkerk te Overhoven-Sittard.

Bijeenkomst: Rijksweg Noord 215 om 10.15 uur, alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 9.45 uur.

Rozenkransgebed hedenavond om 6.45 uur en zondagavond om 6.45 uur in bovengenoemde H. Hartkerk.

Bezoek: rouwkapel ziekenhuis Sittard, dagelijks van 11.00-12.00 uur en van 14.30-15.30 uur.

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een langdurig met geduld gedragen lijden, voorzien van het H. Sacrament der Zieken, in de Maasland-Kliniek Hornerheide, in de leeftijd van 77 jaar, mijn lieve vrouw en onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, grootmoeder, schoonzuster, tante en nicht

Catharina Josephina Engwegen

echtgenote van
SEINE MENNINK

Wilt haar in Uw gebeden gedenken.

De diepbedroefde familie:
Hoensbroek: S. Mennink
Hoensbroek: W. Mennink
A. Mennink-Jaskowiak en kinderen
Heerlen: M. C. J. Jaskowiak-Mennink
P. Jaskowiak en kind
Heerlen: M. G. J. Ten Westenend-Mennink
H. J. M. Ten Westenend
Nuth: J. H. G. Mennink
Ph. Mennink-Palm en kind
Fam. Engwegen
Fam. Mennink

Hoensbroek, 2 januari 1970.
van Rossumstraat 11.

De plechtige uitvaartdienst, zal plaats hebben op dinsdag 6 januari as. om 11.15 uur in de dekenale kerk van Sint Jan Evangelist te Hoensbroek, waarna begrafenis o de Centrale begraafplaats aan de Randweg aldaar.
Bijeenkomst aan het rouwhuis van Rossumstraat 11 om 11.00 uur, alwaar vooraf gelegenheid tot condoleren.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel Nieuwstraat 118 te Hoensbroek.
Bezoekuren dagelijks van 14.00 - 15.00 en van 18.00 - 19.00 uur.
Maandagavond om 7.15 uur zal er voor haar zielerust worden gebeden in het Oude kerkje aan de Markt.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Voor uw gewaardeerde blijken van deelneming bij het [illegible] en grootmoeder

Maria Agnes Raets

weduwe van
JAN LEONARD HEUNEN

betuigen wij onze oprechte dank.

Kinderen Heunen.

Bingelrade, januari 1970.

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zondag 4 januari om 10 uur in de Parochiekerk vna de H. Lambertus te Bingelrade.

Voor de vele blijken van medeleven, ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van mijn lieve man

Hub Frederiks

betuig ik mijn oprechte dank.

Mevr. A. Frederiks-Breuer

De plechtige zeswekendienst, waartoe u beleefd wordt uitgenodigd, zal plaatshebben op zondag 4 januari 1970 om 11.15 uur in de parochiekerk van de H.H. Petrus en Paulus te Schaesberg.

De plechtige eerste jaardienst voor mijn onvergetelijke echtgenoot en vader

Gerrit Navis

wordt gehouden op zondag 4 januari om 10.00 uur in de parochiekerk te Merkelbeek.

Beleefd uitnodigend:
Mevr. Navis-Jacobs
en kinderen.

Famil[ie]berich[ten]

GEBOREN:
Claudia, dochter [illegible]sens Heuts. Maa[illegible]ron van Hövells[illegible]
Ilse, dochter va[illegible]jens-Loenis. Ma[illegible] dec. 1969.
Perri, zoon van [illegible] Hollanders. Maast[illegible]pelruwe 5c.

OVERLEDEN:
Louis Kuijpers. [illegible] Echtgenoot va[illegible] Scheen. Maastri[illegible]straat 2a. De ui[illegible] vindt plaats op [illegible] jan. om 10 uur in [illegible] van O. L. Vrouw[illegible]tricht.
Petrus Hubertus Kruythof. Oud [illegible]duwnaar van Ma[illegible]na Johanne Ni[illegible]tricht, Sint Nicol[illegible] De uitvaartdie[illegible] plaats op maand[illegible] 10 uur in de [illegible] van Sint Lam[illegible] Maastricht.
Henriette Sauvag[illegible] jaar.. Echtgenote [illegible] Johannes Thoma[illegible]tricht, Papenweg [illegible]vaartdienst vindt[illegible] heden zaterdag 3 [illegible] 10 uur in de p[illegible] van St. Petrus, [illegible] Maastricht.
Marie Antoine L[illegible]wissen. Oud 74 ja[illegible]noot van Maria Id[illegible] Antonia Schröder. [illegible] St. Annalaan 64 [illegible]vaartdienst vindt [illegible] heden zaterdag 3 [illegible] 12.30 uur in de p[illegible] van St. Lambertu[illegible]tricht.

Uitslag Blantyreloter[ij]
gehouden door notaris A. Janssens, Heerlen, 30-[illegible]

5117	Volautomatische wasmachine	
4132	Koelkast	
9271	Rijwiel	
		2960
7164		3703
4197		1719
5509		869
3311		8730
6885		6671
5403		1127
736		9216
		1597
		7855

Prijzen [illegible]en: J. Vandeberg, tel. 04408—2958.

Drs. Lebens: beroep doen op oppervlaktewater

Limburg moet overgaan tot aanvullende waterproduktie

Drs. Lebens neemt afscheid van ir. Groutars. Links de nieuwe directeur ir. Vliegen.

SITTARD, 3 januari — „Wij groeien naar een tijdperk van een noodzakelijke medegebruik van oppervlaktewater. Dat betekent voor deze provincie dat wij in een vraagstuk van internationale orde geraken, waarin niet alleen Limburg en westelijk Nederland zijn betrokken. Tegen de achtergrond van deze toekomstlijn zal in Limburg op het gebied van de waterwinning en distributie niet ontkomen kunnen worden aan een bundeling van krachten en schaalvergroting en dus aan fusering van bestaande bedrijven, om tijdig gereed te zijn met de grote werken, die nodig zijn voor de veiligstelling van de toekomstige watervoorziening".

Dat zei gistermiddag in de Sittardse schouwburg drs. J. Lebens, president-commissaris van de Waterleidingmij voor Zuid-Limburg, tijdens het afscheid van directeur ir. M. J. M. G. Groutars. die een 40-jarige staat van dienst achter de rug heeft en die tevens directeur was van de Waterleidingmij voor Midden- en Noord-Limburg en van de Waterleidingmij De Geulvallei. Tot zijn opvolger is benoemd ir. H. V. J. Vliegen.

GRINDGATEN

De heer Lebens zei in zijn toespraak tot de gaande en komende man dat in Limburg de totale jaarlijkse behoefte aan water voor de bevolking en voor de industrie van 115 miljoen m3 thans zal toenemen tot 186 miljen m3 in 1975 en tot 320 miljoen m3 in het jaar 2000. De dekking van deze totale waterbehoefte met grondwater zal niet verder reiken dan tot 200 miljoen m3 per jaar. In Zuid-Limburg zullen de tekorten aan grondwater eerder optreden dan in overig Limburg, wellicht al rond 1975. Volgens de huidige prognoses zal tussen nu en het jaar 2000 voor de provincie als geheel in een aanvullende waterproduktie moeten worden voorzien van 120 miljoen m3 per jaar. Hiertoe zal een beroep moeten worden gedaan op oppervlaktewater en wel van de Maas met bergingsmogelijkheden, bijvoorbeeld in voormalige grindgaten.

Drs. Lebens releveerde dat er in Limburg 17 waterleidingbedrijven zijn, waarvan er 10 naast de distributie ook de produktie van water verzorgen. De twee grootste zijn de streekbedrijven voor Zuid- en Midden- en Noord-Limburg. De omzet van deze twee bedraagt 50 pct. van de jaarlijkse wateromzet van de 17 Limburgse bedrijven, die voor 1968 is te stellen op rond 50 miljoen m3. De stedelijke bedrijven van Maastricht, Heerlen en Venlo representeren tezamen 22 procent. De relatie van de twee genoemde streekbedrijven met de overige watereidingbedrijven op het stuk van de aantallen aansluitingen geeft het volgende beeld: Zuid- en Midden- en Noord-Limburg 43 procent, Maastricht, Heerlen en Venlo 27 procent en de overige 12 bedrijven 30 procent. Enkele andere cijfers, die drs. Lebens noemde: het hoofdbuizennet van de streekbedrijven nam toe tot rond 3000 km (afstand Amsterdam-Athene). Aantal aansluitingen 120.000, waarvan 70.000 in Zuid- en 50.000 in Midden- en Noord-Limburg. Het aansluitingspercentage voor de twee grootste streekbedrijven bedraagt 98 procent en de hoeveelheid water, die aan de bodem wordt onttrokken en al dan niet na zuivering aan de afnemers wordt gedistribueerd, steeg van 600.000 m3 in 1930 tot meer dan 25 miljoen m3 in het afgelopen jaar.

Drs. Lebens sprak namens de twee streekbedrijven hartelijke dankwoorden aan het adres van de scheidende ir Groutars. Hij bood een geschenk onder couvert aan om een reis te kunnen maken, en een foto-album, enkele maanden geleden gemaakt tijdens het zilveren directeursjubileum van de heer Groutars. Ir. Raedts uit Heerlen sprak de scheidende directeur toe namens de Waterleidingmij De Geulvallei. Ook hij bood een geschenk onder couvert aan.

De heer Raedts zei dat De Geulvallei positief staat tegenover een fusering van waterleidingbedrijven. In dit verband deelde de heer Lebens ons mee te verwachten dat tegen het einde van dit jaar de fusie of de aanzet daartoe van „de drie" (Zuid-Limburg, Midden- en Noord-Limburg en De Geulvallei) in kannen en kruiken zal zijn. De afscheidsbijeenkomst in Sittard werd mede bijgewoond door gouverneur, mr. dr. Ch. van Rooy, die namens het provinciaal bestuur de heer Groutars bedankte voor het door hem verrichte werk. Na het officiële gedeelte recipieerden ir Groutars en ir. Vliegen voor een zeer groot aantal personen.

Pater Keulaerds van Heerlen naar Beieren

HEERLEN, 3 jan. — Pater Viventius Keulaerds ofm heeft op eigen verzoek van de bisschop van Roermond ontslag gekregen als pastoor van de parochie van de H. H. Martelaren van Gorcum aan de Sittarderweg te Heerlen en zal in Beieren gaan werken in de algemene en plaatselijke zielzorg. Het ontslag gaat op 6 januari in. Pater Keulaerds is thans 60 jaar. Hij maakt deel uit van de groep priesters en leken, die zich onder de naam Katholiek Leven inzetten voor het behoud en de vernieuwing van het geloofsleven in aansluiting aan het Tweede Vaticaans Concilie. Zijn werk in Beieren, waar hij Rottenburg als standplaats zal hebben, is het gevolg van zijn persoonlijke voorkeur. Pater Viventius Keulaerds heeft onder meer acht jaar in de zielzorg te Heerlen gewerkt.

Over de reden van zijn ontslagverzoek, met name of dit een gevolg is van de gang van zaken in de Nederandse kerkprovincie, wenste pater Keulaerds zich niet uit te laten. Pater Keulaerds is een actief priester met een brede belangstelling. Hij geniet bij zijn parochianen grote achting. Voor hij naar Heerlen kwam stond hij veertien jaar in de zielzorg te Maastricht.

Tot waarnemend pastoor van de parochie van de Sittarderweg is benoemd kapelaan J. J. de Haas van de Franciscuskerk aan de Laanderstraat te Heerlen. De definitieve samenstelling van het pastorale team voor de parochie van de H. H. Martelaren van Gorcum wordt nog nader geregeld. Kapelaan A. Versleyen heeft eervol ontslag gekregen als kapelaan te Maasbree en een functie bij het vormingswerk aanvaard.

Budget provincie steeg van 8.5 tot 30.5 miljoen

MAASTRICHT, 3 jan. — In de jaren tussen 1960 en 1970 is het personeelsbestand van de drie provinciale diensten — griffie, waterstaat en planologische dienst — met circa 45 percent toegenomen van 326 tot 478 personen. In dezelfde periode groeide het provinciale budget op de gewone dienst van 8,5 miljoen tot 30.5 miljoen gulden. Deze vergelijkingen had de griffier der staten, mr. J. Matti, vrijdagmorgen verweven in zijn toespraak tijdens een samenkomst van het provinciaal personeel, dat in de feestzaal van het gouvernementsgebouw zijn beste wensen kwam aanbieden aan de commissaris der koningin en de gedeputeerden. Bij die gelegenheid werden vijf nieuwe personeelsleden voorgesteld. Onder hen waren de nieuwe provinciale voorlichtingsambtenaar Hans Berghuis alsmede twee funktionarissen die worden toegevoegd aan de afdeling die met het afdoen van bijstandszaken is belast.

LEZERS SCHRIJVEN

Kloppartij

Volgens de schrijver(s) van het ingezonden stuk in uw krant van 30 december 1969 zou ik als raadslid in de vergadering namen hebben genoemd van personen die aanwezig waren bij de strubbelingen in het Parochiehuis bij Instuif Dizzy.
Dit berust echter niet op waarheid. Ik heb geen enkele naam genoemd, doch alleen gepleit dat er toezicht aangezocht zou worden en dat de Instuif Dizzy zo spoedig mogelijk weer door zou gaan. Dit in het belang van de 13-, 14-, 15-jarigen enz.
Verder zou ik de schrijver(s) van het stuk er attent op willen maken, dat iemand, die het voor de jeugd heeft opgenomen, niet via de pers in een slecht daglicht dient te worden gesteld. Ook het plaatsen van de naam onder een ingezonden stuk staat altijd veel correcter.

GREVENBICHT — L. H. Smeets, Raadslid

Invalide

In uw blad van 30 december werd ik verrast door een bericht dat werkmeesters in dienst van de WIM niet tevreden zijn met hun salaris. Ook ik was eens in dienst bij de WIM en werd uitgeleend aan het AMF om dienst te doen in het observatieziekenhuis in Heerlen. Het volgende overkwam me:
Alles ging goed, totdat er in het ziekenhuis een nieuwe directeur kwam, die ging reorganiseren. Het bleek dat ze voor mij 30 pct. meer uitgaven, dan ik in het handje kreeg. Dat was teveel. Omdat ze me niet konden ontslaan, maakte ze mijn werk zo moeilijk, dat ik zelf wel ontslag moest nemen. Dat kon gemakkelijk, want ik was silicoselijder. Toen kreeg ik bij de WIM te horen dat ik door mijn ontslag de WIM een strop bezorgd had, want de WIM was die 30 pct. van mijn salaris kwijt. Toen wist ik, waarom men mijn werk zo moeilijk gemaakt had. Dat was in 1952 en dezelfde mensen blijven rustig doorgaan met dezelfde praktijken, zoals blijkt uit het bericht in uw krant.

BRUNSSUM — B. E. DRENT

Weltermolen

Wij lazen in deze krant dat de gemeente Heerlen Nieuwjaarskaarten rondzendt met een mooie winterse foto van de Weltermolen. Natuurlijk is deze gekiekt van de gunstige kant, aan Weltense zijde waar alles er idyllisch uitziet. Als men evenwel doorloopt en de achterkant van dit prachtig gelegen, historisch bouwwerk bekijkt aanschouwt men een beginnende ruïne. Van het waterrad is nog wat oud roest over; er zitten verder grote gaten in muren en daken, ook bij de schilderachtige toren.... Dit moet wel een ondergang inluiden, als het zo doorgaat. Wie kan er wat tegen doen? Wellicht verdient het aanbeveling om aan het einde van 1970 — of eerder — een kaart rond te sturen waar deze kant van de molen op staat; dit in de hoop dat er wat aan wordt gedaan......

HEERLEN — dr. M. Bruna

Zwijgen

Meestal deel ik de visie van de „Visie op Limburg"; maar die van 30 december is nogal kryptisch. De grote „zwijgende meerderheid" mag noch in Amerika noch in Limburg als bewijs voor of tegen wat dan ook aangehaald worden. Wie zwijgt zegt niks. De burger interesseert het wel degelijk; maar — en daar ligt de fout — aan de burger wordt niets gevraagd.
Er zijn twee dingen die bijzonder opvallen. a. de stijgende stapel bezwaren tegen het door Ged. Staten ingediende herindelingsplan van gemeenten.
b. het stijgend aantal verbeteringen dat de KVP plotseling zo hoog nodig acht: meer openheid, meer inspraak, minder geheimzinnigheid van G.S. jegens Prov. Staten enz.
Diezelfde KVP heeft het hier — laten we zeggen — een halve eeuw voor het zeggen gehad. Waarom ontdekt zij eerst nu deze tekorten? Het is al te doorzichtig: de nood is aan de man (lees de KVP).
En wat punt a betreft: wie verwondert zich over al die bezwaren van onze gemeenten, wanneer men de minachting ziet waarmee G.S. aan reële inspraak voorbijgaan? Het gemeentebestuur van Sittard heeft dit kernachtig geformuleerd: „deze handelswijze van G.S. wordt in strijd geacht met de geldende normen van behoorlijk bestuur!" Hiermee is precies onder woorden gebracht wat fout is. Het gaat minder om de herindeling zelf (maar ook dáár om) als wel om de manier waarop ze tot stand komt. Geen wonder dat G.S.-lid Ensinck in het Dagblad van Noord-Limburg zegt dat hij inspraak van de bevolking niet op prijs stelt: „Zulke zaken interesseren de massa nauwelijks en bovendien is de burgerij niet direct de meest capabele groep op dit stuk", aldus letterlijk de heer Ensinck. En dat is nu precies de manier om de democratie om hals te brengen. Het is diezelfde minachting voor de mening van de „gewone burger" die de KVP zo dikwijls aan de dag heeft gelegd. Een partij die zo met de mondige „gewone burger" omspringt moet zich straks niet al te zeer verwonderen. Die gewone burger neemt het namelijk niet meer.

VALKENBURG — Fons Erens

Celibaat

Behoort het celibaat tot de kern van het priesterschap? Op goede gronden meen ik deze vraag ontkennend te moeten beantwoorden. Het celibaat in de r.k. kerk is geen zaak van geloof doch van kerkrecht! De paus — als zijnde volgens sommigen „het opperhoofd van de kerk" — zou het met één pennestreek kunnen wijzigen. In de alleroudste kerk was het priesterlijk huwelijk gebruikelijk. Petrus en het merendeel der apostelen waren getrouwd. Ongeveer 40 der eerste pausen waren gehuwd. In de orthodoxe kerk (èn in de r.k. kerk met oosterse ritus maar ook katoliek) hebben de priesters altijd mogen trouwen.
Eerst in 1139 na Christus werd het celibaat opgelegd als een kerkelijk voorschrift. Het 2e Vaticaans Concilie daarentegen verklaarde uitdrukkelijk dat ook leken „roeping" hebben en dat het huwelijk evenzeer als een vrijwillig verkozen celibaat een vorm kan zijn waarin men God kan dienen.
De mythe dat de priester een geestelijk supermens is moet voor eens en altijd uit de wereld. De hedendaagse priester mag en wil niet langer op een voetstuk en zichzelf boven de mensen én God verheffen. Zich op te werpen als exclusieve bemiddelaar tussen God en de mensen, als getuige en uitdeler van Gods genade — par excellence — alsof God niet in staat is of zou willen communiceren met ieder mens afzonderlijk — is in onze dagen — de dagen van een mondig christendom — niet langer aanvaardbaar.

MAASTRICHT — D. H. Voss

Uitreiking gezinsverzorgsters-getuigschriften

SITTARD, 3 jan. — Tweede Kamerlid mej. G. Kok zal vrijdag 16 januari de getuigschriften uitreiken aan leerlingen van de r.k. gezinsverzorgstersopleiding „Maria Heem", die het theoretisch gedeelte van de opleiding met goed gevolg hebben doorlopen. De bijeenkomst vindt plaats in de foyer van de Sittardse schouwburg en begint om drie uur.

Uitspraken moeten aanvaardbaar zijn

Wet kan achterlopen, rechter mag dit niet

ROERMOND, 3 jan. — Mr. J. H. Blaauw (45) is vrijdagmiddag tijdens een bijzondere zitting van de Roermondse arrondissementsrechtbank geïnstalleerd tot president van die rechtbank. Mr. Blaauw was de laatste jaren vice-president van de rechtbank in Breda.

„U bent president geworden in een turbulente tijd", zei vice-president mr. J. van Koot in zijn installatietoespraak. „Vroeger welhaast onaanraakbaar staat de rechter thans als ieder ander die de publieke zaak dient, aan maatschappelijke kritiek bloot. Men kan dit betreuren of niet, men heeft het te aanvaarden. En er vooral begrip voor op te brengen. Met het begrip dat de rechter voor de maatschappelijke veranderingen in zijn optreden en uitspraken toont is zijn gezag in deze samenleving ten sterkste gemoeid".

GEWETEN

Mr. Van Koot hield over het hoofd van de nieuwe president heen de voltallige rechtbank, de vertegenwoordigers van het openbaar ministerie en tientallen advocaten en belangstellenden voor, dat de rechter meer dan ooit kennis moet nemen van nieuwe rechtsopvattingen die langs allerlei wegen op hem afkomen. Hij hield hen voor dat het geweten voortdurend richtsnoer dient te zijn voor de rechtvaardigheid en doelmatigheid van het rechterlijk oordeel. „Laat de wet achterlopen, de rechter mag dit niet", aldus mr. Van Koot. „Het is onontkoombaar dat hij zijn gezag verliest indien hij niet zorgt dat zijn uitspraken voor zijn eigen tijdgenoten aanvaardbaar zijn.

Zeker, de wet mag hij nooit terzijde stellen, doch onbillijke en onbegrijpelijke beslissingen kan hij in ons rechtssysteem door vrije wetsinterpretatie voorkomen".

Mr. Blaauw was het met die opvatting volledig eens en beloofde de wet zo te zullen interpreteren dat rechtvaardige maar op de door de maatschappij geaccepteerde normen en werkelijkheden aansluitende beslissingen kunnen worden genomen.

Nog geen koper voor oude school in Amstenrade

AMSTENRADE, 3 jan. — De gemeenteraad van Amstenrade zit met een leegstaand schoolgebouw in de maag. Het bedrag, waarvoor de gemeente het enige maanden geleden aan hotelier Schikan uit Amstenrade wilde verkopen — f 32.500,— — hebben GS te laag beoordeeld. Volgens GS moet het oude schoolgebouw minstens f 45.000.— opbrengen.

De raad, die bij behandeling van het bod van de hotelier moeilijkheden maakte, besloot het gebouw door middel van advertenties aan de man te brengen, omdat zich inmiddels een tweede koper had gemeld.

Na stemming werd echter toch anders besloten: het gebouw ging naar hotelier Schikan, waarvoor GS nu weer een stokje hebben gestoken.

Intussen heeft het oude schoolgebouw bezoek gehad van vandalen, die alles wat nog enigszins vast zat onder handen hebben genomen. Deze gang van zaken stelde het raadslid Brands tijdens de raadsvergadering aan de kaak.

„De school is in een erbarmelijke toestand. Waarom is de rommel niet opgeruimd, voordat nieuwe kopers het kwamen bezichtigen?", vroeg het raadslid. Drie nieuwe kopers zouden volgens het raadslid door de chaos zijn afgeschrikt. Wethouder Hahn stelde daartegenover, dat als het serieuze kopers waren geweest, zij zich door de vernielingen niet zouden hebben laten afschrikken. „We zullen moeten afwachten of er nu nieuwe kopers komen. We zullen de rommel laten opruimen. Misschien helpt het", aldus de heer Hahn.

Minder hengsten op keuringen

SITTARD, 3 jan. — Deze maand worden in Nederland de verplichte hengstenkeuringen gehouden voor trekpaarden en Haflingers. Voor de afdelingen Noord-Brabant, Zeeland, Limburg, Zuid-Holland en Utrecht vinden genoemde keuringen plaats op donderdag 15 januari in de Brabanthallen in Den Bosch en wel om 10 uur. In Den Bosch zullen 35 hengsten — waaronder 9 driejarigen voor de jury verschijnen. Het getal 35 is gelijk aan het getal dieren dat op de andere keuringsplaatsen Raalte, Zuid-Laren en Doetinchem tezamen worden voorgeleid. Uit Limburg worden 3 hengsten in Den Bosch verwacht. Op genoemde dag en uur zullen ook de Haflingerhengsten zich in Den Bosch aan de verplichte jaarlijkse keuring onderwerpen. Op totaal van 46 in Nederland komt Den Bosch met 22 exemplaren voor de dag. Hieronder zijn 2 Haflingers uit Limburg.

Voetganger gedood

GRATHEM, 3 jan. — Op de Brugstraat in Grathem is de 38-jarige ongehuwde W. Palmen uit Grathem in de nacht van donderdag op vrijdag om 24.00 uur aangereden door een personenauto en daarbij dodelijk gewond. De man liep met nog drie andere vrienden links van de weg en werd gegrepen door een achteropkomende auto, die op onverklaarbare wijze op de linkerweghelft reed.

Over toneelbestel in Zuid-Nederland

GLT neemt met Globe kontakt op

MAASTRICHT, 3 jan. — Van de kant van het Groot-Limburgs Toneel is kontakt opgenomen met de toneelgroep Globe te Amsterdam in verband met het toekomstig toneelbestel in Zuid-Nederland. Zoals bekend, namen provinciale staten op vrijdag 19 december een door de KVP-fraktie ingediende motie aan om de minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk en de ledenraad en de raad van direkteuren van de Vereniging van Nederlandse Toneelgezelschappen op de hoogte te stellen van een ontstane verontrusting over de toekomstige positie van het Groot-Limburgs Toneel.

Aanleiding hiertoe was een ontwerprapport van de reorganisatiecommissie van de Vereniging van Nederlandse Toneelgezelschappen, welk rapport onder meer de provincie Limburg aanwees als toekomstig speelgebied van Globe en plaats en positie van het Groot-Limburgs Toneel als „moeilijk" kwalificeerde. Het gewraakte rapport blijkt nadien in zijn geheel te zijn verworpen.

Het kontakt dat het GLT thans met Globe heeft opgenomen, vloeit voort uit een door gedeputeerde staten van Limburg geëntameerd bedrag over de toekomstige toneelsituatie in de zuidelijke provincies met inbegrip van Belgisch-Limburg. Aan dit beraad hebben tot heden het GLT, de Contactraad van Limburgse schouwburgen en de Culturele Raad Limburg deelgenomen.
In plaats van passief afwachten en zich defensief opstellen, wil men in eigen regio komen tot een meer „offensieve" aanpak van een zogenaamd vertikale toneelspreiding, die is afgestemd op de gespecialiseerde hoedanigheden van een aantal gezelschappen. Daarbij wordt er onder meer van uitgegaan, dat ook kleine podia in de provincie bespeeld dienen te worden door kwalitatief goede gezelschappen en dat ook het jeugdtoneel aan zijn trekken moet kunnen komen. In het op te zetten „denkmodel" wil men voorlopig plaats inruimen zowel voor het GLT als voor Globe en de meer educatief ingestelde toneelgroep Proloog.

Heer doet alsof zijn neus bloedt

HEER, 3 januari. — De gemeente Heer, die medio van dit jaar volgens een reeds door de Tweede Kamer goedgekeurd wetsontwerp wordt ingelijfd bij de gemeente Maastricht, heeft niettemin reeds de vergaderdata van de gemeenteraad voor heel 1970 vastgesteld. Waarschijnlijk gokt Heer erop, dat de Eerste Kamer tijdens de behandeling van het wetsontwerp in februari er anders over denkt dan de Tweede Kamer en er niet haar goedkeuring aan zal geven. In Heer is men optimistisch genoeg om ook voor de periode na 1 juli — de „fatale datum" — raadszittingen vast te stellen. In december wil de gemeenteraad zelfs nog tweemaal beraadslagen.

Bakker neemt coöperatie over

ROERMOND, 3 jan. — Bakker J. Henckens in Wessem heeft de plaatselijke coöperatie Sint Medardus overgenomen. Die coöperatie kwam tegen het einde van 1969 plotseling in ernstige likwiditeitsmoeilijkheden. De coöperatiewinkel had in 1969 een omzet van bijna een half miljoen gulden.

Het bestuur van Sint Medardus heeft zich steeds verzet tegen aansluiting bij de Coöp-Midden- en Noord-Limburg. Schuldeisers dreigden de (hoofdelijk aansprakelijke) bestuursleden nu van Sint Medardus voor de schulden te zullen aanspreken. Die bestuursleden besloten kort voor nieuwjaar de zaak maar van de hand te doen. De bedrijfsleider van de coöpwinkel heeft inmiddels een andere kruidenierswinkel in het dorp aan de Maas overgenomen.

Computerstructuren op tentoonstelling

HEERLEN, 3 jan. — De traditionele jaarlijkse tentoonstelling van verfindustrie Jac Eyck in haar pand Eikenderweg 75 te Heerlen is ditmaal gewijd aan computerstructuren van de in 1939 geboren kunstenaar Peter Struyken. De expositie wordt geopend op donderdag 8 januari om half 9. Bij de opening spreekt Carel Blotkamp, docent moderne kunst aan de Technische Hogeschool te Delft en aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Deze expostie van Peter Struyken is de eerste in Nederland, waarin hij laat zien welke mogelijkheden de computer ook aan de kunstenaar biedt: het verkrijgen van een grotere complexiteit en variatie in het beeld en de mogelijkheid het toeval in de ordening te betrekken.

controletafel van DS computer

Op deze moderne telecommunicatie-afdeling op de 12e verdieping van ons nieuwe kantoorgebouw aan de Oostduinlaan in Den Haag is plaats voor

allround telex-operators

voor de rechtstreekse invoering van telexberichten in een computer, welke onlangs voor de verwerking van het internationale berichtenverkeer in gebruik is genomen. Hierbij is men verantwoordelijk voor de juiste adresseringscodes en tekst, die meestal in het Engels is gesteld, en voor correctie van berichten door middel van commando's aan de computer.

Voor deze taken, waarbij grote accuratesse is vereist, wordt een theoretische en praktische opleiding gegeven.

Geboden worden:

* een prettige werkkring met goede toekomstmogelijkheden in een telex-sectie die een van de modernste ter wereld is
* een salaris dat aangepast is aan de omvang en verantwoordelijkheid van de functie
* toeslag voor onregelmatige diensten (in het algemeen wordt in deze functie 's nachts en zondags geen dienst gedaan)
* 6% vakantietoeslag
* 13e maand salaris
* premie-spaarregeling
* goede sociale voorzieningen
* gelegenheid tot het gebruiken van warme en koude lunches tegen een zeer redelijke vergoeding.

Gevraagd worden:

Telex-operators (mannelijk of vrouwelijk, leeftijd 21 tot 35 jaar) met enige jaren ervaring en tenminste diploma MULO en handelscorrespondentie Engels of een gelijkwaardige opleiding.

Inlichtingen worden gaarne in een persoonlijk onderhoud verstrekt na telefonische afspraak (070-772447).

Schriftelijke sollicitaties te richten onder no. 511/1960 aan

BATAAFSE INTERNATIONALE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ N.V.

Afdeling PNSH, Postbus 162, 's-Gravenhage.

NATRONCHEMIE N.V. te HERTEN

heeft in verband met uitbreidingen vakatures voor

WACHTCHEFS

in de volcontinudienst

Functie informatie: De wachtchef in de volcontinudienst geeft na een opleiding in het bedrijf leiding aan 5 à 10 bedieningsvaklieden, die fabricage-installaties bedienen en controleren.

Vereisten: M.T.S., machinist (scheepswerktuigkundige of landmachinist) of daarmede gelijk te stellen opleiding.

— goed organisatievermogen
— leeftijd ± 30 jaar
— ervaring in chemische richting kan tot aanbeveling strekken.

Sollicitaties te richten aan
DIREKTIE NATRONCHEMIE N.V., Postbus 8, Roermond.

---

15 januari 1970 start nieuwe cursus

Opl. schoonheidsspecialiste

tilly goedmakers

DAG- EN AVONDCURSUSSEN

Enigste erk. S.T.I.V.A.S.-school in Limb.

in centrum Heerlen - 2 min. van het station

GELAATSVERZORGING diploma A
LICHAAMSMASSAGE diploma B
MANICURE diploma C
PEDICURE diploma E

— Gelegenheid tot stage lopen
— Omgang met modernste apparatuur
— Gediplomeerde leerkrachten
— Meer dan 16 jaar ervaring

Inl. en prosp.: Promenade 41, Heerlen, telefoon 12727
Dautzenbergstr. 32, Heerlen, tel. 10800

Secr. S.T.I.V.A.S. 1ste Sweelinckstraat 10, Den Haag.

katholieke universiteit nijmegen

SINT RADBOUDZIEKENHUIS

Het Sint Radboudziekenhuis vraagt voor haar administratie:

Funktie	**medewerkster OPNAME**	**medewerkster DEBITEUREN-ADMINISTRATIE**	**medewerker(ster) BOEKHOUDING**
Taak	Het verrichten van administratieve werkzaamheden die verband houden met de opname van patiënten.	Het verrichten van coderingswerkzaamheden en typewerk ten behoeve van de facturering.	Het verrichten van diverse boekhoudkundige werkzaamheden.
Vereisten	— Mulodiploma — Typediploma — Leeftijd 18—20 jaar	— Mulodiploma — Typediploma — Leeftijd 18—20 jaar — Kantoorervaring strekt tot aanbeveling.	— Mulodiploma — Studerend voor het praktijkdiploma boekhouden.

Sollicitaties te richten aan het hoofd Personeelszaken, „Heyendael", Geert Grooteplein Noord 11, Nijmegen.

Onze in het Europoortgebied gevestigde raffinaderij maakt deel uit van de Gulf Oil Corporation, een wereldconcern. Wij produceren benzine, petroleum, gasolie, stookolie, enz., benevens diverse soorten smeerolie. Thans zijn wij bezig met de bouw van zeer grote petrochemische installaties voor de produktie van ethyleen, styreen, enz. Deze installaties zullen een onderdeel vormen van de raffinaderij. Het hiervoor benodigde bedieningspersoneel is gedeeltelijk reeds aangesteld. Het overige, nog benodigde

bedieningspersoneel in volcontinue dienst

zal gedurende het eerste halfjaar van 1970 worden aangetrokken. In de naaste toekomst zal ook de onderhoudsdienst worden uitgebreid en wel met

electriciëns, instrumentmakers, ketelmakers, lassers, machine-bankwerkers en pijpfitters.

Chef Personeel
Gulf Oil Raffinaderij N.V.
Postbus 18,
Rozenburg.

Kennis overbrengen op anderen...

Als het je lijkt om jonge kerels moderne technische vakbekwaamheid bij te brengen... Als je zin hebt om leiding te geven in een sportief beroep... Als je houdt van een leven vol actie en afwisseling... Als je beschikt over eigen initiatief, besluitvaardigheid en doorzettingsvermogen...

Dan ben je uitermate geschikt om een carrière als onderofficier op te bouwen bij de Koninklijke landmacht. De toekomstige onderofficier ontvangt zijn veelzijdige opleiding aan de Koninklijke Militaire School te Weert. Vanaf de eerste dag verdient hij een goed salaris.

Vraag inlichtingen over de opleiding tot

onderofficier

bij de Koninklijke landmacht.

Voorwaarden voor toelating: 16 t/m 22 jaar, MAVO of MULO-diploma, 3 jaar HBS of schakelklas UTS met goed gevolg doorlopen hebben, dan wel een getuigschrift voor een gelijkwaardige opleiding bezitten. Degenen die in het bezit zijn van een getuigschrift LTS of enige klassen voortgezet onderwijs hebben doorlopen, kunnen ook tot deze opleiding worden toegelaten, echter na eerst de schakelklas van 9 maanden te hebben gevolgd.

Informatiecoupon

Als brief (zonder postzegel) verzenden aan Afdeling Personeelspubliciteit, antwoordnummer 35, Den Haag.
Gaarne ontvang ik schriftelijk / mondeling thuis*) nadere gegevens.

J.O. 11728

Naam: ....
Adres: ....
Woonplaats: ....
Schoolopl: ....
Geb.datum: ....

*) doorhalen wat niet verlangd wordt.

M. Breukers: lidmaatschap geen erebaantje

Bij kamers van koophandel meer specialisten nodig

MOND, 3 januari — In een vrijdagavond gehouden jaarrede voorzitter J. M. Breukers van de kamer van koophandel en ken voor Midden-Limburg in Roermond uitvoerig aandacht geen aan de veranderingen van taak en structuur van de kamers ophandel. Hij wees daarbij vooral op de noodzaak van deskunden voor de kamers van koophandel.

etekent", aldus die voorzitter, j de traditie dat lidmaatschap als baan te zien moeten loslaten". vas zich", zei hij nog, „tot nu toe onvoldoende bewust dat dit ere- ook de enige publiekrechtelijke nwoordiging was van het beven in de eigen regio. Bij de telling van de kamers wordt nog angstvallig vastgehouden aan ische en branchegewijze spreirwijl een samenstelling uit specibelangrijker is".

r Breukers maakte er gewag van een nieuwe opzet van taak en ur de kamers van koophandel voorkomen dat veranderingen — n het verleden) — door de over orden opgedrongen. Op korte teral een nieuwe institutionele opzet gegeven aan een sterk verle samenwerking tussen de viergse kamers van Koophandel.

verslag

ddenlimburgse kamer van kooppubliceerde op nieuwjaarsdag — het volledige jaarverslag over Daaruit blijkt dat de meeste nijdssectoren 1970 met veel meer sme zijn ingegaan dan het voor69. Daarentegen zijn de resultaten et voorbije jaar in veel sectoren oot en kleinhandel — levensmidslijterij, textiel, horecabedrijven eierhandel — onbevredigend en wachtingen voor 1970 somber.

ks de fraaie zomer is 1969 voor n-Limburg geen goed toeristisch eweest. De handelsbanken in Midimburg zien met enige bezorgdde groei van privé-uitgaven en akelijke investeringen door onders aan en zijn steeds meer genoodaan te dringen op beperking daarn het belang van de te vormen sreserves. Door het overlijden r. Th. van Geldrop op 3 december alleen de plaats van secretaris kamer van Koophandel in Roeropengevallen maar zijn nog 8 ingen, stichtingen en commissies voorzitter komen te zitten en ns twaalf vacatures in weer andere besturen ontstaan. De Middenlimburgse kamer van Koophandel en fabrieken benoemde gisteren mr. H. op de Coul — (sinds 1965 al adjunct-secretaris van die KVK) — tot secretaris.

Roermond ontvolkt

De centrumgemeente Roermond heeft in 1969 opnieuw een aantal inwoners naar de kleinere randgemeenten zien vertrekken. Duidelijk is ook uit de cijfers over het verloop van de bevolking al vast te stellen dat bij vestiging van elders de randgemeenten veel meer in trek zijn dan de stad Roermond. Het aantal inwoners van Roermond zonk in 1969 van 36097 naar 35822. In twee jaar tijd verloor Roermond meer dan 1100 inwoners en daarmee een bedrag van enkele honderdduizenden guldens aan inkomsten. De gemeente Haelen boekte een winst van 112 inwoners, Heel 169, Herten 71, St. Odiliënberg 115 en Melick-Herkenbosch zelfs 389.

GS kregen van 40 gemeenten mening over herindeling

MAASTRICHT, 3 jan. — Binnen de eerste termijn van de vorig jaar op gang gebrachte wettelijke procedure, die per 31 december werd afgesloten, hebben 40 van de 57 betrokken gemeenten schriftelijk aan gedeputeerde staten hun mening kenbaar gemaakt over de voorgenomen bestuurlijke herindeling van Zuid-Limburg. De op schrift gezette bezwaren, opmerkingen en suggesties komen geheel overeen met de conclusies waartoe de desbetreffende gemeenteraden in de afgelopen weken zijn gekomen.

Een aantal gemeenten heeft het voorbehoud gemaakt zijn mening te zullen herzien indien het resultaat van een gezamenlijk aangespannen onderzoek daartoe aanleiding mocht geven. Het betreft hier het onderzoek, dat de stichting „Studie Positie Zuidlimburgse Gemeenten" heeft opgedragen aan 't Instituut voor Toegepaste Sociologie te Nijmegen en waarvan de afronding omstreeks augustus van dit jaar tegemoet wordt gezien.

Op het gouvernement in Maastricht worden de komende dagen ook de reacties verwacht van het merendeel der 17 gemeenten die tot nog toe verstek hebben laten gaan. Men blijkt bereid rekening te houden met personeelsproblemen op diverse secretarieën en een door kerst en nieuwjaar te verklaren vertraging in de verzending. Overigens verwacht men niet van elke gemeente eenzelfde accurate houding als die van de gemeente Geulle, die op oudejaarsdag een ijlbode naar Maastricht zond en bij aflevering van de stukken een bewijs van ontvangst verlangde.

In de komende weken zullen gedeputeerde staten de reacties van de gemeenten bestuderen en deze daarna met hun eigen zienswijze toesturen aan de minister van binnenlandse zaken. In de daarmee geopende tweede fase van de wettelijke procedure kan de kroon op advies van de raad van state beslissen of het verzoek tot herindeling verder in behandeling wordt genomen.

PRODUCTIE START EIND VOLGEND JAAR

Nieuwe Vinyl Mij bouwt fabriek in Tessenderlo

HEERLEN, 3 jan. — DSM heeft samen met Produits Chimiques du Limbourgh en Produits Chimiques de Tessenderlo in Brussel de Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM) opgericht. In het kapitaal van 400 miljoen Bfr. neemt DSM voor vijftig procent deel en de beide Belgische ondernemingen ieder voor vijfentwintig procent. De Limburgse Vinyl Maatschappij bouwt in Tessenderlo een fabriek voor de produktie van monovinylchloride (mvc). De fabriek krijgt een capaciteit van 200.000 ton per jaar. De fabriek wordt gebouwd door de firma Badger uit Den Haag en kan tegen het einde van 1971 in produktie genomen worden.

DSM levert de grondstof etheen. Daartoe zal de fabriek worden aangesloten op de nog aan te leggen pijpleiding Beek - Antwerpen. Een deel van de mvc-produktie is bestemd voor DSM als grondstof voor pvc. DSM bouwt een pvc-fabriek op het polychemiebedrijf met een capaciteit van 50.000 ton per jaar. Deze fabriek, die wordt ingericht volgens het produktieproces van Sumitomo Chemical Company Ltd. komt in 1971 voor produktie klaar.

PIJPLEIDING

Om de fabriek in Tessenderlo van grondstof te kunnen voorzien heeft DSM haar goedkeuring gegeven aan het doortrekken van de etheenpijpleiding van Beek naar Antwerpen. De lengte van het traject Beek - Antwerpen wordt 150 km. In de loop van dit jaar wordt DSM aangesloten op de etheen-pipeline, die zes chemische bedrijven met elkaar verbindt. De pipeline met een gezamenlijke lengte van 225 km en een capaciteit van 900.000 ton per jaar wordt geëxploiteerd door het „Aethylen-Rohrleitungs Gesellschaft MBH (ARG). Het hele pijpleidingtraject komt volgens de plannen in 1971 voor gebruik gereed.

DSM heeft besloten een benzeeninstallatie te bouwen met een jaarcapaciteit van 115.000 ton per jaar. De benzeen zal gewonnen worden uit kraakbenzine die op het polychemiebedrijf van DSM als nevenprodukt bij het kraken van lichte benzines wordt verkregen. De benzeenfabriek zal de periode moeten overbruggen gelegen tussen de inbedrijfstelling van de derde kraakinstallatie voor lichte benzines (die medio 1971 in bedrijf komt) en het in produktie nemen van de petrochemische raffinaderij (eind 1973) De benzeenwinningsinstallatie wordt ingericht op basis van de door Lurgi (Dld.) te leveren technische kennis en wordt gebouwd door de Duitse firma Linde. De inbedrijfstelling is gepland medio 1971.

CAPACITEIT

De fabrieken voor de plastic „lagedicht heid polyetheen" zullen door de bouw van een nieuwe installatie verder in capaciteit worden vergroot. De capaciteit wordt gebracht van 180.000 (gepland voor einde 1970) op ruim 200.000 ton (begin 1972). De grondstof etheen wordt geleverd door de derde kraker van lichte benzines, die medio 1971 in gebruik kan worden genomen. Tenslotte hebben DSM aangekondigd dat zij EVA-copolymeren (etheen-vinylacetaat) gaan fabriceren. Het produkt is geschikt voor toepassing als coating in de papier- en kartonindustrie en voor lijmen voor speciale toepassingen.

Foto: Oud (rechts) en nieuw (links) naast elkaar.

Rode Kruis in nieuw uniform

HEERLEN, 3 jan. — De colonne van de afdeling Heerlen van het Rode Kruis heeft van het jubileum van haar administrateur, de heer P. P. M. H. Cleven, gebruik gemaakt om voor de eerste maal met de nieuwe uniformen voor de dag te komen. Leken de oude uniformen over het algemeen op de bij het leger gebruikte battledress, het stemmige grijs van de nieuwe colonnekledij gaat meer in de richting van de luchtmacht zij het, dat er verschil in snit bestaat. Zij zijn door het rijk aan het rode kruis geschonken bij gelegenheid van het honderdjarig jubileum van deze organisatie

Administrateur Cleven vierde zijn 40-jarig dienstjubileum bij de Staatsmijnen. Hij is momenteel gedetacheerd bij het fonds voor Sociale Instellingen waar hij de functie bekleedt van chef van de cantines, melkhuizen en winkels. Hij werd vrijdag zowel door de directie van de Staatsmijnen als door het fonds gehuldigd. Tijdens een drukbezochte receptie te zijnen huize aan de Schandelerboord 32 verscheen onder meer de nieuw-geüniformeerde afvaardiging van de Heerlense colonne, die een geschenk had meegebracht, dat bij monde van het bestuurslid, ir. P. Leenaers werd aangeboden.

Nu 109 personeelsleden

Uitbreiding bij Timtur Brunssum

BRUNSSUM, 3 jan. — De Unie Schoen n.v. Timtur te Brunssum heeft gistermiddag de uitbreiding van zijn productiehal geopend. Hierdoor is de productieruimte verdubbeld. Door de uitbreiding kan het personeel uitgebreid worden tot 109 man. Momenteel werken er al 84 meisjes.

Het schoenenbedrijf Timtur, waarvan het hoofdkantoor in Waalwijk is gevestigd, vervaardigt de bovenschacht van de modeschoenen. In Waalwijk wordt de schoen verder afgewerkt. Timtur is al 24 jaar in Brunssum gevestigd. De laatste jaren is het bedrijf sterk uitgebreid.

MUTATIES IN BESTUUR ABN

MAASTRICHT, 3 jan. — Met ingang van 1 januari hebben bij de Algemene Bank Nederland te Maastricht enekele bestuursmutaties plaats gevonden. Mr. B. Vroom, tot heden districtsdirecteur, is in dezelfde functie benoemd in Amsterdam. Hij wordt in Maastricht opgevolgd door de heren mr. Stijers en mr. Schaepkens van van Riempst, tot dusver directeuren van deze bankinstelling in Maastricht. Tot directeur in Maastricht is benoemd de heer Holman.

fficiële Mededelingen

PROVINCIE LIMBURG

amer uit de Gedeputeerde Staten Limburg ter behandeling van vern om voorziening ingevolge de igwet, brengt ter openbare kennis, j op maandag 12 januari 1970 om uur ter provinciale griffie alhier openbare vergadering zal houden ehandeling van bij de Gedeputeerstaten ingekomen verzoeken om iening van besluiten van de Raden emeenten Venray en Posterholt tot voonbaarverklaring van woningen an Burgemeester en Wethouders gemeente Geleen tot het verlenen vergunning voor de bouw van een keet.

STRICHT, 3 januari 1970.
e Kamer voornoemd,
rs. P. J. C. Lebens, voorzitter.
Matti, griffier.

PROVINCIE LIMBURG

E GEDEPUTEERDE STATEN VAN LIMBURG

en ter openbare kennis dat zij op nuari 1970 om 14.00 uur, ten Goumentshuize te Maastricht, een bare vergadering zullen houden ter ndeling van een bij hun college omen beroepschrift tegen het bevan de Raad der gemeente Hoens dd. 15 januari 1969 tot weigering medewerking als bedoeld in de eronderwijswet.

STRICHT, 3 januari 1970.
e Gedeputeerde Staten vnd.,
an Rooy, voorzitter.
. Matti, griffier.

GEMEENTE MEERSSEN

BEKENDMAKING

Hoofd van het Gemeentebestuur Meerssen;
op het bepaalde in artikel 84 der igeningswet;

maakt bekend;

vanaf 5 januari 1970 gedurende 21 n ten kantore van Gemeentewer- Aan de Pletsmolen 20 te Meerssen, inzage voor eenieder zijn nederge-

t besluit van de raad dier gemeente . 16 oktober 1969, no. 13 G., tot teigening van het voor de uitvoeng van het bestemmingsplan Recreecentrum Meerssen benodigde onerend goed;
daarbij behorende uitvoerige kaart grondtekening, waarop de te onteinen percelen en perceelsgedeelten, legen in het gebied, in de naaste ngeving van het zwembad en germd door gedeelten van de Julianaan, Molenveldweg, de Geul, Parallelweg, Veeweg, de Geul en het Geulke, met vermelding van hun kadastrale nummers zijn aangewezen;

3. een lijst van de kadastrale nummers der te onteigenen percelen met vermelding van:
   a. de grootte volgens de registers van het kadaster van het perceel en indien niet het gehele perceel zal worden onteigend, bovendien de grootte van het te onteigenen gedeelte;
   b. de namen van de eigenaars en medeeigenaars van elk dier percelen, volgens de registers van het kadaster.

MEERSSEN, 30 december 1969.
Het Hoofd van het
Gemeentebestuur voornoemd,
Muris.

GEMEENTE BUNDE

BEKENDMAKING

De burgemeester van de gemeente Bunde maakt bekend, dat de Raad der Gemeente in zijn vergadering van 24 november 1969, met toepassing van artikel 21 van de wet op de ruimtelijke ordening heeft besloten :

1. Te verklaren, dat een bestemmingsplan wordt voorbereid voor het op de bij dit besluit behorende kaart in gele kleur aangegeven gebied, gesitueerd ten noord-westen van de eigenlijke dorpskern en globaal begrensd door de Pasweg en Dorpstraat in het Oosten, de Geulstraat en de Patronaatsstraat in het Zuiden, de Meerstraat in het Westen en de Vonderstraat in het Noorden, genaamd „DE BURCHT".
2. Te bepalen, dat het verboden is binnen het onder 1 genoemde gebied zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders werkzaamheden uit te voeren zoals met name het aanleggen van opslagplaatsen of het verrichten van terreinwerkzaamheden, waardoor enig deel van de bodem tijdelijk of blijvend wordt verhoogd of verlaagd.

Bovengenoemd besluit ligt met de bijbehorende tekening vanaf heden voor eenieder ter gemeentesekretarie (kamer 2) ter inzage.

Bunde, december 1969
De burgemeester van Bunde.

GEMEENTE MAASTRICHT

De directeur van Openbare Werken der gemeente Maastricht maakt bekend, dat met ingang van 1 jan. 1970 een groot gedeelte van de tarieven voor leveringen en/of diensten door het bedrijf voor rekening van derden is herzien.
Afdrukken van de onderscheiden tarieven met de daaraan verbonden voorwaarden zijn vanaf 15 januari a.s. kosteloos verkrijgbaar aan de kas van Openbare Werken, Stadskantoor (3e verdieping, kamer 312).

De Bevrijdingsdagen

Weet u nog wel?

Uitgelaten menigten, sigaretten en kauwgum, feestelijke bestormingen van tanks en jeeps, eindeloze feesten, corned beef (kornet bief), eindelijk de vlag weer uit: Nederland wordt bevrijd.

Helaas, niet in één klap. Eysden was op 12 september 1944 de eerste vrije plaats in Nederland. Vooral voor Holland moest de gruwelijkste periode toen nog volgen. De honger-winter. Maar op 5 mei was 't zo ver: kolonel-generaal Blaskowitz van het 25ste Duitse leger geeft zich in hotel „De Wereld" in Wageningen over aan de Canadese generaal Foulkes.
Eén van de getuigen: Prins Bernhard.

Na de bevrijdingsroes de trieste balans. De Nederlandse Spoorwegen zag bijna al z'n locomotieven en rijtuigen verloren en 62% van z'n rails verwoest. In totaal werd er voor 4,5 miljard uit ons land geroofd. En, onherstelbare wond: als rechtstreekse slachtoffers van de oorlog stierven niet minder dan 205.000 landgenoten.

Maar ondanks alle rouw was Nederland één in z'n wil tot herstel, tot wederopbouw.

Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog.

Als initiatief van onze krant verschijnt binnenkort de „Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog". Een rijk geïllustreerd verslag van alle gebeurtenissen uit de jaren '39-'45. Werkelijk objectief, dankzij de medewerking van historici en militairen van beide zijden.

Wekelijkse serie groeit tot imposante boekenreeks.

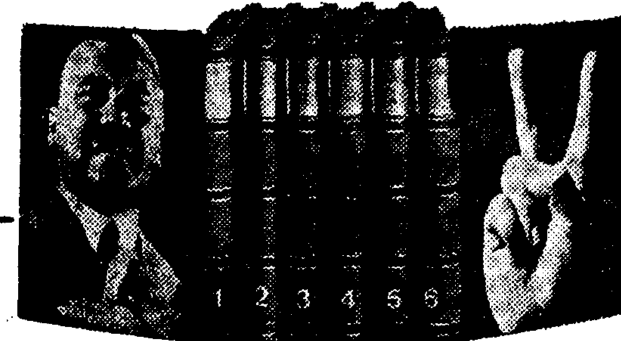
De wijze van uitgeven is ook al uniek. Elke week een afgerond geheel van 32 pagina's. 96 Weken lang. Met als imposant eindresultaat: 6 schitterende boekdelen in een rijke band van rood kunstleer met goud opdruk.

Teken nu in.

Grijp nu uw kans op een unieke schat voor uw boekenkast. De prijs? U betaalt slechts ƒ 1,25 per week. De schitterende verzamelbanden kost ƒ 5,25 per stuk, terwijl u de eerste zelfs gratis kr

De manier van betalen is uiterst simpel. Ell maand ontvangt u een acceptgirokaart voor de komende 4 afleveringen.

Meteen de bon invullen en opsturen! Gun deze aangrijpende en komplete Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog.

BON

Ik abonneer mij op de „Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog."

Mijn naam is: ....

Adres: ....

Woonplaats: ....

Handtekening: ....

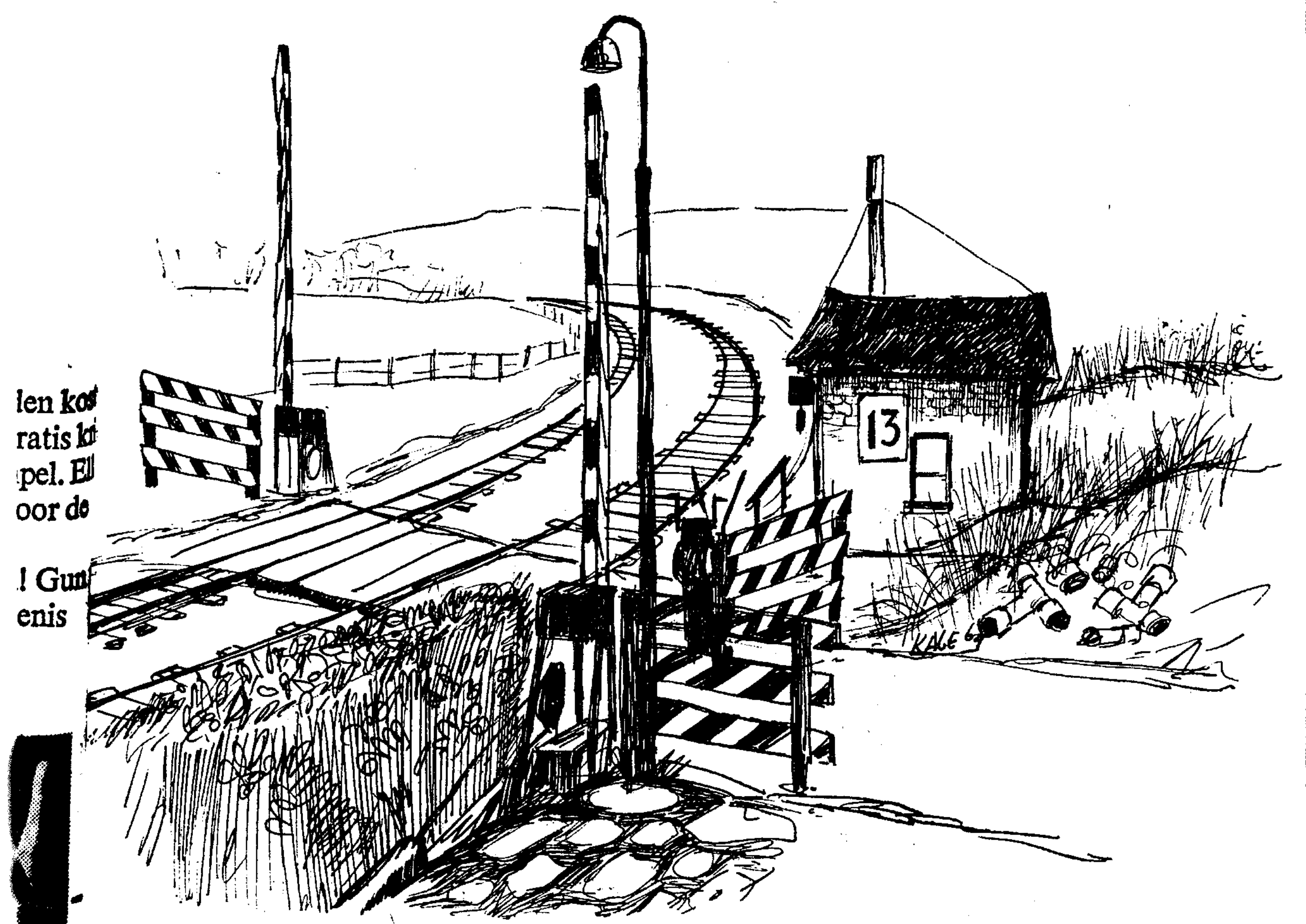
Ik betaal per maand.
Adresseer de bon als volgt:

Limburgs Dagblad
Antwoordnummer 46
Heerlen

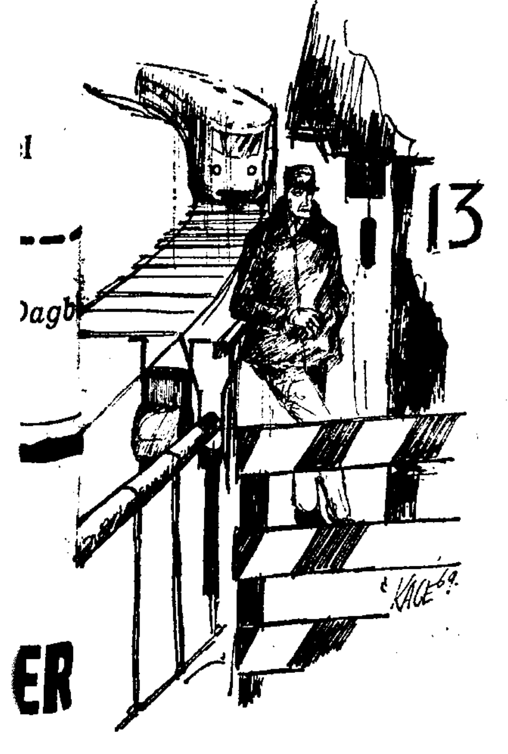
Doe deze bon in een envelop, waar u geen postzegel op hoeft te plakken, deze betalen wij.

Een speciale aanbieding van het Limburgs Dagbl

...e stilte van schoonbron

een Limburgs weggetje, tussen ...daal en Schoonbron, ligt wacht... 13. Als wij eraan komen zijn de ...n dicht. Er staat, aan de over..., een zware vrachtwagen. Over...wachter Leo Eurlings: „Dat heb je altijd. Lange tijd komt er niks en staan er plotseling een paar au... Dat is nou gek". Hij staat in de ... bij het kleine wachtershuisje ... de kachel snort. „Ik ben graag ...", zegt hij, „ik zou niet graag ...n dat het miljoenenlijntje werd ...heven. Voor mij is het gemakke... ik woon in Schin op Geul, daar ...k fijn, 's zomers heb ik nog wat ...n". Ze zijn met z'n drieën en ze ...len elkaar af. Een van hen woont ...et huis dat in zijn eentje aan de ...rbaan staat. Als hij ons ziet komt ...besnord en wel, naar buiten lopen. ...zit hier ook best", zegt hij. „ik ben ... Als het miljoenenlijntje ooit opge... ...n zou worden zou ik niet meer ...ns anders bij de NS willen zitten.

...d. Waar vind je zo'n huis in zo'n streek? ...t heb je toch nergens"? Hij is ...sterdammer, zit nu 10 jaar in het ...den. „Voordat ik gepensioneerd ...rd wil ik toch wel nog wat anders.

... langzaamaan opschuiven naar het ...den, alsmaar zuidelijker. En dan ...emaal aan de kust van Zuid-Spanje ... Zuid-Italië, daar ergens overweg...chter zijn bij de spoorwegen. Is dat ...t heerlijk? Voor mij hoef ik niks ...ders". Hij vindt het jammer dat er ...st hangt zodat we niet kunnen mee...nieten van de omgeving. „Je hebt ...r nog wild. Laatst stond ik te kij...n met mijn schoonouders, toen zagen ... plots een hermelijntje. Dat zat ...hter een muis aan. Dat kun je hier ...g meemaken. En konijnen". Leo ...rlings is van de streek en kent de ...ngeving („maar toch weten het de ...eristen vaak beter dan ik"). Hij zegt: ...Hier tegenover ziet u de Sousberg en ...arginds de Keutenberg. De toeristen ...pen naar boven en zien ons hier ...aan, bij de opgeheven spoorwegbo...en. Dat is een mooi gezicht, die ...oie bomen hier beneden in het dal".

...ij beschrijft de wandelingen die de ...eristen maken. „Als ze over de Keu...nberg lopen komen ze in Stokkem ...recht, dat is Wijlre. En via de Sous...erg kom je in het Gerendal. Ach, de ...eristen weten het beter dan wij". Hij ...eeft eerst op wachtpost 10 gewerkt, ...at is Wijlre. „Daar had je nog geen ...lektrisch licht, alleen buiten een lan...tarnpaal. Dit hier is wat beter". Hij ...aat me zien wat er allemaal in dit ...iepkleine huisje zit. „Dit zijn klap...ers, die worden op de spoorstaven ...elegd om de machinist te waarschu...wen als er gevaar is. Hij hoort dan ...an die harde klappen. Laatst hebben ...e ze gebruikt voor een van de NS-...mensen die met pensioen ging. En dan ...eb je hier lampen, daar lopen we ...mee langs de spoorlijn om de machi...nist te waarschuwen. En dan zijn er ...ier nog vlaggen. Die lampen zouden ...igenlijk opgeschilderd moeten zijn, ...maar dat is dit jaar niet gebeurd. Er ...zijn toch wel enkele dingen verbeterd.

...Er zijn nieuwe ramen gekomen". ...Waarop de besnorde overwegwachter („ik heb mijn naam liever niet in de ...krant") zegt: „Als je dit raampje ...openzet krijg je de tocht op je knieën, ...en als je dat andere opezt krijg je de ...tocht op je rug". Hij noemt op wat er ...aan verkeer op deze weg is. „Hij is ...nog niet zolang geleden geasfalteerd, ...daarvóór kwam hier nog minder, al...leen wat tractors. Die heb je ook nu, ...verder toeristen en schoolkinderen.

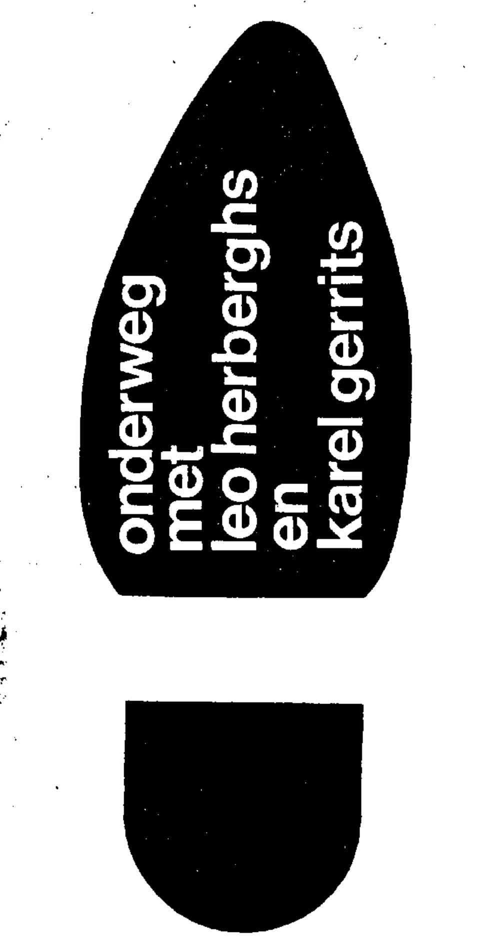
Voor die schoolkinderen zou ik nooit willen dat ze deze spoorwegbomen vervingen door knipperlichten. Kijk ...ns, die kinderen komen deze heuvel af, vanaf Ransdaal, en dan houden ze een wedstrijd wie het eerste beneden is. En dan heb je hier nog van die kleine kleuters, die willen naar hun pappie op het veld. Denk je dat die naar dat knipperlicht kijken"? Hij wijst met zijn armen naar de spoorbaan. „De auto's hebben hier geen zicht, geen moer, naar allebei de kanten niet. Je hebt hier bochten. Je kunt geen 500 meter ver zien". Hij zegt dat hij van de omgeving houdt en dat hij de mensen kent die geregeld overkomen. „Die kinderen van Schoonbron en Schin op Geul gaan naar school in Heerlen. Dan heb je van de andere kant de kinderen die van Ransdaal komen en in Valkenburg naar school gaan. Dat is typisch: op een gegeven moment zie je de ene helft van de schooljeugd naar boven gaan en de andere helft naar beneden". Leo Eurlings: „Het is hier stil, maar op wachtpost tien was het nog stiller. Daar zag je helemaal niets, dat was echt een reservaat. De weg daar loopt van Overeys naar Wahlwiller. Ik heb die weg nooit gelopen hoor, maar dat hebben me toeristen verteld. en ze hebben me ook verteld dat je zo naar Banenheide kon gaan, is dat waar"?

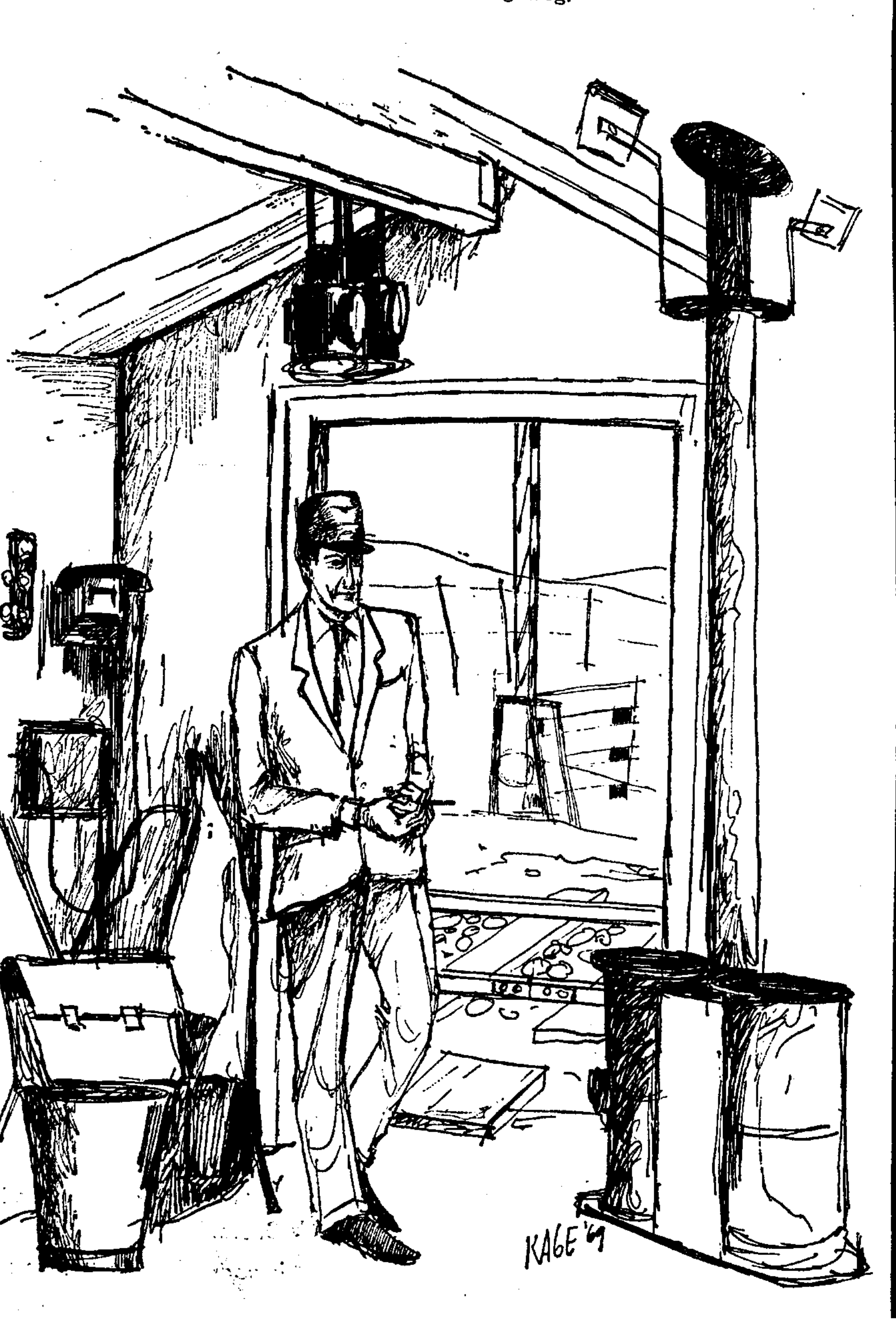
Hij vertelt dat de laatste trein om half twaalf is en zaterdags en zondags om half een. Wat doen de mannen al die tijd dat ze wachten? „Je mag niet lezen, behalve dienstlectuur. Je mag ook geen radio hebben. En eigenlijk zelfs geen krant. We worden gewaarschuwd door een kloksein en we hebben hier een klok. Maar eigenlijk weet je het wel wanneer de trein komt. Dat is in de loop der jaren zo vanzelfsprekend geworden dat je je niet vergist. Maar natuurlijk is het zaak altijd op te letten". De besnorde overwegwachter:

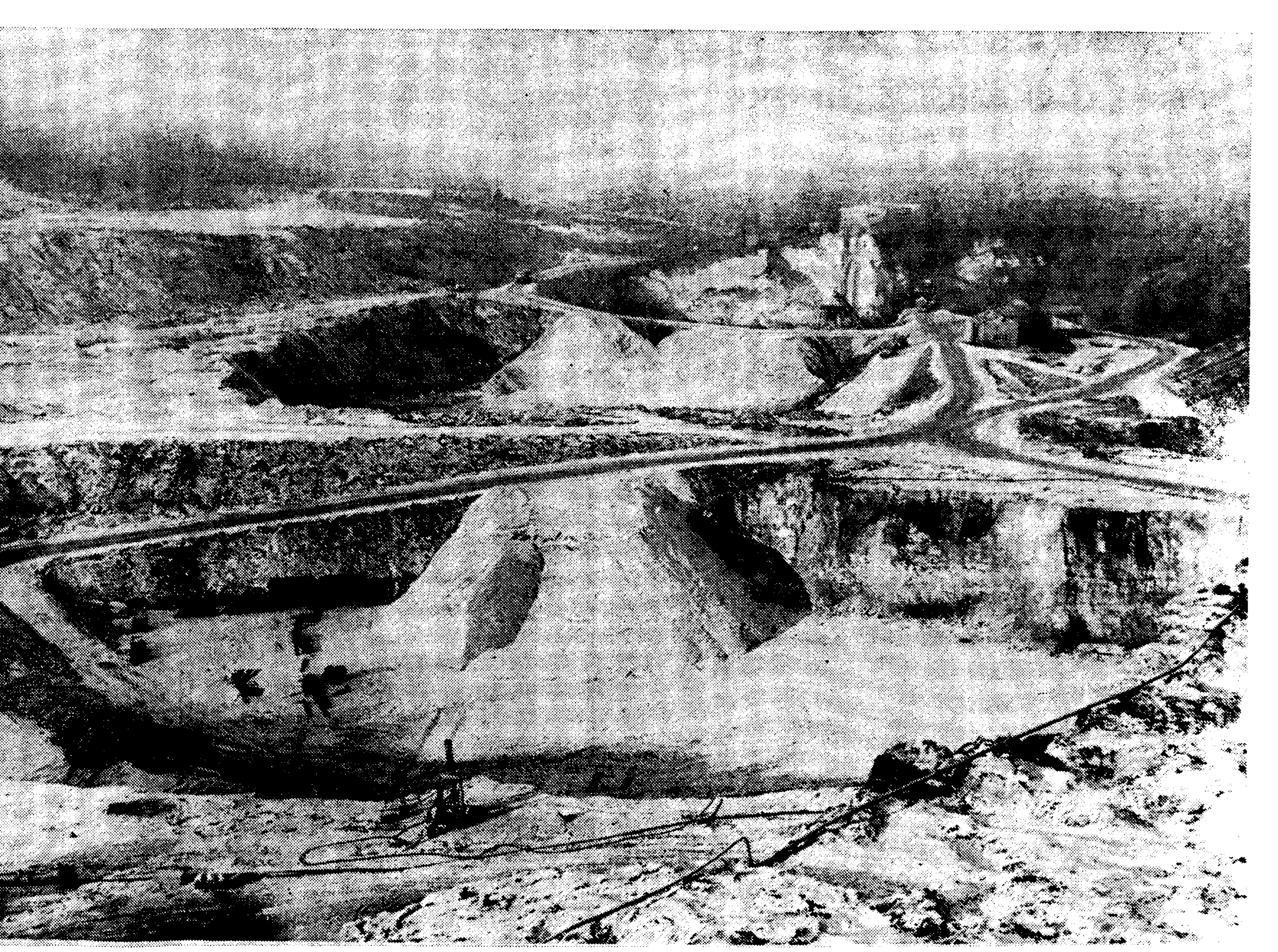
„Iedereen krijgt bij deze overweg persoonlijke aandacht. Dit is echte persoonlijke bediening. Waar vind je dat nog? Wij draaien de bomen open voor iedereen en doen ze weer dicht. We letten op de mensen die hier langskomen, we kennen degenen die gebruik maken van deze overweg". Hij is de laatste wachter die bij de overweg woont.

„Maar het laatste echtpaar dat samen de bomen bediende zat bij wachtpost tien". Hoewel het voor Leo Eurlings een vooruitgang was toen hij van wachtpost tien naar wachtpost dertien kwam, is toch niet alles zoals het zijn moet. „Het barst hier van de vliegen des zomers. Alles zit vol in dit wachthuisje. Als je hier een paar uren zit hebben de vliegen je hemd volgescheten". Maar verder vindt hij het best. „Je hebt hier niet veel te doen, het is rustig. Als ik bijvoorbeeld in Heerlen zou moeten werken zou ik het zwaarder hebben. Daar zou wel tegenover staan dat je met meer mensen in kontakt zou komen. Want mensen mis je hier wel. In het voorjaar begint dat weer zo'n beetje te komen, dan zie je de boeren met hun tractors. En daarna heb je de toeristen. Je maakt er een praatje mee, ze geven je een sigaretje, ze groeten je. Ik vertel hen altijd over het miljoenenlijntje, ze vinden het interessant. Van de tien die je erover spreekt gaan er vijf een tochtje wagen. Dan komen ze je later vertellen dat ze het toch wel erg fijn gevonden hebben. Ik moet altijd lachen als die toeristen komen. „Is dat nou het gouden lijntje?" vragen ze dan. En ze spreken ook nog over de Blauwe Engel, hoewel alle treinen rood zijn. Je begint de toeristen te kennen, elk jaar.

Ze maken na het eten 's middags een rondwandelingetje, hier langs en dan met een boog terug naar Schin op Geul. En dat doen ze 's avonds na het avondeten nog eens, precies hetzelfde. Kijk, hier hebt u een foto die toeristen van mij gemaakt hebben. De man die erbij staat is een spoorwegwerker uit Schin op Geul. Op de duur weet je: die is 14 dagen hier en die acht dagen". Leo Eurlings, die uit zijn hoofd citeert wat er in de NS-folder over het miljoenenlijntje staat („de miljoenenlijn is eigenlijk alleen de benaming voor het stuk tussen Simpelveld en Schaesberg") wil wel voor ons bellen naar het station Schin op Geul waar wij willen instappen voor een tocht, zoals de folder het uitdrukt, „per trein door een van de mooiste gedeelten van Zuid-Limburg". „Dan weten ze tenminste dat u komt". We hebben het reisje gemaakt, het duurde veertig minuten, van Schin op Geul naar Heerlen, via Simpelveld. Het is een tocht die geen Zuidlimburger en geen toerist zich mag laten ontgaan. Ademloos kijkt men uit op een onbedorven stuk land. Neen, als men het miljoenenlijntje, van Schin op Geul tot Heerlen, laat verdwijnen, snijdt men ten nadele van de toerist een stuk paradijs uit de koek van Zuid-Limburg weg.

GROEVE BIJ 'T ROOTH

Immens gat dat steeds verder naar het oosten kruipt

De groeve van de Nederlandse Kalk- en Mergelindustrie nabij het Margratense gehucht 't Rooth is huiveringwekkend mooi. Een maanlandschap. Gigantisch en imponerend. Het kan zeker wedijveren met welk stukje Nederland ook. Staande aan de rand van de mergelgroeve lijken zware vrachtwagens speelgoedautootjes die brokjes mergel naar zeverij en malerij rijden om daar tot poeier vermalen te worden. Wanneer men de ongeveer 35 meters afdaalt om bij het eigenlijk werk te komen, zijn diezelfde speelgoedautootjes kolossale vrachtwagens die met brullende motoren enorme mergelblokken omhoog rijden. Stapvoets. Dagelijks hetzelfde traject: van de plaats waar de mergel losgeschoten is tot aan de malerij. De Nekami levert per jaar tussen de 400.000 en 500.000 ton mergel, hoofdzakelijk voor de fabricage van kunstmest. En de produktie kan nog opgevoerd worden.

De Nekami vreet zich een weg in een klein stukje van het Zuidlimburgse land. De maatschappij heeft alleen belangstelling voor het voedsel dat mergel heet. Boort men een nieuw stukje land aan dat wordt eerst op nauwkeurige wijze de bovengrond weggehaald. Onder deze tot 15 meter dikke laag ligt, onder heel Zuid-Limburg en tot zeer ver daarbuiten het pakket mergel dat 35 tot 50 meter dik kan zijn. Is de bruikbare mergel weggehaald dan herstelt men het landschap weer zo goed mogelijk. Tot nu toe is dit op indrukwekkende en ook kostbare wijze gebeurd: er is zelfs een bos aangelegd, met canadassen en een zeer natuurgetrouwe helling. Uiteraard ligt het maaiveld, nadat de mergel weggehaald is meters lager. Daar viel tot nu toe niet aan te ontkomen.

Huisvuil

Er doemt in de verte echter een andere „vuller" op. Het huisvuil waarvan het storten een probleem geworden is. De Nekamigroeve leent zich uitzonderlijk goed voor een oplossing. Zoals bekend namen 22 gemeenten in zuidelijk Zuid-Limburg contact met elkaar op om naar analogie van een centraal woonwagenkamp, ook een centrale stortplaats in te richten. Nu al kan men indien de groeve gedeeltelijk als zodanig bestempeld wordt het storten voor jaren garanderen.

Mr. G. Wind van de Nekami hierover: „Het zou op Amerikaanse wijze moeten gebeuren. Elke avond een laag grond over het gestorte vuil en op een dikte van pakweg drie meter huisvuil een meter grond. Hygiënischer kan het niet. En zou het over een tiental jaren iemand een laars kunnen schelen als hij op een bank ergens in het Zuidlimburgse land zit en weet, maar niet ziet, dat onder zijn voeten zo'n 35 meters huisvuil liggen?" Er zal, zo blijkt, wel een en ander aan het wegennet ter plaatse moeten gebeuren. Het grote voordeel is dat de groeve voor 99 procent aan het oog onttrokken is; een bijna ideale toestand.

Bedreiging?

In 1937 begon de Nekami haar werkzaamheden bij 't Rooth. Men startte bij de groeve van Franssen en Nelissen en de voormalige kalkbranderij van Van Stiphout. Thans ligt op die plaats een bos-in-wording en een weiland dat teruggegeven kon worden aan de oorspronkelijke eigenaar. Momenteel is het werkterrein circa 12 hectaren groot, een immens gat dat steeds verder naar het oosten kruipt. De leverantie is voor de eerste vijftig jaren verzekerd. Deze garantie heeft de Nekami aan enige groot-afnemers moeten geven.

De voor de toekomst gedachte „weg" die dat gat gaat nemen ligt in oostelijke richting tussen de Margratense gehuchten 't Rooth en Klein Welsden. Een bedreiging voor een van die gehuchten? Toch niet. Een tiental jaren geleden was er plotseling sprake van dat 't Rooth van de Zuidlimburgse bodem moest verdwijnen om plaats te maken voor een autoweg naar Heerlen. Er is ook ooit een gerucht geweest dat de Nekami voor de mergelwinnerij de Margratense grond van 't Rooth nodig zou hebben. Dit is echter nooit waar geweest.

De heer Wind: „We zitten wel tot kort bij het gehucht, maar blijven er ver genoeg vandaan om geen onrust te kweken. Bovendien is er bij de landbouw — hoofdmiddel van bestaan bij de Roothenaren — een teruggang merkbaar. Wij zien dit het duidelijkste uit het feit dat mensen uit 't Rooth ons grond aanbieden en hun bedrijf beëindigen".

De leefgemeenschap van het gehucht wordt niet aangetast al lijkt het er op alsof een stevige orkaan het gehuchtje bij wijze van spreken de kuil in kan blazen, zo ver is men met graven gegaan.

Fascinerend

Een ander hoofdstuk is de zogenaamde aantasting van het natuurschoon. Bij het bedrijf komen wel eens klachten binnen van mensen die zich storen aan de groeve. Wel, men kan, zonder over een hek te klimmen of een bordje Verboden Toegang te negeren, slechts op èèn plek iets van het bedrijf waarnemen.

Mr. Wind: „Dat is op het weggetje tussen Gasthuis en Cadier en Keer. Op die plaats zijn de afgelopen maanden struiken en boompjes geplant, die indien ze groter zijn, het uitzicht op de gigantische groeve volledig wegnemen. Ik kan me voorstellen dat er mensen zijn die zich daar nu ergeren, omdat men vanaf die plaats nou net niet het leukste deel kan zien van ons bedrijf. Het gebeurt wel een enkele keer dat men ons op een en ander wijst. Het gebeurt dan óók wel dat wij die iemand uitnodigen de werkzaamheden van kort bij te komen bekijken. En meestal is dan wel de conclusie dat het fascinerend genoemd wordt. Natuurlijk kunnen we niets inbrengen tegen mensen die een wei met koeien mooier vinden dan een mergelgroeve."

Een aantal jaren geleden hebben zich bij het losschieten van de mergel twee dodelijke ongelukken voorgedaan. Ofschoon de leiding van het bedrijf geen enkele schuld trof, heeft men toch bepaald dat mergelwanden van 30 meter niet meer in èèn keer losgeschoten mogen worden. Het gebeurt nu in twee lagen van 15 meter.

Oudheidkundige vondsten worden er praktisch niet gedaan. Daarvoor gaat men bij de ontginning te „ruw" te werk, omdat het niet anders kan. Wel werden er altijd veel haaietanden gevonden, waarvan men vroeger colliers placht te maken.

De Nekami wroet uiteraard graag in de grond. Al wordt zij dan wel eens officieus verdacht van het doen ontstaan van bronnen in Cadier en Keer en van het naar beneden laten komen van een plafond ergens in de kom van Margraten, de klachten die in het verleden binnen kwamen werden alle serieus onderzocht. Ze hadden echter niets om het lijf.

En tenslotte schreven we verleden jaar al dat het gehucht 't Rooth gedoemd lijkt uit te sterven door een natuurlijke gang van zaken en niet omdat de Nekami de mergel onder de voeten van de Rothenaren weg zou halen. Er zijn per slot van rekening concessie-bepalingen die de „eigen haard" van gehuchten waarborgen.

[P]laatselijk nieuws - plaatselijk nieuws - plaatselijk nieuws

[Sitt]ard

[…] voetbalvereniging DVO uit Over[…] organiseert op 9 januari een auw […]rbal in gemeenschapshuis 't Kaar […]e Geldersestraat. Aan deze avond […]ent het dans- en showorkest „The […] Stars" onder leiding van H. Lub[…]medewerking.

[…]t rijdend bijkantoor van de ANWB […] op donderdag 8 januari naar Sit[…] met als standplaats de parkeer[…]s aan de Engelenkampstraat. Voor […] mogelijke soorten dienstverlening […]men op dit rijdend bijkantoor op […]emde dag van 10 tot 16 uur terecht. […]terdag 10 januari wordt in de […] van de Sittardse stadsschouwburg […]erste Marotte-zitting van het nieu[…]arnavalsseizoen gehouden.

[…]e carnavalsvereniging de Koelköp […]Sanderbout neemt vandaag tijdens […]bal afscheid van Prins Wil van het […]köp-riek. Zaterdag 10 januari wordt […]s de grote Koelkopzitting de nieu[…]rins carnaval bekend gemaakt.

[…]gaande 4 januari komt de eucharis[…]ering van acht uur in de hoofdpa[…]ekerk te vervallen. De redenen tot […]esluit zijn onder meer het teruglo[…]van het aantal misintenties en het […]dat van de drie morgendiensten de […]t van acht uur de minst bezochte

[…]an het eind van 1969 vierde me[…]w Appelmans-Schurgers, wonende […]nehofstraat 28, haar zilveren jubi[…] als poetster van de Sint Petrus[…] Natuurlijk ging dit uitzonderlijke […]eum niet onopgemerkt voorbij.

[…]nder voorzitterschap van de heer […]Pfennings vergaderde het Sittardse […]cht Comité met de afgevaardigden […] buurten en verenigingen in zaal […]nen-Martens aan de Putstraat. De […]agstelling voor deze bijeenkomst […] groot. Speciaal de jongeren waren […] goed vertegenwoordigd. Uit de […]htbare gedachtenwisseling bleek dat […]uurten en eveneens diverse vereni[…]n reeds in touw zijn om carnavals[…]ag 8 februari zo goed mogelijk in […]ptocht voor de dag te komen. In […]and met het zeer korte voorseizoen […] besloten om half januari ander[…] een vergadering te beleggen met […]uurten en verenigingen.

[…]ij de gehouden examens EHBO ge[…]niseerd door de EHBO afdeling Sit[…] slaagden 64 van de 65 kandidaten. […]totaal aantal dames en heren, dat in […] door de afdeling Sittard werd op[…]d voor het EHBO-diploma, bedroeg […]mee 127.

[Bro]eksittard

[…]schutterij St.-Lambertus zal op 7 juni […]nemen aan het eerste bondsschut[…]feest van dit jaar, dat in Konings[…]h wordt gehouden. Op 21 juni zijn […] Broeksittardenaren te gast, samen […] 20 andere verenigingen, in Postar[…] waar opnieuw gestreden wordt om […]goud en zilver. Op de eerste zondag […]uli verschijnt de schutterij op het […]-Limburgs dat dit jaar weer in Bel[…]n Limburg wordt gehouden. Voor de […]elijke schutterijen organiseert […]ubertus uit Nattenhoven op 19 juli […]federatiefeest. Daarna zal St.-Lam[…]s nog op twee bondschuttersfees[…]aantreden en wel op 9 augustus in […]um en op 23 augustus in Buchten.

Sanderbout

— Vandaag organiseert de fanfare St.-Barbara in de St.-Barbarazaal een carnavalsbal in samenwerking met de carnavalsvereniging De Koelköp. Aan deze avond verlenen de carnavalsvereneging De Riestländer uit Margraten en het dansorkest Incognito hun medewerking. Het bal begint om 19 uur.

— In samenwerking met de bejaardenvereniging van Sanderbout zal fanfare St.-Barbara op 20 januari een kienavond organiseren in de Barbarazaal.

Geleen

— De fotokring Geleen heeft haar leden het jaarprogramma aangeboden voor 1970. Het omvat een 16-tal bijeenkomsten en clubtochten. Voor wat de bijeenkomsten betreft wordt veel aandacht besteed aan deskundige technische voorlichting voor kleuren en zwart wit foto's en dia's. Gestart wordt op 5 januari met een zogenaamde werkavond in het casino, waarop tevens de uitslag zal worden bekend gemaakt van de onderlinge wedstrijd in 1969. Op deze bijeenkomst zal vooral aandacht worden besteed aan het vergroten van foto's en er zal een zwart wit demonstratie worden gegeven. Maandag 19 januari zal in het casino de jaarvergadering plaats vinden. Een belangrijk agendapunt voor de leden vormt hierbij het voorstel van het bestuur om een clubjury te benoemen. Dit in verband met een ander bestuursvoorstel om elke maand één of meer foto's te laten beoordelen voor de vaststelling van de fotograaf van het jaar.

— Op de Kraonkel ontstond een verkeersbotsing, waarbij twee auto's en een driewieler betrokken waren. De botsing ontstond, toen J. D. uit Elsloo met zijn driewielig motorrijtuig de geparkeerd staande auto van K. wilde passeren en daarbij de tegenligger van J. D. te laat opmerkte. De gevolgen bleven beperkt tot blikschade.

— Zondag zal door de I.V.N. afdeling Geleen een natuurwandeling door het Stammerbos te Sweijkhuizen gehouden worden. Vertrek om 14.30 uur vanaf St. Barbara-ziekenhuis Geleen. Deze wandeling staat onder leiding van de gidsen: J. Salden en M. Geelen. Iedereen kan aan deze wandeling, die onder alle weersomstandigheden doorgang vindt, deelnemen.

— Bij een drietal autobotsingen op nieuwjaarsdag als gevolg van het niet verlenen van voorrang bij twee gevallen en het in een slip geraken bij de derde botsing bleven de gevolgen beperkt tot blikschade. L. B. uit Sittard slipte in de Eloystraat tegen de stilstaande auto van J. H. uit Schaesberg. Op de kruising Beekhoverstraat - Irenelaan kwamen de wagens van de Geleense automobilisten J. V. en G. G. met elkaar in botsing. Op de kruising Bachstraat - Lienartsstraat werd de auto van E. V. uit Vaals gedeukt door de Geleense automobilist G. S., die geen voorrang verleende.

Stein

— De postduivenvereniging La Vitesse houdt in dit weekeinde voor de zesde keer een kampioenenshow in zaal Hermans aan de Havenstraat. Hier zullen een groot aantal kampioenen van de verenigingen die zijn aangesloten bij de concours-combinatie Zuid te bezichtigen zijn. De tentoonstelling is op beide dagen geopend van 10 tot 23 uur.

Spaubeek

— De buurtvereniging „de Dorpstraat" organiseert op 10 januari een kienavond in café Kusters. De opbrengst van de avond is bestemd voor pater G. Hautvast, die in Malawi gaat werken.

— Het trio De Globetrotters zal zondag de eucharistieviering van 11.15 uur opluisteren.

— Op de vergadering, die de parochieraad op 9 januari houdt, zullen onder meer de verslagen van de jeugdcommissie en het missiecomité aan de orde komen. Tevens zal er gesproken worden over de reacties op de jeugdmis, over het parochieblaadje en de internationale bidweek.

— Op de jaarvergadering van schutterij St.-Laurentius, die werd gehouden in zaal Kusters, is besloten om het traditionele koningsvogelschieten te houden op 26 april. Bij de bestuursverkiezingen werd de heer P. Swelzen uit de Dorpstraat gekozen. Tevens werd besloten om de jaarlijkse kienavond te houden op zaterdag vóór halfvasten.

Schinnen

— De jaarlijkse feestavond van de SV Schinnen wordt gehouden op 10 januari om 20 uur in het clublokaal. Op deze avond zal tevens de „voetbalprins" worden uitgeroepen.

— De SV Schinnen houdt op 16 januari de ledenvergadering om 19.30 uur in de ouwe kop achter de kerk.

— De maandelijkse kienavond ten bate van de afdeling jeugdvoetbal wordt gehouden op 17 januari om 19.30 uur in lokaal Kuppens.

— De spelers van de SV Schinnen hebben op 9 januari om 21 uur in clublokaal Hendriks een bijeenkomst met hun trainer. Deze bijeenokmst is voor de spelers van het eerste elftal en de reserves.

— De kasteleinsvereniging van Schinnen heeft een brief naar b. en w. gestuurd met het verzoek de plaatselijke vermakelijkheidsbelasting te herzien. Burgemeester A. Kurvers heeft tijdens de laatste raadsvergadering gezegd dat de toekomst, wat betreft de hoogte van de plaatselijke belastingen en met name van de vermakelijkheidsbelasting, met een gematigd optimisme tegemoet mag worden gezien.

— Waarschijnlijk zal de Dorpstraat binnen afzienbare tijd voor verbetering in aanmerking komen. B. en w. van Schinnen hebben de plannen inmiddels „voor advies doorgegeven".

— De mogelijkheid bestaat dat dit jaar in Schinnen ongeveer 10 bejaardenwoningen zullen worden gebouwd. Het gemeentebestuur heeft contact opgenomen met de woningvereniging om de plannen verder uit te werken.

Illikhoven

— De bonte avond, die door carnavalsvereniging De Peerlinken voor vanavond was georganiseerd in zaal Kitzen kan geen doorgang vinden in verband met ziekte van enige spelers. Het bestuur zal trachten een nieuwe datum vast te stellen.

Limbricht

— Burgemeester F. Corten heeft in de raadsvergadering meegedeeld dat er in Limbricht grote vraag naar bouwterreinen zal komen. Als redenen hiervoor gaf hij op: de komst van de olieraffinaderij, de eventuele komst van industrieën in Born en de vestiging van scholen in het Limbrichterveld te Sittard. Verder merkte hij op dat verwacht mag worden dat in het eerste halfjaar 1970 de Bergerweg verbeterd en verbreed zal worden. Dat gebeurt op kosten van de gemeente Sittard. De burgemeester verstrekte ook een aantal cijfers over het afgelopen jaar: einde december bedroeg het aantal inwoners 3800 tegen 3749 per 1 januari 1969; de woningvoorraad is: 962. In aanbouw zijn 46 woningen. Het afgelopen jaar vonden in de gemeente Limbricht 23 misdrijven plaats, 35 aanrijdingen en 230 overtredingen. Burgemeester Corten vergeleek enkele begrotingscijfers uit het jaar 1960 met die van 1970. In 1960 werd voor volksgezondheid een bedrag van f 16.000 genoteerd en thans f 43.000. Voor onderwijs werd toen f 88.000 uitgegeven en nu f 250.000. Het hoofdstuk sociale zorg vroeg in 1960 een bedrag van f 28.000 tegen f 775.000 nu.

Nieuwstadt

— Ondanks de koude is een groot aantal jongelui op oudejaarsdag weer gaan „appelzènge". Zij werden niet alleen meer met appels beloond maar ook met sinaasappels, noten en snoepgoed.

— De laatste wegen in de dorpskom zullen worden verhard. De gemeenteraad voteerde voor de Millenerpoort 14.800 gulden en nog eens 1325 gulden voor de oppervlaktebehandeling, de Trichterweg kost 9.800 gulden, de Kloosterwal 13.500 gulden, de Kerkstraat 9.700 gulden, de verbinding tussen Markt en Cremerstraat 2010 gulden en de Millenerweg wordt voor 9.900 gulden in orde gemaakt. Voor deze bedragen zullen ook zonodig de wegen worden voorzien van trottoirs.

— In het komende jaar zullen in het plan Christinaweg 10 woningwetwoningen worden gerealiseerd. In de buurt Delweide is men bezig met de bouw van 16 woningen.

— De weekeinde dienst van het Groene Kruis wordt waargenomen door zuster Willemse, tel. 04490-6852.

— Een ambtenaar van het maatschappelijk werk houdt op 7 januari zitting in het wijkgebouw van het Groene Kruis van 11 tot 12 uur.

— Een districtsbestuurder van de NKMB houdt op 6 januari 's avonds zitting in café Suijlen. Op deze zitting kunnen ook ex-mijnwerkers terecht, die vragen hebben over omscholing, vakantiegeld of pensioen.

— In de komende zondagen zal een aantal duivenhouders zijn dieren tentoonstellen in café Schrouff. Op 11 januari is een onderlinge tentoonstelling waarop 400 duiven worden verwacht.

Obbicht

— Met ingang van 6 januari zal het huisvuil in Obbicht en Papenhoven steeds op dindsdag worden opgehaald. Het grof huisvuil komt woensdag aan de beurt.

Born

— Het programma van de carnavalsvereniging „De Pierewieters" is als volgt gewijzigd: 9 januari auwt wieverbal in zaal Marktzicht aan de Kerkstraat met het orkest „De Twents", 14 januari kienen in het gemeenschapshuis, 16 januari auwt wieverbal voetbalclub in zaal Heutmekers, 17 januari grote zitting met het uitroepen van de prins, 23 januari auwt wieverbal in het gemeenschapshuis, 28 januari middenstandsbal, 30 januari kampioenschap Land van Swentibold in Roosteren, 6 februari bejaardenzitting in het bejaardencentrum St. Maarten, 7 februari ziekenhuisbezoek en de overdracht van de sleutel in het gemeentehuis, 8 februari grote carnavalsoptocht en op 9 februari kinderzitting in het gemeenschapshuis.

— De opbrengst van de kienavond, die carnavalsvereniging „De Pierewieters" organiseert op 14 januari om 20 uur in het gemeenschapshuis komt mede ten goede aan het instrumentenfonds van de harmonie L'Union.

— De training van 6 januari voor de leden van de voetbalvereniging Born gaat niet door. Daarvoor in de plaats komt een dia-avond zowel voor de leden als niet-leden. De avond, die onder leiding staat van de scheidsrechter Loonen uit Heerlen, is afgestemd op het voetbal en de spelregels van deze sport. De toegang tot de avond, die wordt gehouden in het gemeenschapshuis, is gratis.

— De centrale weekdienst voor geestelijken wordt in de komende week waargenomen door kapelaan W. Janssen, Kerkstraat 28 in Grevenbicht, tel. 04497—225.

Elsloo

— De buurtvereniging „Catsop" houdt vanavond de jaarvergadering met feestavond in café weduwe Vranken Op de Dries. Bij de bestuursverkiezing stelt voorzitter Wilting zich niet meer herkiesbaar. Kandidaten voor deze functie kunnen zich tijdens de jaarvergadering opgeven. Ook zal tijdens de vergadering gesproken worden over de carnaval. Aansluitend aan de vergadering wordt een uur gratis gekiend. Voor de jeugd is 's middags van 14 tot 16 uur gratis kienen. Ook nieuwe inwoners van Catsop, die nog geen lid zijn van de buurtvereniging zijn op de feestavond welkom. De vergadering begint om 20 uur.

Grevenbicht

— De afdeling De Mijnstreek van de Nederlandse vereniging De Verzamelaar houdt op 7 januari een ruilbeurs in hotel Aurora. De ruilbeurs, die om 19 uur begint, is gratis toegankelijk.

Gulpen

— De opbrengst van de gezinsbijdrage voor de kerk bedroeg afgelopen jaar ruim 37.000 gulden. Dit is ruim 1000 gulden meer dan over 1968. De opbrengst voor collecten en plaatsengeld was tot en met eind november 29 000 gulden. In 1968 bedroeg de opbrengst 35.000 gulden.

— Op nieuwjaarsdag hielden de parochiegeestelijken en het kerkbestuur receptie waarvan door zeer velen gebruik gemaakt werd.

Cadier en Keer

— Sinds kort verblijft er in het dorp een groep Turken. Zij wonen in het pension Visser.

— De plannen voor een nieuwe jongensschool van acht klassen zijn in een vergevorderd stadium. De tekening geeft een school te zien van twee verdiepingen, waarin beneden drie en boven drie klassen zijn ondergebracht. De twee andere klassen komen in een laagbouw voor deze school, die gebouwd wordt vlak bij de meisjesschool aan de Groenstraat. In het souterrain van het nieuwe gebouw komen lokalen voor handenarbeid, filmzaal en dergelijke die ook na de schooluren voor vrije tijdsbesteding gebruikt kunnen worden. Daarom komt hiervoor een aparte ingang. De oude jongensschool zal gebruikt worden voor kleuterschool. De ruimte is uitstekend te benutten. Speciaal over de grote zolder als speellokaal is men enthousiast.

— Door het aannemersbedrijf W. A. Bogman te Beek zullen dertien woningwetwoningen voor totaal 390.000 gulden gebouwd worden in het bestemmingsplan Bemelerweg.

— Waarschijnlijk zal de huidige regeling huisvuilophalen met de gemeente Eijsden, waarbij op een halve dag geheel Cadier en Keer wordt verzorgd, niet meer voldoen. Omdat er dan een nieuwe regeling moet komen, zal worden bekeken of het niet handiger en voordeliger is over te schakelen op plastic zakken.

— Door de gemeente werden zeven bouwterreinen verkocht. Ze brachten samen ruim 152.000 gulden op.

— De kerstdennen hebben de gemeente niet meer zo veel in het laatje gebracht. Werd er in 1968 nog ongeveer 3000 gulden verdiend, afgelopen kerstmis werd er slechts voor 593 gulden aan dennen verkocht.

Ulestraten

— Vanaf volgende week woensdag zal het huisvuil niet meer in metalen emmers maar in plastic zakken worden opgehaald. Deze plastic zakken zijn bij alle winkels in het dorp verkrijgbaar in bundels van 20 stuks. Zij kosten 35 cent per stuk. Het ophalen wordt tegelijk verschoven van vrijdag naar woensdag. Met de ophaaldienst kan tevens grof huisvuil worden meegegeven mits het in goed hanteerbare pakjes is gebundeld. Onder grof huisvuil wordt verstaan vuil dat niet in een plastic zak gestopt kan worden.

Bunde

— De verzamelaars kunnen zondag terecht van af 2 uur op de ruilbeurs van de hobbyclub „De Mijnstreek" in de zaal van de Eurodancing.

— Ondanks de toename van het aantal inwoners is er een lichte daling in de parochiële gezinsbijdragen en de collectes. De oorzaak van het laatste moet gezocht worden in een vermindering van het kerkbezoek. De deelname aan de zondagse eucharistieviering ligt in Bunde echter nog ruim boven het gemiddelde van Limburg, zo heeft pastoor Robroek in zijn nieuwjaarspreek geconstateerd.

Bioscoop-agenda

SITTARD

Forum: zaterdag en zondag 8.30 uur Brigade zonder vrees; zaterdag 11, maandag en dinsdag 8.30 uur De wraak van het bloed; zondag 6 uur King Kong.

GELEEN

Roxy Theater: tot en met maandag 8.30 uur Groene ogen in de nacht; zaterdag 11 uur Liftsters; zondag 15 uur Hoogst merkwaardig tekkel en Winnie de Poeh.

Studio Anders 122: tot en met woensdag 8 uur; zondag ook 4 uur Gejaagd door de wind.

MAASTRICHT

Festival: 8.30 uur, zaterdag en zondag ook 2.30 en 5.30 uur Krakatau.

Palace: doorlopend van 2 tot 12 uur Naaktmodellen.

Studio: 2.15, 4.30, 6.45 en 9 uur Mon oncle.

Royal I: 6.45 en 9 uur Dagen van het geweld; 2.15 en 4.30 uur Bambi.

Royal II: 1.45, 4, 6.15 en 8.30 uur Het wonder van de liefde, deel 3; zaterdag en zondag 22.30 uur Mein Kampf.

Mabi: 4 en 8 uur Funny girl; zaterdag en zondag 23 uur Moord op een Mexicaanse.

Lux: 4, 6.15 en 8.30 uur Easy rider; zondag 2 uur Doelwit voor twee revolvers.

HEER

Hebios: zaterdag 8, zondag 6 uur Dokter Doolittle; zondag 8.30, maandag 8 uur Onteerd en gescalpeerd; zondag 4 uur jeugdmatinee.

GULPEN

De Kroon: zondag om 7.45 uur De nichten.

HEERLEN

Royal: 2, 4, 6.15 en 8.45 uur Ik zing mijn lied.

Rivoli: 2, 4, 6.15 en 8.30 uur Asterix en de helden.

Scala: 2, 4, 6.15 en 8.45 uur Zoek een plaats om te sterven.

Hollandia: Five for hell; zaterdag 11 uur Inga, ja ik wil; zondag 2 uur Stad op stelten.

Passage: Help ik ben nog maagd.

NIEUWENHAGEN

City Theater: zondag 7 en 9, zaterdag 9 uur Vanuit de Ardennen naar de hel; zaterdag 7, zondag 5 uur Der Tod im roten Jaguar.

WAUBACH

Grand Theater: zaterdag 8, zondag 7 en 9 uur De wurger van Boston.

BRUNSSUM

Asteria Theater: zondag, maandag 8.30 uur, zaterdag nachtvoorstelling Rosemary's baby; zaterdag 8.30, zondag 4 uur Wat niet weet, wat niet deert; zondag 6.15 uur Drie avonturiers van de zee; zondag 2 uur Die rare gekke rotkat.

Carnavalsprogramma „Pottentaote" Beek

[BE]EK, 3 jan. — Tijdens een pronkzitting […] donderdag 15 januari in het Asta[…]ter gaat de carnavalsvereniging van […] haar nieuwe prins van de Potten[…]e uitroepen. Bij dit carnavalsgebeu[…] zullen de Marotte uit Sittard bij de […]entaote te gast zijn. De uitroeping […] de prins zal worden omlijst met het […]eden van een keur van artiesten uit […] Limburgse carnavalswereld. Als […]ereedners zullen in de ton stappen […]pioen Harrie Wouters, Pierre […]ops, Frenske Neutelings, Peter Sas[…]en Sjengske de la Roy. Verder zul[…] het feest opluisteren: de Sjeeter […]e uit Schaesberg de Globbetrotters […]Heerlen, de Hoensbroeksee Hofzen[…] en het duo Fred en Riet Ruyten. […] de nieuwe prins eenmaal op zijn […]n heeft plaatsgenomen kunnen de […]iviteiten rond het carnavalsgebeuren […]eek in volle omvang van start gaan. […]Pottentaote hebben heel wat activi[…]en op hun programma geplaatst. […]erdag 17 januari vindt het jaarlijkse […]rtfeest plaats „Onger de Baan". Na[…]lijk zal de nieuwe heerser over het […]kse narrenrijk met zijn gevolg daar […]wezig zijn om aan het feest de no[…] luister bij te zetten. […]dag 18 januari is de grote dag voor […] jeugd, want dan zal tijdens een kin[…]zitting om 14 uur in het Asta-theater […] jeugdprins worden uitgeroepen. […]nske Neutelings, de muzikale clown […]bs uit Tegelen en Maurice Nijsten […] Dorus zullen voor het nodige ver[…]ak zorgen. […]r de Pottentaote staat die dag een […]oek aan de carnavalsvereniging te […]k bij 's Heerenberg, die haar 11-[…]g bestaan viert op het programma. […] Pottentaote zullen op deze tocht ver[…]eld worden door de Kachelpiepers […] Maastricht en de raad van elf van de Maaseiker carnavalsvereniging.

De derde prins in het Beeker carnavalsleven wordt donderdag 22 januari uitgeroepen in het Asta-theater tijdens een zitting voor bejaarden. Hier zal de bejaardenprins aan zijn regeringsjaar beginnen.

Voor vrijdag 23 januari staat een bezoek aan de carnavalsvereniging te Maaseik op het programma van de Pottentaote.

Het jaarlijkse prinsenbal wordt gehouden op zaterdag 24 januari in 't Kaar. De laatste voorbereidingen voor de optocht van maandag 9 februari worden getroffen tijdens een bijeenkomst op maandag 30 januari. Daags daarna vindt in zaal Maessen het traditionele Auw kieverbal plaats.

De inzet van de „drie dolle dagen" is op zaterdag 7 februari wanneer om 17 uur de nieuwe prins met veel feestvertoon aan zijn woning zal worden afgehaald voor zijn tocht naar het gemeentehuis in verband met de overdracht van de sleutel.

De kinderoptocht zal zondag 8 februari door de straten van Beek trekken en wordt gevolgd door een kindercarnaval in het gemeenschapshuis.

Een hoogtepunt in het narrenseizoen vormt de grote optocht op maandag 9 februari, waarvoor nu al 13 muziekgezelschappen zijn uitgenodigd.

Het inmiddels voor Beek tot een traditie geworden „wereldmuziekconcours", met marswedstrijden op de Markt en concerten in verschillende lokaliteiten, zal dinsdag 10 februari de officiële activiteiten van de Pottentaote besluiten.

Secretaris vierde zilveren jubileum bij gemeente Beek

[BE]EK, 3 jan. — De gemeentesecretaris […] Beek, mr. L. L. G. Cobben, heeft […] nieuwjaarsdag in besloten kring zijn […]veren jubileum in dienst van de ge[…]ente gevierd. Burgemeester jhr. mr. […] van Meeuwen overhandigde hem […]mens het gemeentebestuur een an[…]k tinnen wandbord. Van het perso[…]el van de buitendienst kreeg de heer […]bben een antiek potje aangeboden en […] het personeel van de secretarie een […]veren sigarettenkoker. Als tegenpre[…]tie bood de heer Cobben het onge[…]r 250 man tellend gemeentepersoneel […]er een kist met een fles wijn en […]ge kaassoorten aan met het op[…]rift: „25 jaar zijn versleten, het een […] het ander, met gevarieerde gevoe[…]s heb ik ze bekeken, het een na het […]der". Mr. Cobben trad op 1 januari […]5 in dienst van de gemeente. In 1953 […]haalde hij de titel van meester in de […]chten en in 1957 werd hij benoemd tot […]meentesecretaris. Naast zijn bezig[…]den als gemeentesecretaris heeft hij […] tal van functies vervuld op sociaal […] charitatief gebied.

Bouwvak Stein viert gouden bestaansfeest

STEIN, 3 januari. — De r.k. Bouwvakarbeidersbond afdeling St. Jozef te Stein viert op 17 januari zijn gouden bestaanfeest. De dag begint met een gezamenlijke eucharistieviering in de St. Martinuskerk. Daarna wordt een koffietafel aangeboden in zaal Hermans aan de Havenstraat. Daar worden ook om 17 uur de jubilarissen L. Dassen, een van de mede-oprichters H. Salden, 40 jaar lid, J. Bonné 40 jaar lid, en Th. van Lingen, 25 jaar lid, gehuldigd. De jubilarissen recipiëren om 18 uur, samen met het bestuur en de leden van de vereniging. Om 20 uur begint een feestavond met medewerking van het BCC-trio. Deelnemers aan het feest kunnen zich tot 11 januari opgeven bij J. Thewissen Heerstraat Z 26, H. Salden Kruisstraat 122, Th. v. Lingen Molendijk 24, M. Goossen Romeinenstraat 10, J. Engelen Heerstraat C 69 of J. Schols Kinskystraat 22.

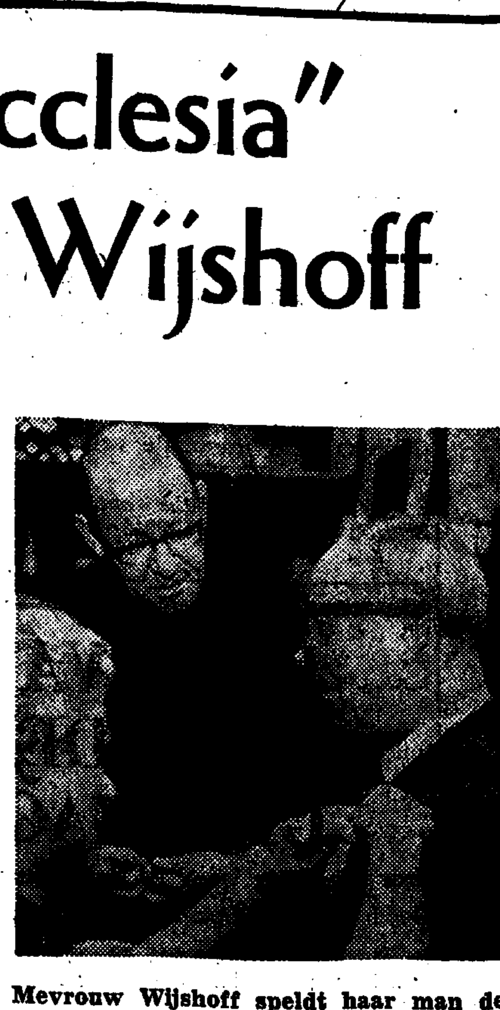
Oudste van Stein wordt 97 jaar

STEIN, 3 jan. — De oudste inwoonster van Stein, de weduwe B. Schepers, viert op 5 januari haar 97ste verjaardag. Zij woont in bij naar zoon Jac Schepers aan het Houterend. Deze zoon is op nieuwjaarsdag 70 jaar geworden. De weduwe Schepers is met haar 97 jaar ook de oudste van Stein. De heer W. Driessen, die na haar komt, wordt pas in juli 97 jaar oud.

„Pro Ecclesia" voor W. Wijshoff

SITTARD, 3 jan. — De heer W. Wijshoff, leider van de broedermeesters van de Broederschap Sittard-Kevelaer, is gisteravond onderscheiden met het pauselijke „pro ecclesia et pontifice".

De uitreiking van de versierselen vond plaats in restaurant 't Sieske te Sittard, waar deken L. Feiter in een toespraak herinnerde aan het derde eeuwfeest, dat genoemde Broederschap heeft herdacht. De in september gehouden processie bevatte duizend deelnemers(sters). Deken Feiter noemde de heer Wijshoff de bezieler en de promotor van deze bedevaarten. In de hem toegekende onderscheiding worden ook de overige broedermeesters geëerd. Mevrouw Wijshoff, die haar man het lintje — thans in een nieuwe uitvoering — opspeldde, mocht bloemen in ontvangst nemen. Gelukwensen werden ook gesproken door de heer Ad Pfennings namens het processie-comité, de heer W. Turlings namens het Sittards Mannenkoor en de heer H. Beaumont namens de broedermeesters. Laatstgenoemde bood uit naam van deze groep een cadeau aan. De bijeenkomst eindigde met een gezellig samenzijn.

Mevrouw Wijshoff speldt haar man de eretekenen op.

Herindeling gevolg van nota over ruimtelijke ordening

LIMBRICHT, 3 januari — Burgemeester F. Corten van Limbricht heeft tijdens de laatste raadsvergadering gezegd dat de hele kwestie van de gemeentelijke herindeling eigenlijk een voortvloeisel is van de tweede nota ruimtelijke ordening, die van rijkswege is opgemaakt.

„Dat is de directe aanleiding, óók voor de herindelingen elders in het land. Overigens geloof ik dat het opgeven van de eigen zelfstandigheid teveel gevraagd is, tenzij wordt aangetoond dat je het niet goed gedaan hebt. Er moeten goede redenen voor opheffing zijn", aldus Limbrichts burgemeester, die voorts van oordeel was dat het allemaal nog wel 8 of 9 jaar zal duren voordat die herindeling „er door" is. De raad van Limbricht besloot aan Ged. Staten te berichten dat men zich niet bij het herindelingsplan van G.S. kan neerleggen. Men wil concreet weten op grond van welke belangen van hogere orde een gemeente moet worden opgeheven.

In genoemde raadsvergadering werd de begroting 1970 vastgesteld. Het nadelig saldo van f 133.000 is overgeheveld naar de kapitaaldienst. Burgemeester Corten zei benieuwd te zijn hoe Ged. Staten op die overheveling zullen reageren.

AGENDA

DOKTERSDIENSTEN

SITTARD
Zaterdagdienst: dr. Winters, tel 2517, zondagdienst; dr. Osse tel. 3550.
GELEEN
Oost; dr. Hundscheid, tel. 04490-2735, west: dr. Meekel tel. 3527.
GEULLE-ELSLOO
Dr. Kuypers tel. 1504.
BEEK
Dr. Houtackers, tel. 1893.
SPAUBEEK
Dr. Meessen, tel. 1750.
STEIN-URMOND
Dr. Govaerts, tel. 1212.
NIEUWSTADT-SUSTEREN
Dr. Von der Fuhr, tel. 332.
GREVENBICHT-BORN
Dr. Baks, tel. 1728.
PUTH-SCHINNEN
Dr. Hermans, tel. 04493-1223.
LIMBRICHT-SUSTEREN
Dr. Ebbers, tel. 580.

APOTHEEKDIENSTEN

SITTARD
Apotheek Buyzen
GELEEN
Apotheek Engel, tel. 2192.

VROEDVROUWENDIENST

GELEEN
Mevrouw v.d. Leeuw-Snik, tel. 3729 en mevrouw Schlössels-Mesters, tel. 5853.

AMBULANCEDIENST

Voor alle gemeenten in de westelijke mijnstreek tel. 04494-2222.

WAARHEEN met uw VACANTIE

MOSTARD CARAVANS SUSTEREN

PROFITEER

nu nog van onze zeer aantrekkelijke

winterkorting!!

Tevens grote collectie inruil-caravans voordelig te koop.

MOSTARD CARAVANS

RIJKSWEG Z. 7
SUSTEREN.

VAKANTIE

DE MEEST COMPLETE VAKANTIEREISGIDS KRIJGT U GRATIS VAN ONOG

Ja, gratis van Onog - Oldenzaal. Het reisbureau met de vele, schitterend verzorgde vakantiereizen. Per vliegtuig of per autocar... een Onog Planreis is een droom. U kunt kiezen uit tientallen zonovergoten vakanties.

VLIEG- EN AUTOCARREIZEN NAAR VELE PLAATSEN IN SPANJE, JOEGOSLAVIË, ITALIË, OOSTENRIJK, ENZ.

Ga nu alvast genieten van die vakantievreugde. Vraag snel de meest complete vakantiegids aan bij Onog - Oldenzaal, tel. 05410 - 3566 of vul even de bon in en stuur 'm naar Onog - Oldenzaal. Dat is voldoende!

ONOG PLANREIZEN

Stuur mij per omgaande de gratis vakantiegids.

GRATIS
Naam ....
Straat ....
Plaats ....

Invullen, uitknippen, in open enveloppe doen en frankeren met 12 ct. postzegel, adresseren aan Onog - Oldenzaal.

Huize „Oranjehof"

te Valkenburg, Kloosterweg 6, tel. 04406-2635 wenst alle mensen, doch bijzonder alle bejaarden een **voorspoedig en gelukkig nieuwjaar.** Nog enige plaatsen vrij. Vraagt inlichtingen, zegt het voort aan belangstellenden.

G. STEIJNS, eig. beh.

FRADA biedt U

de grootste sortering en keuze, geremd als ongeremd in veel modellen, zowel open als gesloten. Tevens verhuur van caravans, vouwwagens en aanhangwagens

FR. DASSEN - KERKRADE

STATIONSTRAAT 6 — TELEFOON 5088. 's Zondags gesloten

MIJN OG
GUN IK
EEN BRI
VAN
VAN DE
MUNNI
STATIONSSTRA
HEERLEN

els heeft het vorig jaar zo geweldig gehad...

... buiten jaagt de sneeuw langs de huizen, ijsbloemen staan op de ramen, warme pantoffels aan, dicht bij de haard gekropen en diep in gedachten verzonken...

... zomer '69, heldere blauwe lucht, 30 graden in de schaduw, waar waren we ook al weer deze zomer... oh.. ja... spanje of was het oostenrijk... hm.. oostenrijk, heerlijk wandelen in dat prachtige berglandschap... rot winter, was ie maar om... waar ga ik dit jaar naar toe..? els heeft het vorig jaar zo geweldig gehad... hoe hete dat reisbureau ook al weer... oh.. ja van der biesen in kerkrade.. hm.. folder aanvragen kan geen kwaad...

limbourg 351

Van der Biesen

KERKRADE
HOOFDSTRAAT 69
TEL. 04445-2434
HEERLEN MAASTRICHT

INFORMATIECOUPON
(gaarne ontvang ik gratis uw brochure)
naam: ....
straat: ....
woonpl: ....

GEVRAAGD:

Tand-technicus

tevens LEERJONGE[N]
MEISJE vanaf 15 ja[ar]

Tandt. Lab. A. Nieuwe[...]
Patrijsstraat 8, Gele[en]

Televisie reparatie
Antennebouw.

SEYEN N.V.

Stationstraat 25
Spaubeek tel. 04493-

CORSTEN[S] VERSCHU[...] koopt

ZONDAG 4 JANUA[RI]
MANNEN KANARI[E]

ƒ 8.- p.st. popjes ƒ 1.50 DIEPE kleurpopj. ƒ 2.50, te popjes ƒ 3.50 p.st., pu[...] bastaard mannen ƒ 11.- diep rood-schimmel ma[...] ƒ 9.- p.st., diep-rood schi[...] poppen ƒ 5.- p.st., rood-i[...] sief mannen en poppen p.st. Vogels brengen Si[...] 11-12 u. „Sittardia" Puts[...] Beek 1-2 u. Fa. Voncken [...]dersweg 1, Heerlen 3-4 „Het Kegelpaleis" Emm[...] 7a.

Roemenië, land om te leren kennen

Zoekt U een andere wereld voor een „andere" vakantie? Dan heeft Roemenië een streepje voor. Vakantieland bij uitstek: weidse zonovergoten stranden, imponerende bergen en levende folklore in een stralend klimaat. Het warme welkom van een gastvrij land. Een andere vakantie? Ontdek de romantiek van Roemenië. Ons reisbureau organiseert Uw tweewekelijkse ontdekkingstocht:

• 2 weken aan het zonnige strand van Eforie v.a. ƒ 445,— • 1 week Eforie en 1 week in de bergen van Sinaia v.a. ƒ 545,— • 1 week Eforie en 1 week rondreis per autobus door onbekend Roemenië v.a. ƒ 635,— • 1 week aan het strand van Eforie en 1 week Istanbul v.a. ƒ 635,—.
Uw eerste stap kan de onderstaande bon zijn.

BON
Gaarne toezending van Uw reisprogramma.
Naam ....
Straat ....
Plaats ....

Eurotours vliegreizen; Meent 71, Postbus 2100, Rotterdam, tel. 010 - 137155.

romania

U hoeft zich geen zorgen te maken over uw vakantie 50 jaar ervaring staat achter u!

1970 jubileum jaar

voor ons gouden jubileum, voor u gouden reizen = Vele met

DRASTISCH VERLAAGDE PRIJZEN!

White Cars Organization geniet een groot vertrouwen bij zijn hoteliers, agenten en vervoersmaatschappijen.

Zodoende zijn wij in staat u de beste verzorging te geven tegen de laagste prijzen.

VERGELIJK ONZE PRIJZEN!

EEN GREEP UIT ONS PROGRAMMA

touringcarreizen:

Riva	12 dg volp. v.a. ƒ 239,—
Kufstein	10 dg volp. v.a. ƒ 202,—
Lugano	10 dg volp. v.a. ƒ 299,—
Rijn	5 dg volp. v.a. ƒ 115,—
Adelboden	10 dg volp. v.a. ƒ 279,-

Vertrek van vele plaatsen.

Vliegreizen:

Mallorca	11 dg volp. v.a. ƒ 285,—
Costa Brava	15 d. vp. v.a. ƒ 290,—
Mallorca	15 dg volp. v.a. ƒ 375,—
Costa Brava	15 d. vp. v.a. ƒ 390,—
Torremolinos	15 dg. v.a. ƒ 390,—

Vertrek per DC-9-Fellowship BAC 1-11
AMSTERDAM - ROTTERDAM - BEEK

Vraag ons vierkleuren jubileumprogramma met vele andere reizen door toezending van onderstaande bon.

White Cars Organization

HEERLEN,
Spoorsingel 46-48, tel. 04440–17171
MAASTRICHT,
Annalaan 2, tel. 04400–33984

Zend mij gratis jubileum-programma
Naam ....
Adres ....
Woonplaats ....

Een nieuwe dienstverlening van de Boerenleenbank.

Haal even 87 vakantie-ideeën bij de Boerenleenbank.

Maak het u gemakkelijk. Boek uw vakantiereis bij de Boerenleenbank

Om de vakantiereis van uw hart te reserveren hoeft u niet meer eerst 'n hele 'reis' te maken. U kunt er voortaan vlakbij voor terecht, bij de Boerenleenbank in de buurt. Waar een 180 kleurige pagina's dikke reisgids gratis voor u klaar ligt. Om er 87 vakantie-ideeën uit op te doen. Kompleet verzorgde Hotelplanreizen. Komfortabel per vliegtuig, trein of boot, of gerieflijk met uw eigen auto.

U hebt het maar voor het kiezen - de Boerenleenbank maakt het verder voor u in orde.

Kies zelf waar u heen wilt, laat de zorg aan de Boerenleenbank over

Zet al vroeg de vakantiezorg van u af, bij de Boerenleenbank. Reisbiljetten, hotelreservering, uitstapjes en al wat er verder bij komt: de Boerenleenbank zorgt er voor. U hoeft alleen nog maar uw koffers te pakken. Het enige waar u nog zorg over hoeft te hebben, is dat u er op tijd bij bent. Daarom, stel niet uit, nu u nog de volle keus hebt. Haal maandag meteen zo'n gratis reisgids bij de Boerenleenbank. Het veiligste boekingskantoor dat u zich maar kunt wensen. En gemakkelijk dichtbij bovendien.

Boerenleenbank
de bank voor iedereen
1100 vestigingen

Voor spoedige indiensttreding gevraagd

een administratieve kracht

met middelbare of daarmee gelijk te stellen opleiding, die geheel zelfstandig de administratie en bijbehorende correspondentie kan verzorgen.

Boekhoudkundige ervaring en typevaardigheid is vereist.

Geboden wordt een interessante en afwisselende werkkring met volledige dagtaak tegen nader overeen te komen salaris.

Schriftelijke sollicitatie te richten aan: Bestuur R.K. Gezinszorg, Heerlen, Benzenraderweg 273a.

GEVRAAGD

ADMINISTRATIEVE MEDEWERKSTER

voor het verrichten van kantoorwerkzaamheden.

Vereist: Mulo-opleiding en typen.

Genegen een minimale arbeidsduur van 2 jaar te aanvaarden.

Sollicitaties expeditie kantoor A. Peters, Grenskantoor Sittard Tuddern, tel. 0949—2456—348.

BOUWVAK-ARBEIDERS GEVRAAGD

voor langdurig werk in Herzogenrath (Dld).

Goed loon en sociale voorziening.

Inlichtingen Kantstraat 66, Waubach, telef. 04443 - 2636 of bouwwerk Eygelshovenerweg Herzogenrath.

ST.-GREGORIUSZIEKENHUIS BRUNSSUM

In ons modern ingericht laboratorium is plaats voor

MEDISCH ANALIST(E)

en

LABORANT(E)

Tevens is er plaats voor een pienter meisje, dat bel[angstelling] heeft voor eenvoudig laboratoriumwerk.

Sollicitaties te richten aan de direkteur-geneesheer.

N.V. Limburgse Bottelmaatschappij „VUJANTI" te Horst

Erkende bottelaars van Coca-Cola

vraagt voor haar verkoopafdeling te Nuth (L.)

ASSISTENT-VERKOPERS

in de leeftijd van 22—28 jaar, om opgeleid te worden tot routeverkoper voor een sinds meer dan 35 jaren in Nederland ingevoerd kwaliteitsprodukt, dat als vooraanstaand in de branche wordt erkend.

Het is een vaste betrekking met afwisselend werk en goede verdiensten. Zij worden grondig getraind voor hun taak en ontvangen bedrijfskleding.

Vereist wordt evenwel het bezit van een rijbewijs C en liefst ervaring in het besturen van vrachtwagens.

Sollicitanten moeten woonachtig zijn in Nuth of directe omgeving.

Schriftelijke sollicitaties worden gaarne ingewacht bij onze N.V., Stationsstraat 42d te Nuth.

Persoonlijke sollicitaties na telefonische afspraak (telefoon 04447—247).

Marnix „Freek” Kappers (uit: Zo goed als nieuw) meent:

Een emotie ongeschonden overbrengen, dat is het

De maandag na Sinterklaas hebt u hem voor het eerst gezien in een Nederlandse televisie-serie: Marnix Kappers. Als Freek in „Zo goed als nieuw”, een wekelijkse serie in kleur, voor de VARA geschreven door Ton Capel en gesitueerd in een garage, waar gebruikte auto's worden verhandeld. Hoofdpersoon in de serie is Rinus (Wies Andersen), die manipuleert met allerlei dubieuze voertuigen en zijn knecht Freek moet achteraf altijd de brokken letterlijk en figuurlijk weer aan elkaar lijmen.

Dat ligt Marnix Kappers wel. Hij is nu zesentwintig jaar en heeft zonder veel brokken te maken al heel wat cabaret-prijzen gewonnen. Nu nog een poosje een rol in „Zo goed als nieuw” en heel Nederland weet, wie hij is. Niet, dat dat feit op zichzelf zo belangrijk is, maar als je al jarenlang in je achterhoofd hebt om zelf met een eigen programma het land door te trekken, dan moeten de mensen op z'n minst weten wat ze aan je hebben. Daarom beschouwt Marnix „Zo goed als nieuw” niet als een schnabbel, maar als de springplank voor een zelfstandige carrière.

Heel Nederland heeft een jaar of twee geleden om hem gelachen, toen hij in „Mies-en-scène” de cabaret-sketch van de bouwvakker deed. Hiermee won hij op het studentencabaretfestival in Delft de eerste prijs. In die tijd dacht Marnix — zoon van een leraar in Zwolle en enige tijd VU-student in Amsterdam — al aan een zelfstandig optreden. Die gedachte was niet nieuw, want op de middelbare school had hij al veel op dit gebied gedaan en het latere VU-studentencabaret bracht het met zijn medewerking ook behoorlijk ver. Nick van den Boezem vroeg hem of hij wilde meedoen met de serie in tweedehands auto's. „Ik vond het op zichzelf helemaal niet gek”, zegt Marnix. „De inhoud klonk aardig. Ik moest een ietwat onverschillig type zijn, een beetje jongehonderig en er moest veel gelachen worden. Nou, dat hebben we wel gedaan op de repetities. 't Was voor mij eerst wel even vreemd om met mensen als Hetty Verhoogt en Wies Andersen te werken. Ik kende hen niet. Verder komen er in elke aflevering gastrollen, net zoals in „Floris”. Daarin zie je de vreemdste mensen spelen”.

Bouwvakker

De serie „Zo goed als nieuw” kwam voor Marnix op een geschikt moment. Hij was namelijk net weg bij het gezelschap van Seth Gaaikema, waarin hij bijna drie maanden een gastrol speelde. Seth zat om iemand verlegen en toen hij Marnix vroeg, dacht die: „Waarom eigenlijk niet? Zo heb ik 'm aan zijn eind geholpen”, zegt hij. „Ik was al bezig aan mijn eigen programma, maar ja, dat is zoiets gewaagds, dat je telkens de neiging hebt uit te stellen. Als Seth je dan vraagt, zeg je gauw ja, want dan hoef je nog even niet. Maar nu ben ik echt wel serieus bezig. Het wordt een optreden van twee keer vijftig minuten en dat is grotendeels klaar. Ik heb een proefvoorstelling gehouden in Haarlem en die is heel leuk gevallen. De directeur van de schouwburg, Peter Lohr, wou graag zien wat ik te bieden had, en daarom is die voorstelling daar georganiseerd. Je hebt in Haarlem ook een goed klimaat. Lohr heeft daar Herman van Veen gebracht, ikzelf heb daar gestaan met Wim Kan en Seth Gaaikema. Je hebt daar gewoon een fijn publiek. In Amsterdam natuurlijk ook maar 't is erg pretentieus zoiets in Amsterdam te beginnen. Bovendien loop je de kans geweldig af te gaan.”

Dat Marnix Kappers nu voor zichzelf begint, is niet alleen, omdat hij dat het einde vindt, maar ook, omdat de omstandigheden hem er toe gebracht hebben. „Ik heb altijd al in de cabaretwereld gezeten”, zegt hij, „maar het rare is, dat ik van een gezelschap altijd alleen over bleef. Op school was dat zo en aan de VU. Het eind van het liedje was, dat ik een solo-programma had om de rest van de uitkoop-avonden te verzorgen. En daaruit is eigenlijk het idee ontstaan. Een „one-man-show”, och, dat is een te groot woord Ik wil het ook niet alleen doen. We doen het met z'n drieën, een pianist, een technicus en ik. Het is wel fijner met z'n drieën te werken dan met een hele groep. Het gaat veel gedisciplineerder, je krijgt de mensen veel gemakkelijker bij elkaar.”

Is er nog plaats voor alweer een nieuwe cabaretier? „Dat vraag ik me heel sterk af”, zegt Marnix. „Het moet natuurlijk nog bewezen worden. Er is op 't ogenblik erg veel cabaret. Aan de andere kant is dat jammer, maar als de mensen het leuk vinden, is er ook plaats voor. Het grote publiek is al een beetje lam geslagen. O, zeggen ze, daar hangt weer zo'n affiche met zo'n grijnzende kop. Zeker weer iemand, die een avond lollig komt doen. Maar de mensen die tot nog toe mijn programma hebben gezien, waren bijzonder enthousiast. Persoonlijk ben ik altijd erg wantrouwig ten aanzien van reacties. Ik wil van zoveel mogelijk mensen weten wat ze slecht of goed vinden. In wezen wil ik eigenlijk van iedereen weten wat hij er van vindt.

Ik zal me niet naar de massa richten, maar als ik een nummer goed vind en verder niemand dan gaat het er uit. En wel om de nog niet uitgevonden reden dat het niet geschikt is. Als ik het voor de lol deed, zou ik zo'n nummer wel handhaven, maar ik wil het voor m'n brood doen. En dan moet je mensen geen geld uit de zak kloppen voor dingen, die je zelf alleen maar leuk vindt.”

Ontzettend

„Wat ik graag wil doen”, zegt Marnix Kappers, „is zo lang mogelijk allerlei verschillende dingen brengen. Wat is nou geen cabaret? Ik wil een heel kader brengen, waarbinnen ik mezelf kan zijn. Niet alleen gekke bekken trekken, maar er tussendoor helemaal mezelf zijn en heel goed laten merken wat ik echt mooi vind. Teksten bijvoorbeeld waar ik niks mee doe, die ik gewoon breng. Om te laten zien: mooi hè, een mooi lied. Dat is voor mij het belangrijkste. Mijn uitsmijter moet het sterkste nummer zijn. Daarin doe ik ontzettend gek. Het leuke van een one-man-show is, dat je de tijd hebt om van jezelf allerlei kanten te laten zien. Daardoor vragen de mensen zich af: wat is-ie nou werkelijk?

Dat was juist de moeilijkheid bij Wim Kan en Seth Gaaikema, waar je alles in één nummer moest stoppen. Dat werd te veel en dan haal je het niet.” „Uiteindelijk gaat het om bepaalde emoties”, vindt Marnix Kappers. „Alles is belangrijk, wat door de mensen meteen herkend wordt. Als een film ontroert, is het een goede film.

Een emotie ongeschonden overbrengen, dat is het. En je bent een heel groot kunstenaar, als je iedereen tegelijk kunt pakken. Als de mensen een hele avond om je hebben zitten lachen, gaan ze na afloop naar huis en denken hoogstens: sterf maar. Dat is anders als je op een bepaald moment bij diezelfde mensen iets aanroert.

Dan ontstaat er een binding. Die mislukkende goochelaar met alsjeblieftdankjewel in de show van Toon Hermans, daar gil je je longen om uit je lijf en tegelijkertijd is het ontzettend zielig. Dat is het mooiste, het wezenlijkste en ook het belangrijkste van het werk. Dat werk wil ik gaan proberen. Je kunt het wel je leven lang blijven uitstellen, maar men zegt dat ik talent heb en daar moet ik dan maar eens iets mee gaan doen, vind ik”.

Redactie:
Harrie Cremers

Valkenburg in Zeskamp

VALKENBURG, 3 jan. — Vanmiddag krijgen twee van de twaalf Nederlandse gemeenten die aan het NCRV-programma „Dubbel-Zeskamp” deelnemen, hun eigen televisieshow. Het zijn ditmaal het Limburgse Valkenburg en het Groningse Stadskanaal. Het programma dat op Nederland I om 16.02 uur begint en waarin elke ploeg een show van een half uur moet verzorgen wordt uitgezonden vanuit het theater van het Jaarbeurscongrescentrum te Utrecht.

Verplichte showonderdelen zijn ook nu weer de reclamespot, de film over de gemeente en omgeving, een zelf geschreven Swiebertjescène en een spraakwaterval met hindernissen. Vanavond brengt de NCRV om 20.20 uur, eveneens via het eerste net, een rechtstreekse reportage uit de Markthal te Doetinchem van „Zeskampsport”. Genemuiden, Rheden, Dronten, Wieringermeer, Hoogland en Alphen aan de Rijn zijn de zes ploegen die aan dit sportieve gebeuren deelnemen.

Nieuwe jeugdserie: „DE TOVENAAR VAN SABURAC”

HILVERSUM, 3 jan. — „De tovenaar van Saburac” is de titel van de nieuwe NOS-jeugdserie, de opvolger van „Floris”, die morgenavond — zondag — van 19.05-19.30 uur in kleur via Nederland II voor het eerst op het scherm komt.

Hoofdpersoon in dit dertien afleveringen tellende feuilleton is Catweazle, een eenzame, wat zonderlinge tovenaar, die eigenlijk leefde in het Engeland van de Noormannen, maar zichzelf per ongeluk de tegenwoordige tijd in tovert. Hij staat in de moderne wereld met niets anders dan de kleren die hij droeg: een haveloze mantel, een toverring en een dito mes. Hij verbergt zichzelf in een verlaten watertoren, die hij kasteel Saburac noemt. In de toren ontdekt hij Touchwood, zijn lievelingspad en dat verzoent hem enigszins met het bestaan in de twintigste eeuw, maar zijn belangrijkste doel in dit leven blijft, terug te keren naar zijn eigen tijd.
Voor Catweazle bestaat de hele moderne wereld uit alleen maar tovenaars, die om strijd met hem wedijveren, en hoewel zijn nieuwsgierigheid voortdurend wordt opgewekt, blijft hij zich onbehaaglijk en onthutst voelen door alles wat er om hem heen gebeurt. Gelukkig blijft hij niet helemaal alleen; hij raakt bevriend met de 14-jarige Carrot, het zoontje van een weduwnaar die een boerderijtje heeft in de omgeving van de watertoren. Hoewel Carrot niet gelooft dat Catweazle afkomstig is uit het verleden, worden zij dikke vrienden. De serie werd geproduceerd door de Britse tv-maatschappij London Weekend.

Nota regionale radio/televisie later gereed

DEN HAAG, 3 jan. — Minister Klompé heeft de Kamerleden laten weten dat de nota's over de regionale radio en televisie niet eerder dan over enkele maanden gereed zullen zijn. Aanvankelijk was het de bedoeling dat de nota's al in het najaar van 1969 zouden zijn verschenen. De minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk beroept er zich op dat de vertraging in deze gang van zaken is ontstaan omdat de NOS (Nederlandse Omroep Stichting, waarin de omroepverenigingen op hun beurt zijn vertegenwoordigd) diverse gegevens voor de nota niet tijdig heeft ingestuurd.

DIT WEEKEND OP TELEVISIE • RADIO

ZATERDAG

NEDERLAND I

16.00 **Journaal**
16.02 **Zeskamp-show.** Amusementsprogramma van de Zeskamp-ploegen van Valkenburg en Stadskanaal in het Jaarbeurscongrescentrum in Utrecht.
17.00 **Kijkkast.** Kinderprogramma waarin avonturen van het olifantje Babar en van Gompie en zijn vriendjes.
18.45 **K. De fabeltjeskrant**
18.55 **Journaal**
19.04 **Scheepsjongens van Bontekoe.** Avontuurlijk verhaal van Johan Fabricius.
19.13 **K. Met Swiep op avontuur (4).** Je hebt vrienden of je hebt ze niet.
20.00 **Journaal**
20.20 **Dubbel zeskamp.** De ploegen van Genemuiden, Rheden, Dronten, Wieringermeer, Hoogland en Alphen a.d. Rijn treden op in de Markthal te Doetinchem.
21.35 **De kleine zielen (7).** Televisiefeuilleton naar de roman van Louis Couperus „De boeken der kleine zielen”.
22.55 **Evangelie.**
23.00 **Journaal**

NEDERLAND II

18.45 **K. De fabeltjeskrant**
18.55 **Journaal**
19.04 **Scala**
19.30 **Eugen Cicero.** Optreden van deze beroemde Roemeense pianist.
20.00 **Journaal**
20.20 **Onderwijs, nu en morgen (4).** Een leven leren.
20.55 **Achter het nieuws.**
21.35 **Vara sporttribune**
22.25 **K. Improvisatie.** Een aantal acteurs spelen onvoorbereid een aantal situaties en scènes.
23.05 **Journaal**

DUITSLAND I

14.30 **De week - Hier en nu**
14.55 **Journaal**
15.00 **Leeuw en lam.** Documentaire over Korfoe.
15.45 **T. Tschu Fu Taiwan (4).** Documentaire over Formosa.
16.15 **Muziekmozaiek.** Gevarieerd muzikaal programma.
17.15 **Evangelische Vesperdienst.**
17.45 **Sport**
18.30 **K. Op zoek naar de laatste wilde dieren van Europa.**
19.00 **Hier en nu - goedenavond**
19.35 **K. Beelden van Columbia**
20.00 **Journaal**
20.15 **K. Circus International.** Non-stop-programma uit Praag.
21.45 **Lotto-trekking**
21.50 **Journaal**
22.10 **Kiss me deadly.** Amerikaanse speelfilm uit 1955 naar een thriller van Mickey Spillane.
23.45 **Journaal**

DUITSLAND II

13.45 **Programma-overzicht**
14.15 **Cordialmente dall'Italia**
14.58 **Journaal**
15.00 **Hallo Vrienden.** Wij ontvangen kleine variété-artiesten.
15.30 **Op Safari.** De reigers van Nairobi.
15.55 **K. De Monkees.** Wassen, wassen, wassen. Avonturen met beat-appeal.
16.20 **Internationale ski-wedstrijden voor dames.** Reportage van de slalom in Oberstaufen.
17.05 **Journaal**
17.15 **Spiegel der staten.** Informaties en meningen uit de Bondsrepubliek.
17.45 **Daktari.** Een gevaarlijke patiënt.
18.45 **K. Herkent u de melodie?** Vrolijke muzikale quiz.
19.45 **Journaal.** Aansluitend: Kroniek van de week.
20.15 **Der blaue Engel.** De beroemde film van Josef von Sternberg met in de hoofdrol Marlene Dietrich. Aansluitend: Journaal.
22.00 **Sportstudio.** Reportages, interviews, loterij-resultaten.
23.15 **Journaal.**
23.20 **K. De gevangene.** Vanavond: De aanklacht.

DUITSLAND III

16.00 **Wedding on saturday**
16.30 **Giorgo Strehler.** Portret van een toneelkunstenaar.
17.30 **Mens en werk**
18.00 **Eind goed - alles goed.** Vaderlandsliefde
18.30 **Nieuw-Zeelanders aan de Zuidpool**
19.00 **Goedenavond**
19.05 **Klaas Vaak**
19.10 **Nieuws uit Noordrijn-Westfalen**
19.15 **Wereld en wetenschap**
19.45 **Sport**
20.00 **Journaal**
20.15 **Isaac Stern en het Londens Symfonie-orkest.** Repetities en uitvoering van Bachs Doppelconcert in c-moll en Mozarts' Vioolconcert in G-dur.
21.20 **K. Mr. Freedom.** Franse speelfilm uit 1968 van William Klein.
22.50 **Journaal**
22.55 **Voordracht door Uwe Brandner.**

BELGIE (NEDERLANDS)

16.00 **Internationaal festival van 't lichte lied te Venetië '69.** Tweede deel van de finale. Met de medewerking van: Roberto Carlos; Ornella Vanoni; Domenico Modugno; Marisa Sannia; Johnny Halliday; Iva Zanicchi; Nino Ferrer; Gigliola Cinquetti; Claudio Villa; Nada; Bobby Solo; Michel Polnareff en I Vanilla Fudge.
17.00 **Frans-Vlaanderen.** M'n uus en m'n mensjen. Dokumentaire van Walter Geerts.
18.25 **Klaas Vaak**
18.30 **Een bewogen zeiltocht.** Avonturenfilm voor de jeugd (Sloveense versie).
20.00 **Journaal.**
20.25 **Kwist het wel.** Spelprogramma vanuit het Amerikaanse Theater.
21.40 **Echo.**
22.10 **Dubbelspion.** Achtste aflevering: „De juiste vrouw op de juiste plaats”.
23.00 **Journaal.**

BELGIE (FRANS)

17.35 **Journaal.**
17.40 **Promotion.** Nieuwe platen.
18.10 **Le Moyne d'Iberville**
19.25 **BéBé Antoine**
19.30 **Le jardin extraordinaire**
20.00 **Journaal.**
20.30 **L'Oiseaux de Paradis.** Film van Marcel Camus (1962).
21.55 **Cinématch.** Spelprogramma met de films als onderwerp.
22.55 **Journaal.**

ZONDAG

NEDERLAND I

11.00 **Eucharistieviering** in de kerk van de H. Jacobus de Meerdere te Den Dungen.
15.00 **Journaal**
15.02 **Weekjournaal** voor slechthorenden.
15.22 **Verkeersinformatie**
15.25 **K. Skippy - de kangoeroe.** Een verwend ventje.
15.50 **De verrekijker.** Internationaal jeugdmagazine.
16.00 **Passepartout: IJshockey.** De jeugdkampioenschappen in Genève.
16.55 **Voetbal- en toto-uitslagen**
18.55 **K. De fabeltjeskrant**
19.00 **Woord voor woord.** Bijbelvertelling voor kinderen.
19.05 **Woord voor woord extra.** Gerechtigheid. Wie doet er wat aan?
19.30 **K. Knotse kneuzen rally (4).** Amerikaanse tekenfilmserie.
19.45 **K. Kapitein Harmsen (4).** De reis naar Helgoland. Belevenissen van een Hamburgse familie.
20.30 **Journaal**
20.35 **Transplantatie.** Televisiespel van Maria Fuss, gebaseerd op een bekroond Tsjechisch spel van Oldrich Danek.
21.50 **K. Gamma.** Vaart door het Poolijs.
22.30 **Het Amsterdams Kunstmaandorkest** concerteert in het Concertgebouworkest o.l.v. Anton Kersjes
22.55 **Journaal**

NEDERLAND II

18.55 **K. De fabeltjeskrant**
19.00 **Journaal**
19.05 **K. De tovenaar van Saburac.** Nieuwe tv-serie over een tovenaar die leefde in de elfde eeuw en plotseling in onze tijd terecht komt.
19.30 **Studio Sport (1)**
20.15 **Panoramiek.** Programma met achtergrondinformatie.
20.40 **K. Wat doe ik voor de kost?** Enny Mols de Leeuwe is vanavond gastvrouw bij het beroepen raden.
21.10 **Studio Sport (2)**
21.35 **Kort geding.** Onderwerp: „Het is juist, dat het Wetboek van Strafrecht het uitgeven en verspreiden van pornografie verbiedt”.
22.25 **Journaal**

DUITSLAND I

11.00 **Programmaoverzicht**
11.30 **Der Rockerpastor.** Documentaire.
12.00 **Internationaler Frühschoppen**
12.45 **Spiegel van de afgelopen week**
13.15 **Magazine van de week**
14.45 **Opgelet en doe mee.** Quiz voor kinderen.
15.15 **K. Aan de voet van de blauwe bergen.** Ontmoeting in de schacht. Westernserie.
16.00 **K. Op eigen kracht.** Finlands weg tussen Oost en West.
16.45 **K. Nieuwe avonturen met Flipper**
18.20 **Sport**
19.00 **Wereldspiegel**
19.30 **Sport**
20.00 **Journaal**
20.15 **Als een traan in de oceaan.** TV-film in drie delen naar de romantrilogie van Manès Sperber. 1. Nutteloze reis.
22.15 **K. De wonderbaarlijke mandarijn.** Ballet van Bela Bartok.
22.45 **Journaal**

DUITSLAND II

10.30 **Programmaoverzicht**
11.00 **Zondag om 11 uur.** Gesprek over sport.
11.30 **Plaatselijke tijd.** Reportages uit vijf continenten.
12.00 **Het zondagsconcert.** U ziet en hoort het Filharmonische Orkest van de Pfalz.
12.50 **Actuele vragen.** Wetenschappelijk commentaar.
13.00 **De draaischijf**
13.30 **K. Nikka en zijn rendieren.** Een harde winter voor mens en dier.
14.00 **Rivalen op de rivier (4).** Gevecht op het water.
14.20 **Tommy Tulpe.** Nieuwe jeugdserie in 13 afleveringen. 1. Een jongen genaamd Thomas.
15.00 **K. Madeliefjes en revolutie.** Reportage over het Vassar College.
15.30 **Journaal**
15.35 **Onze maan.** 3. Een dag op de maan.
16.05 **Internationale skiwedstrijden voor dames.** De reuzenslalom te Overstaufen.
16.50 **Duitse kampioenschappen kunstrijden op de schaats.**
17.25 **K. Big Valley.** Overval in de woestijn. Westernserie.
18.15 **Journaal**
18.30 **Gemeente doet aan beslissingsoefening.** Hoe Burgdorf een kerk bouwt.
19.00 **Sport**
19.45 **Journaal**
19.55 **Daarginds.** Informaties en meningen over Oost-Duitsland.
20.15 **K. Kapitein Harmsen.** Bezoek uit Engeland.
21.00 **K. Het liefste kind van Broadway.** Een tocht door de musicalwereld.
22.05 **Journaal**
22.10 **Gyorgy Ligeti.** Televisieportret van deze componist.
22.40 **IJshockey: Duitsland - Canada.**

DUITSLAND III

14.00 **The Big Shot.** Amerikaanse gangsterfilm uit 1942.
15.20 **K. Tonite Let's all make love in London** met The Pink Floyd.
16.00 **De vertoornden van Watts.** Rassendiscriminatie.
16.30 **Hierzulande - Heutzutage.** De afgelopen week.
17.30 **Sport om $^{1}/_{2}6$**
18.00 **K. Civilisatie.** 4. De mens - maatstaf van alles.
18.50 **Johannes Brahms:** Allegro uit de Sonate in c-groot.
19.00 **Goedenavond**
19.05 **Klaas Vaak**
19.10 **Nieuws uit Noordrijn-Westfalen**
19.15 **Buitenstaanders:** Heinrich Albertz - oud-burgemeester van Berlijn.
19.45 **Programma-overzicht.**
20.00 **Journaal**
20.15 **Beethoven-cyclus.** Het Strijkkwartet in cis-moll.
20.55 **Extempore.** Actueel programma.
21.30 **Peter Ustinov en zijn gezin.**
22.20 **Journaal**
22.25 **Voordracht**

BELGIE (NEDERLANDS)

14.30 **Smokkelaars.** Jeugdfeuilleton. Eerste aflevering: „De gekwetste vreemdeling”.
14.45 **Fabian van Fallada.** Herhaling van de vijfde episode.
15.15 **Binnen en Buiten**
17.15 **Geschiedenis van de XXIe eeuw.** 34e aflevering: Auto's, auto's... overal.
18.30 **Sportreportage.**
19.00 **Wachtwoord.** Quizprogramma.
19.30 **SOS-Natuur.** Inleiding tot het Europees Natuurbeschermingsjaar 1970.
20.00 **Journaal.**
20.15 **Sportweekend.** Sportaktualiteiten in woord en beeld.
20.40 **Sherlock Holmes.** 15e en laatste aflevering: „Shoscombe Old Place”.
21.30 **Het sluwe vosje.** Tsjechische opera.
22.35 **Journaal.**

BELGIE (FRANS)

11.00 **Eucharistieviering**
12.00 **Landbouwmagazine.**
12.15 **Face à la Presse.**
15.00 **Damesmagazine.**
15.30 **Sportuitslagen.**
15.35 **Visa pour le monde.** Spelprogramma.
16.30 **Sportuitslagen.**
18.30 **Le Francophonissime.** Spelprogramma met de Franse taal als onderwerp.
19.00 **Pluimpje.**
19.05 **Sportweekeinde.**
20.00 **Journaal.**
20.25 **Suggestions.**
20.30 **Les Sentiers du monde.** „Premières” in Hindou-Kouch. Met Isabelle en Henri Agresti.
21.45 **Chanson-debat.**
22.35 **Journaal.**

ZATERDAG

HILVERSUM I

ochtend

7.00 Nieuws. 7.11 Ochtendgymnastiek. 7.20 Socialistisch strijdlied. 7.23 Weekeind: jeugduitzending. 7.54 Deze dag. 8.00 Nieuws. 8.11 Van de voorpagina. 8.15 Z.O. 135: gevarieerd programma. (9.35-9.40 Waterstanden). 10.30 Werkgeven en -nemen: programma over arbeid en arbeidsverhoudingen. 10.50 Voor nu en later, lezing. 11.00 Nieuws. 11.03 Wegwijs: tips voor trips en vakantie. 11.10 Goede wijn behoeft geen krans: nieuwe opnamen van jazz- en amusementsmuziek. 11.25 Afrikaanse kroniek. 11.45 Lichte grammofoonmuz.

middag

12.05 Stereo: Strijkorkest. 12.30 Tussen start en finish: actueel sportnieuws. 13.00 Nieuws. 13.11 VARA-Varia. 13.13 Actualiteiten. 13.23 Stereo: Dit is het begin...: jongerenprogramma. 14.35 Radio Jazz Magazine. 15.00 Frans - Duits - Engels: een luisterprogramma. 16.00 Nieuws. 16.03 Stereo: Scan: Populair programma over electronica. 16.15 Stereo: Viool en piano: moderne muziek. 16.35 Artistieke staalkaart. 17.10 Feest der herkenning: amusementsmuziek (gr.). 17.55 Mededelingen.

avond

18.00 Nieuws. 18.11 Actualiteiten. 18.20 Finale — op weg naar het weekeinde: nieuws, muziek, achtergronden en amusements. (19.30 Nieuws). 21.00 Stereo: Filmmuziek. 21.25 Stereo: De zaak Kolen-Betje, hoorspel. 22.00 Stereo: Ensemble Benedette Marcello: oude muziek. 22.30 Nieuws. 22.40 Mededelingen. 22.45 Stereo: En dan heb je een chanson: liedjesprogramma. 23.15 Stereo: Lui luisteren: licht gevarieerd platenprogramma. 23.55-24.00 Nieuws.

HILVERSUM II

ochtend

7.00 Nieuws. 7.11 Het levende woord. 7.16 Stereo: Op het eerste gehoor: Klassieke muziek (gr.). (7.30 Nieuws; 7.32-7.50 Actualiteiten.) 8.00 Nieuws. 8.11 Te Deum Laudamus: geestelijke liederen (gr.). 8.30 Nieuws. 8.32 Stereo: Voor de huisvrouw. 9.00 Theologische etherleergang. 9.35 Gymnastiek voor de huisvrouw. 9.45 Solistenkamer: gesprek met muzikale illustratie. 10.55 Kunst- en vliegwerk: informatie over aktuele tentoonstellingen. 11.00 Nieuws. 11.03 Wat hopen we voor de kerk in 1970?, lezing. 11.15 Solarium: hoogtezonprogramma voor iedereen. 11.55 Mededelingen.

middag

12.00 Zonder grenzen: rubriek over missie en zending. 12.10 Ondernemend: uitzending in samenwerking met het N.K.O.V. 12.14 Marktberichten. 12.16 Overheidsvoorlichting: Mens en samenleving: 1970 — Het jaar van de natuurbescherming. Sprekers: de heren J. P. Doets, hoofd afdeling Natuur- en Landschapsbescherming van het Ministerie van C.R.M. en J.J. Zweers van het Comité ter Voorbereiding van het Europees Natuurbeschermingsjaar 1970. 12.26 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw. 12.30 Nieuws. 12.41 Actualiteiten. 12.50 Buitenlands commentaar. 13.00 Vliegende schijven: verzoekplatenprogramma voor onze militairen. 14.00 Stereo: P.M.: een weekblad met veel plaatjes. (16.00-16.02 Nieuws.) 16.30 Inzet: een programma over amateuristische muziekbeoefening. 17.00 HIRO-Magazine: 17.15 Gasten van de week. 17.30 Stereo: Zesnegenplus: Lichte muziek.

avond

18.19 Uitzending van de Christelijk Historische Unie. 18.30 Nieuws. 18.41 Actualiteiten. 19.00 Stereo: De Springplank: jonge artiesten met orkestbegeleiding. 19.30 Stereo: Sjook: jongerenprogramma. 20.00 In antwoord op Uw schrijven....: verzoekplatenprogramma. 22.00 Stereo: Ik heb een boom geplant: muziek en aktualiteiten uit Israël. 22.25 Avondgebed. 22.30 Nieuws. 22.40 Stereo: Goal.....!: muzikaal sportprogramma, met commentaren, reportages en gekruide nieuwtjes. 23.55-24.00 Nieuws.

HILVERSUM III

ochtend

9.00 Nieuws. 9.02 Djinn: gevarieerd programma. (10.00 en 11.00 Nieuws.)

middag

12.00 Nieuws. 12.03 Skivatoon: informatie over nieuwe langspeelplaten. 13.00 Nieuws. 13.03 Nee, we noemen geen namen: licht platenprogramma met verzoeknummers. (14.00 en 15.00 Nieuws). 16.00 Nieuws. 16.03 Four o'clock tea: gevarieerd licht muziekprogramma. 17.00 Nieuws. 17.02-18.00 Hier en Nu: wekelijkse sportshow en lichte muziek.

ZONDAG

HILVERSUM I

ochtend

8.00 Nieuws en socialistisch strijdlied. 8.13 Weer of geen weer: gevarieerd programma. (9.00 Sportmededelingen). 9.45 Uitzending Humanistisch Verbond. 10.00 Onderweg: Van de hak op de tak de kerk door. 10.30 Dienst van Schrift en Tafel. 11.30 Reaktief: gesprekken na kerktijd.

middag

12.00 Muzikaal Onthaal: bonte muzikale show. 13.00 Nieuws. 13.10 De toestand in de wereld, lezing. 13.19 Radiojournaal. 13.35 Radar: radioperiodiek. 14.05 Stereo: Promenade Orkest en soliste: amusementsmuziek. 14.30 Langs de lijn: sportreportages en -uitslagen en lichte grammofoonmuziek. 17.00 Stereo: Licht orkest en solisten. 17.50 Nieuws.

avond

18.05 Mededelingen. 18.10 Langs de lijn: sportreportages en -beschouwingen. 18.30 Audacitas '21: vervolghoorspel. 18.50 Stereo: Lichte grammofoonmuziek. 19.00 Zin en tegenzin: discussie over een aktueel onderwerp. 19.30 L'arte der Arvo — VI: oude kamermuziek (opn.). 20.00 Balans: 14-daags programma i.s.m. het IKOR. 20.30 In de kaart gespeeld: gevarieerd verzoekplatenprogramma. 22.30 Nieuws. 22.40 Mededelingen. 22.43 Radiojournaal. 22.55 Stereo: Te elfder ure: licht gevarieerd platenprogramma. 23.55-24.00 Nieuws.

HILVERSUM II

ochtend

8.00 Nieuws. 8.10 Stereo: Badinerie: klassieke muziek (gr.). 9.00 Nieuws en waterstanden. 9.15 Stereo: Laudate: oude en moderne gewijde muziek (gr). 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Nieuws. 11.02 Stereo: Omroeporkest en solist: semi-klassieke muziek. 11.55 Mededelingen.

middag

12.00 Kerkorgelconcert: klassieke muziek (opn.). 12.40 Tussenbeide: actuele kroniek. 13.00 Nieuws. 13.10 Bijbelvertelling voor de jeugd. 13.25 Stereo: De psalmen in de nieuwe berijming, muzikale lezing. 13.45 Stereo: klassieke kamermuziek (gr.). 14.10 Tussen Karpaten en Zwarte Zee: hedendaagse Roemeense poëzie. 14.30 Noordelijk Filharmonisch Orkest en solisten: klassieke muziek. In de pauze: Literair programma: interview. 16.30 In de maalstroom van de wetenschap (III), gastcollege. 17.00 Gereformeerde kerkdienst.

avond

18.00 Convent: wekelijks halfuur over en uit de kerk. 18.30 Mensen: gesprek van mens tot mens. 18.45 Waar blijft het Wilde Ganzen-geld?: rekening en verantwoording. 19.00 Nieuws. 19.07 Stereo: klassieke gewijde muziek (gr). 20.05 Com nu met sangh: samenzang van geestelijke liederen. 20.30 Stereo: Muziek a go go: licht gevarieerd muziekprogramma. 1.30 Stereo: In de volksmond: volksmuziek. 22.00 Kruispunt: magazine met achtergrondinformatie over kerk en samenleving. 22.25 Overweging. 22.30 Nieuws. 22.40 Audio: muzikale informatie voor kenners en liefhebbers. 23.55-24.00 Nieuws .

HILVERSUM III

ochtend

9.00 Nieuws. 9.02 Pyamissimo: licht platenprogramma. 10.00 Nieuws. 10.02 Juist op zondag. 11.00 Nieuws. 11.02 Muziek Mozaiek.

middag

12.00 Nieuws. 12.02 Met vriendelijke groeten...: verzoekplatenprogramma. 13.00 Nieuws. 13.02 NAR: Nederlandse Artiesten Revue. 14.00 Nieuws. 14.02 Rome - Ankara - Madrid: programma voor de gastarbeiders. 15.00 Nieuws. 15.02 Rabat - Athene - Lissabon: programma voor de gastarbeiders. 16.00 Nieuws. 16.02 Muziekkantjes. 17.00 Nieuws. 17.02 Radiojournaal met toto-uitslagen. 17.05-18.00 Superclean Dreammachine: licht platenprogramma.

Notaris Mr. R. DAHMEN te Gulpen

zal op woensdag 7 januari 1970 's namiddags om 2 uur in café Andriolo te Elkenrade 14, gemeente Wylré, voor de familie Andriolo publiek verkopen krachtens bevel der Rechtbank, om uit onverdeeldheid te geraken:

GEMEENTE WITTEM

HUIS, STAL en TUIN te EYSERHEIDE, plaatselijk bekend nummer 35, kadaster sectie A. nos 2405 en 4188, samen groot 12 aren 90 ca.

Te veilen in massa, eventueel in percelen. De percelen zijn in eigen gebruik te aanvaarden bij de betaling, uiterlijk 1 maart aanstaande.

Te bevragen bij notaris voornoemd, kantoor Rijksweg 47 Gulpen (tel. 04450-464 of b.g.g. 438).

Sittard en Limbricht

NOTARIS H. J. VAN REIJ

te Sittard zal op woensdag 14 januari 1970 des namiddags om 3 uur in Hotel „De Pelikaan" aan de Markt 22 te Sittard, om uit de onverdeeldheid te geraken, in het openbaar verkopen:

Gemeente Sittard

a. HET WOONHUIS met verdere opstallen en boomgaard, aan de Baandert 8-10, kad. sektie B no. 2096, groot 27 are 50 centiare.

Het pand is voorzien van leidingen voor gas, water en electriciteit.

Bezichtiging: dinsdag en vrijdag 2-4 uur namiddag.

Gemeente Limbricht

b.

1. bouwland, de Elfbunder, kad. sektie C no. 2643, groot 10 are 30 centiare;
2. bouwland, Op de Gemeente, kad. sektie C no. 2680, groot 7 are 10 centiare;
3. bouwland, Op de Gemeente, kad. sektie C no. 2681, groot 7 are 10 centiare;
4. bouwland, Heerekuil, kad. sektie B no. 1621, groot 9 are 80 centiare;
5. bouwland, Heerekuil, kad. sektie B no. 1645, groot 4 are 50 centiare.

De onder b genoemde kad. nummers worden geveild in afzonderlijke kavels en diverse massa's.

Aanvaarding van het onder a gemeld pand en van de onder b gemelde percelen onder verplichting de lopende huur respectievelijk pachten gestand te doen.

Betaling van de koopsommen uiterlijk 1 maart 1970

Nadere inlichtingen ten kantore van genoemde notaris, Parklaan 20, te Sittard, tel. (04490)-7373. x

Notaris Mr. H. Höppener te Gulpen

zal op woensdag 14 januari 1970 des namiddags te half twee uur (aanvang half drie uur precies) in het café-restaurant „De Fruitveiling" aan de Rijksweg 51 te Margraten krachtens artikel 1223 van het B.W.

publiek bij opbod verkopen:

het WINKELHUIS met magazijn, werkplaats, garage en bovenwoning, gelegen te Margraten, Clermontstraat 5, kadaster gemeente Margraten, Sectie A, nummer 4691, groot 4 are en 23 centiare.

Het pand omvat: op de benedenverdieping: grote winkelruimte (10 bij 8 meter) daarachter magazijn (6 bij 4 meter en werkplaats 4 bij 4 meter) kleine kelder;

op de bovenverdieping: grote zitkamer, drie slaapkamers, keuken, badkamer, douche en toilet met groot balcon aan de achterzijde over de gehele breedte.

Het pand is voorzien van gasaansluiting, electrisch licht en water.

Vrij van huur en geheel ontruimd aanstonds te aanvaarden. Grondbelasting f 44,13, straat- en rioolbelasting en reinigingsrechten f 96,50 per jaar.

Te bezichtigen op de maandagen 5 en 12 januari en donderdag 8 januari 1970, telkens van 2 tot 4 uur nam., op vertoon van een toegangsbewijs afgegeven door de notaris.

Nadere inlichtingen ten kantore van notaris Höppener te Gulpen, Prof. Cobbenhagenstraat 1, tel. 04450—224. x

MAASTRICHT

Notaris J. H. L. Kerckhoffs te Maastricht

zal op dinsdag 20 januari 1970 om 11 uur v.m. precies in het café Suisse aan het Vrijthof 11 te Maastricht, ingevolge art. 1223 B.W., publiek verkopen:

HET CAFÉ/WOONHUIS "DE TEMPEL"

aan de Koestraat 9 te Maastricht, kad. sektie B nummer 740, groot 1.95 are.

Aanv. vrij van huur en betaling uiterlijk 27 februari 1970.

Inl. en toegangsk. verstrekt gen. notaris, Wilhelminasingel no. 61 te Maastricht, tel. (04400)—12777. x

Notaris Dr. E. A. A. Luijten te Heerlen

zal op donderdag 15 januari 1970 des nam. om 3 uur in Hotel Moonen, Broekhem 70 te Valkenburg, krachtens artikel 1223 B.W., publiek verkopen:

WOONHUIS

met voortuin en erf, gelegen Broekhem 65 te Valkenburg-Houthem, kad. Gemeente Houthem sectie C nummer 1343, groot 2,31 are, bevattende:

beneden: 2 kamers, serre, grote keuken, W.C. en kelder
1ste verd.: 4 kamers en douchecel
2de verd.: 3 kamers.

Het pand is in gebruik als pension, verkeert in goede staat van onderhoud en is verhuurd voor f 450,— per maand.

Aanvaarding in genot der huur b.d. betaling van de koopprijs.

Betaling uiterlijk op 1 maart 1969.

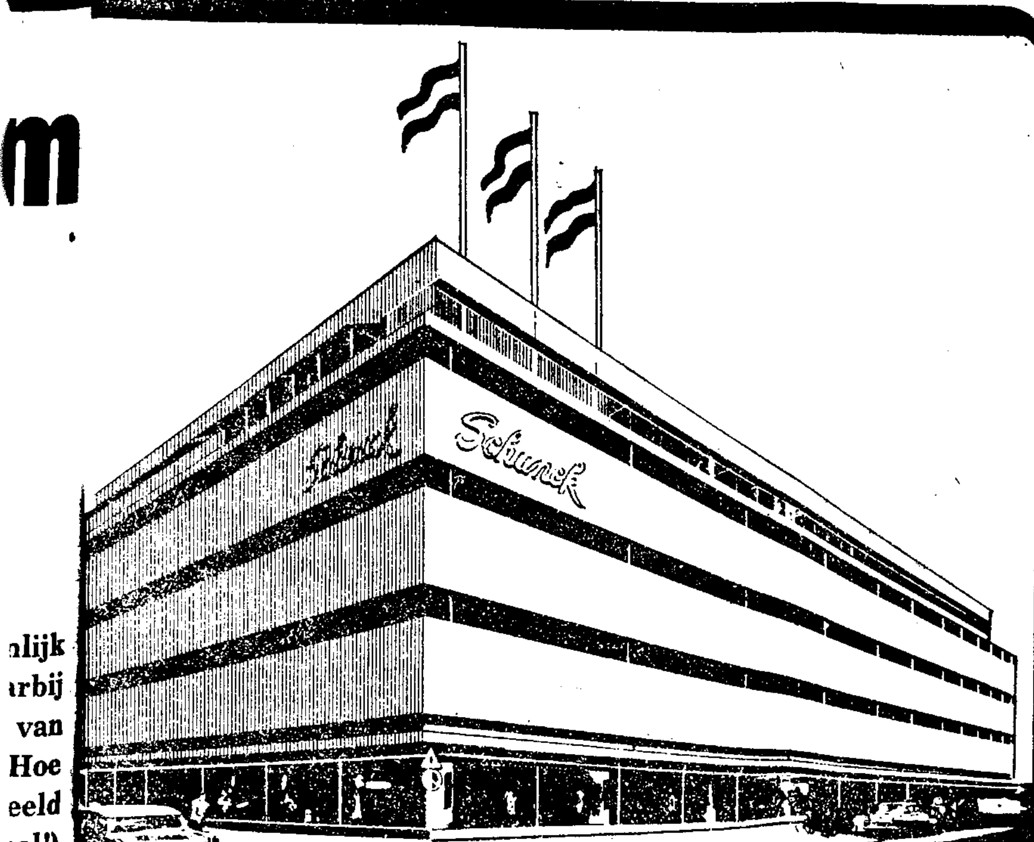
Nadere inlichtingen bij voornoemde notaris, Ruys de Beerenbroucklaan 16 te Heerlen, tel. 04440-17551. x

Kosteloos

De curator in het faillissement van DE KAT, Neeltje Kerstiana, handelende onder de naam „Groka", thans wonende te Heerlen, Heerlerbaan 109, heeft heden ter griffie der Arr.rechtbank Maastricht en van het Kantongerecht te Heerlen neergelegd de uitdelingslijst, welke aldaar gedurende 10 dagen kosteloos voor de schuldeisers ter inzage zal liggen.

Heerlen, 4 jan. 1970.

Mr. F. Camps,
Heerlen,
Akerstraat 38

Op korte termijn hebben wij op onze afdeling Boekhouding plaatsingsmogelijkheden voor

BOEKHOUDKUNDIGE KRACHTEN

in het bezit van het praktijkdiploma Boekhouden, leeftijd van 21 tot 25 jaar.

Wij bieden u een interessante werkkring in een dynamisch bedrijf met goede sociale voorzieningen en een aantrekkelijke gezinskorting.

Sollicitaties worden schriftelijk en mondeling ingewacht door de Afdeling Personeelszaken Schunck, Promenade, Heerlen, tel. 04440—11000.

Schunck

HEERLEN EN GELEEN

Bij ons is er in het nieuwe jaar direct plaats voor:

all-round vakkundige

verwarmingsmonteurs hulpmonteurs Ce-Ve

met ervaring

leerl. Ce-Ve-monteurs gasfitters en leerling-gasfitters

Geboden wordt: goed loon, gratis vakkleding en vervoer, prettige werksfeer, etc.

Sollicitaties bij voorkeur na telef. afspraak of dagelijks van 17.30—18.30 uur op ons adres: Eikenderweg 77, tel. 17795, Heerlen of Geleenstraat 64, tel. 11300 of Maastricht, Spilstraat 4, tel. 12513.

SPILSTR. 4 MAASTRICHT TEL. 12513 — GELEENSTR. 64 HEERLEN TEL. 11300

In Utrecht, in het nieuwe stadsgedeelte „Overvecht" wordt een nieuw ziekenhuis „St. Joannes de Deo" gebouwd.

In 1971 zal dit ziekenhuis plaats bieden aan ruim 300 patiënten. In verband hiermee zijn in het huidige ziekenhuis aan de Mariaplaats, plaatsen vrij voor

Leerling-verpleegkundigen A

De kursus vangt aan op 1 maart 1970 en begint met een theoretische vorming gedurende 3 maanden.

Het diploma ziekenverpleging A kan in 3½ jaar worden behaald.

Ook tijdens de opleiding goede salariëring.

Vereist: vooropleiding minimaal MAVO of een daarmee gelijkstaande opleiding.
op 1 maart 1970 moet men de leeftijd van 17 jaar en 7 maanden hebben bereikt.

Nadere inlichtingen worden verstrekt door de heer A. Q. Blonk, hoofddocent, van Limburg Stirumstraat 3, Utrecht, tel. 030—19186 (school) of 030—12292 (privé).

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de direktie van het ziekenhuis St. Joannes de Deo, Mariaplaats 28, Utrecht.

GOEDE BIJVERDIENSTE

Wij kunnen in januari enkele actieve mensen gebruiken.

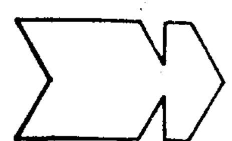
Zij moeten dan in de ochtenduren de krant bezorgen.

Hiervoor bieden wij een goede verdienste. De incasso wordt ook goed gehonoreerd.

Hebt u interesse? Bel dan: LIMBURGS DAGBLAD, HEERLEN, 04440—18100, toestel 232, of schrijf ons even, dan komen wij u thuis bezoeken. x

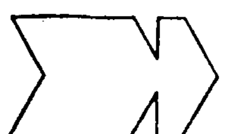

TIMTUR

fabrikante van modieuze en comfortabele damesschoenen, vraagt voor spoedige indiensttreding op haar atelier Maastrichterstraat 9a, te Brunssum een

ADMINISTRATIEVE MEDEWERKER/STER

Gevraagd: enkele jaren Mulo of gelijkwaardige opleiding.

Geboden: hoog salaris, aantrekkelijk werk.

Sollicitaties zowel telefonisch als schriftelijk kunt u richten aan de afdeling Personeelszaken van ons bedrijf.

TIMTUR SCHOENFABRIEK N.V.
Mr. van Coothstraat 2, Waalwijk, tel. 04160 - 2641

schoenfabrieken n.v.
waalwijk

VUISTER en NEDERSTIGT
REGISTERACCOUNTANTS
Breda, Tilburg, Eindhoven, Geleen

vragen voor haar kantoor te Geleen

ASSISTENTEN

Praktijkdiploma Boekhouden en/of Moderne Bedrijfsadministratie zijn noodzakelijk. Van een prettige werkkring en goede salariëring kunt U verzekerd zijn.

Aanmelden schriftelijk of mondeling aan het kantooradres Rijksweg Nrd. 58A te Geleen, telefoon 04494 - 3502.

Wir suchen für Arbeit in Deutschland
(Süsterseel)
Machinenfabrik Süsterseel

DREHER FRAIZER

Montagebau G.m.b.H.

Kirchstrasze 141, Süsterseel,
Ruf 0949—2456—541 x

WESTDUITSLAND'S *meest exclusieve* WONINGINRICHTING

opent het meubelseizoen 1970 met een INTERNATIONALE SLAAPKAMER - SHOW

De grootst denkbare keuze die wij U ooit presenteerden.

Speciale showprijzen waarover men nog jaren spreekt.

Debetz aanbiedingen zijn beslist niet te evenaren.

Uiterst gunstige financierungsmogelijkheden door onze eigen crediet-service

Deze voorname en ruime slaapkamer „SENSATIE"

b. v. is een der parade prijzen uit onze speciale show. Een luxe slaapkamer vervaardigd uit het fijnste mat witte polyester, uitgevoerd met dekoratieve profileringen.
Bestaande uit 5 deurs kleerkast, elegante toilettafel, eendelige spiegel, 2 persoons bed of lits-jumaux en 2 nachtkastjes.
Kompleet voor de onwaarschijnlijk lage showprijs van slechts

DM 596.-

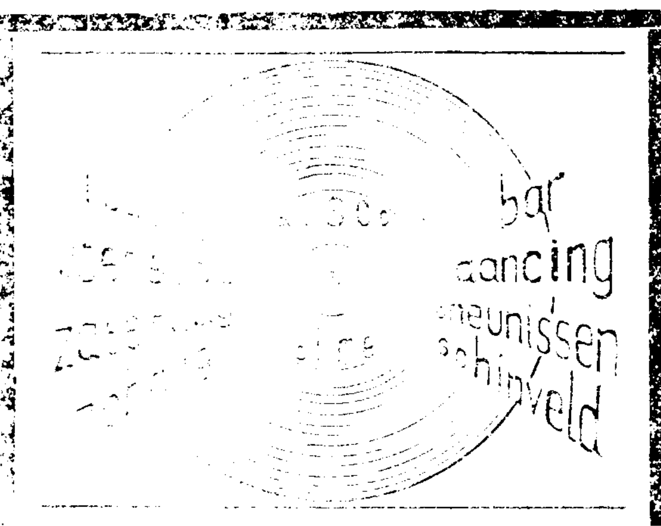
Speciale aanbieding

MÖBEL-DEBETZ

HERZOGENRATH

GRENSOVERGANG KERKRADE 300 MTR.

★ VERMAKELIJKHEDEN ★

Waar gaan wij dit weekend naar toe?

STREEPERKRUIS - SCHAESBERG

Heden zaterdag
Prinsenproclamatie
van de nieuwe prins

Zondag DANSEN
Thea's Swinging Club
Orkest: The Piccolino's

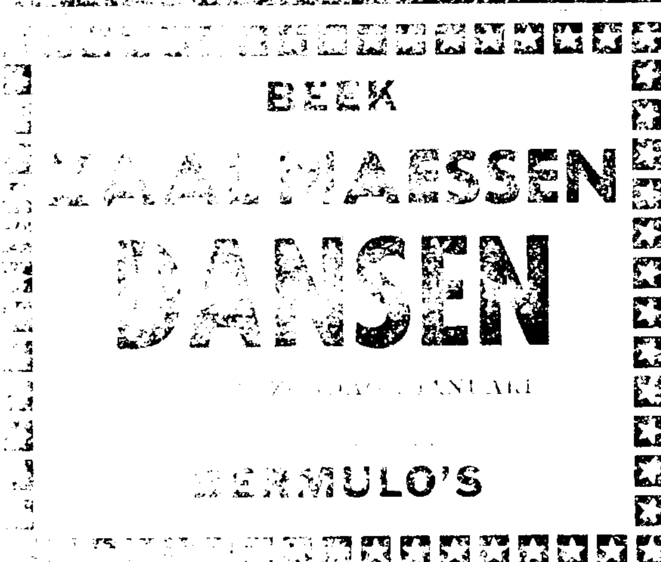
Wie wordt prins van Schaesberg?

Trefcentrum Chevremont

DANSEN

„The blue Rockets"

GELEEN BAR-DANCING
Le Caveau

THE TWENS

CAFé-DANCING VESTJENS - Gracht

DE JENCO'S

JO BRAUN

BAR-DANCING „'T WIELTJE"

DANSEN

CON AMORE

Zaal Keulen. Klimmen

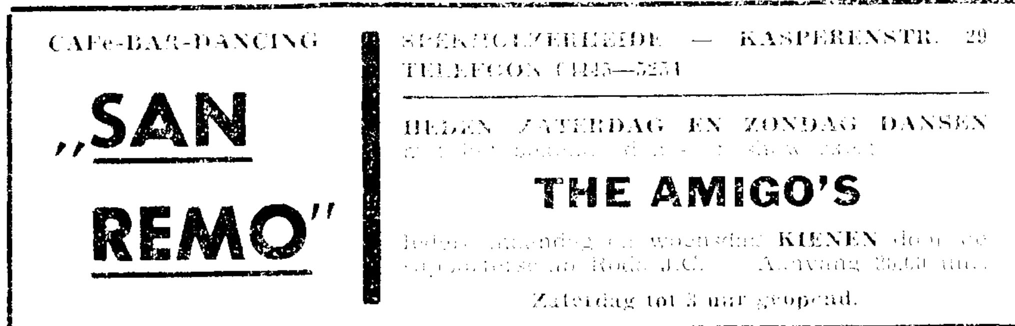
DANSEN

THE AVENGERS

NUTH

Dancing Driessen
DANSEN
Orkest: THE E.P.-BAND

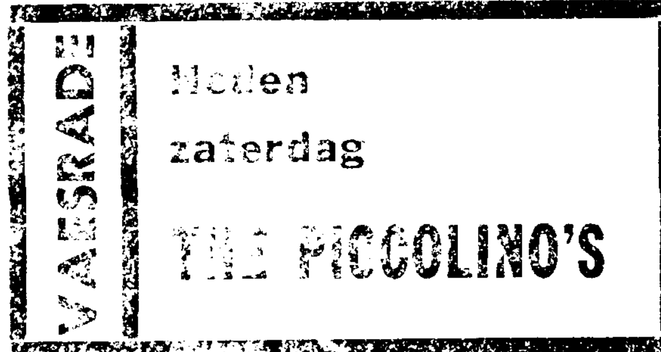
DANCING ROMANTICA
NIEUW-EINDE

Hofkapel LES TROUBADOURS

St. Gerlachus-kermis Banholt

KERMISBALS
m.m.v. THE BLUE FIVE
in de Harmoniezaal

zondag 4 en maandag 5 januari.

HEERLERBAAN
Iedere zaterdag en zondag DANSEN

BENNY HERMSEN

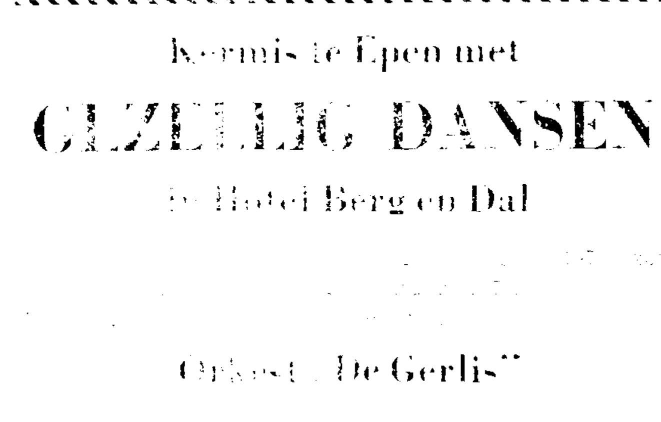
Iedere vrijdag, zaterdag en zondag
disko-time
in Bar-Dancing Excellent
met disk-jockey CHRIS DE LA BIJE
(vrij dansen)

BAANSTRAAT 5, SCHAESBERG

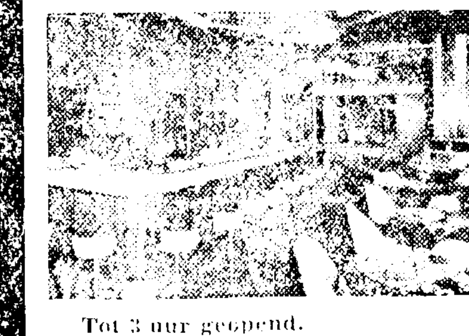
TREEBEEK

HEDEN ZATERDAG

NARRENTEMPEL
ARNOLDUSSEN
grote carnavalszitting

CAFé-DANCING WILHELMINA

VRIJ DANSEN

„APOLLO TRIO"

Tot 3 uur geopend.

SUSTEREN - ZAAL CLAESSEN
C.V. de Graasbörgers

heden 3 januari

NIEUWJAARSBAL

Orkest: The Melodia's

Dancing BUS - Brunssum

Heden zaterdag VRIJ DANSEN
Zondag FREDDY AND THE CASH

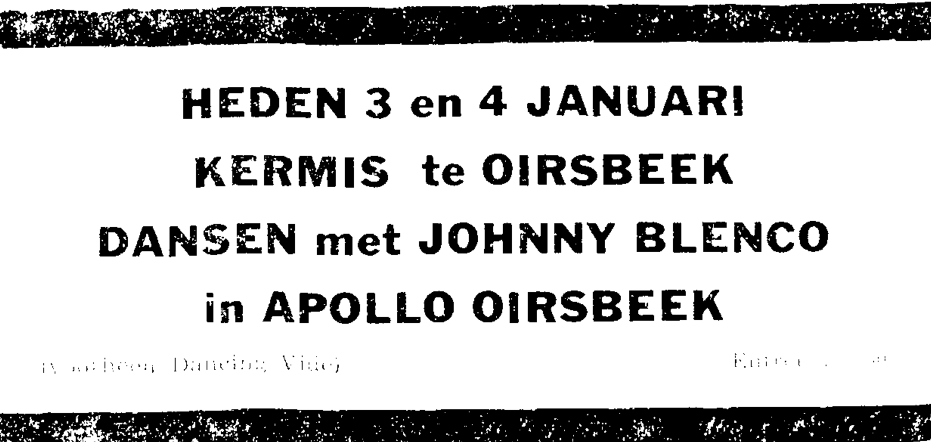

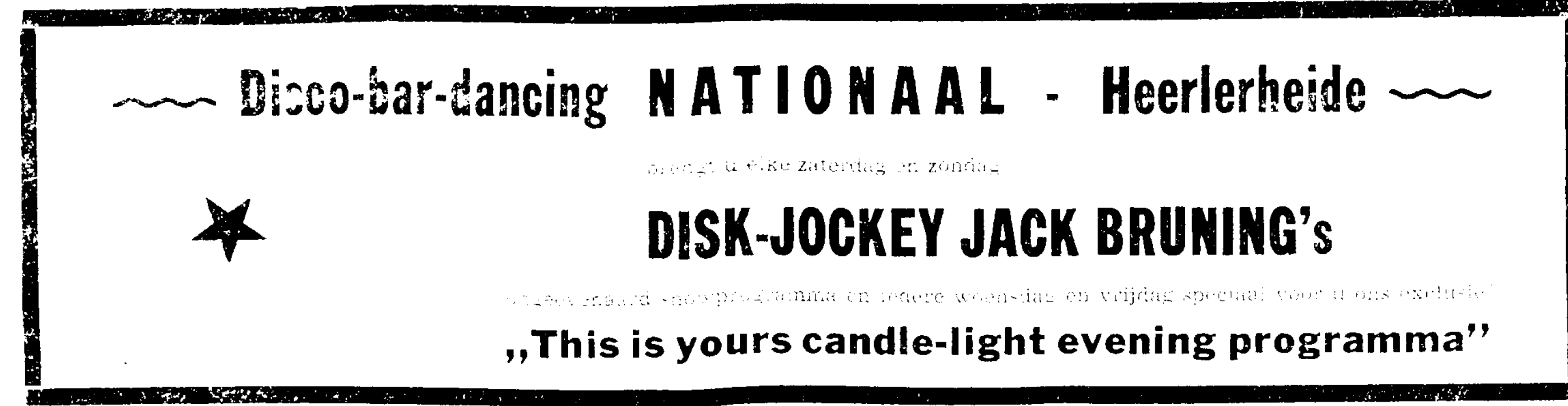

ZUM BLAUEN BOCK

Heden zaterdag en zondag
VRIJ DANSEN
THE SINGING STARS

Romeinenstraat 84
telefoon 04445-3689

VERMAKELIJKHEDEN

Cadier en Keer
Het bekende orkest
„THE PLAYING SHADOWS"
verzorgt a.s. zondag de dansmuziek in
Bar-Dancing GILISSEN
Aanvang 6 uur

HEDEN ZATERDAG en ZONDAG
SOULTIME
PASCAL VOERENDAAL

Nieuwstadt
HEDEN ZATERDAG
vrij bal in
Bar-Dancing 't Nestje
met het dans- en showorkest
THE AVANTI BOYS
M. Jongen-Verjans.

Café-Dancing I JEN SCHMIDT
BOCHOLTZ
zondag 4 januari a.s.
BEATAVOND
georganiseerd door
Jeugdsociëteit 77 Sunset
met medewerking van „CRUISE POCALVARY" voorheen „The Surgeons".

C.V. de Waterratte, Urmond
Zondag 4 januari 1970
PRINSENBAL
met uitroeping Prins 1970 in de Parochiezaal.
Orkest: DE URMONDER HOFKAPEL.
Allen een voorspoedig 1970.

Geleen - Bar-Dancing v.d. Wall
Heden zaterdag en morgen zondag
DANSEN
Orkest: EL BOBO
Aanvang zaterdag 8 uur, aanvang zondag 7 uur
Beneden 18 jaar geen toegang.

Café-Bar-Dancing „Marktzicht"
HOOFDSTRAAT 69 B — SCHAESBERG
HEDEN ZATERDAG en ZONDAG
VRIJ DANSEN
Orkest: „LES CUBANERO'S"
Parkeerruimte aanwezig.

Molenbronzaal – Limbricht
ZONDAG 4 JANUARI
D A N S E N
met het orkest
DE CALYPSO BOYS
ten bate van de fanfare.

Zondag Hulsberg
Openingsbal karnaval 1970
in dancing „Op de Trepkes"
met THE DAVOLIS

GEVRAAGD:
BEKWAAM ANTENNEBOUWER
liefst in het bezit van rijbewijs B.E.
Sollicitaties mondeling T.V.C. Weyden, Kerkstraat 93, Brunssum

tvc — WEIJDEN — GELEEN BRUNSSUM KERKRADE
toonaangevend voor het zuiden

...r eigenaar KROON SUPERMARKT
...dt op korte termijn gevraagd

* **jongeman**
voor de afdeling groente en fruit

* **meisje**
voor de afdeling kruidenierswaren

* **meisje**
voor de huishouding

Geboden wordt: prettige werkkring, 5-daagse werkweek, goed loon.
...ichtingen te verkrijgen bij H. J. Kremer, Heerenweg 164 Heerlerheide, telefoon 2685.

Stichting Sociale Werkvoorziening Maastricht en omstreken
roept voor spoedige indiensttreding sollicitanten op voor de functie van
WERKLEIDSTER en/of ASSISTENT-WERKLEIDSTER
belast met leiding en toezicht op plm. 20 geestelijk mindervalide werkneemsters.
Gedacht wordt aan iemand, die in het bezit is van het diploma Z-verpleging en/of iemand die de opleiding Ambulante Zwakzinnigenzorg volgt.
Afhankelijk van ervaring, opleiding en leeftijd is de salariëring voor: Werkleidster van ƒ 1027,02 — ƒ 1297,2 per maand, Assistent-werkleidster van ƒ 756,13 — ƒ 1027,02 per maand, exclusief 6% vakantietoeslag. Voorts goede secundaire arbeidsvoorwaarden.
Sollicitaties met opgave van referenties te richten aan de Directeur van bovengenoemde Stichting, Postbus 393, Maastricht.

AMCEL
AMCEL EUROPE N.V.

een dochteronderneming van Celanese Corporation, wenst voor onderstaande funkties in haar fabriek van synthetische vezels te Lanaken (Belg.-Limburg) een wervingsreserve aan te leggen

1. **Ploegbazen in continuedienst**
A2 of B2-opleiding (c.q. L.T.S.) of gelijkwaardige kennis verkregen door ervaring.
Praktijkervaring van 2 à 3 jaar als ploegoverste

2. **Bankwerkers - mechaniciens en onderhoudsmechaniciens in dagdienst**
A2 of B2-opleiding (c.q. L.T.S.) richting Mechanica
Enkele jaren praktijkervaring.

W I J B I E D E N :
— uitstekende salarissen en lonen
— goede arbeidsvoorwaarden
— goede sociale voorzieningen

Sollicitaties te richten aan:
AMCEL EUROPE N.V.
t.a.v. L. Vandenbergen
Personnel Administration Supervisor
Europastraat - Lanaken (Belg.-Limburg)

DROOMSLAAPKAMER VAN f 825,- NU VOOR **f 495,-**
4-deurs kleerkast, twee nachtkastjes, ledikant in alle maten te leveren, toilettafel met ronde driedelige spiegel.

DIVERSEN

T.V. of RADIO APPARAAT defect? Bel 15484 en wij komen direct. Aanleg en onderhoud van t.v. antennes. Radio en TV-bedrijf H. van Brummen en Zn., Or. Nassaustraat 26, Heerlen. x

Bij storingen of uitbreiding aan uw ELECTR. INSTALLATIE direct te ontbieden: Install.bedrijf H. van Brummen en Zn., O.N.-straat 26, tel. 15484, Heerlen; telef. 2179 Hoensbroek. x

MEUBELS stofferen, 5 jaar garantie. Uw meubels weer als nieuw. Gemakkelijke betaling. Alle bekende nylontapijten tegen concurr. prijzen. Gratis leggen. Fa. Savelsberg, Kipstraat 1. Kerkrade, telef. 04445—2189. b.g.g. no. 7163. x

Verk. nieuwe T.V.'s v.a. ƒ 588 m. gar. Loewe Opta, Wega, Blaupunkt, Philips. Fa. Cuvos Sittard, tel. 04494-6484. x

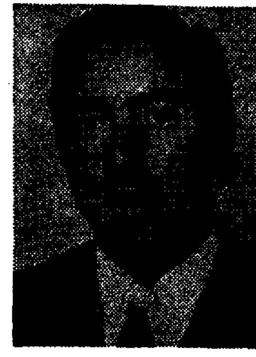
Alle voorkomende DEFECTEN aan banden v. truck, bus, bestelw. personenw. industrie landbouw tractor kruiwagen worden in eigen werkplaatsen vakkundig gevulcaniseerd. Sampermans v. autobanden. x

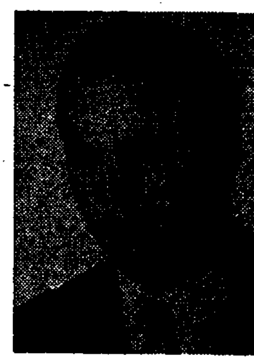
Losse ANTI-VRIES slechts f 1,85 voor een ltr. Blik meebrengen svp. Ook verpakt in 1 en 5 ltr.blikken. Fa. Jacobs-Jaspers, Deweverstraat Nuth. x

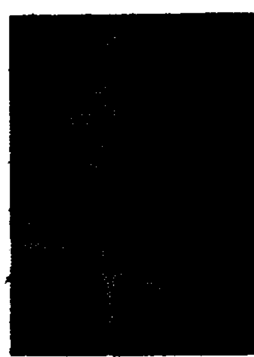
Oud papier en lompenhandel P. VAN HEKKEN en Zn., Leenkampsweg Heerlen. Palemig, tel. 04440—11567. x

Buch und Zeitschriftenvertrieb zahlt ab 1.1.1970 bis zur 20DM provision pro JAHRABONNEMENT, ausserdem wird firmenwagen gestellt und Krankenkasse bezahlt. Telefonische Bewerbungen unter nr. 04403-2482.

Engels echtpaar met 1 baby vraagt te huur
van 1 febr. '70 tot 1 mei '70 een gemeubil. huis of flat
bestaande uit: woonkamer, keuken, 2 slaapkamers en badkamer, eventueel garage. Schriftelijk te wenden tot Amcel Europe N.V. te Lanaken-België.

J H. G. FRISSEN direktie	H. NEVEN verkoper	P. CERFONTAINE magazijnmeester	T. LEMMENS chef-werkplaats	W. TILLIE machines, tuin en park	H. DRESSEN boekhouder

MECH. BEDRIJF FRISSEN TE HOUTHEM

MET ZIJN 12 MEDEWERKERS
Wij wensen alle cliëntèle en óók de toekomstige een
Gelukkig Nieuwjaar en veel sukses in 1970
MASSEY-FERGUSON-DEALER VOOR GEHEEL ZUID-LIMBURG

RANK XEROX (NEDERLAND) N.V.

Een dynamisch en snelgroeiend internationaal bedrijf, dat xerografische kopieer/dupliceerapparatuur vervaardigt en distribueert. De vestiging te Venray is het centrale produktie- en distributiecentrum binnen de E.E.G.

De geplande uitbreiding van ons bedrijf heeft tot gevolg dat de planning en beheersing van de goederenstroom een steeds belangrijker plaats gaan innemen.
Binnen de afdeling Supply Planning, waar de totale verantwoording ligt voor dit beheersproces, zoeken wij op korte termijn een

PROVISIONING SUPERVISOR

die tot taak zal krijgen leiding te geven aan een sektie, welke produktieprogramma's omzet in materiaal-behoeften berekeningen, teneinde bestelschema's voor de afdeling Inkoop samen te stellen.
In genoemde funktie zal hij volledig verantwoordelijk gesteld worden voor het beheersen van de voorraad grondstoffen, verpakkingsartikelen en produktiemiddelen; het beheersingsproces zal middels een komputer begeleid worden.
Ter vervulling van deze funktie denken wij aan een

JONGE H.T.S.-er

welke reeds enige jaren ervaring heeft t.a.v. planningstechnieken en komputertoepassingen.

Schriftelijke sollicitaties kunnen gericht worden aan de afdeling Personeelszaken van Rank Xerox (Nederland) N.V., Maashoseweg 89-91, Venray onder vermelding van de letters LPS

Autobedrijf Heijnen N.V.
Renault-agent
vraagt met spoed:
— **HULPMONTEUR**
Zij die bekend zijn met Renault-automobielen genieten voorkeur.
— **JONGEMAN,**
bekend met het autovak, die opgeleid wil worden tot receptionist en andere werkzaamheden.
FRANKENLAAN 1 - HEERLEN - TEL. 04440—13600

BIJ HARRY KIJKEN IS KOPEN

een greep uit onze voorraad van 300 stuks.

Fiat 124 coupé '69 f. 9500, Alfa Romeo '68 type 1750 f. 9250, Rekord '68 f. 5250, Kadett '68 f. 4400, V.W. 1300 '68 f. 3950, V.W. 411 L '68/69 f 7400, Morris 850 en 1000 '68 f 3950 en f. 4200, Taunus 12M '68 f. 4400, 15M f. 3750, Dyane '67/68 f. 3350, DAF 44 '67 f. 3900, BMW 1600 TI '68 f. 8000, Peugeot '68 404 f. 6750, Mercedes 200 D '68 f. 14250, Pontiac Le Mans '67 f. 7500, Camaro '67 f. 9000, Mercury Parklane '66 f. 7250, Chevrolet '66 Belair zwart 4d. f. 7250, Peugeot 404 '67 Diesel f. 6500, Volvo 121 '67 f. 6500, BMW 1600 '66 f. 5250, Audi '68 super 90 f. 6000 en vele anderen in alle prijsklassen, ook 100 vrachtwagens, legerwagens o.a.: jeeps, Dodge. DAF 6x6 etc.

Harry Vloet
MOOK bij Nijmegen. Telefoon 08896—1741

Warme pyjama's voor uitgeslapen prijzen.

Dit leuke modelletje van gebloemd flanel bijvoorbeeld. Het zit zelfs extra warm, dank zij het elastiek in mouwtjes en pijpen. In diverse vrolijke kleuren, in de maten 40-46. **8.98**

Natuurlijk heeft Hunkemöller Lexis nog heel wat meer aan te bieden, zoals een enorme collectie pyjama's van katoen, satin featre, brushed nylon en flanel. Zóveel zelfs, dat we het echt niet allemaal in deze advertentie kunnen vertellen. Komt u daarom zélf zo vlug mogelijk even langs. U ziet dan met eigen ogen hoe weinig u betaalt voor goede foundations en fijne lingerie!

hunkemöller lexis
toonaangevend in foundations en lingerie

Mijn moeder kan van een dubbeltje méér dan tien cent maken De jouwe ook?

Alle moeders kunnen dat met het NIEUWE CO-OP SPAARPLAN

MET SPAARWINST

In drie minuten leest u alles, wéét u alles

Als u bij CO-OP koopt is het nu heel gemakkelijk om van een dubbeltje méér dan tien cent te maken. Als CO-OP klant profiteert u van de bekende lage CO-OP prijzen en van de extra voordelige weekaanbiedingen. Voor de vele dubbeltjes, die u daarmee uitspaart, koopt u spaarzegels. Bij elke bestede gulden één spaarzegel van tien cent. U merkt dat niet in uw portemonnee. U spaart ongemerkt.

f 50,- geeft snel f 4,- spaarwinst

Voor u het weet hebt u een aardig spaarpotje. En daar doet CO-OP nog een schepje bovenop. Want voor *f* 50,- spaarzegels geeft CO-OP u direct *f* 54,- contant. En natuurlijk blijft elk gespaard dubbeltje altijd uw eigendom. Ook een niet-vol spaarboekje kunt u op elk moment voor contant geld inwisselen.

Ook spaarwinst van f 25,- tot f 50,-

U kunt uw ongemerkt gespaarde dubbeltjes ook veilig beleggen. U ontvangt dan voor uw *f* 50,- spaarzegels een CO-OP rentespaarbrief. Zo'n waardevolle spaarbrief is na 5 jaar al *f* 75,- waard. En na 9 jaar zelfs *f* 100,-. In negen jaar is uw spaargeld dus verdubbeld. Natuurlijk kunt u uw rentespaarbrief ook na 6, 7 of 8 jaar inwisselen. Uw spaarwinst ligt dan evenredig tussen *f* 25,- en *f* 50,-.

Geen gratis zegels meer, wel modern sparen met koopzegels

Gratis zegels raken uit de mode. De consument geeft de voorkeur aan koopzegels. Daarom wordt de uitgave van de gratis oranje zegels per 4 januari 1970 stopgezet. Ga de nieuwe zegels sparen. Een gezin van 4 of 5 personen kan in enkele maanden een boekje vol maken. Zo maakt u snel *f* 4,- spaarwinst. Of u kunt meteen een rentespaarbrief aanvragen met *f* 25,- tot *f* 50,- spaarwinst. U spaart zo gemakkelijk en ongemerkt bij het boodschappen-doen. U komt immers toch elke week in de winkel.

Oude spaarzegels blijven meetellen

Hebt u een niet-volgespaard boekje voor oude blauwe zegels, dan mag dit met nieuwe gele zegels worden volgeplakt. Zo'n spaarboekje geeft dezelfde voordelen als een nieuw spaarboekje: *f* 54,- contant of een rentespaarbrief met *f* 25,- of *f* 50,- spaarwinst. Waardecoupons voor voordeelartikelen blijven geldig tot 1971. Vraag alle inlichtingen en uw spaarzegelboekje bij de caissière in uw CO-OP winkel.

S 70-01/A